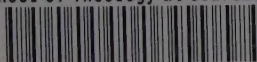

School of Theology at Claremont

1001 1336898

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

From the library of
E. C. Colwell

Bible. NT. Gospels. Greek. 1903.
"

DIE EVANGELIEN

"

EINES ALTEN UNZIALCODEX

(BS-TEXT)

BS

2551

AZ

1903

NACH EINER ABSCHRIFT
DES DREIZEHNTEN JAHRHUNDERTS

HERAUSGEGEBEN

VON

ALFRED SCHMIDTKE

LEIPZIG

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1903

Meiner treuen Mutter

333540

Vorbemerkungen.

Mit dem hier gebotenen Text zu Mk, Lk, Jo hoffe ich das allgemein zugängliche textkritische Material um ein wertvolles Glied zu bereichern. Mag er als selbständiger Zeuge des ursprünglichen Evangelienwortlautes oder als Vertreter der bedeutendsten offiziellen Textgestaltung gewertet werden, in jedem Falle wird er bei der Herstellung der Grundlage treffliche Dienste leisten. In besonderer Weise scheint er mir zum Studium der mannigfachen Ursachen der textlichen Abwandlungen geeignet, aus deren Erkenntnis die Rekonstruktionsversuche die sichersten Massstäbe gewinnen. — Das Verdienst, die Abschrift in die Liste der neutestamentlichen Codd. eingetragen und ihre Bedeutung zuerst erkannt zu haben, gebührt dem zu früh heimgegangenen Abbé J. P. P. Martin.¹ Ich fand sie bei der Durchforschung des Pariser Bestandes für das Unternehmen des Herrn D Prof. Freiherrn von Soden, welchem ich auch an dieser Stelle für die gütige Überlassung der Handschrift den ergebensten Dank ausspreche.

I. Der Codex Paris Bibliothèque Nationale gr. 97. (greg. 579)

1) Die um die Mitte des 13. Jahrhunderts angefertigte Evangelienhandschrift besteht aus 152 mittelstarken, $21\frac{1}{2} \times 15\frac{1}{2}$ cm messenden Pergamentblättern. Auf der Seite steht eine Spaltenkolumne, deren Zeilenzahl zumeist 29 beträgt, in Mt jedoch bis zu 41, in den übrigen Evangelien schichtweise bis zu 33—39 steigt. Durch Ausfall der Schlussblätter fehlt Jo 20₁₅ $\kappa\eta\pi\upsilon\rho\omicron\varsigma$

¹ J. P. P. Martin, Description technique des manuscrits grecs relatifs au N. T., conservés dans les bibliothèques de Paris. Paris 1884, S. 91—94. „S'il avait été connu, il serait certainement célèbre“ (S. 92), „Il est digne des éloges que Griesbach prodigue au Regius“ (S. 93).

— 21₂₅; der Text selbst überschlägt mitten auf fol. 43^r Mk 3₂₈ και αι βλασφημιαι — την καλην 4₈. Mit Ausnahme der ersten und letzten Zeilen ist der fol. 136—143 umfassende Quaternio von einer anderen gleichzeitigen Hand geschrieben (Jo 8_{28c}—12₁₀). — Nach der hinter den einzelnen Evangelien vom Rubrikator angebrachten Imploration: μνησθητι κυριε την δουλην σου Ολυμπιαν και συγχωρει αυτη, welche unter Mk vor και den Zusatz και παντος του λαου αυτης erhalten hat, darf eine Äbtissin Olympias¹ als Bestellerin des Evangelienbuches gelten. Etwa ein Jahrhundert nach seiner Entstehung — das Datum ist wegradiert — wurde es laut der fol. 118^v angebrachten Urkunde von einem Konstantinos erworben und zum Gedächtnis des Leontios τω πανσεπτω ναω των αγιων και ενδοξων μεγαλων μαρτυρων Θεοδωρου gestiftet. Ungewöhnlich zahlreiche Notizen auf unbeschriebenen Blattstücken und den Rändern bezeugen, dass es sodann bis mindestens in das 16. Jahrhundert hinein der genannten Kirche des „Grossmartyrers und Anführers“ Theodoros verblieb und von den einander ablösenden Priestern als Gemeinde- und Familienchronik benutzt wurde. Wir finden da Bittrufe für die Priester Georgios und seine συμβιος und πρεσβυτερισσα Maria mit Kind, Paulos, Thomas und Frau Maria, Neos und Frau Irene mit Kind, Basilios mit Frau Maria und Kind, ferner für die Laien Dimitrios und Frau Eudokia, Philippos u. a. Bei einigen ist der Todestag und als Begräbnisstätte die Theodoroskirche erwähnt, so bei dem Schneider Johannes, des Schneiders Konstantinos Sohn, und der im Mai 1430 verschiedenen πρεσβυτερισσα Maria. Im Jahre 1395 wurde der Tod des πανιεροτατος και θεοτιμιος επισκοπος κυριος Γεωργιος vermerkt. Zuweilen diente der Codex auch als kirchliches Vorlesungsbuch. Darauf deutet die zu Mt 21 und Parallelen etwa im Anfang des 16. Jahrhunderts eingetragene Note: κατα τα βαια. Durch die gleichzeitig beigegeführte arabische Übersetzung dieser Lektionsangabe wird die Ortschaft mit der Theodoroskirche nicht nur, sondern wohl auch die Heimat unseres Codex wie die Lagerstätte seiner Vorlage genauer lokalisiert. Wir können zwischen Syrien und Ägypten

¹ Beliebter Nonnenname nach der Diakonissin Olympias, einer Zeitgenossin des Chrysostomus.

wählen, ich gebe letzterem den Vorzug. — Die Handschrift wurde in den letzten Jahren Colberts in dessen Bücherei eingereiht als 5258, darauf in die königliche als 2861/3. 3, in die Nationalbibliothek als gr. 97. In der Aufzählung Martin's führt sie die Bezeichnung 743, bei Gregory Ev. 579, in dem System von Soden ε 376.

2) Der Doppelseitigkeit der Handschrift hinsichtlich ihres Textcharakters — Mt vertritt den Vulgärtext — entspricht eine durchaus verschiedenartige Behandlung der sprachlichen und orthographischen Dinge in beiden Teilen. Während sich Mt als genaue Kopie nach einem jungen, das übliche Mass von Schnitzern nicht überschreitenden τετραεὺς αγγελον erweist, strotzen die übrigen Evangelien in kaum zu übertreffender Fülle von ungeheuerlichen Verstössen gegen Rechtschreibung und Grammatik, von Missbildungen und Sinnlosigkeiten, welche jedoch erklärlich sind, wenn ein ungebildeter, nur des Vulgärgriechischen mächtiger Schreiber nach Diktat arbeitete und dieses auf Grund eines mühselig entzifferten Unzialcodex erfolgte.

Dass das Auge des Schreibenden in keiner Verbindung mit der Vorlage stand, erhellt aus der ungewöhnlich häufigen Vertauschung der graphischen Mittel für gleichwertige oder engverwandte Laute, von ι ει η οι υ, ε und αι, ο und ω, σ und ζ, seltener τ und θ, β und υ in den Verbindungen αυ und ευ, von doppelten und einfachen Konsonanten. Zu den charakteristischen Fällen aus den nach Tausenden zählenden Beispielen gehört etwa die Wiedergabe der nicht aufgelösten sakralen Abkürzung ΚΕ Lk 19₁₆ durch das gleichklingende και, von ΙCΙΔΟΥCΑ Jo 11₃₂ durch ισηδουσα, von ΤΟΥΤΟΙC Jo 2₂₂ durch τουτοις, von ΧΡΗCΤΟC Lk 6₃₅ durch χς.¹ Nicht minder beweisend sind falsche Darstellungen mit scharfer Bindung gesprochener Wörter, z. B. von piiss-ssi-ssimion Jo 6₃₀ durch ποιησις σημειον statt ποιεις ου σημειον, 10₃₁ ΛΙΘΟΥCΟΙ nach Ersetzung des λ durch λ und Anfügung eines Schluss-ν durch αιθουσιν, Lk 7₁₄ της ορου l. της σορου, Jo 8₄₁ εκ πορνειας σου (!) γεγεννημεθα l. εκ πορνειας ουκ εγεννημεθα oder ου γεγεννημεθα, Mk 1₄₅ τοποι ησιν l. τοποις ην, 14₅₉ ησιν

¹ In den folgenden Fehlerlisten sind itacistische und ähnliche Versehen nur ausnahmsweise wiedergegeben.

l. ιση ην, Jo 9₈ προσετησιν l. προσαιτης ην, 10₂₃ εν τοις τοας σολομωντος l. εν τη στοα σολομ. u. s. w. Auf die Unfähigkeit des Schreibers, das gehörte Lautbild historisch richtig zu fixieren, geht ferner zurück der Ausfall des im Neugriechischen als Verschlusslaut oft ganz verflüchtigten γ in Mk 7₃ πιημη l. πυγη und in κηρυμα des kleinen Mk-Schlusses, die Wiedergabe des χ durch das zur stimmlosen Spirans geschwächte γ in Lk 6₁ ψωγοντας, die Unterdrückung des einen i-Lautes in den Silbenschlüssen von εληλυθα(ν) Mk 9₁ und εξεληλυθιαν Lk 8₄₆, andererseits die doppelte Schreibung des i in Lk 13₂₃ ει οι, 23₃₄ διαμεριζομενοι οι, Jo 11₉ οι εισιν, 38 η ιησους, 19₁₂ 31 οι ιουδαιοι, auf seine das Vernommene mechanisch zu Pergament bringende Arbeitsweise die Wiederholung mehrfach vorgesprochener Wörter (zweimal: Mk 4₈ αναβαινοντα rep. nach και³, 6₄₀ και ανεπεσαν πρασαι, 12₂₆ και ο θεος ισαακ, Lk 8₃₂ εν, 11₃₂ αναστησονται, 22₅₅ δε αυτων, Jo 4₄₅ ηλθον εις την εορτην, dreimal: Lk 19₃₈ ο ερχομενος), oder Silben (Lk 1₄₈ τα ταπεινωσιν, 16₂₉ αβρααμ αμ, 22₁₁ διδιδασκαλος).

Dieselbe Kritiklosigkeit, welche der Schreiber dem Gehörten gegenüber an den Tag legte, zeigte der gleichfalls ungeschulte und jedes Sprachgefühls bare Diktierende bei der Aufnahme der Urkunde. Mühsam entzifferte Zeichengruppen teilte er ohne Berücksichtigung des Zusammenhanges mit, wie sie ihm gerade erschienen, nur an besonders schadhafte Stellen rief er die Phantasie zu Hilfe, zumeist jedoch so unglücklich, dass auch die willkürlichen Ergänzungen an ihrer Ungereimtheit und schlechtem Griechisch fast immer erkennbar sind. Am nächsten lagen Vertauschungen ähnlicher Buchstaben, sie enthalten den Beweis für den Unzialcharakter der Vorlage. In folgenden fehlerhaften Wörtern hat der Vorlesende die durch den Druck hervorgehobenen Buchstaben für verwandte, oft um eine Linie reichere oder ärmere Formen eingesetzt:

Λ für Λ: Lk 17₃₃ οσα αν², Λ für λ: Lk 8₄₁ ιδειρος, λ für λ: Lk 5₇ συναλβεσθαι (ν eingeschoben), 5₁₉ καινιδιω, Jo 10₃₁ αιθους, 35 αυθηναι, λ für λ: Lk 10₆ επαναπλησεται, Λ für λ: Lk 11₅₁ αποδομενου, Jo 9₂₃ ηδικιαν, Λ für Ν: Lk 7₁₁ ναιδ, λ für Ν: Jo 6₂₇ μελουσαν, Γ für Τ: Lk 2₅₁ διεγρηει, Γ für ΤΤ: Mk 14₄₄ αγαγετε, Lk 14₁₈ γαραιτεισθαι, Τ für ΤΤ: Jo 13₂₅ οτι (zudem Ο l. Ε), ΤΤ für Μ: Mk 7₈ παροποια, ΤΤ für Λ: Lk

22₇ επει, Ν für ΤΤ: Jo 11₄₂ εινον, Υ für Τ: Jo 5₃₂ ουι, Γ für C: Mk 12₃₈ ασπαγμου(ς), Jo 12₂₅ απολεγει.

C statt E: Lk 2₅ της μνηστευμενη, 5₃₄ νηστευσιν, O für Θ: Lk 7₅ εονος, Θ für E: Lk 22₃₄ φωνησθι, E für Θ: Mk 3₉ ελιβωσιν, E für O: Mk 2₂₆ εις l. ους (Υ ist als einfacher i-Laut wiedergegeben), 6₁₃ ηλειφεν, εθεραπευεν, Lk 11₄₀ ε ποιησας, Jo 8₃₉ ειπεν (vielleicht richtiger E l. λ), 9₇ απεσταλμενες, 10₃₄ γεγραμμενεν (statt des ν steht ausserdem ς), O für E: Mk 10₂₅ ουκοπωτερον, 11₂₆ ου l. ει (die Zunge des E mit l zu Υ verbunden), Lk 24₆ οτι, Jo 13₂₅ οτι l. επι, E für l: Lk 17₂₂ επεθυμησετε, Jo 2₂₂ οτε, O für C: Jo 9₁₇ ου l. ου, C für O: Jo 11₃₀ εληλυθεις l. εληλυθει ο, 13₂₇ εκαινος l. εκαινο̄ ο, C für Θ: Lk 17₂₀ επερωτησεις, Θ für C: Mk 10₃₅ αιτηθωμεν, Ω für E: Jo 8₅₉ παρηγων, 11₄₅ ελθοντως, Υ für E: Mk 10₂ υπηρωτων, l für p: Lk 17₃₆ αγιω.

λ für E: Mk 4₃₄ απελυεν, 5₄ διασπασθαι, 9₃₃ διαλογιζεσθε, Lk 6₁ ψωγοντας, 12₅₈ σα l. σε¹, Jo 2₁₅ εξεχεαν, 9_{15 18} ανεβλεψαν, 11₂₉ ηκουσαν, 4₄ καιριαις, 12₂₉ λελαληκα(ν), E statt λ: Lk 9₁₅ κατεκλινεν, 17₇ ανεπεσε(ν), 18₂₇ δυνατε, 22₄₁ επεσπασθη, 6₁ φωνησει, Jo 9_{2 19} ηρωτησεν, 18 εφωνησεν, 9₃₇ μετε σου, 11₃ απεστειλεν, 3₃ εταρεξεν, 12₃₆ επ αυτων, 13₂₇ σατανες.

E für H: Mk 14₁₁ επεγγειλαντο, Lk 12₄₅ αρξεται, 23₁₄ προς-ενεγκατε, H für E: Lk 11₉ ανοιγησεται, 19₃₀ ευρησητε, 22₁ ληγομενη, Jo 11₅₂ εις ην l. εις εν, λ statt H: Lk 8₃₉ διαγου, 13₃ μετανοησατε.

In einigen Fällen erscheint sogar ν für Υ: Mk 15₃ αυτον, Lk 2₂₇ περι αυτον, Jo 18₁₄ τον λαου.

Zwei Buchstaben wurden zusammengezogen: ΠΙ zu ΤΤ in Lk 5₃₁ υπαινοντες, ΕΙ zu Ω: Mk 3₁₀ επιπιπτων, ΟC zu Ω: Jo 6₇ εκαστω, IC zu H: Mk 2₂₁, Jo 10₁₉ σχημα, umgekehrt ein Buchstabe gespaltet: Ν in λΙ: Lk 11₁₁ οφιλι l. οφιν, λ in ΕΙ: Lk 12₂₈ υμεις, 22₃₆ πολησειτω, Ω in ΟΙ: Mk 13₃₄ εκαστοι, Ω in ΟC: Lk 4₄₀ εκαστος.

Von den übrigen auf Rechnung des Vorlesenden zu setzenden Fehlern geht die Unterschlagung des Schluss-ν in folgenden Wörtern wohl meistens auf die Ignorierung des Abkürzungsstriches zurück: Mk 4₃₀ αυτη, 9₁ εληλυθυ(ι)α, 4₆ αυτω, 15₃₇ φωνη, 4₆ θυρα, Lk 1₅₉ ζαχαρια, 2₃₇ ημερα, 4_{26 29} αυτω, 5₃ εν τω πλοιω,

8₁₈ ος α γαρ, 14₂ η, 18₃₅ αυτο, 20₆ προφητη, 21₂ βαλλουσα, 23₁₉ φono, 39 λεγω, Jo 2₁₀ οino², 7₃₅ διδασκει, 9₁₆ ποιει, 11₃₆ αυτο, 12₂ δειπno, 29 βροντη, 33 σημαινω, 13₂₇ εκεινο(ς), 30 ου, 14₉ χρονο. — Andererseits ist v durch zufällige Gründe, gelegentlich durch Verkenennung des kritischen Stichenstriches, irrtümlich angesetzt: Mk 1₂₆ φωνην, 3₂ θεραπευειν, 3₁₄ αποστελλειν l. — λη, 4₂₈ αυτοματην, (6₁₉ αυτον l. αυτω), 9₂₈ αυτον, Lk 1₅ αυτων, 7₄₆ μυρων, 11₁₉ εκβαλλων, 12₃₂ φοβουν, 15₁₆ εδιδουν, 17₇ ανεπεσεν, 18₆ λεγειν, 19₂₉ βηθσαφαην, 21₂₄ ουν l. ου, 34 κραιπαλην, 23₉ αυτον l. αυτω, 40 ουden, Jo 8₄₀ λελαληκαν, 51 52 10₂₈ 12₃₄ αιωναν, 9₉ αυτων, 31 ακουειν², 10₄ αυτων, 11₂₀ μαρθαν, 11₂₀ 24 αυτων, 43 φωνην, 12₆ τον, 7 αυτον, 9 ουν l. ου, 14 αυτον, 29 34 αυτων, 40 την καρδιαν², 16₁₃ πασην, 18₁₄ συμφερειν, 19₃₄ λογην. Ferner ist v eingedrungen: Mk 5₄₃ διεστειλαντο, Lk 8₂₉ εδεσμευεντο, Jo 8₃₁ μεινηντε, 9₁₆ 10₂₉ δυνανται, 13₅ ηρξαντον.

Besonders vor oder nach gleichen Bildungen, sonst wohl nur an undeutlich gewordenen oder beschädigten Stellen der Vorlage, sind weiter die stark gedruckten Buchstaben ausgefallen in folgenden Formen: Mk 3₃ εχοντι, 22 αρχοντι, 5₂₀ οσα, 6₅₆ οσοι, 9₉ μηdeni, 12₃₂ αληθειας, 38 ασπασμους, 13₈ εσονται², 18 γενηται, 14₅₈ εγω, Lk 5₁₈ ος, και θειναι, 6₁₁ ποιησαιεν, 8₃₉ σους, 49 λαλουντος, 9₄₁ εως, 43 παντων, 16₂₇ πεμφης, 21₁ βαλλοντας, 25 ηχους, 22₅₆ ατενισσαα, 24₉ υποστρεψασαι, Jo 4₁₁ λεγει, 13₂₄ τις, 15₇ θελητε, 13 19₁₁ μειζονα, 17₆ 15 αυτους, 20₁ σκοτιας. — Mk 5₄ δεδεσθαι, 8₂₀ τετραχιςχιλιους, 24 ελεγεν, 16₃ εαυτας, Lk 2₁₂ εσπαργανωμενον, 4₂₃ σεαυτον, 8₃₉ σοι, 10₂₇ σεαυτον, 11₃₁ νοτου, 49 αποστολους, 17₆ ελεγετε, 20₃₇ εμνηυσεν, 21₁ αυτων, 22₆₇ ειπεν, 24₃₁ εγενετο, Jo 5₂₇ ανω. — Mk 13₁₉ τοιαυτη, 35 μεσονυκτιον, 14₁₁ ακουσαντες, επηγειλαντο, 16₉ πρωτη, Lk 1₁₇ απειθεις, 4₂₅ εκλεισθη, 6₄₈ οικοδομησθαι, 8₁₀ συνιωσιν, 39 σοι, 51 εισελθειν, 9₃₅ εκλελεγμενος, 11₂₃ σκορπιζει, 12₄₂ σιτομετριον, 48 ζητηθησεται, 14₁₇ ειπειν, 16₄ μετασταθω, 17 νομου, 17₄ αμαρτηση, 37 αετοι, 20₃₃ εσχον, 21₁₁ κατα τοπους, 36 σταθηναι, Jo 4₂₃ τοιουτους, 10₂₂ ενκαινια, 11₄₉ καιαφας, 16₈ ελεγει.

Häufig zog die Übergehung eines oder mehrerer Buchstaben den Verlust ganzer Wörter mit sich, durch Homoioteleuton oder Zeilensprung sind selbst Auslassungen von grösseren Stücken möglich geworden, vgl. die eingeklammerten Partikel des Textes.

Diesen Verkürzungen stehen, weniger zahlreich, fehlerhafte Einschübe und Wiederholungen gegenüber. Die hervorgehobenen Buchstaben sind irrtümlich hinzugesetzt in Mk 4₂₇ νυκται, 6₁₀ εαυτοις, 7₁₅ ου δυναται, 9₄₉ αλιασθησεται¹, 10₃₇ καιθισωμεν, 12₂₄ σπλανασθε, Lk 1₇₉ σκιας, 5₃₆ του απο του καινου, 3₉ θελεις, 15₂₉ τοσαυται, 20₃₅ γαμιζονται, 22₁₀ βασταζοντα, 23₂₂ εαυτω, Jo 2₉ ηαντληκοτες, 11₁₀ περιπατεις, 13₂₆ ισκαριωτης, 14₇ εγνωσεσθε¹, 17 ος ο. Zweimal gelesen wurden die durch stärkere Typen gekennzeichneten, vom Nachschreiber gewöhnlich mit dem benachbarten Wort verbundenen, aber auch als eigene Wörter behandelten Buchstaben in: Mk 13₁₈ υμων (doch ΩΝ als ΕΝ wiederholt), 14₂₁ ουκ, Lk 8₁₈ ακουετε, αν, 23₂₆ απηγαγον, Jo 4₅₂ επυνθανετο, 5₁₉ εαυτου, 8₄₂ ουδε, 10₃₄ ουκ, 12₁₉ ουδεν; Lk 18₃₄ erscheint αυτοι in Wiederholung als ουτοι. Zuweilen nahm der Diktierende ein Wört der Umgebung wieder auf: Lk 18₅ rep. παρεχει(ν) p. κοπον, 19₂₇ με α. ωδε, 24₁₅ επορευετο p. συνζητειν και, Jo 19₈ ηκουσεν p. πειλατος. Ferner begegnen wir auch Wiederholungen von Zeilen: Mk 2₂ και ελαλει αυτοις τον λογον steht auch p. 1₄₅, doppelt liest Jo 8₄₁ ποιειτε τα εργα του πατρος υμων, 9₄ τα εργα — εργαζεσθαι.

Ausser den genannten Fehlern sind folgende Versehen und Willkürlichkeiten der Abschrift bei der Rekonstruktion der Vorlage richtigzustellen: Mk 1₂₆ φωνησας, 2₉ και l. μετα, 2₈ οτι τα l. τι ταυτα, 4₂₅ δοθησεται l. αρθησεται, 2₈ σταχυν², 5₄ τους πεδας, δημασθαι l. δαμασαι, 6 αυτον ο ις l. τον ιν, 3₅ ερχεται, 6₃ εσκανδαλιζετο, 1₁ εαν ε μη l. εαν μη, εν τη l. η τη, 1₅ ων l. ως, 7₃ ου κατοικουντες l. κρατουντες, 1₉ εκπορευονται, 9₂₅ αλαλαζων l. αλαλον, 10₂₉ εις τινος l. εστιν ος, 3₁ εσθησωνται l. εσονται, 3₄ αποκτηνουσιν, 4₀ ημων l. μου², 11₂ ανος l. ανων, 2₅ υμων l. υμιν, 12₁₅ αποκρισιν, 2₅ γαμωσιν¹, 13₁ εκ το ιερον, 14₅₈ ~ αχειροποιητον . . . χειροποιητον, 16₁₉ αυτους l. αυτοις, Lk 1₂₀ επιστευσαν, 2₂₄ νεουσοις, 2₇ ις l. ιν, 3₅ πασαν ορος και βουνα, 6 ποτηριον l. το σωτηριον, 4₃ ις l. υς, 4₀ ποιηλους, 4₁ ουκ ει τοιαυτα l. ουκ εια αυτα, 5₂₁ ηρξατο, 3₆ συμφωνουσι, 8₅₀ πιστευετε, 9₂₁ παραγγειλας, 2₇ εστιν l. εισιν, 10₂₁ αυτοις l. αυτα, 11₂₆ πορευει, 3₁ κατακρινουσιν, 3₈ παρα l. προ, 12₅₀ οτι ου l. οτου, 14₂₂ τοπον, 3₁ εν ετερω l. ετερω, χιλιαδες², 15₁ τελωνες, 4 υμων l. αυτων, 1₃ μετα τουτο l. μετ ου, 1₄ διαπανησας, 16₁₇ κατα l. και, 17₃₁ αυτα l. αυτου, 18₁₂ κτωμεν, 1₆ ερχεται, 19₄₂ εγνον, 4₈ απαξ l. απας, 20₃₆ δυνονται, 4₇ μακρας, 22₂₆ γινεσθαι, 24₃₄ λεγουσα, 4₇ κηρυχ-

θησεται, Jo 3_{3 5} υμιν l. σοι, 6₉ τοσουτοις, 8₃₅ ις l. υς, 42 58 αυτω l. αυτοις, 9₃₆ πιστευσι, 41 ουτε l. ητε, 10₂₁ τυφλους οφθαλμων, 24 αυτω οπου l. αυτον οι, 31 ιουδαιαι, 34 γεγραμμενες, 41 αληθηνη l. αληθη ην, 11₇ πολιν l. παλιν, 19 αυτου l. αυτων, 31 αυτω l. αυτη, ανεχει l. εκει, 36 επιλου, 55 εις ιεροσολυμοις, 12₁₁ απηγον, 33 αυτον l. αυτοις, 34 ιν l. υν, 13_{2 26} σιμων ο l. σιμωνος, 20 λαβων επ l. λαμβανων², 14₂₇ αφιεμαι, 15₆ εμβληθησεται, 10 μοι l. μου², 11 λακα, 20 16₁ λελακα, 17₂₃ ηγαπησαν², 18₂₀ συνερχοντες, 29 τω ανθρωπω τουτω, 19₂₃ στρατιωτω², 42 ην l. ουν.

Durch Zeilenverwirrung erhielt Lk 11₁₁ f. folgende leicht zu bessernde Fassung: τινα δε εξ υμων πατερα αιτησει ο υιος αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω η και αιτησει ων μιαν αντι (μιαν = μη + αν rep.) ιχθυος οφιλη (ΟΦΙΛΙ = ΟΦΙΝ) επιδωσει αυτω μη σκορπιον επιδωσει αυτω; ebenso geriet Mk 2₁₈ οι δε σοι μαθηται ου νηστεουσιν vor 19 μη, jedoch mit nun naheliegendem εμοι statt σοι.

3) Sklavisch an den Zügen der Vorlage hängend, ohne Beachtung des Sinnes Laut um Laut in eine verfügbare Form fassend, haben die nach ihrer Textunkenntnis offenbar dem Laienstande angehörenden Schreiber sogar einige, später zu behandelnde Korrekturen der Vorlage mit dem ursprünglichen Wortlaut zusammen aufgenommen und die durch ein ausgefallenes Blatt verursachte Lücke zwischen Mk 3_{28a} und 4_{8b} nicht einmal bemerkt. Dagegen wurde der Inhalt eines anderen fehlenden Blattes mit Mk 6_{16-28a}, welches vielleicht einen Pergamentstreifen zurückgelassen hatte, aus der in Mt kopierten Evangelienhandschrift ergänzt, wieder mit gewöhnlichem Text und fast fehlerfrei. Sichtlich bemühten sich die Schreiber, selbstverschuldete Unrichtigkeiten zu beseitigen, sobald sie diese entdeckten; daher ist Mk 2₁₆ das gedächtnismässig postulierte εις μετανοιαν sogleich getilgt und über die abgeschabte Stelle v. 18 init. gesetzt, in Lk 20₁₆ δουλους γεωργους, Jo 13₂₇ αναστας σατανες das zuerst stehende fehlerhafte Wort mit Tilgungszeichen versehen, vgl. ferner Lk 11₄₂ παρερχεται χεσθαι, 24₄₄ μω^υσεως.

Der gesamtestattungsapparat, mit roter Tinte angebrachte Kapitellisten zu Lk und Jo, Titel mit Kapitelzahlen am Seitenkopfe, eusebianische Sektionen und Citatzichen am Rande, auch die Evangelistenminiaturen, ist dem jungen Minuskelexemplar entlehnt. Das bezeugt die in den Titeln und Sektionen einge-

rissene Verwirrung, welche durch die mechanische Übertragung entstand. So geriet z. B. in Mk die zu 3_{23} gehörige Sektionszahl $\lambda\gamma$ vor 2_4 , $\lambda\delta$ richtig vor 2_8 , aber dann die 3_{31} entsprechende Zahl $\lambda\epsilon$ vor 4_{11} , weil der Abstand zwischen 3_{28} und 4_{11} durch die Lücke $3_{28}^b-4_{8a}$ auf das in der Minuskelvorlage zwischen 3_{28} und 3_{31} bestehende Mass reduziert war. Zweimal hat der Rubrikator die bei der Einzeichnung der Zahlen und Citatpfeile bemerkten Textüberschüsse seines Musters am Rande unserer Handschrift notiert: Lk 4_{18} *ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν* und 23_{38} *γραμμασιν ελληνικοις και ρωμαικοις και εβραικοις*. Als hinzugetragen betrachte ich endlich die zu allen 4 Evangelien gleichlautende Überschrift: *το κατα... αγιον ευαγγελιον*.

II. Die Vorlage.

1) Soviel lässt sich der Abschrift mit Sicherheit entnehmen, dass ihre Anfertiger, welchen für die Herstellung eines beliebigen *τετραευαγγελιον* doch eine mühelos lesbare Minuskel zur Verfügung stand, zu der mit völlig ungewohnten Schwierigkeiten verknüpften, zeitraubenden Kopie der Majuskel durch einen bestimmt gefassten Auftrag genötigt worden sind. Vielleicht entsprang dieser dem Wunsche der Äbtissin, einen etwa gleich dem patmischen N als Autograph oder wie Φ als Werk eines Heiligen verehrten alten Codex aus dem *σκευοφυλακειον* ihres Klosters in seinem merkwürdigen Wortlaut reproduziert zu sehen.¹ Zum Gedächtnis der frommen Frau, welche uns die Kenntnis eines wertvollen Dokumentes vermittelt hat, bezeichne ich dieses mit ihrem Namen Olympias, abgekürzt mit Ol.

Für die Bestimmung seines Alters und Aussehens sind mehrere Anhaltspunkte vorhanden. Die meisten aufgezählten Vertauschungen ähnlich gebildeter Unzialbuchstaben sind freilich auch in der letzten Periode der Grossschrift möglich. Dagegen nötigt wohl schon die Wiedergabe von Λ durch λ , vor allem von Θ durch O zu einer höheren Datierung, insofern die später üblichen

¹ Noch heute fertigt man im christlichen Osten von sagenumsponnenen Handschriften zuweilen Abschriften an, auf welche ein Abglanz der dinglichen Heiligkeit des Originals fällt.

spitzen Läppchen an der verlängerten Basis von Λ ($\text{\AA}$) und an dem über die Rundung hinausgeführten Querstrich von Θ ($\text{\textcircled{H}}$) die Verwechslung sehr erschwerten, ja die Ersetzung des einfachen Wortbildes und im Zusammenhang Lk 7₅ so naheliegenden $\epsilon\theta\nu\omicron\varsigma$ durch $\epsilon\theta\nu\omicron\varsigma$ ausschlossen. Beweiskräftiger für eine frühe Ansetzung ist die Vertauschung von M mit TT sowie von T mit Y . Wenn M in $\text{TTAPOMOI}\alpha$ Mk 7₈ zur Gleichstellung mit dem vier Buchstaben vorher vertretenen TT verführte, so müssen seine Mittellinien einen flachen Winkel dargestellt haben, eben einen solchen die einem hohen Stamm entwachsenden Arme des in den 17 vorangehenden Worten 8 Mal vorhandenen Y , damit dem Lesenden Jo 5₃₂ T in OTI wieder als Y erscheinen konnte. Um diesen Verwechslungen vorzubeugen, hatte man aber schon frühzeitig in beiden Buchstaben den spitzen, tief herunterhängenden Winkel eingeführt und den Vertikalstrich des Y fast vollständig beseitigt, so bereits im Alexandrinus, in dessen Schrift die folgenden Zeilenproben gesetzt sind. — Für ein hohes Alter von Ol, ich denke an das 5. Jahrhundert, spricht endlich die peinlich durchgeführte, nur unter gewissen Bedingungen veränderte Zeile von 23, ohne Worttrennung nebeneinander gereihten Buchstaben. Sie verrät sich in zahlreichen Auslassungen der Abschrift, welche deutlich durch Überspringen einer oder mehrerer Zeilen der Vorlage, namentlich bei untereinander stehenden gleichen Zeichengruppen entstanden sind.

Genau je 23 Buchstaben umfassen folgende Zeilenfortfälle mit durch verwandte Texte kaum in Frage gestelltem Wortlaut:

Mk 1₁₈ $\text{KXIEY\Theta YCA\Phi ENTECTA\Delta IKTY\Lambda}$
 4₃₂ $\text{KXITTOIEIK\Lambda\Lambda\Delta OYCMET\Lambda\Lambda OY\varsigma}$
 5₁₇ $\text{\AA TTET\Theta EIN\AA TTOT\omega N\text{OPI}\omega N\Delta Y\text{TW}$
 Lk 9₂₆ $\text{MEKAITOYCEMOY\varsigma C\text{XO}\text{GOYCTOY}$
 $\text{TONOYCTOY\Lambda NOYET\text{TAICXYN}\text{H}$
 11_{34f.} $\text{ET\Lambda N\Delta ETTONHPOCHIKAITOC\omega M\Lambda}$
 $\text{COYCKOTEINONCKOTTEIOYNMH}$
 $\text{TO\Phi\omega CTOENCOICKOTOCECTIN}$
 Jo 15₂₁ $\text{OYKOI\Delta ACINTONTTEM\Phi ANTAME}$

Hierher gehören auch die wiederholten Zeilen:

Mk 2₂ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΛΥΤΟΙΣ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ
 Jo 8₄₁ ΤΟΙΕΙΤΕ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΤΥΡΡΩΝΤΟΣ ΤΥΡΡΩΝ
 9₄ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΤΕΜΨΑΝΤΟΣ ΜΕΕΩΣ
 ΗΜΕΡΑ ΕΣΤΙΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΝΥΖΟΤΕ
 ΟΥΔΕΙΣ ΔΥΝΑΤΑΙ ΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ

Folgende in der Abschrift übersprungene Zeilen mit sicherem Text weisen 22 Buchstaben auf:

Lk 9₆₀ ΘΑΨΑΙΤΟΥΣ ΕΛΥΤΩΝ Η ΝΕΚΡΟΥΣ
 14₃₂ ΕΤΙ ΑΥΤΟΥ ΤΟ ΡΡΩΝ ΤΟΣ ΤΥΡΡΩΝ
 Jo 3₂₀ ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΡΟΣ ΤΟ ΦΩΣ
 9₃₉ ΒΛΕΠΩΣΙΝ ΚΑΙ ΟΙ ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ

In der ersten Zeile 22, in der folgenden aber 23 Buchstaben enthält die Auslassung:

Lk 12₈ ΕΝ ΕΜΟΙ ΕΜΠΡΟΘΕΝ ΤΩΝ ΑΝΩΝ
 ΚΑΙ ΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙ

24 Buchstaben enthielten die Zeilen:

Lk 8₅₃ ΚΑΙ ΚΑΤΕΓΕΛΩΝ ΑΥΤΟΥ ΕΙΔΟΤΕΣ
 9₂₂ ΚΑΙ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΗΜΕΡΑ ΕΓΕΡΘΗΝΑΙ
 Jo 12₃₁ ΝΥΝ Ο ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ
 Nacheinander 23 und 24:

Lk 13₃₂ ΤΕΛΕΙΟΥΜΑΙ ΤΑ ΗΝ ΔΕΙΜΕΘΗΜΕ
 ΡΟΝ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟΝ ΚΑΙ ΤΗ ΕΞΟΜΕΝΗ

Endlich 25:

Lk 3₂₂ ΤΟΤΙΝΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΩΜΑΤΙΚΩ ΕΙΔΕΙ
 Jo 5₂ ΕΣΤΙΝ ΔΕ ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟCΟΛΥΜΟΙC
 11₃₄ ΛΕΓΟΥCΙΝ ΑΥΤΩ ΚΕΕΡΧΟΥΚΑΙ ΔΕ

Es ergibt sich, dass der ersichtlich gut geschulte Kalligraph von Ol seine Normalzeile verkürzt, wenn die Initiale eines Wortes, in Lk 14₃₂ sogar einer Silbe, am Zeilenende isoliert würde, dagegen erweitert, um 1—2 noch vorhandene Schlussbuchstaben nicht von ihrem Worte zu lösen. Vermutlich wurden die überschüssigen Buchstaben wie in B der Zeile in kleinerer Gestalt angehängt. War der 24. Buchstabe ein N, so kam der

horizontale Abkürzungsstrich zur Anwendung, sonst aber nicht. Wie treu der Schreiber diese Regeln befolgte, erhellt aus dem Lk 19₃₄ versehentlich hinter αὐτοῦ gestellten, sogleich wieder getilgten Worte φωνῇ, welches aus v. 37 durch Überspringen von genau 10 Zeilen heraufgeholt war. Diese Erfahrungen ermöglichen es, auch an textlich strittigen Stellen offenbare Zeilenausfälle unter Berücksichtigung des Verwandtschaftsverhältnisses und der Färbung des Kontextes ziemlich sicher mit dem Wortlaut von Ol auszufüllen, vgl. die im Druck eingeklammerten Teile von Mk 2₁₈ 5₂₈ 8₂ 9₉ 14₂₂ f. Lk 12₁₀ Jo 1₂₀ 13₂₆ 32 und die 4—7 Zeilen umspannenden Auslassungen Mk 6₃₆ f. 14₂₂ f. Lk 6₃₈ Jo 16₄ ff.

Aus den rund 48 × 23 Buchstaben begreifenden, durch den Verlust je eines Blattes entstandenen Lücken Mk 3₂₈^b—4₈^a und 6₁₆₋₂₈^a lässt sich berechnen, dass der Codex auf der Seite 1 Columne mit 24 Zeilen, als Format ein handliches Grossquart aufwies. Wie etwa Ψ hatte er Mt zufällig eingebüsst. Als seine Heimat scheint mir Ägypten in ersten Betracht zu kommen. Dahin weist die vermutliche Herkunft der am Lagerungsplatz von Ol angefertigten Abschrift, die an die Papyri erinnernde Bildung von Υ und Μ, endlich der Textcharakter.

2) Ol hatte den Text in verschieden ausgedehnte Teile zerlegt, eine beschränkte Anzahl der häufigen Abtrennungen wurde von den Nachschreibern beibehalten und durch einen nachträglich vom Rubrikator mit τελος ausgefüllten Zwischenraum im Text angemerkt. In Mk z. B. befinden sich derartige Absätze vor 1₉ 12₂₈ 35₄₅ 2₁₃ 23₄₂₄ 5₁ 21₆₁ 14₃₁ 34₅₁ 7₂₄ 8₁ 27₉₁ 10₁ 17₄₆ 11₁ 12₁₃₁ 14₁₄₁₂ 33₁₅₁₆ 42₁₆₂ 9, in Lk 1—13₁ vor 1₂₆ 39₅₇ 2₂₁ 41₃₁₉ 4₁ 31₄₃₇ 41₅₂₇ 6₂₃^b 37₇₁₁ 8₄ 41₉₁ 37₁₀₁ 22₂₉ 12₄₁ 13₁. Von dieser im Anschluss an die Vorlage erfolgten Markierung ist das τελος zu unterscheiden, welches bei der Anbringung der dem Minuskel-τετραευαγγελον entnommenen Kapitelzahlen und Titel von dem das entsprechende Stück suchenden Kopisten hier und da in den Text hineingezwängt oder am Rande notiert wurde, so in den vorgelegten Teilen zu Mk 3₁₃ 5₂₂ und Lk 4₃₃. Bei der Vergleichung mit den bekannten Textgliederungen ergibt sich, dass die durch den Druck hervorgehobenen Abteilungen, also 20 in Mk und 14 in Lk 1—13₁, mit den Einschnitten der aus B und Ξ bekannten Kapitel zu-

sammenfallen; Mk 10₁—11₁₂ treten sogar sämtliche 5 B-Kapitel nacheinander auf. Die vollständige Übereinstimmung in der Absteckung der Textmasse lässt sich noch öfter beobachten, z. B. bei Mk 5₂₁ 6₁, bei Lk 1₂₆ 39 23₃₉ (44) 50 24₁ 13 Jo 1₂₉ 35 u. s. w. Zählt man von Zeilenauslassungen aus rückwärts, so stösst man auf weitere, eine neue Zeile beginnende B-Kapitel. Aus diesem Sachverhalt darf die Zugehörigkeit dieser Textenteilung zu Ol gefolgert werden, doch bestand, wie die übrigbleibenden Zahlen anzeigen, neben dieser noch eine andere, mit der ersten gelegentlich zu verwechselnde Gliederung. Über diese soll bei Besprechung des Archetyps gehandelt werden.

3) Im Laufe der Jahrhunderte hatte Ol einige Korrekturen nach dem Vulgärtext erfahren. Sie lassen sich in der Abschrift an ihrer ungeschickten Verwertung erkennen, insofern in ihr an den Rand der Vorlage gesetzte Erweiterungen am unrechten Orte eingefügt, zum Ersatz einer Lesart bestimmte Wörter in friedlicher Verbindung mit jener erscheinen. So drang der Zusatz Lk 9₅₅ και ειπεν — αλλα σωσαι mit Ausnahme des και ειπεν in v. 57 zwischen προς αυτον und ακολουθησω ein. Ebenso verraten sich durch falsche Einstellung die eingeklammerten, dem byzantinischen Text entnommenen Zusätze oder Änderungen als Fremdkörper in Lk 17₁ πλην ουαι (δε), 33 (και) απολεσαι αυτην, Jo 1₅₀ (α) μειζον l. μειζονα, 9₂₅ (και ειπεν) εκεινος, 26 τι εποησεν (παλιν), 19₂₉ (και) οξους; Lk 10₄₀ (αποκριθεις δε) vor ειπον ουν ist die verirrte Korrektur zu 41 ειπεν δε. Besonders an Lektionsanfängen war die Variante des Lektionars nachgetragen, durch Aufnahme beider Lesarten entstand: Mk 1₂₈ και εξηλθεν (δε), 14₁₉ (οι δε) και ηρξαντο, Lk 9₁₂ ηδ(ε)η ημερα, Lk 16₂₂ και εγενετο (δε), 18₃₉ και αυτος (δε), 23₄₅ εσχισθη δε (και), Jo 4₂₉ παντα (οσα)α, Lk 4₄ προς αυτον ο ιησους (προς αυτον λεγων). Nur an 2 Stellen hat der Schreiber die zweite Lesart als Korrektur verstanden, Jo 9₃₅ θεου für das ursprüngliche ανθρωπου, 11₃₁ μαριαν für μαριαμ. Auch Wortstellungen waren gelegentlich umgeändert, daher Mk 12₁ (αμπελωνα) ανθρωπος εφυτευσεν αμπελωνα, Lk 2₂₅ (ην) αγιον ην, 14₂₆ ειναι μου μαθητης (ειναι), 23₃₄ οι δε διαμεριζομενοι (δε), Jo 5₃₀ (ποιειν) απ εμαυτου ποιειν, 6₆₆ πολλοι (απηλθον) των μαθητων αυτου απηλθον. Liturgischen Bedürfnissen entsprangen die Einschaltungen in Lk 13₁ εν αυτω τω καιρω (εκεινω),

Mk 6₃₄ και εξελθοντων αυτων (εις (!) το πλοιον εξελθοντος του κυριου ημων ιησου χριστου) εκ του πλοιου, sowie die häufigen Einschübe von ο ιησους, ο κυριος, doch lässt sich Ol mit Sicherheit nur Lk 9₁ (ο ιησους) δε absprechen. — Bei dieser Praxis der Schreiber ist die spurlose Verdrängung einer Lesart durch die Korrektur nicht sehr wahrscheinlich. Darum sind wohl die meisten der sporadischen Abwandlungen nach dem Vulgärtext, welche sich bei der Vergleichung von Ol mit den ihm verwandten Grössen BSCLΔΨ 33 892 herausstellen, bereits in die Vorlage von Ol zu verlegen. Zu den energischer korrigierten Stücken gehört namentlich Mk 1₁₋₇ Jo 4₁₋₄₃ und in 6₆₀₋₈₂₈ die Umgebung der dem Texttyp fremden Perikope 7₅₃₋₈₁₁. In Jo 7₁₉ 22 23 ist sogar die vulgäre Form μωσης statt des mit Ausnahme von Mk 9₄ sonst immer gebrauchten μωουσης zur Geltung gekommen, entschiedener hat sich die Schreibung καπερναουμ durchgesetzt, für welche nur Jo 6₂₄ καφαρναουμ, 2₁₂ und 6₁₇ wenigstens die Zwischenform καπαρναουμ erhalten blieb. Im allgemeinen erscheint mir aber bei der Beurteilung der Abweichungen Ol's von seinem Arttyp der Rekurs auf den byzantinischen Text nur dann als zulässig, wenn die Ol am kräftigsten beeinflussenden Strömungen zur Erklärung nicht mehr ausreichen. Als durchgreifendste Veränderungsursache gibt sich das Streben nach Ausgleich der Parallelen zu erkennen, besonders die Konformierung nach Mt. In den so entstandenen Varianten deckt sich denn Ol naturgemäss häufig mit dem Vulgärtext, vgl. z. B. Mk 1₁₆ περιπατων δε, βαλλοντας αμφιβληστρον, 2₄ λεγων εα, οιδα, 3₁ εις την συναγωγην, 4₄₁ υπακουουσιν αυτω, 5₂₃ παρεκαλει u. s. w. In den von der byzantinischen Redaktion abweichenden, Mt 10₁₅ und 26₇₃ treu wiedergebenden Zusätzen zu Mk 6₁₁ und 14₇₀ liegt die selbständige Arbeit klar zu Tage. Auf dieser mit erstaunlicher Respektlosigkeit gegen das historisch Gegebene verfahrenen Anpassungssucht beruhen die meisten Spezialvarianten, welche Ol seinen Klassengenossen und auch dem Vulgärtext gegenüber besitzt, z. B. Mk 1₁₁ εν ω, 17 om. γενεσθαι, 40 om. αυτω p. λεγων, 44 ο ι. α, 2₁₅ ιδου πολλοι, 22 και αυτος εκχυθησεται, 3₅ ειπεν, 17 αυτου ι. του ιακωβου, 27 εισελθειν και, 4₁₆ δεχονται τον λογον, 17 ουκ εχουσιν δε, 26 επι την γην, 39 εγερθεις, 40 εστε ολιγοπιστοι, 5₁₃ add. απο του ανθρωπου, 42 παραχρημα, 6₁₁ απο των ποδων,

¹⁴ απο των νεκρων u. s. w. Nicht selten wirkte auch der Kontext ein, vgl. Lk 1₇₄ παντων των μισουντων ημων nach ⁷¹, 2₂₄ δου-
ναι γνωσιν = 1₇₇, 2₄₈ add. και ο συγγενης σου nach ⁴⁴, 5₄ add.
ολιγον = ³, 6₃₃ τους αγαπωντας αυτους αγαπωσιν = ³², 12₄₃ add. εν
τη καρδια αυτου = ⁴⁵, ⁴⁷^b του κυριου αυτου = ⁴⁷^a, 22₂₉^b διαθηκην
l. βασιλειαν = ²⁹^a, Jo 9₃₀ ουκ οιδαμεν = ²⁹, 14₂₆ ο πεμφας με πατηρ
nach häufigem Muster. Zur Füllung ist selbst das AT heran-
gezogen in Lk 4₁₉ add. και ημεραν ανταποδοσεως τω θεω (!) ημων
nach Jes 61₂, in Lk 4₁₀ add. εν πασαις ταις οδοις σου nach Ps
91₁₁ (so auch in Ev. 1).

Unverkennbar ist ferner die Beeinflussung durch den β-Text. Diese Einwirkungen fanden, wie später zu zeigen ist, zum grössten Teil schon in dem Milieu eines um mehrere Generationen zurück-
liegenden Ahnen von Ol statt, sodass wir sie zumeist auch bei
gleichfalls aus jener Mitte stammenden Codices wiederfinden. Die Berührungen des im Vergleich mit den Familiengliedern ge-
wonnenen Sondergutes von Ol mit dem β-Text können wieder-
holt auf selbständigen Änderungen nach den Seitenberichten be-
ruhen, wie in Lk 8₂₁ ειπεν αυτοις, 9₄ κακειθεν, 8 αλλοι, ³⁵ ~ ακου-
ετε αυτου, 11₃₄ ~ η ο οφθαλμος, 12₇ ηριθμηνειν εισιν, ⁵¹ αλλα
διαμερισμον, 19₃₈ om. βασιλευς, 20₂ και τις, ⁴⁷ προσευχομενοι, 22₅₄
απο μακροθεν, ⁵⁸ om. ανθρωπε. — In anderen Fällen mag auch
der Ev. 1 zu Grunde liegende Text, welcher auch sonst Be-
ziehungen zu Ol aufweist, die Übereinstimmung mit β bewirkt
haben, so in Lk 1₁₃ om. σοι p. υιον, 3₁₅ περι ιωαννου, 5₈ ποσιν l.
γονασιν, 13₃ μετανοησητε, ¹⁵ υποκριτα, 19₁₃ πραγματευεσθε, Jo 5₁₅
με l. αυτον, 11₃ αδελφαι αυτου, 19₂₀ ~ της πολεως ο τοπος, ²⁸ om.
ηδη. Allein auch darüber hinaus teilt Ol markante Eigentüm-
lichkeiten mit β, z. B. Lk 1₂₂ διεμεινεν, 2₂₅ ~ αγιον ην, ²⁸ ηυλο-
γησεν, 4₃₃ δαιμονιον ακαθαρτον, 6₃₅ αφελπιζοντες, 13₃₁ εν ταυτη,
14₁ εισελθειν, ¹⁰ om. σοι³, 22 προσεταξας, 16₁₄ om. παντα, ²⁷ πατερ
αβρααμ, 17₁₉ οτι η πιστις, ³⁶ add. v. in der von Mt 24₄₀ ab-
weichenden Fassung, 19₁₂ επορευετο, ⁴⁸ ποιησωσιν αυτω, 21₂ ~ και
τινα, ²⁰ ~ ιερουσαλημ υπο στρατοπεδων, 23₅ om. οτι, ⁷ εκειναις,
⁴² om. οταν ελθης, 24₁₉ ενωπιον του θεου. Auf diese Texttradition¹

¹ Vgl. Eberhard Nestle, Einführung in das griechische NT², S. 224 zu
Lk 3₂₃ ff.

stützte sich vielleicht auch die vermutlich wegen der Unvereinbarkeit mit Mt von dem harmonisierenden Überarbeiter getroffene Ausscheidung der Genealogie Lk 3₂₃₋₃₈, welche wegen ihrer eingehenden Berücksichtigung im Kapitelsystem zu dem von Ol vertretenen Text gehörte.

Endlich bietet das Eigengut eine Anzahl angesammelter Willkürlichkeiten und offener Versehen, von welchen die letzteren freilich auch teilweise auf Rechnung der Minuskel-schreiber gesetzt werden können. Mit Rücksicht auf den kirchlichen Gebrauch kamen häufige Einfügungen von ο ιησους, ο χριστος, ο κυριος, von ιδου, ο εχων ωτα κτλ. zustande, ebenso Verdoppelungen des αμην, die Ersetzung von ιησους durch κυριος (z. B. Lk 5₈ 19₉), von υιος του ανθρωπου durch υιος του θεου (Lk 17₂₆ 18₃₁ Jo 6₅₃), von βασιλεια του θεου durch βασιλεια των ουρανων (Mk 10₁₄ 25 Lk 14₁₅ 18₁₆). Weiter handelt es sich um Wortvertauschungen, Umstellungen, Einschaltung oder Fortfall von Partikeln, Änderungen des Tempus, Numerus und Kasus, Wechsel des zusammengesetzten und des einfachen Verbs und ähnliches mehr. Um Ol nicht unnatürlich blank zu scheuern, habe ich auch einige greifbare Irrtümer aus den Fehlerlisten ausgeschlossen, so Lk 2₅₁ ηλθον (Ο l. Ε), 12₅₅ κλυδων l. καυσων (Λ l. Ν), 23₄₁ απολαβωμεν (Ο l. Ε), Jo 12₂ εποιησεν (Ε l. Ν), ferner Lk 4₂₈ αυτα l. ταυτα, 24₉ συν l. [και πα]σιν, Jo 1₄₇ ει (= Ι) l. ιδε, 2₁₀ μεθυσωσιν, 4₂₃ οτι l. οτε οι; Lk 10₄₁ τριβαζεις, 14₁₂ ανταποδοσια, 16₁₃ ουκετι l. οικετης, Jo 10₆ παραμυθιαν; Lk 2₄ αυτην, 11₄ παντι οφειλουσιν, 14₂₄ ολιγοι γαρ, Jo 11₃₃ αδελφους.

Über das nähere Verhältnis von Ol zu seinen Gruppengenossen unterrichtet folgende Zusammenstellung der von ihm geteilten numerisch schwach bezeugten Varianten, soweit diese nicht mit dem Vulgärtext übereinstimmen. Ich berücksichtige in ihr hauptsächlich die auch von B oder S gebotenen, durchweg nur die den ersten Händen gehörigen Lesarten und sehe von dem Wortlaut der in der Abschrift ausgefallenen Zeilen ab.

Ol liest mit B: Mk 1₂₉ εξελθων ηλθεν, 4₂₂ om. τι a. κρυπτον, 7₄ απερ ελαβον, 10₄₇ ~ εστιν p. ιησους, 14₃₁ om. δε a. και παντες, 6₉ om. παλιν, 15₄ om. ουδεν, 10 om. οι αρχιερεις, 43 ιωσηφ απο, Lk 2₂₆ πριν αν, 5₂ om. εν p. προσκοπτεν, 5₂₉ μετ αυτου, 6₂₃ εν τοις ουρανοις, 31 om. και υμεις a. ποιειτε, 37 δικαζετε, 8₆ επι πετραν,

9 om. η α. παραβολη, 19 παρεγενετο, 23 ~ ανεμου p. λιμνην, 41 ουτος αρχων, 9₁ ~ δυναμιν αυτοις, 12 ηδη ημερα, 10₁ om. αυτους p. απεστειλεν, 7 εσθοντες, 15 καταβηση, 18 ~ εκ του ουρανου ως αστραπην, 31 κατεβαινεν τη οδω, 42 μαριαμ, 11₁₉ ~ υμων κριται εσονται, 36 εν τη αστραπη, 40 ουκ, 46 και αυτοι υμεις, 15₁₇ περισσευονται, 24 εξησεν, 17₁₂ ανεστησαν, 19₂ και αυτος πλουσιος, 35 επεβησαν, 37 περι παντων, 20₂₇ επηρωτων, 21₃₄ ~ αι καρδιαι υμων, 22₃₉ om. και α. οι μαθηται, 43-44 om. νν., 23₃₄ om. 34^a, 49 και αι γυναικες, 24₂₈ πορρωτερον, 44 και τοις προφηταις, Jo 2₂₀ ειπαν, 5₄₄ παρ αλληλων, 8₅₂ θανατον ου μη θεωρηση, 12₁₂ ο ιησους, 15₁₄ ο εγω, 17₇ εδωκ-, 11 καθως και ημεις, 17 add. η α. αληθεια εστιν, 18₁₅ ~ γνωστος ην, 19₃₅ και εκεινος.

Mit B*†: Lk 5₁₂ ιδων δε, 6₄₅ om. αυτου p. καρδιας¹, 8₂₇ εχων δαιμονια, 30 ~ εισηλθεν δαιμονια, 40 υποστρεφειν, 49 μηκειτι σκυλλε, 9₁₃ ~ αρτοι πεντε, 28 om. και α. παραλαβων (sed Ol add. δε p. παραλαβων), 10₃ ιδου αποστελλω, 5 ~ εισελθητε οικιαν, 6 επαναπαησεται, 11₁₅ βε[ε]ζεβουλ, 14₂₆ ~ την ψυχην εαυτου, 19₂₃ καγω, 21₁₃ αποβησεται υμιν, 20 om. την α. ιερουσαλημ, 24₁₇ εσταθησαν, Jo 9₃₄ ειπαν, 35 υιον του ανθρωπου (Ol*), 12₄ λεγει δε, 16 ~ αυτου οι μαθηται, 13₂ ισκαριωτης, 14₉ om. και α. πως, 17 om. αυτο p. γινωσκει, 15₆ μενη, 17₆ εδωκας¹, 24 ο δεδωκας, 18₁₃ και ηγαγον, 29 om. κατα p. φερετε, 19₁₇ ο λεγεται, 41 ην τεθειμενος.

Mit BC: Mk 10₃₅ οι δυο υιοι, Lk 4₄₀ απαντες, 8₃₇ γερασιωνων, 9₄₇ παιδιον, Jo 8₅₈ om. ο α. ιησους, 17₈ εδωκ¹-. — BCD: Mk 8₂₃ βλεπεις. — BC 33: Lk 8₅₁ εισελθειν τινα. — BC 892: Lk 7₁ επειδη.

Mit BL: Mk 5₄₃ γνοι, 8₂₀ οτε τους, Lk 1₄₂ κραυγη μεγαλη, 63 om. το α. ονομα, 75 πασαις ταις ημεραις, 2₁₆ ηλθαν, 5₂₁ ~ αμαρτιας p. δυναται, 12₇ μη φοβεισθε, 14₁₅ οστις φαγεται, 15₂₁ ~ ο υιος αυτου (BL αυτω), 16₁₈ και ■ απολελυμενην, 17₃₃ περιποιησασθαι, 22₃₆ ειπεν δε, 71 ~ εχομεν μαρτυριας χρειαν, 23₅₃ ουπω l. ουδεπω, Jo 6₃₅ ειπεν αυτοις, 12₁₅ θυγατηρ, 34 ~ λεγεις συ, 18₃₈ ~ ευρισκω εν αυτω αιτιαν. — BLΔ: Mk 14₅₅ και ουκ. — BLΨ: Lk 1₂₁ ~ εν τω ναω αυτον, 2₃₅ om. δε p. σου, 3₃ πασαν περιχωρον, 14₂₈ om. τα α. εις, Jo 3₄ om. ο α. νικοδημος, 19₂₉ σκευος εκειτο, 38 ιωσηφ απο. — BL 33: Lk 12₂₀ αιτουσιν, 41 ειπεν δε ο πετρος, 23₄₉ γνωστοι αυτω, Jo 1₄₆ ■ φιλιππος, 49 απεκριθη αυτω ναθαναηλ ραββει, 2₁₅ τα κερματα, 12₄ εις των μαθητων. — BL 892: Mk 3₂₅ η οικια

† In dieser Aufzählung sind die von Ev. 1 getheilten Varianten über-
gangen.

εκεινη στηναι, Lk 10₁ om. και α. ετερους, 15₁₂ ο δε διειλεν, 17₂₇ παντας, 18₄ ~ ταυτα δε, 20₃₃ η γυνη ουν εν τη, 21₁₅ απαντες, 23₁₉ βληθεις, Jo 4₅₁ αυτω λεγοντες, 5₁₉ και ελεγεν.

Mit BΔ: Lk 15₂₉ τω πατρι αυτου, Jo 5₁ ην εορτη, 9₃₂ ηνεωξεν.

Mit BΨ: Mk 10₁₉ om. μη αποστερησης, Lk 17₃₀ κατα τα αυτα, Jo 12₂₇ ουκ ειμι εγω, 6₁₇ ~ προς αυτους εληλυθει, 13₂₈ τουτο ουδεις, 17₁₃ εν εαυτοις. — BΨ 33: Mk 12₄₁ απεναντι, Jo 5₃₆ μειζων. — BΨ 892: Jo 6₉ ωδε ος.

Mit B 33: Mk 2₁₆ ιδοντες . . . οτι εσθιει, 9₈ ~ μεθ εαυτων α. ει μη, Lk 2₃₃ om. αυτου p. μητηρ, Jo 12₃ μαριαμ. — B 33 892: Lk 12₁₅ υπαρχοντων αυτω.

Mit B 892: Lk 5₂ ~ δυο α. εστωτα, 39 om. και α. ουδεις, 6₄₂ ~ εκβαλειν p. αδελφου σου, 7₄₇ και ολιγον αγαπα.

Mit s: Mk 6₃₅ om. αυτω p. προσελθοντες, 7₁₃ ~ πολλα τοιαυτα, 17 εισηλθον, 10₇ μητερα αυτου, 11₃₂ om. οντως, 12₃₄ ~ επερωτησαι αυτον, 13₁₆ om. εις τα α. οπισω, 14₆ add. γαρ, 30 om. η p. πριν, 61 θεου l. ευλογητου, 15₃₆ αφες, Lk 2₃₄ ηυλογησεν, 5₂₀ σου αι αμαρτιαι, 6₄ om. λαβων, 29 την δεξιαν σιαγονα, 7₆ om. αυτω, 31 δε l. ουν, 47 ειπον l. λεγω, 8₁ διωδευσεν, 3 αυτων l. αυταις, 4 συνοντ—, 20 om. σου p. μητηρ, 33 θαλασσαν l. λιμνην, 50 ειπεν l. απεκριθη, 9₅ αυτοις l. επ αυτους, 12₁₁ εις τας συναγωγας, 13₂₇ και ερει υμιν, 16₃₀ αναστη l. πορευθη, 19₁₇ ~ δουλε αγαθε, 27 κατασφαξετε, 46 om. και εσται, 20₂₀ om. τη α. εξουσια, 21₃₀ ~ εγγυς εστιν, 22₄₁ προσηυξατο, 53 om. υμων², 24₁₀ μαριαμ¹, 12 om. μονα, Jo 2₁₅ και παντας, 4₉ λεγει αυτω, 5₁₁ υγιην, 26 ~ ζωην εχει, 6₁₁ εδωκεν, 21 επι την γην, 7₆ λεγει αυτοις, 9₂₈ ειπαν, 10₃₈ πιστευετε l. γινωσκητε, 39 om. παλιν, 40 προτερον l. πρωτον, 12₁ ~ ιησους εκ νεκρων, 29 om. και p. εστως, 13₃₃ om. οτι α. οπου, 37 ~ υπερ σου την ψυχην μου, 14₂ ειπον υμιν, 7 γνωσεσθε l. αν ηδειτε, 15₁₄ υμεις γαρ, 16 δωσει, 18 om. υμων, 20 τον λογον ον, om. εγω, 16₁₈ om. ο λεγει, 19 εμελλον (s ημ-) l. ηθελον, 24 αιτησασθε l. αιτειτε, 26 ~ εν τω ονοματι μου α. και ου, 17₁ λελαληκεν, 5 ην ειχον, 19 om. εγω α. αγιαζω, 22 om. εν², 23 εις εν και γινωσκη, 18₁₆ ~ εξω α. προς, 23 ο δε ιησους ειπεν αυτω, ειπον l. ελαλησα, 31 om. αυτον p. κρινατε, 19₇ om. αυτω p. απεκριθησαν, 13 γολγοθα l. γαββαθα, 15 ελεγον l. εκραυγασαν, 16 οι δε παραλαβοντες (s* λαβοντες) τον ιησουν απηγαγον, 23 οι σταυρωσαντες, 20₁ ηρμενον απο της θυρας.

Mit **SC**: Mk 4₁₀ ηρωτων, 11₂ ανθρωπων ουπω, 14₃₀ om. δις, 72 εκλαυσεν, Lk 6₄₅ ~ λαλει p. fin. vers., 9₂₅ ωφελει, 11₁₈ εμε-
ρισθη.

Mit **SL**: Mk 14₄₇ om. τις, 72 om. εκ δευτερου, Lk 9₁₃ ειπεν
δε αυτοις, 10₁₅ μη εως, 39 om. η p. μαριαμ, 41 ο κυριος, 14₁₇ ετοιμα
εισιν, 15₂₀ πατερα αυτου, 17₆ om. ταυτη, 23₂₇ om. αι p. γυναικων,
Jo 5₂₀ θαυμαζετε, 13₂₇ om. τοτε p. φωμιον, 17₁₁ εδωκας.

Mit **Δ**: Mk 3₂ θεραπευει, Lk 24₂₁ ελπίζομεν.

Mit **ΣΨ**: Lk 8₁₆ λυχιαν, 9₃₃ ~ μω(υ)σει μιαν, 12₄₅ ~ μου ο
κυριος, Jo 19₃₁ om. η α. ημερα.

Mit **Σ** 33: Mk 6₃₄ ~ οχλον πολυν, 8₅ αρτους εχετε, 8 εφαγον
παντες, 9₁ εστωτων, 15₁₈ add. και λεγειν p. αυτον, Lk 2₁₉ εαυτης,
Jo 11₃₈ εμβριμουμενος, 14₁₅ τηρησητε, 16₂₇ om. του p. παρα.

Mit **Σ** 892: Lk 6₄₂ πως δε, 7₁ om. παντα, Jo 3₁₀ ιησους.

Mit **C**: Mk 2₁₆ ~ ο διδασκαλος υμων p. αμαρτωλων², 9₁₂ απο-
καταστησει, 28 επηρωτων, 14₁₉ και ηρξαντο, Lk 6₁ χερσιν αυτων,
8₃₀ ~ τι ονομα σοι, 22₄ add. και τοις γραμματευσιν, Jo 18₂₀ om.
αυτω p. απεκριθη.

Mit **L**: Mk 1₂₃ om. αυτων p. συναγωγη, 13₃ om. και¹, Lk 1₂₄
αυτην l. εαυτην, 63 ονομα αυτω, 2₄₂ αυτω ετη l. ετων, 52 ~ ηλικια
και σοφια, 3₁₆ ~ πασιν λεγων, 4₂₃ om. τη (L την) α. καπερναουμ,
6₄₅ προσφερει¹⁺², 9₂₈ ως l. ωσει, 54 απ ουρανου, 11₁₄ και εγενετο,
25 om. και α. κεκοσμημενον, 12₁ αυτοις l. εαυτοις, 19₃₇ ηρξαντο, 47 om.
το α. καθ, 20₄₇ μακραν, 22₁₇ εις αυτους, 27 εμμεσω, 55 εμμεσω, Jo 1₄₁
μεθερμηνευομενος, 8₅₄ add. ο α. θεος, 12₅ διακοσιων, 17 οτι l. οτε,
14₁₇ θεωρει αυτον, 19 om. με p. θεωρειτε, 28 αγαπατε, 29 εαν l. οταν,
15₇ μενη vel μενει.

Mit **Δ**: Mk 1₉ ο ιησους, 6₄ om. οτι, 7₃₆ ενετειλατο, 12₂₃ om.
αυτων, 13₄ om. παντα, 14₅₁ συνηκολουθησεν, 15₁₀ παρεδωκεισαν,
Lk 8₂₀ η μητηρ και οι αδελφοι, 16₁₉ om. δε, 19₁₃ και καλεσας,
15 om. αυτω, 22₂₅ κυριευσουσιν, Jo 10₉ om. και εισελευσεται, 11₃₂
εισηλθεν l. ως ηλθεν, 39 add. αυτη p. λεγει, 15₇ εαν μενητε.

Mit **Ψ**: Mk 10₅ add. μωυσης p. υμιν, 16 κατηυλογει, 39 λεγου-
σιν, om. ιησους, 12₃₄ ειδως, 13₁₄ εστηκος, 27 του ουρανου, 14₂₀ λεγει
l. ειπεν, Lk 3₁ om. δε, 5₇ επλησθησαν, 6₁₇ add. των α. μαθητων,
9₁₇ ~ παντες p. εφαγον, 12₈ εαν, 30 om. του κοσμου, 15₂₄ om. ην
α. απολωλως, 16₃₁ αν, 18₂₅ om. εισελθειν², 21₃₀ om. ηδη², 23₁₇ ~
κατα εορτην α. απολυειν, Jo 17₂₂ εδωκας¹.

Mit 33: Mk 1₁₃ om. οι α. αγγελοι, 16 αυτου l. σιμωνος, 5₃₅ λεγοντες αυτω, 40 εισπορευονται, 6₃ ο του τεκτονος υιος (bei der Umwandlung nach Mt 13₅₅ büsste Ol auch das in 33 erhaltene της μαριας ein), 11 om. τον υποκατω, 14 βαπτιστης, 48 εν τη θαλασση, 50 om. ευθως, ελαλησεν προς αυτους, 7₁₁ ος αν l. εαν, 20 ελεγεν γαρ, 23 ~ ταυτα παντα, 24 κακειθεν, 8₆ om. αυτου, 35 om. και του ευαγγελιου, ευρησει l. σωσει, 36 ωφεληθησεται, 9₁ οι l. οιτινες, 29 το γενος ουκ εκπορευεται, 11₁₃ add. μονον p. φυλλα², 21 λεγει τω ιησου, 26 om. ο εν τοις ουραναις, 12₂ παρ αυτων, 9 γεωργους τουτους, 26 της βατου, 30 add. αυτη πρωτη παντων εντολη, 31 δευτερα δε, 14₆₈ ουδε l. ουτε², 70 add. και..η λαλια σου δηλον σε ποιει (33^{corr} ομοιαζει l. ποιει), 15₉ απεκρινατο, Lk 2₂₁ αι ημεραι, 24₁₈ εις εξ αυτων, Jo 4₂ ~ αυτος ιησους, 6₂₈ τι ποιουμεν, 33 ~ διδους ζωνην, 8₃₃ add. [οι] ιουδαιοι, 11₁₇ add. εις βηθανιαν p. ο ιησους, 20 μαριαμ, 47 τι ποιωμεν, 51 ο ιησους, 55 add. η εορτη p. πασχα (33 om. η), 13₁ ιδων, 15₂₆ πατρος μου.

Mit 892: Mk 1₁₆ εις την θαλασσαν², 5₁₀ ~ αποστειλη αυτους, 11₁₃ om. ελθων επ αυτην, 14₃₂ add. αν απελθων p. εως, Lk 4₁ om. οτι, 6₄ μονον, 17 οσοι ηλθον, 34 και οι αμαρτωλοι, 40 add. ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου, 7₇ λογω μονον, 18 ~ τουτων παντων, 22 ειπατε l. αγγειλατε, 41 add. ο δε ιησους εφη, 13₃₄ επισυναγαγειν, 14₃₁ προς αυτον, 15₄ ~ εξ υμων ανθρωπος, 19₂₂ αιρω, θεριζω, 21₃₂ add. ταυτα α. παντα, 22₃ ο σατανας, 11 om. σοι, Jo 9₃₉ εληλυθα.

III. Der Archetyp.

1) Ungleich mehr als die Beurteilung der von keinem andern Gruppengenossen vertretenen, ist die Wertung der innerhalb der Textklasse mehrfach bezeugten Lesarten von Ol durch die Begründung des Verwandtschaftsverhältnisses, durch die Bestimmung der gemeinsamen Stammform bedingt. In dieser sehe ich zunächst nicht den ursprünglichen Wortlaut der evangelischen Schriften, sondern in Anlehnung an die bahnbrechende Arbeit von Bousset¹ die gegen das Jahr 300 von dem ägyptischen Bischof und Märtyrer Hesychius unternommene, zur Vulgata der Kirchenprovinz Ägypten gewordene Textausgabe, welche sich am

¹ Wilhelm Bousset, Textkritische Studien zum NT. Leipzig 1894 (T. u. U. XI, 4), S. 74—110: Die Recension des Hesychius.

wenigsten getrübt im Codex Vaticanus erhalten hat. — An dem aus B und den anderen Familiengliedern rekonstruierten Arttyp gemessen, erweisen sich die meisten der im vorigen Abschnitt zusammengestellten Varianten gleichfalls als Ergebnisse des die Recension sofort wieder lockernden, unaufhaltsamen Konformierungsprozesses oder als Einwirkungen anderer Texttraditionen, unter welchen der β -Text unbedingt vorherrscht. In die erste Gruppe gehören selbst so stark bezeugte Lesungen wie Mk 14₇₂ $\epsilon\kappa\lambda\alpha\upsilon\sigma\epsilon\nu$ (Ol $\aleph$ C) für $\epsilon\kappa\lambda\alpha\iota\nu$, offenbar in Nachahmung von Mt 26₇₅ = Lk 22₆₂. Andererseits hat Ol in Verbindung mit nur wenigen anderen nicht selten die Lesart der Recension im Gegensatz zu der Mehrzahl der übrigen, an den betreffenden Stellen harmonisierten Codices bewahrt; hierher scheint mir besonders die Majorität der nur von Ol B $\aleph$ vertretenen Varianten zu gehören.

Es bleibt eine Anzahl weder durch Anpassung, noch durch fremde Beeinflussung¹, noch als besonders naheliegende Versehen erklärbarer Lesarten zurück, welche, falls sie mit einer gewissen Stetigkeit auftreten, ein sicheres Hilfsmittel für die Ermittlung der engeren Zusammengehörigkeit der Zeugen liefern. Aus der Übereinstimmung von Ol und B in sonst sehr selten geteilten Lesarten und in nicht wenigen, im Chaos der Recensionen, Textmischungen, Übersetzungen und Citate völlig isolierten, anders nicht deutbaren Eigentümlichkeiten schliesse ich auf die Identität eines näheren Vorgängers von B mit einem Ahnen von Ol.

Unter den 56 für Ol und B allein gebuchten Varianten können etwa 8 (Mk 1₂₉ 4₂₂ 14₃₁ 6₉ 15₁₀ Lk 5₂₉ 6₂₃ 9₁₂) als auch von sonstigen Texten, namentlich von β , vollzogene Anbequemungen an die Parallelen angesehen werden, 2 (Lk 15₂₄ und Jo 8₅₂)² als Einwirkungen des Kontextes. Von den übrigen Fällen sind 29 folgendermassen sekundiert:

Mk 15₄₃ $\iota\omega\sigma\eta\varphi$ $\alpha\pi\omicron$ D al⁷, Lk 2₂₆ $\pi\rho\iota\nu$ $\alpha\nu$ F^w 36, 6₃₁ $\omicron\mu$. $\upsilon\mu\epsilon\iota\varsigma$ a ff² l Ir^{int} 24³, 8₁₉ $\pi\alpha\rho\epsilon\gamma\epsilon\nu\epsilon\tau\omicron$ DX 50 71 cop, 41 $\omicron\upsilon\tau\omicron\varsigma$ $\alpha\rho\chi\omega\nu$ DR al⁹ a f cop aeth go, 10₇ $\epsilon\sigma\theta\omicron\nu\tau\epsilon\varsigma$ D, 15 $\kappa\alpha\tau\alpha\beta\eta\sigma\eta$ D syr^{cu} aeth, 18 $\sim \epsilon\kappa$ $\tau\omicron\upsilon$ $\omicron\upsilon\rho\alpha\nu\omicron\upsilon$ $\omega\varsigma$ $\alpha\sigma\tau\rho\alpha\pi\eta\nu$ 254, 31 $\omicron\mu$. $\epsilon\nu$

¹ Zur Vergleichung ist allerdings nur die Variantensammlung Tischendorf's herangezogen.

² Lk 15₂₄ $\epsilon\zeta\eta\sigma\epsilon\nu$ nach 32 nur noch in cop syr^{sch}arm, Jo 8₅₂ $\theta\alpha\nu\alpha\tau\omicron\nu$ $\omicron\upsilon$ $\mu\eta$ $\theta\epsilon\omega\rho\eta\sigma\eta$ nach 51 in 32^{ev} e.

1; f i l q vg eadem via, ff² eandem viam, ⁴² μαριαμ 1 l*, 11₁₉ ~ υμων κριται εσονται D c, ⁴⁰ ουκ A, 15₁₇ περισσευονται AP 1 94 2^{ev} cat^{ox} 118 schol²⁵⁴ et alior, 17₁₂ ανεστησαν F 157, 19₂ αυτος πλουσιος KΠ 1 13 42 69 131 al^{3scr} b i q vg arm^{ed}, ³⁷ περι παντων D Meth⁸²¹, 20₂₇ επηρωτων 124 157 a syr^p, 21₃₄ ~ αι καρδιαι υμων AX al⁶ (item Latt etc.), 22₃₉ om. και² v al¹⁵ aeth, ⁴³⁻⁴⁴ om. S^a A R T 13* 69 124 f cop^{dz} sah^{woid} arm^{edd} aliq syr^p mg cdd^{gr} et^{latt} plu. . ., 23₃₄^a om. S^a D 38 435 a b d sah cop^{dz}, 24₂₈ πορρωτερον A 382, Jo 5₄₄ παρ αλληλων D K Γ 1 69 al Or^{1, 269}, 12₁₂ ο ιησους Γ al mu Or^{4, 182} Cyr^{4, 697}, 15₁₄ ο εγω a e q go aeth Cyp¹⁰⁸ Lcif¹⁸³ et¹⁹⁴, 17₇ εδω-, A 1 al², ¹¹ και ημεις MSUYΠ² al¹² f g vg syr^p et^{hr 98} arm Ath⁴⁴⁹ bis ex^{edd} pler, 18₁₅ ~ γνωστος ην a c f q syr^{sch} et^{hr}, 19₃₅ και εκεινος Y 1 239 299 Or^{4, 176} Cyr^{4, 1074}.

Die Beeinflussung durch den β-Text ist augenfällig, selbst dann, wenn Ol+B an Stellen wie Lk 6₃₁ 8₁₉ 10₁₅ 20₂₇ vielleicht den echten Hesychius gegen die übrigen, den Parallelen angepassten Zeugen vertreten sollten. Besonders bezeichnend für die Art der Eingriffe ist Lk 19₃₇ παντων .. δυναμεων, eine Halbkorrektur nach παντων .. γινομενων aus D. Nun verbleiben noch 17 Lesarten, von welchen Lk 10₁ om. αυτους ausser Ol+B nur in einem kaum verwertbaren eusebianischen Citat belegt ist, Jo 2₂₀ ειπαν nur bei Origenes, Lk 23₄₉ και αι γυναικες in sah, 9₁ ~ δυναμιν αυτοις und 24₄₄ και τοις προφηταις in cop. Für 13 fehlt aber jede andere Bezeugung. Mk 7₄ απερ ελαβον, Lk 2₅₂ om. εν p. προεκοπτεν, 8₉ om. η p. ειη mögen immerhin unabhängig verübte Fehler sein, auf willkürliche Eigenheiten einer gemeinsamen Vorlage scheinen mir aber bestimmt zurückzugehen die Wortstellungen Mk 10₄₇ und Lk 8₂₃, die Zusätze Lk 11₃₆ εν a. τη αστραπη, ⁴⁶ υμεις p. αυτοι, Jo 17₁₇ η a. αληθεια², die Auslassungen von Mk 15₄ ουδεν, Lk 8₆ την a. πετραν, endlich die Lesarten Lk 6₃₇ δικαζετε und 19₃₅ επεβησαν. Unzweifelhaft hatten die Vorgänger von Ol noch häufiger derartig intime Berührungen mit B; wie sie verwischt wurden, zeigt der Cod. B selbst, in welchem die hier erwähnten Varianten Mk 15₄ Lk 11₄₀ 19₃₅ 22₃₉ Jo 17₁₁ korrigiert sind. Ein Blick auf den Sachverhalt bei den von Ol mit einem der übrigen Codd. geteilten Lesarten bestätigt den obigen Schluss durch Beschränkung so häufiger

engen Beziehungen lediglich auf Ol + B. Unter den 78 für Ol + **Σ** angeführten Stellen z. B. beruhen etwa 20 auf Einwirkungen der Seitenberichte, 51 zumeist auf dem namentlich in Jo energisch eingedrungenen β-Text, nur 7 finden auch ausserhalb der hesychianischen Textzeugen keine Unterstützung. Unter diesen haben Lk 8₂₀ om. σου p. μητηρ und Jo 16₂₄ αιτησασθε möglicherweise den ursprünglichen Wortlaut bewahrt, Jo 5₁₁ υγιην kann Schreibfehler der Minuskelkopisten sein. Dem verhältnismässig grossen Sondergut von Ol + B stehen also nur 4 ausschliesslich von Ol + **Σ** vertretene Lesarten gegenüber: Lk 7₄₇ ειπον l. λεγω, Jo 15₂₀ om. εγω, 17₂₂ om. εν², 19₁₃ γολγοθα; vermutlich gehen sie auch auf den **Σ** und Ol in Jo am kräftigsten umgestaltenden Fremdtext zurück. — Bei der Durchmusterung der restierenden Gruppen ergeben sich dieselben Variantenkategorien, neben der Konformierung ein Hineinwachsen von β, der Verzweiflungskampf der dem Untergange geweihten alten Textformen, ein Gegenspiel zu den hier und da auftretenden Vorboten des byzantinischen Vulgärtextes. Daneben tauchen allerlei in der Welt der Vorgänger von Ol LΔΨ 892 kursierende Lesarten auf, welche teilweise einem zufälligen Anlass ihr Dasein verdanken, z. B. Jo 12₅ διακοσιων δηναριων Ol L 69 124 258 346 al pauc als fehlerhafte Ausschreibung der Ziffer T unter der Erinnerung an 6₇, 11₃₂ εισηλθεν Ol Δ durch Vertauschung von ΩC mit ΕIC u. s. w. Mit LΔΨ 892 weist Ol ferner den Zusatz Jo 5₄ auf, mit Ψ die ausserdem von AKΠ 42 for foss syr^p aeth sl^{2 3 8} erhaltene, urwüchsige Variante ελουετο für das etwa nach Mt 28₂ eingesetzte κατεβαινεν. Endlich zeigt Ol wie LT¹Ψ, jedoch ohne Glosse, den doppelten Markusschluss, die Verse 9-20 in der eigentümlichen, vom Vulgärtext sich abhebenden Fassung CL.

2) Hinsichtlich der Ausstattung der hesychianischen Ausgabe verstärkt Ol die Berechtigung, die ausser B und E nun auch von ihm gebotene Zerlegung der Evangelien in 170, 62, 152 und 80 Kapitel als Eigengut der Textgruppe überhaupt in Anspruch zu nehmen. Man darf diese Forderung um so unbedenklicher stellen, als auch die Textgliederung von **Σ** diese Kapiteleinteilung durchscheinen lässt und die übrigen Vertreter der Recension durch die Aufnahme der die synoptischen Bedürfnisse bequem befriedigenden, rasch populär gewordenen eusebia-

nischen Sektionen und der vulgären Kapitel mit Inhaltsangaben die Preisgebung der ursprünglichen Gliederung selbst erklären. Die hesychianische Einteilung verrät jedoch trotz vielfacher Übereinstimmung in der Behandlung des Stoffes so häufig eine verschiedene Intelligenz, Geschmacks- und Interessenrichtung für Mt einerseits, für die übrigen Evangelien andererseits, dass sich der Verdacht einer doppelten Urheberschaft kaum abweisen lässt. Bei Mt mit einem genialen Scharfblick für das Besondere und wohlervogen Getrenntes ist in den anderen Schriften mit einer gewissen Hilflosigkeit zusammengerafft. Schwerlich hat z. B. der Zerleger von Mt 13₁₀₋₃₅ in 5, bei den Versen 10 18 24 31 33 einsetzende Kapitel das korrespondierende Stück Mk 4₁₀₋₃₄ wieder in 1 Kapitel geschlossen und Lk 8₉₋₂₁ in den Kapiteln 8₁₋₁₈ und 19-21 untergebracht. Mt gruppiert den Inhalt von 19₁₆—20₂₈ zu 5 Kapiteln (19₁₆₋₂₆ 27-29 30—20₁₆ 17-19 20-28), während ihn Mk 10₁₇₋₄₅ in einem einzigen bietet und Lk wieder die beiden ersten Stücke verbindet. Mt 26₁₇₋₇₅ zerfällt in 9, bei 17 20 26 31 42 47 55 59 69 eingreifende Kapitel, der parallele Stoff Mk 14₁₂₋₇₂ aber nur in 4 (14₁₂ 27 43 53), Lk 22₇₋₂₃ 31-62 trotz des doppelten Überschusses nur in 6 Kapitel. Mt scheidet die Weissagung über die Zerstörung des Tempels (24₁₋₂) mit Vorbedacht von der folgenden synoptischen Apokalypse, Mk und Lk dagegen nicht. Dass nicht etwa die detaillierte Zerlegung der Seitenreferate als überflüssige Wiederholung erachtet wurde, beweist die auch in ihnen wiederholt in Nachahmung von Mt erfolgte Kleinarbeit an besonders leicht übersehbaren Stoffen, z. B. die Mt und Lk gemeinsame Dreiteilung der Versuchungsgeschichte. Besonders charakteristisch für die verschiedene Art der Einteilung ist es, wenn Mk 5₁ und Lk 8₂₆ trotz ihrer bei Mt durch die Konstruktion selbst geforderten Zugehörigkeit zur Geschichte vom gerasenischen Besessenen als Schlusssatz des Seesturmes gebucht wird, vor allem, wenn Mt im Gegensatz zu den Seitengängern die Verheissung 16₂₈ an die Spitze der Verklärungsgeschichte stellt und durch die Beziehung des *ιδειν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου* auf die Metamorphose sofort in Erfüllung gehen lässt. Diese Doppelseitigkeit findet im folgenden ihre Deutung.

Nach Ausscheidung der mit den Abschlüssen der hesychia-

nischen Kapitel zusammenfallenden Einschnitte in Ol blieben in der Abschrift bei Mk noch 13, in den 13 ersten Kapiteln von Lk noch 10 durch eine Lücke im Text und τελος markierte Absätze ohne Erklärung. Für sie müssen die Willkürlichkeiten abgeneigten, zur selbständigen Gliederung unfähigen Kopisten in der Vorlage einen der Kapitelabtrennung ähnlichen Anhalt gefunden haben. In der Tat gehen die Abschnitte mit 2 Ausnahmen (Mk 6₃₁ und 9₁₀) in die das Kapitel wieder in „Sinnzeilen“ zergliedernde Einteilung von B auf, welche durch einen kleinen leeren Raum im Text und einen zur Hälfte über den linken Rand der Columne hinausragenden Horizontalstrich unter der letzten Zeile einer Sektion bewirkt ist. Nicht selten ist das Strichlein vom Schreiber des Vaticanus oder dessen Vorlage übersehen oder eine Zeile tiefer gesetzt (so Mt 17₂₆), manchmal wohl auch in der Handschrift verblasst oder in der Phototypie nicht erkennbar, wiederholt ist die Anbringung des trennenden Raumes vernachlässigt. Zuweilen werden beide Trennungszeichen versäumt sein, so eben zu Mk 6₃₁ und 9₁₀, wo die Pausen in Ol wie bei den übrigen übernommenen Kapitel- und Untereinschnitten durch weiteren Umfang die Aufmerksamkeit besonders auf sich lenken mochten. Diese Berührungen legen die Vermutung nahe, auch die feinere Zergliederung des Textkörpers gehöre nicht nur auch Ol, sondern der Recension überhaupt an. Sie wird bestätigt bei der Prüfung der Textzerlegung im Sinaiticus, welcher trotz des Verzichtes auf die weiter unten aufzuzeigende hesychianische Normalzeile von 16 Buchstaben, trotz seiner Vorliebe für verschwenderische Raumbehandlung (z. B. bei den Makarismen, Genealogieen und sonstigen Aufzählungen) und Eigenwilligkeiten das ursprüngliche Gerüst immer noch auf das deutlichste durchschimmern lässt. Als Abtrennungsmittel bedient sich **¶** der neuen Zeile und vorgerückten Initiale, manchmal auch des Querstriches¹ (so Mt 18₂₇ 19₃ Jo 1₂₄ 3₅ 4₁₀ 7₃₈ 19₁₆) oder der Lücke in der Zeile, wie vor Lk 1₁₅ 19₂₁, bezeichnenderweise an gleichfalls von B abgeteilten Stellen. Sehr häufig decken sich die Einschnitte des Kapitel- und Sektionensystems in B und **¶** fast völlig, z. B. in

¹ Die zahlreichen Anfügungen von v in der Pariser Abschrift scheinen dieses mit dem v-Abkürzungsstrich leicht zu verwechselnde Trennungszeichen auch für Ol zu bezeugen.

Mt 1₁₈—2₂₃ (bei 1_{18 20 22 21} 2_{1 3 5 7 9 13 16 17 19 21 22}), wo **Σ** nur 2₅
 19 21 die Initiale nicht vorgerückt und 1₁₉ einen besonderen Absatz gebildet hat. Mt 9₉₋₁₃ zerlegen beide Codd. bei 9 10 12, 13₁₆₋₂₃ bei 16 17 18 20 (B neue Zeile) 22 23, 13₃₆₋₅₀ bei 36 37 44 45 47, 19₁₆₋₃₀ bei 16 17 18 20 (21 nur B) 22 23 24 (**Σ** neue Zeile) 25 26 27 28 29 30 u. s. w. Wirklich nennenswerte Differenzen sind dadurch entstanden, dass **Σ** ein grösseres Stück von B oft zu Unterabteilungen zerschneidet, vgl. Mt 15_{4^a 4^b 5} 20_{1^{aβ} 2 3 5^b 6 10} 23_{18 21 22 24} 26 33^b 37^b, doch verrät sich in den meisten Fällen die pure Willkür durch die Absurdidät der Zerlegung. Andererseits gewinnen dieser entstellenden Neigung von **Σ** gegenüber die zahlreichen wie in B unversehrt gelassenen ausgedehnten Stücke um so mehr Beweiskraft.

Nach welchen Gesichtspunkten ist diese Einteilung angelegt? Auf der Suche nach einer befriedigenden Antwort glaube ich eine bedeutsame Beobachtung gemacht zu haben, welche nicht nur eine einfache Formel für den Tatbestand gibt, sondern auch ein helleres Licht auf die hesychianische Textausgabe fallen lässt. Ich muss mich hier auf eine kurze Skizzierung der Sache selbst beschränken. Die feinste Zergliederung findet sich in denjenigen Parteen, welche bei Mt und wenigstens einem der übrigen Evangelien vertreten sind. Mit Einrechnung der Kapiteleinschnitte kommt sie unserer Verseinteilung wiederholt ziemlich nahe, z. B. in der Zerlegung von Mt 19₁₋₃₀ in 24 Sektionen. In den Parallelberichten zu Mt sind die Unterabschnitte nach genau denselben Grundsätzen angebracht. Wir haben hier eine meisterhaft angefertigte Synopse auf Grund von Mt vor uns, wie die folgende Nebeneinanderstellung der Sektionen einiger hesychianischen Mt-Kapitel und der parallelen Abschnitte aus B beweist. Die eingeklammerten Zahlen bezeichnen die versehentlich nicht abgesetzten Verse, ignoriert werden die überschüssigen Sektionen Mk 10₁₅ (10₁₆ wird durch zwei Punkte am Rande auf Mt 19₁₅ bezogen), Mt 19₁₈ und 21_{27^b}.

vs Berufung des Levi.

Mt 9 ₉	= Mk 2 ₁₄	= Lk 5 _{27-29^a}
9 ₁₀₋₁₁	= 2 ₁₅₋₁₆	= 5 _{29^b-30}
9 ₁₂₋₁₃	= 2 ₁₇	= 5 ₃₁₋₃₂

qε Speisung der 5000.

Mt 14₁₅ = Mk 6₃₅₋₃₆ = Lk 9₁₂

14₁₆₋₁₇ = 6₃₇ = 9_{13-14^a}

14₁₈₋₂₁ = 6₃₈₋₄₄ = 9_{14^{b-17}}.

Der Seitenbericht in Jo zeigt Einschnitte zu 6₃ 7 8 10.
ριδ Jesus und die Kinder.

Mt 19₁₃ = Mk 10₁₃ = Lk 18₁₅

19₁₄₋₁₅ = 10₁₄₋₁₆ = 18₁₆₋₁₇.

ριε Der reiche Jüngling.

Mt 19₁₆ = Mk 10₁₇ = Lk 18₁₈

19₁₇₋₁₉ = 10₁₈₋₁₉ = 18₁₉₋₂₀

19₂₀ = 10₂₀ = (18₂₁)

19₂₁ = 10₂₁ = 18₂₂

19₂₂ = 10₂₂ = 18₂₃

19₂₃ = 10₂₃ = 18₂₄

19₂₄ = 10_{24^{b-25}} = (18₂₅)

19₂₅ = 10₂₆ = 18₂₆

19₂₆ = 10₂₇ = 18₂₇.

ριϑ Der Lohn für opferfreudige Nachfolge.

Mt 19₂₇ = Mk 10₂₈ = Lk 18₂₈

19₂₈ = — = 22₂₈₋₃₀

19₂₉ = 10₂₉₋₃₀ = 18₂₉₋₃₀.

ριθ Jesus und die Zebedaiden.

Mt 20₂₀ = Mk 10₃₅

20₂₁ = 10₃₆₋₃₇

20₂₂ = 10_{38-39^a}

20₂₃ = 10_{39^{b-40}}

20₂₄ = 10₄₁ = Lk 22₂₄

20₂₅₋₂₈ = 10₄₂₋₄₅ = 22₂₅₋₂₇.

ρxy Die Johannesfrage.

Mt 21₂₃ = Mk 11₂₇₋₂₈ = Lk 20₁₋₂

21_{24-25^a} = 11₂₉₋₃₀ = 20₃₋₄

21_{25^{b-26}} = 11₃₁₋₃₂ = 20₍₅₎₋₆

21₂₇ = 11₃₃ = 20₇₋₈.

ρxζ Die Sadducaeerfrage.

Mt 22₂₃₋₂₈ = Mk 12₁₈₋₂₃ = Lk 20₂₇₋₃₃

22₂₉₋₃₂ = 12₂₄₋₂₇ = 20₃₄₋₃₈

22₃₃ = — = —

In den nur oder nicht bei Mt vertretenen Stoffen kennzeichnen die Unterabteilungen dagegen nur die sachliche Disposition; wie in der Kapitelanlage sticht auch hier das erste Evangelium durch die Klarheit und Folgerichtigkeit in der Anordnung hervor. Mt 2 zeigt ausser 5 Kapiteleinschnitten nur 6 andere Scheidungspunkte, das in 4 Kapitel zerlegte Stück 13₃₆₋₅₂, ferner 19₃₀—20₁₆ und 25₁₋₁₃ je nur noch 3, die beiden Kapitel Mt 28₁₁₋₂₀ zusammen nur noch 2. Die 80 Verse von Lk 1 sind einschliesslich der 7 Kapiteleinkerbungen bloss in 29 Abschnitte zerlegt, sodass weite Strecken wie 46-55 67-75 ohne Subdivisionen bleiben. Ebenso sind in Lk 2 ausser 9 Kapiteleinschnitten nur 11 weitere eingetragen, in den Kapiteln 13₁₀₋₁₇ 16₁₋₁₂ 17₁₁₋₁₉ nur je 3, in 4₄₄—5₁₁ und 16₁₉₋₃₁ noch 4, in 19₁₋₁₀ nur 2, in 10₂₉₋₃₇ 14₇₋₁₄ 23-33 nur 1, in 7₁₁₋₁₇ 9₅₁₋₅₆ fehlt jede Subdivision. Dass diese Art von Absätzen ohne Berücksichtigung der etwaigen Parallelen geschaffen ist, geht aus der ungleichen Gliederung der verwandten Berichte hervor. So teilt Mk 1₂₁₋₂₈ nochmals bei 23 und 28, Lk 4₃₁₋₃₇ jedoch nur bei 37; zu den Sektionen Mk 5_{9^a 9^b 20 29 31 33} Lk 21_{3 16} fehlen die korrespondierenden in Lk 8, Mk 12 und 13 u. s. w.

Aus diesem Sachverhalt folgere ich, dass Hesychius die Kapitel und synoptischen Unterabteilungen eines Mt mit Parallelen umfassenden Werkes für seine Ausgabe vollständig recipiert und in Nachahmung jenes Musters die drei letzten Evangelien in Kapitel und, soweit es bei den von Mt nicht begleiteten Stücken noch erforderlich war, in Subdivisionen zerlegt hat, ohne bei letzteren jedoch das synoptische Interesse des Vorbildes zu betätigen. Als den Herausgeber des ersten Evangeliums mit Parallelen kennen wir aber einen Landsmann des Hesychius, des Origenes jüngeren Zeitgenossen Ammonius, von welchem Euseb in dem Vorworte seines eigenen Evangelienwerkes berichtet: Ἀμμωνιος μὲν ὁ Ἀλεξανδρεὺς πολλὴν ὡς εἰκος φιλοπονίαν καὶ σπουδὴν εἰσαγχοῦς τὸ διατεσσαρῶν ἡμῖν καταλελοιπὲν εὐαγγέλιον, τῷ κατὰ Ματθαίου τας ὁμοφώνους τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν περικοπὰς παραθεῖς.

Ammonius hatte in seinem Diatessaron¹ zugleich eine muster-

hafte Synopse geschaffen, der Harmonie jedoch einen beträchtlichen Teil der Gesamtmasse geopfert und die beibehaltenen Stücke aus ihrem organischen Zusammenhange gelöst; das Tetraevangelion des Hesychius bot den vollständigen Stoff in ursprünglicher Folge, gestattete jedoch trotz der Aufnahme der ammonianischen Abtrennungen und weiteren Gliederung keine Übersicht über die sich entsprechenden Teile und das Sondergut der einzelnen Schriften. Euseb vereinte die Vorzüge beider Arbeiten, indem er die ganzen Evangelien in nummerierte Partikel zerlegte und die Parallelen in Tabellen zusammenstellte: *ἵνα δὲ σωζομένου καὶ τοῦ τῶν λοιπῶν δι' οὐλοῦ σώματος τε καὶ εἰρμῶ εἶδεναι ἔχοις τοὺς οἰκειοὺς ἐκαστοῦ εὐαγγελιστοῦ τοποῦς, ἐν οἷς κατὰ τῶν αὐτῶν ἡνεχθῆσαν φιλαληθῶς εἰπεῖν, ἐκ τοῦ πονηματος τοῦ προειρημένου ἀνδρὸς εἰληφῶς ἀφορμὰς καθ' ἑτέραν μεθόδον κανόνας δεκά τον ἀριθμὸν διεχαραῖα σοὶ τοὺς ὑποτεταγμένους.*

Mit Hilfe der wiedergefundenen ammonianischen Einteilung lässt sich nun die Leistung des Euseb genauer bestimmen. Andererseits liefert die eusebianische Arbeit, welche nach ihres Urhebers eigenem Geständnis von Ammonius ausging, einen ausschlaggebenden Beweis für die Richtigkeit der obigen Schlussfolgerung, insofern wir in ihrer Vorlage auf das deutlichste das

---

¹ Der den offiziellen Titel des Werkes angegebende Terminus deckt sich mit der Benennung der Evangelienharmonie Tatians. Beide Unternehmungen berühren sich in dem Bemühen, den an die Vielheit und die Widersprüche der Evangelien anknüpfenden Angriffen gegenüber das einheitliche Evangelium zum literarischen Ausdruck zu bringen, welches Origenes in der These: *τὸ ἀληθὺς διὰ τεσσαρῶν ἐν ἐστὶν εὐαγγέλιον* (Philocalia ed. Robinson S. 47) den Marcioniten als ideelle Grösse entgegenhält. Die Überschrift ist zu umschreiben durch: die evangelische Geschichte oder die Kunde vom Leben und Lehren des Herrn (*τὸ εὐαγγέλιον*) nach der übereinstimmenden Darstellung der vier (kirchlichen) Evangelienschriften (*διὰ τεσσαρῶν*). Dass auch Euseb in dem Werke des Ammonius nicht nur ein gelehrtes Hilfsbuch, sondern ein das Evangelium zu bieten beanspruchendes Buch gesehen hat, bezeugt sein indirekt ausgesprochener Tadel gegen die Verstümmelung *τοῦ τῶν λοιπῶν δι' οὐλοῦ σώματος* (*τὸ δι' οὐλοῦ σῶμα* = die Gesamtmasse), welche die nun einmal vorhandenen, namentlich in den *οἰκεῖοι τοποὶ* vorliegenden, aber gottgewollten Differenzen (*ἐν οἷς κατὰ τῶν αὐτῶν ἡνεχθῆσαν*, scil. πνευματικῶς; der Ausdruck steht zweimal) durch einen unerträglichen Gewaltakt aus der Welt schaffen wollte.

dem Ammonius zugesprochene, von der Eigenleistung des Hesychius zu trennende Einteilungsschema zu Mt und Parallelen wiedererkennen, sowohl für die Unterabteilungen wie für die Kapitel. Euseb verfolgt das Prinzip, ohne Berücksichtigung des Inhaltes einen Textkomplex erst dann abzugrenzen, wenn das Verwandtschaftsverhältnis wechselt, sodass Sektionen von einer Länge wie Lk 1₁—2₅ 8-16 Jo 8₂₁—10₁₄ erscheinen. Von dieser Regel weisen die drei letzten Kanones kaum 7 Abweichungen auf. Sobald ihm aber in den auch bei Mt vertretenen Stücken die verlockend detaillierte Arbeit des Ammonius vorliegt, übernimmt er wiederholt dessen ganze Gliederung, selbst zu kleinen, inhaltlich geschlossenen Partien mit völlig kongruenten Seitenberichten. So werden z. B. in Mt 9₉₋₁₂ ff. und Parallelen in ununterbrochener Folge die ammonianischen Einschnitte Mt 9₉ 10 12₉ entsprechend Mk 2₁₃ (statt 14) 15 17, Lk 5₂₇ 29 31 ganz grundsatzwidrig kopiert. Noch öfter lässt sich Euseb durch den Eintritt eines ammonianischen Kapitels zur Teilung verführen und trifft, um die wertvolle Vorarbeit nicht ganz unausgenützt zu lassen, unter den allzuhäufigen Partikeln der minutiösen Zerlegung wenigstens eine Auswahl, vgl. die Sektionen Mt 19₁₃ 16 21 22 und ihre Parallelen. In greifbarer Abhängigkeit von Ammonius trennt er Mt 24₁₋₂ und die Seitensätze von der kleinen Apokalypse, beginnt er wohl auch die Verklärungsgeschichte im Gegensatz zu der Auffassung des Hesychius (in Mk Lk) und der vulgären Kapiteleinteilung mit Mt 16₂₈ Mk 9₁ Lk 9₂₇. Diese Beispiele genügen zur allgemeinen Charakterisierung der Verfahrensart Eusebs und zum Beweise der Identität seines Musters mit dem aus B herausgeschälten Werke für Mt und Parallelen.

In dem wahrscheinlich einen anerkannt trefflichen Text zu Grunde legenden ammonianischen Diatessaron haben wir auch eine wichtige Quelle für die Recension des Hesychius gewonnen. Bei der epigonenhaften Beschränktheit, mit welcher dieser das feine Einteilungsgewebe des angesehenen Werkes kopiert und zugleich doch unbrauchbar macht, darf sogar allen Ernstes die Frage aufgeworfen werden, ob er nicht auch dessen Text in der zufällig von seinem Exemplar vertretenen Form ziemlich kritiklos als Basis seiner Ausgabe übernommen habe. Ich kann der reizvollen Aufgabe, für deren Lösung das Verhalten der einzelnen

Schichten zu den verschiedenen Textüberlieferungen zu untersuchen wäre, hier nicht näherzutreten, doch möchte ich vorläufig auf einige, die Vermutung der Nichteinheitlichkeit des Textes begünstigende Einzelheiten hinweisen. So liest Mk von 9 in Betracht kommenden Fällen an allen von Ammonius herangezogenen Stellen mit erdrückender Majorität der Zeugen die Form $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$, nur von $L\Delta\Psi$ bezeugt ist sie 11_6 , ohne Beglaubigung 16_{8b3} , also an zwei von Mt nicht geteilten, bezw. widersprochenen Stellen. In Jo findet sich $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$ 14 Mal stark, dagegen 13 Mal zu schwach (7 Mal durch $\aleph$ allein) vertreten, in 15 Fällen bleibt $\epsilon\iota\pi\omicron\nu$ gänzlich unangefochten. Es wird wiederum kein Zufall sein, wenn die etwa 28 Stellen, an welchen $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$ für Hesychius zurückzuweisen ist, mit sehr wenigen Ausnahmen nicht bei Ammonius erscheinen, die übrigen aber bei ihm untergebracht werden können. Die zur Ausfüllung von Lk (30 Fälle) benutzte Quelle zeigt jedoch, abgesehen von 1_{61} (zweifelhaft) 3_{12} 24_{24} , $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$ wie der ammonianische Stammteil, in welchen jedoch 6_2 9_{12} 11_{15} 18_{26} die vulgäre Form gedrungen ist. In Mt haben die zu schwach gestützten $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$ -Fälle (9) in Verbindung mit den einhellig bezeugten $\epsilon\iota\pi\omicron\nu$ -Stellen (4) das Übergewicht über die sichere Lesart $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$ (8 Mal). Das kann nicht auffallen, wenn man bedenkt, dass der Grundtext des Diatessarons am ehesten den Einflüssen der Tagessprache ausgesetzt war und das dem Hesychius gehörige Exemplar natürlich Spuren eines Umwandlungsprozesses trug, welchen wir bei den Zeugen des hesychianischen Textes weiter verfolgen können¹. Deutlich lassen sich die sporadischen Eingriffe erkennen, wenn die Änderung von Mt auf die bei Ammonius nebeneinandergestellten Parallelen ausgedehnt wurde, vgl. $\epsilon\iota\pi\omicron\nu$ Mt 12_{24} und Lk 11_{15} (nur B $\epsilon\iota\pi\alpha\nu$), Mt 26_{73} und Jo 18_{25} . Andere Verbformen auf - $\alpha\nu$ sind selten und schwach bezeugt, das am sichersten für Hesychius beglaubigte $\epsilon\iota\delta\alpha\nu$ in Mt 13_{17} (B $\aleph\Delta$ 33) und Lk 10_{24} (B $\aleph$ CL 33) aber steht just wieder in Parallelen. Bedeutsam mag ferner sein, dass in Lk von 25 nicht bei Mt vertretenen Stellen nur 2 (2_{22} 23_7) $\epsilon\pi\omicron\sigma\omicron\lambda\omicron\mu\alpha$ bieten,

¹ Andererseits drangen auch die ehrwürdiger klingenden, vielleicht den vordem üblichen Kirchentexten eigentümlichen Formen auf - $\alpha\nu$ zuweilen ein, namentlich auf Anreiz des Contextes.

dieselbe Zahl für diese Form aber schon von den 5 übrigen Fällen erreicht wird (13₂₂ 19₂₈). Einen Unterschied in der Apostrophierung zeigt Mt 22₃₀ 26₃₉ ἀλλ ὡς und Jo 7₁₀ 21₈ ἀλλὰ ὡς. Wie mir scheint, lässt B trotz mannigfacher Trübung die Schreibung von Johannes mit -νν- in den nichtammonianischen Teilen besonders hervortreten, so in Lk 1₁₃ 60 63¹, während die 24 anderen Lk-Stellen -ν- haben, in Jo 1₁₅ 3₂₆ 4₁ 5₃₃ 10_{41a} gegen 14 Mal -ν-. Wie bei εἶπον und εἶπαν, ist auch hier die Verwirrung am grössten in Mt selbst, vermutlich gleichfalls infolge des Zustandes der von Hesychius benützten ammonianischen Handschrift. Wiederum lässt sich die willkürliche Verschleierung des Sachverhaltes an den Korrekturen in B beobachten. Auch der Wechsel von ἰστηκεῖν und εἰστηκεν geht auf die verschiedene Schreibweise der zusammengefügteten Teile zurück. Erstere Form las B ursprünglich in den ammonianischen Partieen Mt 12₄₆ 13₂₁ Jo 18₅ 16 18 19₂₅, εἰστηκεν dagegen steht mit Ausnahme von Lk 23₄₉ lediglich an den vom Diatessaron eliminierten Stellen: Lk 23₁₀ 35 Jo 1₃₅ 20₁₁. — Diesen und ähnlichen Unterschieden in der Behandlung von Einzelheiten tritt allerdings ein grösseres Kontingent sprachlicher und orthographischer Übereinstimmungen gegenüber. Entsprangen aber die Quellen der hesychianischen Redaktionsarbeit etwa sämtlich alexandrinischem Boden, so ist eine starke Gleichartigkeit ihrer Färbung in diesen Dingen selbstverständlich.

3) Ausser den zur Rekonstruktion des handschriftlichen Bildes von Ol verwendeten Lücken zu 23 Buchstaben weist der Text auch solche auf, welche durch Übersprungung einer Zeile von durchschnittlich 16 Buchstaben oder Abirren auf die darunterstehende ähnliche Zeichengruppe hervorgerufen sind. Da sie, abgesehen von Lk 8₄², den Zusammenhang nicht wesentlich gefährdeten, konnten diese bei der scriptio continua auf der Tagesordnung stehenden Fehler sich mehrere Abschriften hindurch behaupten. Wie aus der folgenden, die Anordnung von

¹ In dem Apparate Tischendorf's ist für die beiden Mt-Stellen die durchaus notwendige Scheidung zwischen B* und B^{corr} nicht durchgeführt.

² Daher an dieser Stelle die Änderungen συνοντων δε αυτων και επιπορευμενου.

B möglichst treu wiedergebenden Zusammenstellung hervorgeht, entstammen sie einem die Buchstabenmasse ganz wie der Vaticanus verteilenden Codex.

Eine Vollzeile füllen in B die ausgelassenen Worte:

Mk 10₂₁ Η ΓΑΠΗCΕΝ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ

In den meisten Fällen ist die Ausscheidung der eingeklammerten Stücke durch Abirrung auf das eine Zeile, Lk 1₈f. zwei Zeilen tiefer stehende ähnliche Zeichenbild verursacht:

Mk 14₉ ΛΙΟΝ [ΕΙC ΟΛΟΝ ΤΟΝ Κ^{OC} ΜΟΝ] ΚΑΙ

15₄₁ ΑΥΤΩ [ΚΑΙ ΔΙΗΚΟΝΟΥ ΑΥΤΩ] ΚΑΙ

Lk 1₈f. ΑΥΤΟΥ [ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΘΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΡΑ ΤΕΙΛΑΣ] ΕΛΑΧΕ

1₅₀ ΑΥΤΟΥ
[ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΟΣ ΑΥΤΟΥ] ΕΙC

2₇ ΑΥΤΟΝ [ΚΑΙ ΑΝΕ ΚΛΕΙΝΕΝ ΑΥΤΟΝ] ΕΝ

6₁₆ ΔΑΝ [ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΑΙ ΙΟΥ ΔΑΝ] ΙC ΚΑΡΙΩΘ

7₂₂ ΑΝΑΒΛΕΠΟΥCΙΝ [ΧΩΛΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥCΙΝ] ΛΕΠΡΟΙ

8₄ ΠΟΛΛΟΥ [ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ]

14₁₂ ΤΟΥC [ΦΙΛΟΥC CΟΥΜΗΔΕ ΤΟΥC] ΑΔΕΛ

22₄₅ CΤΑC [ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟC ΕΥ ΧΗΣ]

Jo 1₃₃ ΕΠΑΥΤΟΝ [ΚΑΓΩ ΟΥΚ Η ΔΕΙΝ ΑΥΤΟΝ] ΑΛΛ

Dass B in solch vorzüglicher Weise die Gelegenheitsursache der Auslassungen illustriert, ist nicht zufällig. Wäre freilich in ihm wie in dem Vorfahren von Ol die Zeile zu 16 Buchstaben rücksichtslos durchgeführt, so hätten die vertauschten Zeichengruppen in beiden auch ohne Nachbildung derselben Vorlage unter einander Platz nehmen müssen. Bei B wenigstens sehen wir jedoch, wie die Rücksichtnahme auf das Wortganze die Zeile sehr häufig zu 18 bis 21 Buchstaben anwachsen liess. Sobald nun z. B. Mk 14₉ Lk 18_{f.} 6₁₆ 22₄₅ die getrennten Silben verbunden werden, fallen diese Stellen für die Veranschaulichung des Sprunges fort. Die Stetigkeit in der Übereinstimmung der Buchstabenverteilung zwingt daher zum Schluss auf einen gemeinsamen, auch in der äusseren Einrichtung treulich kopierten Vorgänger. Wo B die Erklärung des Fortfalles nicht mehr geben zu können scheint, stellt sich sogleich der Grund ein. Die Bestandteile der ausgefallenen Vollzeile Mk 7₁₅ ΕΚΠΟΡΕΥ ΟΜΕΝΑΕCΤΙ sind in B getrennt, weil der Schreiber die in seiner Vorlage nach 15^b bewirkte Korrektur το κοινουν für ο δυναται κοινωναι 15^a aufgenommen und durch diese Verkürzung die Anordnung der *folgenden Linien zerstört hat. Ganz entsprechende Auslassungen finden sich übrigens auch in B, so die von Lk 2₄₇ ΟΙΑΚΟΥΟΝΤΕCΑΥΤΟΥ, deren Inhalt in ihm gleichfalls eine volle Zeile gebildet hätte. Gelegentlich erkennt man bei ihrer Ergänzung den Wortlaut der Vorlage. Letztere teilte offenbar in Lk 8₁₆ mit Ol die Wortstellung το φως βλεπωσιν, durch Sprung von -CIN¹ zu dem 2 Zeilen tiefer stehendem -CIN² ging 16^c verloren:

ΤΙΘΗCIN[ΙΝΑΟΙΕΙC
ΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΙΤΟΦΩC
ΒΛΕΠΩCIN]ΟΥΓΑΡΕCΤΙ

Vermutlich hat B, wie Text, Einteilungen und Orthographie, so auch den Zeilenaufbau des hesychianischen Werkes im allgemeinen treu übermittelt; Abweichungen sind natürlich hier und da durch Aufnahme von Änderungen und andere Zufälligkeiten eingetreten. Dass man wenigstens in den beiden ersten der Ausgabe folgenden Generationen auch auf die Wieder-

gabe des Zuschnittes der Vorlage Gewicht legte, bezeugt das übereinstimmende Verhalten von B, dessen Vorlage und dem Vorläufer von Ol zu der Anordnung des Schriftkörpers des gemeinsamen Ahnen. So lange Interesse und Verständnis für die feine Textgliederung wach waren, gebot schon die Scheu vor einer Verschiebung der Demarkationslinien die Beibehaltung des ursprünglichen Aufrisses, welche ja auch von den Kalligraphen lebhaft gewünscht werden musste. In der Tat weisen die Auslassungen der verwandten Zeugen auf ein die Buchstabenvielheit in ähnlicher Weise wie B disponierendes Urexemplar zurück. Bei **Σ** eignet ihnen allerdings wenig Beweiskraft, da sie in der reichhaltigen Sammlung von Sprüngen verschiedensten Umfanges verschwinden, welche wohl zumeist erst bei der Anfertigung dieses Codex nach einer ebenso unregelmässig gehaltenen Vorlage verübt worden sind. Geschlossener deuten sie in Δ auf eine im Durchschnitt 16-buchstabige Zeile, z. B. Mk 4₃₉ [και ειπεν — ανεμος], 6₆ [και εθαυμασεν — αυτων], 15₄₆ [ενειλησεν — αυτον], Lk 6₁₅ [μαθηταιον και θωμαν]; aus L wären u. a. zu nennen Mt 13₅₇ [και εν τη οικια αυτου], 15₃₀ [και ετερους πολλους], aus 892 Mt 27₃ [ο παραδιδους (mit **Σ**) αυτον]. In Ev. 33 zähle ich gegen 30 übergangene Stücke, welche fast sämtlich ein durchaus wie B geschriebenes ehemaliges Vorbild voraussetzen. Wiederholt handelt es sich um den Fortfall von Vollzeilen, so in Mt 21₄₄ (genau 4 Zeilen in B), 28₁₆ [εις την γαλιλαιαν], Lk 18₃₉ (= 5 Zeilen); in Mt 4₂₁₋₂₂, 7₂₅ [και προσεπεσαν — επνευσαν] 27, Lk 13₁₅₋₁₆ sind sogar je 14 Linien zum Opfer gefallen.

Wie für die Verbreitung der detaillierten Textzerlegung und ihrer Trennungszeichen darf für diese Frage aus den vorhandenen und künftig zu findenden Fragmenten des ägyptischen Textes näherer Aufschluss erhofft werden. Bei ihrer Verwendung ist im Auge zu behalten, dass, analog dem Tatbestand bei den von vielen Hunderten uns zufällig erhaltenen Ganzcodices, die Originalausstattung in den meisten Fällen aus irgend einem Grunde aufgegeben sein wird, vereinzelte Zustimmungen demnach genügen. Die Feststellung des ursprünglichen Zeilenaufbaues ist zur Erklärung mancher auch in mehreren Handschriften und in auf Hesychius basierenden Übersetzungen und anderen Evangelienbearbeitungen vollzogenen Auslassungen immerhin von

Bedeutung.¹ Da die Übernahme der stofflichen Abgrenzungen auch die Beibehaltung der Zeileneinrichtung nahe legte, besitzen wir in der hesychianischen Zeile vielleicht zugleich die des Diatessarons, welches in dem der Redaktion zu Grunde gelegtem Exemplar möglicherweise auch Sprünge aufwies oder veranlasste. Die Zahl der zum Bau einer Normalzeile gewählten Buchstaben erinnert an die Silbenzahl der Hexameterzeile.

Die bei der Wiedergabe des Textes von Ol befolgte Methode.

1) Für die Worttrennung, sowie für die Schreibung der *e i o s w*-Laute und der einfachen oder verdoppelten Konsonanten war Nestle's Novum Testamentum Graece 1898 massgebend; *ν-εφελκυστικον* und wandelbares Schluss-*ς* stehen wie in der Minuskel.

2) Die S. VIII—XII aufgezählten, durch Vertauschung, Fortfall oder Zusatz einzelner Buchstaben verursachten Fehler, Missverständnisse und Willkürlichkeiten der Kopie sind beseitigt. Ausserdem wurde *συγχ-* bzw. *συγχ-* Mk 14₃₄ 15₁₆ Lk 15_{6a} 18₁ 20₂₀ Jo 4₉ durch das gleichklingende *συνχ-* und *συνχ-* wiedergegeben und, da die Doppelform *συνρυπ-* Mk 10₁ Lk 9₅₁ die Neigung des Schreibers zur üblichen Verwandlung bezeugte, auch Mk 3₅ 4₁₉ Lk 8₇ *συν-* für die Vorlage beansprucht. An die Stelle von Mk 3₁₈ Lk 6₁₅ *ματθαιος*, Lk 19₂₉ *βηθσαφαη*, Mk 6₁₅ *βηθσαιδαν* trat *ματθαιος*, *βηθφαη*, *βηθσαιδαν*; *θ* ersetzte *τ* in Lk 6₂₁ *γελασσεσθε*, *τ* dagegen *θ* in Lk 2₄₁ *κατ*, Jo 16₂₆ *αυτε*.

3) Offenbare Sprünge kleineren oder grösseren Umfanges, namentlich die S. XIV—XV behandelten Zeilenübergewungen, sind unter Berücksichtigung des textlichen Charakters, des Zeilenaufbaues und der Abirrungsursache in eckigen Klammern ergänzt. Sehr wahrscheinlich befanden sie sich aber teilweise bereits in Ol.

4) Die Nachträge des Rubrikators (vgl. S. XIII) sowie die S. XVII nachgewiesenen Korrekturen wurden ignoriert, das ergänzte Stück Mk 6_{16-28a} unter den Strich gestellt.

¹ Die Auslassung von Jo 8₅₉^c scheint mir z. B. auf einen 3 Zeilen umfassenden Sprung von *και (διελθ)ων* zu 9₁ *και (παρ)ων* zurückzugehen.

Das Evangelium nach Markus.

1 Αρχη του ευαγγελιου Ιησου Χριστου υιου του θεου ² ως γεγραπται εν τοις προφηταις ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου ³ φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιεите τας τριβους αυτου ⁴ εγενετο Ιωαννης βαπτιζων εν τη ερημω και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων ⁵ και εξεπορευετο προς αυτον πασα η Ιουδαιια χωρα και οι Ιεροσολυμειται παντες και εβαπτιζοντο εν τω Ιορδανη ποταμω υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτίας αυτων ⁶ ην δε ο Ιωαννης ενδεδυμενος τριχας καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου και εσθιων ακριδας και μελι αγριον ⁷ και εκηρυσσεν λεγων ερχεται ο ισχυροτερος μου οπισω μου ου ουκ ειμι ικανος κυφας λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου ⁸ εγω εβαπτισα υμας εν υδατι αυτος δε βαπτισει υμας εν πνευματι αγιω ⁹ και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις ηλθεν ο Ιησους απο Ναζαρεθ της Γαλιλαιας και εβαπτισθη εις τον Ιορδανην υπο Ιωανου ¹⁰ και ευθυς αναβαινων εκ του υδατος ειδεν σχιζομενους τους ουρανους και το πνευμα ως περιστερην καταβαινον επ αυτον ¹¹ και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ηυδοκησα ¹² και ευθυς το πνευμα εκβαλλει αυτον εις την ερημον ¹³ και ην εν τη ερημω τεσσαρακοντα ημερας και τεσσαρακοντα νυκτας πειραζομενος υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και αγγελοι διηκονουν αυτω ¹⁴ μετα δε το παραδοθηναι τον Ιωαννην ηλθεν ο Ιησους εις την Γαλιλαιαν κηρυσσων το ευαγγελιον του θεου ¹⁵ και λεγων οτι πεπληρωται ο καιρος και ηγγικεν η βασιλεια του θεου μετανοείτε και πιστευετε εν τω ευαγγελιω ¹⁶ περιπατων δε παρα την θαλασσαν της Γαλιλαιας ειδεν Σιμωνα και Ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θαλασσαν ησαν γαρ αλιεις ¹⁷ και ειπεν αυτοις ο Ιησους δευτε οπισω

μου και ποιησω υμας αλεις ανθρωπων ¹⁸ [και ευθυς αφεντες τα δικτυα] ηκολουθησαν αυτω ¹⁹ και προβας ολιγον ειδεν Ιακωβον τον του Ζεβεдайου και Ιωαννην τον αδελφον αυτου και αυτοις εν τω πλοιω καταρτιζοντας τα δικτυα ²⁰ και ευθυς εκαλεσεν αυτοις και αφεντες τον πατερα αυτων Ζεβεдайον εν τω πλοιω μετα των μισθων απηλθον οπισω αυτου ²¹ και εισπορευονται εις Καπερναουμ και ευθυς τοις σαββασιν εισελθων εις την συναγωγην διδασκεν ²² και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων αυτοις ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματεις αυτων ²³ και ευθυς ην εν τη συναγωγη ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν ²⁴ λεγων εα τι ημιν και σοι Ιησου Ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θεου ²⁵ και επετιμησεν αυτω ο Ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε απ αυτου ²⁶ και σπαραξαν αυτον το πνευμα το ακαθαρτον και φωνησαν φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου ²⁷ και εθαυμασθησαν απαντες ωστε συζητειν προς εαυτους λεγοντας τι εστιν τουτο διδαχη καινη αυτη κατ εξουσιαν και τοις πνευμασι τοις ακαθαρτοις επιτασσει και υπακουουσιν αυτω ²⁸ και εξηλθεν η ακοη αυτου πανταχου εις ολην την περιχωρον της Γαλιλαιας ²⁹ και ευθυς εκ της συναγωγης εξελθων ηλθεν εις την οικιαν Σιμωνος και Ανδρεου μετα Ιακωβου και Ιωαννου ³⁰ η δε πενθερα Σιμωνος κατεκειτο πυρεσσοσα και ευθυς λεγουσιν αυτω περι αυτης ³¹ και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος και διηκονει αυτω ³² οφιας δε γενόμενης οτε εδω ο ηλιος προσεφερον προς αυτον παντας τους κακως εχοντας και τους δαιμονιζομενους ³³ και ην [ολη] η πολις επισυνηγμενη προς την θυραν ³⁴ και εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και δαιμονια πολλα εξεβαλεν και ουκ ηφιεν λαλειν τα δαιμονια οτι ηδεισαν αυτον ³⁵ και πρωι εννυχιον λιαν αναστας εξηλθεν και απηλθεν εις ερημον τοπον κακει προσηυχετο ³⁶ και κατεδιωξαν αυτον Σιμων και οι μετ αυτου ³⁷ και ευροντες αυτον λεγουσιν αυτω οτι παντες ζητουσιν σε ³⁸ και λεγει αυτοις αγωμεν αλλαχου εις τας εχομενας κωμπολεις ινα κακει κηρυξω εις τουτο γαρ εξηλθον ³⁹ και ην κηρυσσων εις τας συναγωγας αυτων εις ολην την Γαλιλαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων ⁴⁰ και ερχεται προς αυτον λεπρος παρακαλων αυτον και γονυπετων και λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι ⁴¹ ο δε Ιησους σπλαγχνισθεις εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και λεγει αυτω θελω καθαρισθητι ⁴² και ειποντος αυτου ευθεις η λεπρα απηλθεν απ αυτου και εκαθερισθη ⁴³ και εμβριμησαμενος αυτω ευθυς εξεβαλεν αυτον ⁴⁴ και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν

ειπης αλλα υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου ο προσεταξεν Μωυσης εις μαρτυριον αυτοις ⁴⁵ ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον ωστε [μηκετι] αυτον δυνασθαι φανερωσ εις πολιν εισελθειν αλλ εξω εν ερημοις τοποις ην και ηρχοντο προς αυτον παντοθεν.

2 Και εισηλθεν παλιν εις Καπερναουμ δι ημερων ηκουσθη οτι εις οικον εστιν ² και συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προς την θυραν και ελαλει αυτοις τον λογον ³ και ερχονται προς αυτον φεροντες παραλυτικον αιρομενον υπο τεσσαρων ⁴ και μη δυναμενοι προσεγγισαι αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην και εξορυξαντες χαλωσι τον κραβαττον εφ ω ο παραλυτικος κατεκειτο ⁵ ιδων δε ο Ιησους την πιστιν αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφεωνται σου αι αμαρτιαι ⁶ ησαν δε τινες των γραμματεων εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι εν ταις καρδιαις αυτων ⁷ τι ουτος ουτω λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη εις ο θεος ⁸ και ευθεως επιγνους ο Ιησους τω πνευματι αυτου οτι ουτως διαλογιζονται [εν] εαυτοις ειπεν αυτοις τι ταυτα διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων ⁹ τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν τω παραλυτικω αφεωνται σου αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρε αρων τον κραβαττον σου και περιπατει ¹⁰ ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας λεγει τω παραλυτικω ¹¹ [σοι λεγω εγειρε] αρων τον κραβαττον σου και υπαγε εις τον οικον σου ¹² και ηγερθη ευθεως και αρας τον κραβαττον εξηλθεν εμπροσθεν παντων ωστε εξιστασθαι παντας και δοξαζειν τον θεον λεγοντας ουδεποτε ουτως ειδομεν ¹³ και εξηλθεν παλιν παρα την θαλασσαν και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον και εδιδασκεν αυτους ¹⁴ και παραγων ειδεν Λευειν τον του Αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω ¹⁵ και εγενετο εν τω κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και ιδου πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω Ιησου και τοις μαθηταις αυτου ησαν γαρ πολλοι και ηκολουθησαν αυτω ¹⁶ και οι γραμματαις και οι Φαρισαιοι ιδοντες οτι μετα των [αμαρτωλων και] τελωνων εσθιει και πινει ελεγον τοις μαθηταις αυτου τι οτι μετα των τελωνων και αμαρτωλων ο διδασκαλος υμων εσθιει και πινει ¹⁷ και ακουσας ο Ιησους λεγει αυτοις ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους ¹⁸ και ησαν οι μαθηται Ιωαννου [και οι Φαρισαιοι νηστευοντες και ερχονται και λεγουσιν αυτω δια τι οι μαθηται Ιωαννου] και οι των Φαρισαιων νηστεουσιν οι δε σοι μαθηται ου νηστεουσιν ¹⁹ και ειπεν αυτοις

ο Ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν νηστευειν οσον χρονον μετ αυτων εχουσιν τον νυμφιον ου δυνανται νηστευειν ²⁰ ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευσουσιν εν εκεινη τη ημερα ²¹ ουδεις επιβλημα ρακους αγναφου επιραπτει επι ιματιω παλαιω ει δε μη αιρει το πληρωμα απ αυτου το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γινεται ²² και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη γε ρησσει ο οινος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον ²³ και εγενετο παραπορευεσθαι αυτον τοις σαββασιν δια των σποριμων και ηρξαντο οι μαθηται αυτου οδον ποιειν τιλλοντες τους σταχυας ²⁴ και οι Φαρισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν ²⁵ και αυτος ελεγεν αυτοις ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν Δαυειδ οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου ²⁶ πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου επι Αβιαθαρ του αρχιερεως και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τοις αρχιερευσιν μονοις και εδωκεν και τοις συν αυτω ουσιν ²⁷ και ελεγεν αυτοις το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο ουχ ο ανθρωπος δια το σαββατον ²⁸ ωστε κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου.

3 Και εισηλθεν παλιν εις την συναγωγην και ην εκει ανθρωπος εξηραμμενην εχων την χειρα ■ και παρατηρουντο αυτον ει τοις σαββασιν θεραπευσει αυτον ινα κατηγορησουσιν αυτου ³ και λεγει τω ανθρωπω τω εξηραμμενην εχοντι την χειρα εγειρε εις το μεσον ⁴ και λεγει αυτοις εξεστιν τοις σαββασιν αγαθοποιησαι [η κακοποιησαι] ψυχην σωσαι η απολεσαι οι δε εσιωπων ⁵ και περιβλεψαμενος αυτους μετ οργης συνλυπουμενος επι τη πωρωσει της καρδιας αυτων ειπεν τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου και εξετεινεν και απεκατεσταθη η χειρ αυτου ⁶ και εξελθοντες οι Φαρισαιοι ευθυς μετα των Ηρωδιανων συμβουλιον εποιουν κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν ⁷ και ο Ιησους μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν εις την θαλασσαν και πολυ πληθος απο της Γαλιλαιας ηκολουθησεν αυτω και απο της Ιδουμαιας ⁸ και απο Ιεροσολυμων και απο της Ιουδαιας και περαν του Ιορδανου και οι περι Τυρον και Σιδωνα πληθος πολυ ακουσαντες οσα εποiei ηλθον προς αυτον ⁹ και ειπεν τοις μαθηταις αυτου ινα πλοιαριον προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλιβωσιν αυτον ¹⁰ πολλους γαρ εθεραπευσεν ωστε επιπιπτειν αυτω ινα αυτου αφωνται όσοι ειχον μαστιγας ¹¹ και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν αυτον εθεωρουν προσεπιπτον αυτω και

εκραζον λεγοντα οτι συ ει ο υιος του θεου ¹² και πολλα επετιμα αυτοις ινα μη φανερον αυτον ποιωσιν ¹³ και αναβαινει εις το ορος και προσκαλειται ους ηθελεν αυτος και απηλθον προς αυτον ¹⁴ και εποισησεν δωδεκα ινα ωσιν μετ αυτου και ινα αποστελλη αυτους κηρυσσειν και λεγειν ¹⁵ και εχειν εξουσιαν θεραπευειν τας νοσους και εκβαλλειν τα δαιμονια ¹⁶ και εποισησεν τους δωδεκα και επεδηκεν τω Σιμωνι ονομα Πετρον ¹⁷ και Ιακωβον τον του Ζεβεдайου και Ιωαννην τον αδελφον αυτου και επεδηκεν αυτοις ονοματα Βοανηργες ο εστιν βροντης υιοι ¹⁸ και Ανδρεαν και Φιλιππον και Βαρθολομαιον και Μαθθαιον και Θωμαν και Ιακωβον τον του Αλφαιου και Θαδδαιον και Σιμωνα τον Καναναιον ¹⁹ και Ιουδαν Ισκαριωθ ος και παρεδωκεν αυτον. ²⁰ και ερχονται εις οικον και συνερχεται παλιν οχλος ωστε μη δυνασθαι αυτους μητε αρτον φαγειν ²¹ και ακουσαντες οι παρ αυτου εξηλθον κρατησαι αυτον ελεγον γαρ οτι εξεστη ²² και οι γραμματεις οι απο Ιεροσολυμων καταβαντες ελεγον οτι Βεελζεβουλ εχει και οτι εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια ²³ και προσκαλεσαμενος αυτους εν παραβολαις ελεγεν αυτοις πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλλειν ²⁴ και εαν βασιλεια εφ εαυτην μερισθη ου δυνησεται η βασιλεια εκεινη στηναι ²⁵ και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη ου δυνησεται η οικια εκεινη στηναι ²⁶ [και ει ο σατανας ανεστη εφ εαυτον και εμερισθη ου δυναται στηναι] αλλα τελος εχει ²⁷ αλλ ουδεις δυναται εις την οικιαν του ισχυρου εισελθειν και τα σκευη αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει ²⁸ αμην αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων.

4 ^{8b} Και εδιδου καρπον αναβαινοντα και [αυξανοντα και εφερεν εις τριακοντα και εν εξηκοντα] και εν εκατον ⁹ και ελεγεν ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ¹⁰ και εγενετο κατα μονας ηρωτων αυτον οι περι αυτον συν τοις δωδεκα την παραβολην ¹¹ και ελεγεν αυτοις υμιν δεδοται γνωναι το μυστηριον της βασιλειας του θεου εκεινοις δε τοις εξω εν παραβολαις τα παντα γινεται ¹² ινα βλεποντες βλεπωσιν και μη ιδωσιν και [ακουοντες] ακουωσιν και μη συνιωσιν μη ποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοις τα αμαρτηματα ¹³ και λεγει αυτοις ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην και πως πασας τας παραβολας γνωσεσθε ¹⁴ ο σπειρων τον λογον σπειρει ¹⁵ ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογος και οταν ακουσωσιν ευθεως ερχεται ο σατανας και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εν αυτοις ¹⁶ και ουτοι εισιν οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι. οι οταν ακουσωσιν

μετα χαρας δεχονται τον λογον ¹⁷ ουκ εχουσιν δε ριζαν εν εαυτοις
 αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενης θλιψεως η διωγμου δια τον
 λογον ευθυς σκανδαλιζονται ¹⁸ και ουτοι εισιν οι επι τας ακανθας
 σπειρομενοι οι τον λογον ακουοντες ¹⁹ και αι μεριμναι του αιωνος
 τουτου και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι
 εισπορευομεναι συνπνιγουσιν τον λογον και ακαρπος γινεται ²⁰ και
 ουτοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντες οτινες ακουουσιν
 τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εν
 εξηκοντα και εν εκατον ²¹ και ελεγεν αυτοις μητι ερχεται ο λυχνος
 ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλινην ουχι ινα επι την λυ-
 χνιαν τεθη ²² ου γαρ εστιν κρυπτον ει μη ινα φανερωθη ουδε
 εγενετο αποκρυφον αλλ ινα ελθη εις φανερον ²³ ει τις εχει ωτα
 ακουειν ακουετω ²⁴ και ελεγεν αυτοις βλεπετε τι ακουετε εν ω
 μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν [και προστεθησεται υμιν]
²⁵ ος γαρ αν εχει δοθησεται αυτω και ος ουκ εχει και ο εχει αρ-
 θησεται απ αυτου ²⁶ και ελεγεν ουτως εστιν η βασιλεια του θεου
 ως ανθρωπος βαλη τον σπορον επι την γην ²⁷ και καθευδη και
 εγειρηται νυχτα και ημεραν και ο σπορος βλαστηνη και μηκυ-
 νηται ως ουκ οιδεν αυτος ²⁸ αυτοματη γαρ [η] γη καρποφορει πρωτον
 χορτον ειτα σταχυν ειτα πληρη σιτον εν τω σταχυι ²⁹ οταν δε
 παραδω ο καρπος ευθυς αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο
 θερισμος ³⁰ και ελεγεν πως ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θεου η
 εγ τινη αυτην παραβολη θωμεν ³¹ ως κοκκον σιναπεως ος οταν
 σπαρη [επι της γης] μικροτερον παντων των σπερματων εστιν των επι
 της γης ³² και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται μειζον παντων
 των λαχανων [και ποιει κλαδους μεγαλους] ωστε δυνασθαι υπο την
 σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν ³³ και τοιαιταις
 παραβολαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως εδυναντο ακουειν ³⁴ χωρις
 δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις κατ ιδιαν δε τοις μαθηταις αυτου
 επελυνεν παντα ³⁵ και λεγει αυτοις εν εκεινη τη ημερα οφιας
 γενομενης διελθωμεν εις το περαν ³⁶ και αφεντες τον οχλον παρα-
 λαμβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω και αλλα πλοια ην μετ
 αυτου ³⁷ και γινεται λαίλαψ ανεμου μεγαλη και τα κυματα επε-
 βαλλεν εις το πλοιον ωστε αυτο ηδη γεμιζεσθαι ³⁸ και αυτος ην
 επι τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων και διεγειρουσιν
 αυτον και λεγουσιν αυτω διδασκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα
³⁹ και εγερθεις επετιμησεν τω ανεμω και ειπεν τη θαλασση σιωπα
 πεφίμωσο και εκοπασεν ο ανεμος και εγενετο γαληνη μεγαλη ⁴⁰ και
 ειπεν αυτοις τι δειλοι εστε ολιγοπιστοι ουπω εχετε πιστιν ⁴¹ και

εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουουσιν αυτω.

5 Και ηλθεν εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των Γερ-
 γεσηνων ² και εξελθοντος αυτου εκ του πλοιου ευθως υπηνητησεν
 αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω ³ ος την
 κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημασιν και ουτε αλυσειν ουκειτι ουδεις
 εδυνατο αυτον δησαι ⁴ δια το αυτον πολλakis πεδαις και αλυσειν
 δεδεσθαι και διεσπασθαι απ αυτου τας αλυσεις και τας πεδας συντε-
 τριφθαι και ουδεις ισχυσεν αυτον δαμασαι ⁵ και δια παντος νυκτος
 και ημερας εν τοις μνημασιν και εν τοις ορεσιν ην κραζων και κατα-
 κοπτων εαυτον λιθοις ⁶ και ιδων τον Ιησουν απο μακροθεν εδραμεν
 και προσεκυνησεν αυτω ⁷ και κραξας φωνη μεγαλη λεγει τι εμμοι
 και σοι Ιησου υιε του θεου του υψιστου ορκιζω σε τον θεον μη με
 βασανισης ⁸ ελεγεν γαρ αυτω εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον εκ
 του ανθρωπου ⁹ και επηρωτα αυτον τι ονομα σοι και λεγει αυτω
 λεγων ονομα μοι οτι πολλοι εσμεν ¹⁰ και παρεκαλει αυτον πολλα
 ινα μη αποστειλη αυτους εξω της χωρας ¹¹ ην δε εκει προς τω
 ορει αγελη χοιρων βοσκομενη ¹² και παρεκαλεσαν αυτον οι δαιμονες
 λεγοντες πεμψον ημας εις τους χοιρους ινα εις αυτους εισελθωμεν
¹³ και επετρεψεν αυτοις ο Ιησους και εξελθοντα τα πνευματα τα
 ακαθαρτα απο του ανθρωπου εισηλθον εις τους χοιρους και ωρμησεν
 η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν ησαν δε ως δισχιλιοι
 και επνιγοντο εν τη θαλασση ¹⁴ και οι βοσκοντες αυτους εφυγον
 και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους και ηλθον ιδειν
 [τι εστιν] το γεγονος ¹⁵ και ερχονται προς τον Ιησουν και θεωρουν
 τον δαιμονιζομενον καθημενον ιματισμενον και σωφρονουντα τον
 εσχηκοτα τον λεγιωνα και εφοβηθησαν ¹⁶ και διηγησαντο αυτοις
 οι ιδοντες πως εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων ¹⁷ και
 ηρξαντο παρακαλειν αυτον [απελθειν απο των οριων αυτων] ¹⁸ και
 βαινοντος αυτου εις το πλοιο παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα
 μετ αυτου η ¹⁹ και ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εις
 τον οικον σου προς τους σους και απαγγειλον αυτοις οσα σοι ο κυριος
 πεποιηκεν και ηλεησεν σε ²⁰ και απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν
 εν τη Δεκαπολει οσα εποησεν αυτω ο Ιησους και παντες εθαυμαζον
²¹ και διαπερασαντος του Ιησου εν τω πλοιω παλιν εις το περαν
 συνηχθη οχλος πολυς προς αυτον και ην παρα την θαλασσαν ²² και
 ιδου ερχεται εις των αρχισυναγωγων ονοματι Ιαειρος και ιδων αυτον
 πιπτει προς τους ποδας αυτου ²³ και παρεκαλει αυτον πολλα λεγων
 οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει ινα ελθων επιθης αυτη τας

χειρας οπως σωθη και ζηση ²⁴ και απηλθεν μετ αυτου και ηκολου-
θει αυτω οχλος πολυς και συνεθλιβον αυτον ²⁵ και γυνη τις ουσα
εν ρυσει αιματος δωδεκα ετη ²⁶ και πολλα παθουσα υπο πολλων
ιατρων και δαπανησασα τα παρ αυτης παντα και μηδεν ωφεληθεισα
αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα ²⁷ ακουσασα περι του Ιησου
ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου
αυτου ²⁸ [ελεγεν γαρ εν εαυτη οτι εαν αφωμαι καν του ιματιου αυτου]
σωθησομαι ²⁹ και ευθυς εξηρανθη η πηγη του αιματος αυτης και
εγνω τω σωματι οτι ιαθη απο της μαστιγος ³⁰ και ευθυς ο Ιησους
επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστραφεις εν
τω οχλω ελεγεν τις μου ηψατο των ιματιων ³¹ και ελεγον αυτω
οι μαθηται αυτου βλεπεις τον οχλον συνθλιβοντα σε και λεγεις τις
μου ηψατο ³² και περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν ³³ η
δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδουα ο γεγονεν επ αυτη ηλθεν
και προσεπεσεν αυτω και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν ³⁴ ο δε
ειπεν αυτη [θυγατηρ] η πιστις σου σεσωκεν σε υπαγε εις ειρηνην και
εση υγιης απο της μαστιγος σου ³⁵ ετι αυτου λαλουντος ερχονται
απο του αρχισυναγωγου λεγοντες αυτω οτι η θυγατηρ σου απεθανεν
τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον ³⁶ ο δε Ιησους ευθεως ακουσας τον
λογον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε
³⁷ και ουκ αφηκεν ουδενα αυτω συνακολουθησαι ει μη Πετρον και
Ιακωβον και Ιωαννην τον αδελφον Ιακωβου ³⁸ και ερχονται εις τον
οικον του αρχισυναγωγου και θεωρει θορυβον και κλαιοντας και
αλαλαζοντας πολλα ³⁹ και εισελθων λεγει αυτοις τι θορυβεισθε
κλαιοντες το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει ⁴⁰ και κατεγελων
αυτου αυτος δε εκβαλων παντας παραλαμβανει τον πατερα του παι-
διου και την μητερα και τους μετ αυτου και εισπορευονται οπου ην
το παιδιον ανακειμενον ⁴¹ και κρατησας της χειρος του παιδιου
λεγει αυτη ταλιθα κουμι ο εστιν μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι
λεγω εγειρε ⁴² και παραχρημα ηγερθη το κορασιον και περιεπατει
ην γαρ ως ετων δωδεκα και εξεστησαν ευθυς εκστασει μεγαλη
⁴³ και διεστείλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνοι τουτο και ειπεν
δοθηναι αυτη φαγειν.

6 Και εξηλθεν εκειθεν και ηλθεν εις την πατριδα αυτου και
ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ² και γενομενου σαββατου
ηρξατο διδασκειν εν τη συναγωγη και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο
λεγοντες ποθεν τουτω ταυτα και τις η σοφια η δοθεισα αυτω και
δυναμεις τοιαυται δια των χειρων αυτου γινομεναι ³ ουχ ουτος
εστιν ο του τεκτονος υιος και αδελφος Ιακωβου και Ιωσητος και

Ιουδα και Σιμωνος και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προς ημας και εσκανδαλιζοντο εν αυτω ⁴ και ελεγεν αυτοις ο Ιησους ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοις συγγενουσιν αυτου και εν τη οικια αυτου ⁵ και ουκ εδυνατο εκει ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν ⁶ και εθαυμασεν δια την απιστιαν αυτων και περιηγεν τας κωμας κυκλω διδασκων ⁷ και προσκαλειται τους δωδεκα και ηρξατο αυτοις αποστελλειν δυο δυο και εδιδου αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων ⁸ και παρηγγειλεν αυτοις [ινα] μηδεν αρωσιν εις οδον ει μη ραβδον μονον μη αρτον μη πηραν μη εις την ζωνην χαλκον ⁹ αλλα υποδεδεμενους σανδαλια και μη ενδυσησθε δυο χιτωνας ¹⁰ και ελεγεν αυτοις οπου εαν εισελθητε εις οικιαν εκει μενετε εως αν εξελθητε εκειθεν ¹¹ και ος εαν μη δεξηται υμας μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναξατε τον χουν απο των ποδων υμων εις μαρτυριον αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται γη Σοδομων και Γομορρας εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη ¹² και εξελθοντες εκηρυσσον ινα μετανοησουσιν ¹³ και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλους αρρωστους και εθεραπευον ¹⁴ και ηκουσεν ο βασιλευς Ηρωδης φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγεν οτι Ιωαννης ο βαπτιστης ηγερθη απο των νεκρων και δια τουτο αι δυναμεις ενεργουσιν εν αυτω ¹⁵ αλλοι ελεγον [οτι Ηλειας εστιν αλλοι δε ελεγον] οτι προφητης εστιν ως εις των προφητων — — — ^{28b} και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και

¹⁶ ακουσας δε Ηρωδης ειπεν οτι ον εγω απεκεφαλισα Ιωαννην ουτος εστιν αυτος ηγερθη εκ νεκρων ¹⁷ αυτος γαρ ο Ηρωδης αποστειλας εκρατησεν τον Ιωαννην και εδησεν αυτον εν φυλακη δια Ηρωδιαδα την γυναικα Φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγαμησεν ¹⁸ ελεγεν γαρ ο Ιωαννης τω Ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν την γυναικα του αδελφου σου ¹⁹ η δε Ηρωδιας ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και ουκ ηδυνατο ²⁰ ο γαρ Ηρωδης εφοβετο τον Ιωαννην ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον και συνετηρει αυτον και ακουων αυτου πολλα εποιει και ηδεως αυτου ηκουεν ²¹ και γενομενης ημερας ευκαιρου οτε Ηρωδης τοις γενεσιοις αυτου [δειπνον] εποιει τοις μεγισταςιν αυτου και τοις χιλιарχοις και τοις πρωτοις της Γαλιλαιας ²² και εισελθουσης της θυγατρος αυτης της Ηρωδιαδος και ορχησαμενης και αρεσασης τω Ηρωδη και τοις συνανακειμενοις ειπεν δε ο βασιλευς τω κορασιω αιτησον με ο εαν θελγς και δωσω σοι ²³ και ωμοσεν αυτη οτι ο εαν με αιτησης δωσω σοι εως ημισους της βασιλειας μου ²⁴ η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτης τι αιτησμαι η δε ειπεν την κεφαλην Ιωαννου του βαπτιστου ²⁵ και εισελθουσα ευθεως μετα σπουδης προς τον βασιλεα ητησατο λεγουσα θελω ινα μοι δws εξαυτης επι πινακι την κεφαλην Ιωαννου του βαπτιστου ²⁶ και περιλυπος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους συνανακειμενους ουκ ηθελησεν αυτην αθετησαι ²⁷ και ευθεως απο-

εδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς ²⁹ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤλθον καὶ ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ καὶ ἐθήκαν αὐτὸ ἐν μνήμει ³⁰ καὶ συναγόνται οἱ ἀποστολοὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπηγγείλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν ³¹ καὶ λέγει αὐτοῖς δευτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἐρημὸν τόπον καὶ ἀναπαυσασθε ὀλίγον ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχομενοὶ καὶ οἱ ὑπαγοντες πολλοὶ καὶ οὐδε φαγεῖν εὐκαιροῦν ³² καὶ ἀπηλθὼν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἐρημὸν τόπον κατ' ἰδίαν ³³ καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπαγοντας καὶ ἐπεγνώσαν αὐτοὺς πολλοὶ καὶ πεζῇ ἀπο πασῶν τῶν πόλεων συνεδράμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτοὺς ³⁴ καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ὄχλον πολὺν καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς ὅτι ἦσαν ἐσκυλῆμενοι καὶ ἐριμῆμενοι ὡς πρόβατα μὴ ἐχόντα ποιμένα καὶ ἠρξάτο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ ³⁵ καὶ ἡδὴ ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἐρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡδὴ ὥρα πολλή ³⁶ ἀπολύσον αὐτοὺς ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κυκλῶ ἀγροὺς καὶ κώμας ἵνα ἀγορά[sωσιν] ἑαυτοῖς τι φαγῶσιν ³⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς δοτε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν καὶ λεγούσιν αὐτῷ ἀπελθόντες ἀγορά[sωμεν] ἄρτους διακοσιῶν δηνარიῶν καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν ³⁸ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς ποσοὺς ἄρτους ἐχετε ὑπαγετε καὶ ἴδετε καὶ γόντες λεγούσιν αὐτῷ πεντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθυᾶς ³⁹ καὶ ἐπετάξεν αὐτοῖς ἀνακλίνειν πάντας συμποσία [συμποσία] ἐπὶ τῷ χλῶρῳ χορτῷ ⁴⁰ καὶ ἀνεπέσαν πρασίαι πρασίαι ἀνα ἑκατὸν καὶ ἀνα πεντηκοντα ⁴¹ καὶ λαβὼν τοὺς πεντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθυᾶς ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἰχθυᾶς ἐμερίσεν πᾶσιν ⁴² καὶ ἐφαγόν καὶ ἐχορτασθῆσαν πάντες ⁴³ καὶ ἦσαν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πληρεῖς καὶ ἀπο τῶν ἰχθυῶν ⁴⁴ καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες ⁴⁵ καὶ εὐθὺς ἠναγκάσεν τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προσαγεῖν εἰς τὸ περὶ πρὸς Βηθσαιδᾶν εἰς αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον ⁴⁶ καὶ ἀποταξαμένος αὐτοῖς ἀπηλθὼν εἰς τὸ ὄρος προσευξάσθαι ⁴⁷ καὶ οφίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης καὶ αὐτὸς ὁ μόνος ἐπὶ τῆς γῆς ⁴⁸ καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαυνεῖν ἦν γὰρ ὁ ἀνέμος ἐναντίος αὐτοῖς καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἠθέλεν παρελθεῖν αὐτοὺς ⁴⁹ οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐδοξάν ὅτι φαντάσμα

στείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπετάξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ^{28a} ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφαλίσεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ.

εστιν και ανεκραξαν ⁵⁰ παντες γαρ αυτον ειδον και εταραχθησαν ο δε ελαλησεν προς αυτους και λεγει αυτοις θαρσειτε. εγω ειμι μη φοβεισθε ⁵¹ και ανεβη προς αυτους εις το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμος και λιαν εκ περισσου εν εαυτοις εξισταντο και εθαυμαζον ⁵² ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις αλλ ην αυτων η καρδια πεπωρωμενη ⁵³ και διαπερασαντες επι την γην ηλθον εις Γεννησαρετ και προσωρμισθησαν ⁵⁴ και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου ευθεως επιγοντες αυτον ⁵⁵ περιεδραμον ολην την χωραν εκεινην και ηρξαντο επι τοις κραβαττοις τους κακως εχοντας περιφερειν οπου ηκουον οτι εκει εστιν ⁵⁶ και οπου εαν εισεπορευετο εις κωμας η εις πολεις η εις αγρους εν ταις αγοραις επιθουν τους ασθενουντας και παρεκαλουν αυτον ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αφωνται και οσοι ηψαντο αυτου εσωθησαν.

7 Και συναγονται προς αυτον οι Φαρισαιοι και τινες των γραμματεων ελθοντες απο Ιεροσολυμων ² και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου οτι κοιναις χερσιν τουτ εστιν ανιπτοις εσθιουσιν τους αρτους εμεμψαντο ³ οι γαρ Φαρισαιοι και παντες [οι] Ιουδαιοι εαν μη πυγμη νιψωνται τας χειρας ουκ εσθιουσιν κρατουντες την παραδοσιν των πρεσβυτερων ⁴ και απ αγορας εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν απερ ελαβον κρατειν βαπτισμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων και κλινων ⁵ και επερωτωσιν αυτον οι Φαρισαιοι και οι γραμματεις δια τι ου περιπατουσιν οι μαθηται σου κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα κοιναις χερσιν εσθιουσιν τον αρτον ⁶ ο δε ειπεν αυτοις καλως επροφητευσεν Ησαιας περι υμων των υποκριτων ως γεγραπται ουτος ο λαος τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου ⁷ ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων ⁸ αφεντες γαρ την εντολην του θεου κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων βαπτισμους ξεστων και ποτηριων και αλλα παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε ⁹ και ελεγεν [αυτοις] καλως αθετειτε την εντολην του θεου ινα την παραδοσιν υμων τηρησητε ¹⁰ Μωυσης γαρ ειπεν τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω ¹¹ υμεις δε λεγετε ος αν ειπη ανθρωπος τω πατρι η τη μητρι κορβαν ο εστιν δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης ¹² και ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησει τω πατρι αυτου η τη μητρι αυτου ¹³ ακυρουντες τον λογον του θεου τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε και παρομοια πολλα τοιαυτα ποιειτε ¹⁴ και προσκαλεσαμενος τον οχλον ελεγεν αυτοις ακουετε μου παντες και συνιετε ¹⁵ ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου

εισπορευομενον εις αυτον ο δυναται αυτον κοινωσαι αλλα τα εκ
 του ανθρωπου τα κοινουντα τον ανθρωπον ¹⁶ ει τις εχει ωτα
 ακουειν ακουετω ¹⁷ και οτε εισηλθον εις οικον απο του οχλου
 επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου την παραβολην ¹⁸ και λεγει
 αυτοις ουτως και υμεις ασυνετοι εστε ου νοειτε οτι παν το εξω-
 θεν εισπορευομενον εις τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι
¹⁹ οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ εις την κοιλιαν
 και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαριζων παντα [τα] βρωματα
²⁰ ελεγεν γαρ οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι
 τον ανθρωπον ²¹ εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλο-
 γισμοι οι κακοι εκπορευονται πορνειαι κλοπαι φονοι ²² μοιχειαι πλεονεξιαι
 πονηριαι δολος ασελγειαι οφθαλμος πονηρος βλαρφημια υπερηφανια
 αφροσυνη ²³ ταυτα παντα [τα] πονηρα εσωθεν εκπορευεται και κοι-
 νοι τον ανθρωπον ²⁴ κακειθεν δε αναστας απηλθεν εις τα ορια
 Τυρου και Σιδωνος και εισελθων εις οικιαν ουδενα ηθελεν γνωιναι
 και ουκ ηδυνηθη λαθειν ²⁵ αλλ ευθυς ακουσασα γυνη περι αυτου
 ης ειχεν το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον εισελθουσα προσ-
 επεσεν προς τους ποδας αυτου ²⁶ η δε γυνη ην Ελληνις Συρο-
 φοινικισσα τω γενει και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλη εκ
 της θυγατρος αυτης ²⁷ και ελεγεν αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι
 τα τεκνα ου γαρ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και
 βαλειν τοις κυναριοις ²⁸ η δε απεκριθη και λεγει αυτω ναι κυριε
 και τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιουσιν απο των ψιχιων
 των παιδιων ²⁹ και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον υπαγε εξε-
 ληλυθεν το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου ³⁰ και απελθουσα εις
 τον οικον εαυτης ευρεν το παιδιον βεβλημενον επι της κλινης και
 το δαιμονιον εξεληλυθος ³¹ και παλιν εξελθων εκ των οριων Τυρου
 ηλθεν εις την θαλασσαν της Γαλιλαιας ανα μεσον των οριων Δεκα-
 πολεως ³² και φερουσιν αυτω κωφον μογγιλαλον και παρακαλουσιν
 αυτον ινα επιθη αυτω τας χειρας ³³ και απολαβομενος αυτον απο
 του οχλου κατ ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου [εις τα ωτα αυτου]
 και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου ³⁴ και αναβλεψας εις τον
 ουρανον εστεναξεν και λεγει αυτω εφφαθα ο εστιν διανοιχθητι
³⁵ και διηνοιχθησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της
 γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως ³⁶ και ενετειλατο αυτοις ινα
 μηδενι λεγωσιν οσον δε αυτοις διεστειλετο αυτοι μαλλον περισσοτερον
 εκηρυσσον ³⁷ και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα
 πεποιηκεν και τους κωφους ποιει ακουειν και τους αλαλους λαλειν.
 8 Εν εκειναις ταις ημεραις παλιν πολλου οχλου οντος και μη

έχοντος τι φαγώσιν προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητάς αὐτοῦ λέγει
 αὐτοῖς ² σπλάγχνισθεῖς [ἐπὶ] τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμενου-
 σιν [μοὶ καὶ οὐκ ἐχῶσιν τι φαγῶσιν] ³ καὶ εἰάν ἀπολυσῶ αὐτοὺς
 νηστεῖς εἰς οἶκον αὐτῶν ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τινες αὐτῶν
 ἀπο μακροθῆν ἠκασιν ⁴ καὶ ἀπεκριθῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 ὅτι ποθὲν τοὺς δυνήσεται τις ὡδὲ χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας
⁵ καὶ ἠρώτα αὐτοὺς πόσους ἄρτους ἔχετε οἱ δὲ εἶπαν ἑπτὰ ⁶ καὶ
 παρηγγείλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν εἰς τὴν γῆν καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ
 ἄρτους εὐχαριστήσας ἐκλάσεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατι-
 θῶσιν καὶ παρεθῆκαν τῷ ὄχλῳ ⁷ καὶ εἶχον ἰχθυδία ὀλίγα καὶ
 εὐλογῆσας εἶπεν καὶ αὐτὰ παραθήτε ⁸ καὶ ἐφαγον πάντες καὶ
 ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν περισσεύματα κλάσμάτων ἑπτὰ σπυρίδας
⁹ ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι καὶ ἀπέλυσεν αὐτοὺς ¹⁰ καὶ εὐθὺς
 ἐμβὰς εἰς πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη
 Δαλμανουθᾶ ¹¹ καὶ ἐξηλθόν οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἠρξάντο συνζητεῖν
 αὐτῷ ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπο τοῦ οὐρανοῦ πειράζοντες
 αὐτόν ¹² καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει τι ἡ γενεὰ
 αὕτη ζητεῖ σημεῖον ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ
 σημεῖον ¹³ καὶ ἀφείδους αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ἀπηλθὲν εἰς
 τὸ πέραν ¹⁴ καὶ ἐπελαθόντο λαβεῖν ἄρτους καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον
 οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ ¹⁵ καὶ διεστελλετο αὐτοῖς
 λέγων ὁράτε βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης
 Ἡρώδου ¹⁶ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λεγόντες ὅτι ἄρτους οὐκ
 ἐλαβομεν ¹⁷ καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς τι διαλογίζεσθε [ἐν]
 ἑαυτοῖς ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε οὐπὼ νοεῖτε οὐδὲ συνιετε πεπρωμένην
 ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν ¹⁸ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὠτὰ
 ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε ¹⁹ τοὺς πέντε ἄρτους ὅτε
 ἐκλάσα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους καὶ πόσους κλάσμάτων κοφίνους
 [πληρεῖς] ἤρατε λέγουσιν αὐτῷ δώδεκα ²⁰ ὅτε τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς
 τετρακισχιλίους πόσων σπυρίδων πληρώματα κλάσμάτων ἤρατε
 λέγουσιν αὐτῷ ἑπτὰ ²¹ καὶ ἐλέγεν αὐτοῖς πῶς οὐ συνιετε ²² καὶ
 ἐρχονται εἰς Βηθσαιδᾶ καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν
 αὐτόν ἵνα αὐτοῦ ἀψῆται ²³ καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ
 ἐξηνεγκεν αὐτόν ἐξω τῆς κωμῆς καὶ πτυσας [εἰς] τὰ ὀμματα αὐτοῦ
 ἐπιθῆς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτόν εἰ τι βλέπεις ²⁴ καὶ ἀνα-
 βλέψας ἐλέγεν βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περι-
 πατοῦντας ²⁵ εἰτα πάλιν ἐπεθῆκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 τοῦ τυφλοῦ καὶ διεβλέφεν καὶ ἀπεκατέστη [καὶ ἐνεβλέπεν] δηλαυγῶς
 ἀπαντὰς ²⁶ καὶ ἀπεστείλεν αὐτόν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων μὴ δὲ

εις την κωμην εισελθης μηδε ειπης τινι εν τη κωμη ²⁷ εξηλθεν ο Ιησους και οι μαθηται αυτου εις τας κωμας Καισαριας της Φιλιππου και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι ²⁸ οι δε ειπαν αυτω λεγοντες οι μεν Ιωαννην τον βαπτιστην και αλλοι Ηλειαν αλλοι δε οτι εις των προφητων ²⁹ και ηρωτησεν αυτους υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις ο Πეტρος λεγει αυτω συ ει ο Χριστος ³⁰ και επετιμησεν αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου ³¹ και ηρξατο διδασκειν αυτοις οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι ³² και παρρησια τον λογον ελαλει και προσλαβομενος αυτον ο Πეტρος ηρξατο επιτιμαν αυτω ³³ ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας επετιμησεν τω Πητρω λεγων υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις [τα] του θεου αλλα τα των ανθρωπων ³⁴ και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυτου ειπεν αυτοις ει τις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι ³⁵ ος γαρ εαν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεσει την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην ³⁶ τι γαρ ωφεληθησεται ανθρωπος εαν τον κοσμον ολον κερδηση και ζημιωθη την ψυχην αυτου ³⁷ τι γαρ δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου ³⁸ ος γαρ εαν επαισχυνη με και τους εμους λογους εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιος του ανθρωπου επαισχυνησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων των αγιων.

9 Και ελεγεν αυτοις αμην αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των ωδε εστωτων οι ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου εληλυθυιαν εν δυναμει ² και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο Ιησους τον Πητρον και τον Ιακωβον και τον Ιωαννην και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων ³ και τα ιματια αυτου εγενοντο στιλβοντα λευκα λιαν ως χιων οια γναφευς επι της γης ου δυναται ουτως λευκαναι ⁴ και ωφθη αυτοις Ηλειας συν Μωσει και ησαν συνλαλουντες τω Ιησου ⁵ και αποκριθεις ο Πητρος λεγει τω Ιησου ραββει καλον εστιν ημας ωδε ειναι ποιησωμεν τρεις σκηνας σοι μιαν και Μωυσει μιαν και μιαν Ηλεια ⁶ ου γαρ ηδει τι αποκριθη εκφοβοι γαρ εγενοντο ⁷ και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις και εγενετο φωνη εκ της νεφελης ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος ακουετε αυτου ⁸ και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον μεθ εαυτων ει μη τον

Ἰησοῦν μόνον ⁹ [καὶ καταβαίνοντων αὐτῶν ἐκ] τοῦ ὄρους διεστείλατο
 αὐτοῖς ἵνα μὴδενί αἱ εἰδὼν διηγῶνται εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που ἐκ νεκρῶν ἀναστή ¹⁰ καὶ τὸν λόγον ἐκρατήσαν πρὸς ἑαυτοὺς
 συνζητούντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι ¹¹ καὶ ἐπληρώτησαν
 αὐτὸν λέγοντες ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλείαν δεῖ ἐλθεῖν
 πρῶτον ¹² ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Ἡλείας μὲν ἐλθὼν πρῶτος ἀπο-
 καταστήσει πάντα καὶ πῶς γεγραπταὶ ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
 ἵνα πολλὰ παθῇ καὶ ἐξουδενωθῇ ¹³ ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλείας
 ἐληλύθεν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν καθὼς γεγραπταὶ ἐπὶ
 αὐτὸν ¹⁴ καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ
 αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητούντας [πρὸς] αὐτοὺς ¹⁵ καὶ εὐθεὺς πᾶς
 ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο
 αὐτὸν ¹⁶ καὶ ἐπληρώτησεν αὐτοὺς τί συνζητεῖτε πρὸς ἑαυτοὺς ¹⁷ καὶ
 ἀπεκριθὴ αὐτῷ εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου διδασκαλὲ ἡνεγκά τὸν υἱὸν μου
 πρὸς σέ ἐχόντα πνεῦμα ἀλάλον ¹⁸ καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ
 ῥήσσει αὐτὸν καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας καὶ ξηραίνεται καὶ
 εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα ἐκβάλωσιν καὶ οὐκ ἰσχυσαν ¹⁹ ὁ δὲ
 ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει ὦ γενεὰ ἀπίστος εἰς ποτε πρὸς ὑμᾶς ἐσο-
 μαι εἰς ποτε ἀνεξομαὶ ὑμῶν φέρετε αὐτὸν πρὸς με ²⁰ καὶ ἡνεγκαν
 αὐτὸν πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν τὸ πνεῦμα εὐθύς συνεσπαραξεν
 αὐτὸν καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλιέτο ἀφρίζων. ²¹ καὶ ἐπληρώτησεν
 τὸν πατέρα αὐτοῦ πόσος χρόνος ἐστὶν ἐξ οὗ τοῦτο γέγονεν ἐστὶν ἐκ
 παιδιοῦθεν ²² καὶ πολλὰκις αὐτὸν εἰς πυρ ἐβάλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα
 ἀποκτείνῃ αὐτὸν ἀλλ' εἰ τί δύνασαι βοηθήσῃς ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς
 ἐφ' ἡμᾶς ²³ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνασαι πάντα δυνάτα
 τῷ πιστευόντι ²⁴ καὶ εὐθεὺς [κράξας] ὁ πατὴρ τοῦ παιδιοῦ μετὰ
 δακρυῶν ἐλέγεν πιστεύω βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ ²⁵ ἰδὼν δὲ ὁ
 Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλος ἐπετιμήσεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
 θάρτῳ λέγων αὐτῷ τὸ ἀλάλον καὶ κῶφον πνεῦμα ἐγὼ ἐπιτάσσω
 σοὶ ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μὴκετι εἰσελθῆς εἰς αὐτὸν ²⁶ καὶ κράξαν
 καὶ πολλὰ σπαραξάν ἐξηλύθεν καὶ ἐγένετο ὥσει νεκρὸς ὥστε τοὺς
 πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν ²⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς
 χειρὸς ἡγείρεν αὐτὸν καὶ ἀνέστη ²⁸ καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπληρώτουν αὐτὸν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνή-
 θημεν ἐκβάλειν αὐτὸ ²⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο τὸ γένος οὐκ ἐκπο-
 ρεῦται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ ³⁰ κακείθεν ἐξελθόντες
 παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις αὐτὸν γνῷ
³¹ ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἐλέγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς
 τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν

αυτον και αποκτανθεις μετα τρεις ημερας αναστησεται ³² οι δε ηγγουσιν το ρημα [και] εφοβουντο επερωτησαι αυτον ³³ και ηλθεν εις Καπερναουμ και εν τη οικια γενομενος επηρωτα αυτους τι εν τη οδω διελογιζεσθε ³⁴ οι δε εσιωπων προς αλληλους γαρ διελεχθησαν εν τη οδω τις μειζων ³⁵ και καθισας εφωνησεν τους δωδεκα και λεγει αυτοις ει τις θελει πρωτος ειναι εσται παντων εσχατος και παντων διακονος ³⁶ και λαβων παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων και εναγκαλισαμενος αυτο ειπεν αυτοις ³⁷ ος εαν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ³⁸ εφη αυτω ο Ιωαννης διδασκαλε ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει ημιν ³⁹ ο δε Ιησους ειπεν μη κωλυετε αυτον ουδεις γαρ εστιν ος ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι μου και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με ⁴⁰ ος γαρ ουκ εστιν καθ' ημων υπερ ημων εστιν ⁴¹ ος γαρ αν ποτιση υμας ποτηριον υδατος εν ονοματι οτι Χριστου εστε αμην λεγω υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου ⁴² και ος εαν σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε καλον εστιν αυτω μαλλον ει περικειται μυλος ονικος περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εις την θαλασσαν ⁴³ και εαν σκανδαλιση σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον εστιν [σε] κυλλον εισελθειν εις την ζωην η τας δυο χειρας εχοντα απελθειν εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον ⁴⁴ οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται ⁴⁵ και εαν ο πους σου σκανδαλιζη σε αποκοψον αυτον καλον εστιν σε εισελθειν εις την ζωην χωλον η τους δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον ⁴⁶ οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται ⁴⁷ και εαν ο οφθαλμος σου σκανδαλιζη σε εξελε αυτον και βαλε απο σου καλον εστιν σοι μονοφθαλμον εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν ⁴⁸ οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται ⁴⁹ πας γαρ πυρι αλισθησεται και πασα θυσια αλισθησεται ⁵⁰ καλον το αλας εαν δε το αλας μωρανθη εν τινη αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοις αλας και ειρηνευετε εν αλληλοις.

10 Και εκειθεν αναστας ερχεται εις τα ορια της Ιουδαιας περαν του Ιορδανου και συνπορευονται παλιν οχλοι πολλοι προς αυτον και ως ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτους ² και προσελθοντες οι Φαρισαιοι επηρωτων αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντες αυτον ³ ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις τι υμιν ενετειλατο Μωυσης ⁴ οι δε ειπαν επετρεψεν Μωυσης βιβλιον αποστασιου γραφαι και απολυσαι

⁵ ο δε Ιησους ειπεν αυτοις προς την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν Μωυσης την εντολην [ταυτην] ⁶ απο δε αρχης κτισεως αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους ⁷ ενεκεν τουτου καταλειπει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα αυτου και προσκολληθησεται τη γυναικι αυτου ⁸ και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα σαρξ μια ⁹ ο ουν ο θεος συνεξευξεν ανθρωπος μη χωριζετω ¹⁰ και εις την οικιαν παλιν οι μαθηται περι τουτου επηρωτων αυτον ¹¹ και λεγει αυτοις ος αν απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχεται επ αυτην ¹² και εαν αυτη απολυσασα τον ανδρα αυτης γαμηθη αλλω μοιχεται ¹³ και προσεφερον αυτω παιδια ινα αυτων αφηται οι δε μαθηται επιτιμησαν αυτοις ¹⁴ ιδων δε ο Ιησους ηγανакτησεν και ειπεν αυτοις αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των ουρανων ¹⁵ αμην λεγω υμιν ος εαν μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην ¹⁶ και εναγκαλισαμενος αυτα κατηυλογει τιθεις τας χειρας επ αυτα ¹⁷ και εκπορευομενου αυτου εις οδον προσδραμων εις και γονυπετησας αυτον επηρωτα αυτον διδασκαλε αγαθε τι ποιησω [ινα] ζωην αιωνιον κληρονομησω ¹⁸ ο δε Ιησους ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος ¹⁹ τας εντολας οιδας μη φονευσης μη μοιχευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης τιμα τον πατερα και την μητερα ²⁰ ο δε εφη αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου ²¹ ο δε Ιησους εμβλεψας αυτω ειπεν εν σε υστερει υπαγε οσα εχεις πωλησον καιδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι ²² ο δε στυγνασας επι τω λογω απηλθεν λυπουμενους ην γαρ εχων κτηματα πολλα ²³ και περιβλεψαμενος ο Ιησους λεγει τοις μαθηταις αυτου πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εις την βασιλειαν του θεου εισελευσονται ²⁴ οι δε μαθηται εθαμβουντο επι τοις λογοις αυτου [ο δε Ιησους παλιν αποκριθεις λεγει αυτοις] τεκνα πως δυσκολον εστιν τους πεποιθотας επι χρημασιν εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν ²⁵ ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρυμαλιας ραφιδος εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν των ουρανων ²⁶ οι δε περισως εξεπληρουντο λεγοντες προς εαυτους και τις δυναται σωθηναι ²⁷ εμβλεψας δε αυτοις ο Ιησους λεγει παρα ανθρωποις αδυνατον αλλ ου παρα θεω παντα γαρ δυνατα τω θεω ²⁸ ηρξατο ο Πετρος λεγειν αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι ²⁹ εφη αυτοις ο Ιησους αμην λεγω υμιν ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα η τεκνα η αγρους ενεκεν εμου και ενεκεν του ευαγγελιου

³⁰ εαν μη λαβη εκατονταπλασιονα νυν εν τω καιρω τουτω οικιας και αδελφους και αδελφας και πατερα και μητερα και τεκνα και αγρους μετα διωγμων και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον ³¹ πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι ³² ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες εις Ιεροσολυμα και την προαγων αυτοις ο Ιησους και εθαμβουντο και οι ακολουθουντες εφοβουντο και παραλαβων παλιν τους δωδεκα ηρξατο αυτοις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν ³³ οτι ιδου αναβαινομεν εις Ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και τοις γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν ³⁴ και εμπαιξουσιν αυτω και εμπτυσουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν αυτον και αποκτενουσιν αυτον και μετα τρεις ημερας αναστησεται ³⁵ και προσπορευονται αυτω Ιακωβος και Ιωαννης οι δυο υιοι Ζεβεδαιου λεγοντες αυτω διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν σε αιτησωμεν ποιησης ημιν ³⁶ ο δε ειπεν αυτοις τι θελετε με ποιησαι υμιν ³⁷ οι δε ειπον αυτω δος ημιν ινα εις εκ δεξιων σου και [εις] εξ ευωνυμων σου καθισωμεν εν τη δοξη σου ³⁸ ο δε Ιησους ειπεν αυτοις ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πειν το ποτηριον ο εγω πινω η το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι ³⁹ λεγουσιν αυτω δυναμεθα ο δε ειπεν αυτοις το μεν ποτηριον ο εγω πινω πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε ⁴⁰ το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται ⁴¹ και ακουσαντες οι δεκα ηγανακτησαν περι Ιακωβου και Ιωαννου ⁴² και προσκαλεσαμενος [αυτους] ο Ιησους λεγει αυτοις οιδατε οτι οι δοκουντες αρχειν των εθνων κατακυριευσουσιν αυτων [και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων] ⁴³ ουχ ουτως δε εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη μεγας γενεσθαι εν υμιν εσται υμων διακονος ⁴⁴ και ος εαν θελη εν υμιν ειναι πρωτος εσται παντων δουλος ⁴⁵ και γαρ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλων ⁴⁶ και ερχονται εις Ιερειχω και εκπορευομενου αυτου απο Ιερειχω και των μαθητων αυτου και οχλου ικανου ο υιος Τιμαιου Βαρτιμαιος τυφλος [προσαιτης] εκαθητο παρα την οδον ⁴⁷ και ακουσας οτι Ιησους εστιν ο Ναζωραιος ηρξατο κραζειν και λεγειν υιε Δαυειδ ελεησον με ⁴⁸ και επιτιμων αυτω πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε Δαυειδ ελεησον με ⁴⁹ και στας ο Ιησους ειπεν φωνησατε αυτον [και φωνουσιν] τον τυφλον λεγοντες αυτω θαρσει εγειρε φωνει σε ⁵⁰ ο δε αποβαλων το ιματιον αυτου αναπηδησας ηλθεν προς τον Ιησουν ⁵¹ και αποκριθεις αυτω ο Ιησους ειπεν τι θελεις ποιησω

σοι ο δε τυφλος ειπεν αυτω ραββουνι ινα αναβλεψω ⁵² και ο Ιησους ειπεν αυτω υπαγε η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου και ευθεως ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω εν τη οδω.

11 Και οτε εγγιζουσιν εις Ιεροσολυμα εις Βηθφαγη και Βηθανιαν προς το ορος των ελαιων αποστελλει δυο των μαθητων αυτου ² και λεγει αυτοις υπαγετε εις την κωμην την κατεναντι υμων και ευθως εισπορευομενοι εις αυτην ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ' ον ουδεις ανθρωπων ουπω εκαθισεν λυσατε αυτον και φερετε ³ και εαν τις υμιν ειπη τι ποιειτε τουτο ειπατε οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει και ευθως αυτον αποστελλει παλιν ωδε ⁴ απηλθον δε και ευρον πωλον δεδεμενον προς την θυραν εξω επι του αμφοδου και λυουσιν αυτον ⁵ και τινες των εκει εστηκοτων ελεγον αυτοις τι ποιειτε λυοντες τον πωλον ⁶ οι δε ειπον αυτοις καθως ειρηκεν αυτοις ο Ιησους και αφηκαν αυτους ⁷ και ηγαγον τον πωλον προς τον Ιησουν και επιβαλλουσιν αυτω τα ιματια αυτων και εκαθισεν επ αυτον ⁸ και πολλοι τα ιματια αυτων εστρωσαν εις την οδον αλλοι δε στιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυον εν τη οδω ⁹ και οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσανννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ¹⁰ ευλογημενη η [ερχομενη] βασιλεια του πατρος ημων Δαυειδ ωσανννα εν τοις υψιστοις ¹¹ και εισηλθεν εις Ιεροσολυμα ο Ιησους εις το ιερον και περιβλεψαμενος παντα οφιας ηδη ουσης της ωρας εξηλθεν εις Βηθανιαν μετα των δωδεκα ¹² και τη επαυριον εξελθοντων αυτων απο Βηθανιας επεινασεν ¹³ και ιδων συκην απο μακροθεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα τι ευρησει εν αυτη και ουδεν ευρεν εν αυτη ει μη φυλλα μονον [ο γαρ καιρος ουκ ην συκων] ¹⁴ και αποκριθεις ειπεν αυτη μηκει εκ σου εις τον αιωνα μηδεις καρπον φαγοι και ηκουσαν οι μαθηται αυτου ¹⁵ και ερχονται εις Ιεροσολυμα και εισελθων εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν ¹⁶ και ουκ ηφειεν ινα τις διενεγκη σκευος δια το ιερον ¹⁷ και εδιδασκεν λεγων αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται πασιν τοις εθνεσιν υμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων ¹⁸ και ηκουσαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις και εξητουν πως αυτον απολεσωσιν εφοβουντο γαρ αυτον οτι πας ο οχλος εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου ¹⁹ και οταν οφε εγενετο εξεπορευετο εξω της πολεως ²⁰ και παραπορευομενοι πρωι ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων ²¹ και αποκριθεις ο Πετρος λεγει τω Ιησου ραββει ιδε η συκη ην κατηρασω εξηρανθη

²² και αποκριθεις ο Ιησους λεγει αυτοις εχετε πιστιν θεου ²³ αμην λεγω υμιν οτι ος αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευση [οτι] ο λαλει γινεται εσται αυτω ο εαν ειπη ²⁴ δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα αν προσευχεσθε και αιτεισθε πιστευετε οτι λαμβανετε και εσται υμιν ²⁵ και οταν στηκατε προσευχομενοι αφιετε ει τι εχετε κατα τινος ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφη υμιν τα παραπτωματα υμων ²⁶ ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα υμων λεγω δε υμιν αιτειτε και δοθησεται υμιν κρουετε και ανοιγησεται υμιν πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκεται και τω κρουοντι ανοιγησεται ²⁷ και ερχονται παλιν εις Ιερουσολυμα και εν τω ιερω περιπατουντος αυτου ερχονται προς αυτον οι αρχιερεις και οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι ²⁸ και λεγουσιν αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην ινα ταυτα ποιης ²⁹ ο δε Ιησους ειπεν αυτοις ερωτησω υμας καγω ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω ³⁰ το βαπτισμα του Ιωαννου ποθεν ην εξ ουρανου η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι ³¹ και ελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει δια τι ουν ουκ επιστευσατε αυτω ³² αλλα ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον οχλον απαντες γαρ ειχον τον Ιωαννην οτι προφητης ην ³³ και αποκριθεντες τω Ιησου λεγουσιν ουκ οίδαμεν και ο Ιησους λεγει αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω.

12 Και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λεγειν ανθρωπος εφυτευσεν αμπελωνα και περιεθηκεν φραγμα και ωρυξεν υποληνιον και οικοδομησεν πυργον και εξεδετο αυτον γεωργους και απεδημησεν ² και απεστειλεν προς τους γεωργους τω καιρω δουλον ινα λαβη παρ αυτων τους καρπους του αμπελωνος ³ και λαβοντες αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον ⁴ και παλιν απεστειλεν προς αυτους αλλον δουλον κακεινον εκεφαλιωσαν και ητιμασαν ⁵ και αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν και πολλους αλλους ους μεν δεροντες ους δε αποκτενοντες ⁶ ετι ενα ειχεν υιον αγαπητον αυτου απεστειλεν [αυτον] εσχατον προς αυτους λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου ⁷ εκεινοι δε οι γεωργοι προς εαυτους ειπον οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια ⁸ και λαβοντες αυτον απεκτειναν και εξεβαλον εξω του αμπελωνος ⁹ τι ουν ποιησει ο κυριος του αμπελωνος ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ¹⁰ ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις

κεφαλὴν γωνίας ¹¹ παρὰ κυρίου ἐγένετο αὐτὴ καὶ ἐστὶν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ¹² καὶ ἐζητοῦν αὐτὸν κρατῆσαι καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον ἐγνώσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπηλθόν ¹³ καὶ ἀποστελλοῦσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρευσωσιν λόγῳ ¹⁴ καὶ ἐλθόντες λεγούσιν αὐτῷ διδασκαλε οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἐξεστὶν δούναί κηρσον Καίσαρι ἢ οὐ δώμεν ἢ μὴ δώμεν ¹⁵ ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑποκρισὶν εἶπεν αὐτοῖς τί με πειραζέτε· ὑποκριταὶ φερέτε μοι δηναρίον ἵνα ἴδω ¹⁶ οἱ δὲ ἠνεγκαν καὶ λέγει αὐτοῖς τίνος ἐπιγραφή αὕτη λεγούσιν αὐτῷ Καίσαρος ¹⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀποδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ ¹⁸ καὶ ἐρχόνται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν οἵτινες λεγούσιν ἀναστᾶσιν μὴ εἶναι καὶ ἐπηρωτῶν αὐτὸν λέγοντες ¹⁹ διδασκαλε Μωσῆς ἐγράψεν ἡμῖν ὅτι ἐὰν τίνος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλιπῇ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον ἵνα λαβῇ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ²⁰ ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος ἐλάβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφήκεν σπέρμα ²¹ καὶ ὁ δευτέρος ἐλάβεν αὐτὴν καὶ ἀπεθάνεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα καὶ ὁ τρίτος ὡσαυτῶς ²² καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφήκαν σπέρμα ἐσχάτον πάντων ἡ γυνὴ ἀπεθάνεν ²³ ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος ἐστὶν ἡ γυνὴ· οἱ γὰρ ἑπτὰ ἐσχον αὐτὴν γυναῖκα ²⁴ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐ διὰ τοῦτο πλανασθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ [θεοῦ] ²⁵ ὅταν γὰρ ἀναστῶσιν οὔτε γαμίσουσιν οὔτε γαμίσκονται ἀλλ' εἰσιν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς ²⁶ περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται οὐκ ἀνεγνώτε· ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως ἐπὶ τῆς βατοῦ ὡς λέγει [αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων]· ἐγὼ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ ²⁷ οὐκ ἐστὶν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανασθε ²⁸ καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συνζητούντων εἰδὼς ὅτι καλῶς ἀπεκριθῇ αὐτοῖς ἐπηρωτήσεν αὐτὸν ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων ²⁹ ἀπεκριθῇ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν ὅτι πρώτη ἐστὶν· ἀκούε· Ἰσραὴλ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος· εἰς ἐστὶν ³⁰ καὶ ἀγαπήσεις κυρίῳ τὸν θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου αὕτη πρώτη πάντων ἐντολὴ ³¹ δευτέρα δὲ αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτὸν· μείζων τούτων ἀλλῇ ἐντολὴ οὐκ ἐστὶν ³² καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς καλῶς διδασκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι ὁ θεὸς εἰς ἐστὶν καὶ οὐκ ἐστὶν ἄλλος· πλην αὐτοῦ ³³ καὶ τὸ ἀγαπᾶν

αυτον εξ ὅλης τῆς καρδίας [καὶ εξ ὅλης τῆς συνεσεως] καὶ εξ ὅλης τῆς ἰσχυος καὶ το ἀγαπᾷ τον πλησιον ὡς εαυτον περισσοτερον [ἐστίν] παντων των ολοκαυτωματων καὶ των θυσιων ³⁴ καὶ ὁ Ἰησους εἰδὼς ὅτι νουνεχῶς ἀπεκριθῆ εἶπεν αὐτῷ οὐ μακρὰν εἰ ἀπο τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα ἐπερωτῆσαι αὐτον ³⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησους ἐλέγεν διδασκῶν ἐν τῷ ἱερῷ πῶς λεγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυεὶδ ἐστίν ³⁶ καὶ αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ εἶπεν κυριὸς τῷ κυρίῳ μου καθύου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποποδιον των ποδῶν σου ³⁷ αὐτὸς οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτον κυριον καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἠκούεν αὐτοῦ ἡδεως ³⁸ καὶ ἐν τῇ διδασκῇ αὐτοῦ ἐλέγεν αὐτοῖς βλέπετε ἀπο των γραμματεων των θελοντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ³⁹ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις ⁴⁰ οἱ κατεσθιόντες τὰς οἰκίας των χηρῶν καὶ προφασεὶ μακρὰν προσευχομένοι οὗτοι ληφόνται περισσοτερον κρίμα ⁴¹ καὶ καθίσας ὁ Ἰησους ἀπεναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βαλλεῖ χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλακίον καὶ πολλοὶ πλουσιοὶ ἐβαλλον πολλὰ ⁴² καὶ ἐλθούσα μία χηρὰ πτωχὴ ἐβάλεν λεπτά δυο ὁ ἐστὶν κοδραντῆς ⁴³ καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χηρὰ αὕτη ἡ πτωχὴ πλείω παντων ἐβάλεν των βαλλοντων εἰς τὸ γαζοφυλακίον ⁴⁴ πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσευόντος αὐτοῖς ἐβάλον αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερησεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἐβάλεν [ὅλον] τον βιον αὐτῆς.

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ των μαθητῶν αὐτοῦ διδασκαλε ἰδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαὶ ² καὶ ὁ Ἰησους εἶπεν αὐτῷ βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς οὐ μὴ ἀφεθῇ ὡδὲ λίθος ἐπὶ λίθον ὅς οὐ μὴ καταλυθῇ ³ καθήμενου δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος των ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐπηρώτα αὐτον [κατ' ἰδίαν] Πέτρος καὶ Ἰακώβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας ⁴ εἶπε ἡμῖν ποτε ταῦτα ἐσταὶ καὶ τί το σημεῖον ὅταν μελλῇ ταῦτα συντελεσθῆναι ⁵ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ ⁶ πολλοὶ γὰρ ἐλευσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστὸς καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν ⁷ ὅταν δὲ ἀκουσῇτε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων μὴ θροεῖσθε δεῖ γὰρ γενεσθῆναι ἀλλ' οὕτω τὸ τέλος ⁸ ἐγερθῆσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἐθνός καὶ βασιλεῖα ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἐσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους καὶ ἐσονται λιμοὶ ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα ⁹ βλέπετε δὲ ὑμεῖς εαυτοὺς παραδῶσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμονῶν καὶ

βασιλεων αχθησεσθε ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις ¹⁰ και εις
 παντα τα εθνη δει πρωτον κηρυχθηναι το ευαγγελιον ¹¹ και οταν
 αγωσιν υμας παραδιδοντες μη προμεριμνατε τι λαλησητε αλλ ο εαν
 δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ υμεις εστε οι
 λαλουντες αλλα το πνευμα το αγιον ¹² παραδωσει δε αδελφος
 αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα
 επι γονεις και οι γονεις επι τα τεκνα και θανατωσουσιν αυτοις
¹³ και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπο-
 μεινας εις τελος ουτος σωθησεται ¹⁴ οταν δε ιδητε το βδελυγμα της
 ερημωσεως το ρηθεν δια Δανιηλ του προφητου εστηκος οπου ου δει
 ο αναγιγνωσκων νοειτω τοτε οι εν τη Ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη
¹⁵ ο δε επι του δωματος μη καταβατω εις την οικιαν μηδε εισελθετω
 αραι τι εκ της οικιας αυτου ¹⁶ και ο εις τον αγρον ων μη επιστρε-
 φατω οπισω αραι το ιματιον αυτου ¹⁷ ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις
 και ταις θηλαζουσαις εν εκεινας ταις ημεραις ¹⁸ προσευχεσθε δε
 ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος ¹⁹ εσονται γαρ αι ημεραι
 εκειναι θλιψις οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχης κτισεως ην εκτισεν
 ο θεος εως του νυν και ου μη γενηται ²⁰ και ει μη κυριος εκολο-
 βωσεν τας ημερας εκεινας ουκ αν εσωθη πασα σαρκς αλλα δια τους
 εκλεκτους [ους] εξελεξατο εκολοβωσεν τας ημερας ²¹ και τοτε εαν
 τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο Χριστος ιδου εκει μη πιστευσητε ²² εγερθη-
 σονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια
 μεγαλα και τερατα προς το αποπλαναν ει δυνατον και τους εκλεκ-
 τους ²³ υμεις δε βλεπετε ιδου προειρηκα υμιν παντα ²⁴ αλλα εν
 εκειναις ταις ημεραις μετα την θλιψιν εκεινην ο ηλιος σκοτισθησεται
 και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης ²⁵ και οι αστερες [εσονται]
 εκ του ουρανου πιπτοντες και αι δυναμεις αι εν τοις ουρανοις σαλευ-
 θησονται ²⁶ και τοτε σφονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν
 νεφελαις μετα δοξης και δυναμεως πολλης ²⁷ και τοτε αποστελει
 τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγγος φωνης μεγαλης και επισυναξει
 τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρου της γης
 εως ακρου του ουρανου ²⁸ απο δε της συκης μαθετε την παραβολην
 οταν ηδη ο κλαδος αυτης γενηται απαλος και εκφυη τα φυλλα
 γνωσκατε οτι εγγυς το θερος εστιν ²⁹ ουτως και υμεις οταν ιδητε
 ταυτα παντα γινομενα γνωσκατε οτι εγγυς εστιν επι θυραις ³⁰ αμην
 λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρις ου [ταυτα]
 παντα γενηται ³¹ ο ουρανος και η γη παρελευσεται οι δε λογοι μου
 ου μη παρελθωσιν ³² περι δε της ημερας εκεινης η της ωρας
 ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι οι εν ουρανω ουδε ο υιος ει μη ο πατηρ

³³ βλέπετε αγρυπνείτε και προσευχεσθε ουκ οίδατε γαρ ποτε ο καιρος εστιν ³⁴ ως ανθρωπος αποδημος αφεις την οικιαν αυτου και δους την εξουσιαν τοις δουλοις αυτου εκαστω το εργον αυτου και τη θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη ³⁵ γρηγορείτε ουν ουκ οίδατε γαρ ποτε ο κυριος της οικιας ερχεται οφε η μεσονυκτιον η αλεκτοροφωνιας η πρωι ³⁶ μη ελθων εξαιφνης ευρηση υμας καθευδοντας ³⁷ ο δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορείτε.

14 Ην δε το πασχα και τα αζυμα μετα δυο ημερας και εξητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις πως αυτον εν δολω κρατησαντες αποκτενωσιν ² ελεγον δε μη εν τη εορτη ινα μη θορυβος γενηται εν τω λαω ³ και οντος αυτου εν Βηθανια εν τη οικια Σιμωνος του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθεν γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικης πολυτελους και συντριψασα την αλαβαστρον κατεχεεν αυτου κατα της κεφαλης ⁴ ησαν δε τινες αγανακτουντες προς εαυτους και λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν ⁵ εδυνατο γαρ τουτο το μυρον πραθηναι επανω δηναριων τριακοσιων και δοθηναι πτωχοις και ενεβριμωντο αυτη ⁶ ο δε Ιησους ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κοπους παρεχετε εργον γαρ καλον ηργασατο εις εμε ⁷ παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ' εαυτων και οταν θελητε δυνασθε αυτοις ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε ⁸ ο εσχεν εποιησεν προελαβεν μυρισαι το σωμα μου εις τον ενταφιασμον ⁹ αμην λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο λαληθησεται και ο εποιησεν αυτη εις μνημοσυνον αυτης ¹⁰ και ο Ιουδας ο Ισκαριωτης εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα αυτον παραδω αυτοις ¹¹ οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εξητει πως αυτον ευκαιρωσ παραδω ¹² και τη πρωτη ημερα των αζυμων οτε το πασχα ειθουν λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου που θελεις απελθοντες ετοιμασωμεν σοι φαγειν το πασχα ¹³ και αποστελλει δυο των μαθητων αυτου και λεγει αυτοις υπαγετε εις την πολιν και απαντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν ¹⁴ οπου εισπορευεται και ειπατε τω οικοδεσποτη ο διδασκαλος λεγει που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω ¹⁵ και αυτος υμιν δειξει ανωγειον μεγα εστρωμενον ετοιμον εκει ετοιμασατε ημιν ¹⁶ και εξηλθον οι μαθηται και ηλθον εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα ¹⁷ και οφιας γενομενης ερχεται μετα των δωδεκα ¹⁸ και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ειπεν ο Ιησους αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με ο εσθιων μετ' εμου ¹⁹ και ηρξαντο λυπεισθαι και

λεγειν αυτω εις καθ' εις μητι εγω και ο αλλος [μητι εγω] ²⁰ ο
 δε λεγει αυτοις εις εκ των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου την
 χειρα εις το τρυβλιον ²¹ οτι ο μεν υιος του ανθρωπου κατα το ωρισ-
 μενον πορευεται ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του αν-
 θρωπου παραδιδοται καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος
 εκεινος ²² και εσθιοντων αυτων λαβων ο Ιησους αρτον ευχαριστησας
 εκλασεν και εδωκεν αυτοις [και ειπεν λαβετε τουτο εστιν το σωμα
 μου ²³ και λαβων ποτηριον ευχαριστησας εδωκεν αυτοις] και επιον
 εξ αυτου παντες ²⁴ και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το αιμα μου της
 καινης διαθηκης το υπερ πολλων εκχυννομενον ²⁵ αμην λεγω υμιν
 οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γεννηματος της αμπελου εως της ημερας
 εκεινης οταν αυτο πιω καινον εν τη βασιλεια του θεου ²⁶ και
 υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων ²⁷ και λεγει αυτοις ο
 Ιησους οτι παντες υμεις σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη
 οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησονται τα προ-
 βατα της ποιμνης ²⁸ αλλα μετα το εγερθηναι με προαξω υμας εις
 την Γαλιλαιαν ²⁹ ο δε Πετρος ειπεν αυτω ει και παντες σκανδα-
 λισθησονται αλλ ουκ εγω ³⁰ λεγει αυτω ο Ιησους αμην λεγω σοι οτι
 συ σημερον εν ταυτη τη νυκτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις με απαρ-
 νηση ³¹ ο δε εκπερισσως ελαλει μαλλον εαν δεη με συναποθανειν
 σοι ου μη σε απαρνησομαι ωσαυτως και παντες ελεγον ³² και ερχον-
 ται εις χωριον ου το ονομα Γεθσημανει και λεγει τοις μαθηταις
 αυτου καθισατε ωδε εως αν απελθων προσευξωμαι ³³ και παρα-
 λαμβανει τον Πετρον και Ιακωβον και Ιωαννην μεθ' εαυτου και
 ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν ³⁴ και λεγει αυτοις περιλυπος
 εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε ³⁵ και
 προσελθων μικρον επεσεν επι της γης και προσηυχετο ινα ει δυνα-
 τον εστιν παρελθετω απ αυτου η ωρα ³⁶ και ελεγεν αββα ο πατηρ
 παντα δυνατα σοι παρενεγκε το ποτηριον τουτο απ εμου αλλ ου τι
 εγω θελω αλλ ει τι συ ³⁷ και ερχεται και ευρισκει αυτους καθευ-
 δοντας και λεγει τω Πετρω Σιμων καθευδεις ουκ ισχυσας μιαν
 ωραν γρηγορησαι μετ εμου ³⁸ γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη
 εισελθητε εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθε-
 νης ³⁹ και παλιν απελθων προσηυξατο τον αυτον λογον ειπων
⁴⁰ και υποστρεφας ευρισκει αυτους παλιν καθευδοντας ησαν γαρ
 αυτων οι οφθαλμοι καταβαρυνομενοι και ουκ ηδειςαν τι αποκριθωσιν
 αυτω ⁴¹ και ερχεται το τριτον και λεγει αυτοις καθευδετε το λοιπον
 και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιος του
 ανθρωπου εις χειρας [των] αμαρτωλων ⁴² εγειρεσθε αγωμεν ιδου ο

παραδιδους με ηγγικεν ⁴³ και ευθυσ επι λαλουντος αυτου παραγι-
 νεται Ιουδας ο Ισκαριωτης εις των δωδεκα και μετ αυτου οχλος
 πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων παρα των αρχιερων και των γραμ-
 ματεων και των πρεσβυτερων ⁴⁴ δεδωκει δε ο παραδιδους αυτον
 συσσημον αυτοις λεγων οτι ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε
 αυτον και απαγετε ασφαλως ⁴⁵ και ελθων ευθεις προσελθων αυτω
 λεγει ραββει και κατεφιλησεν αυτον ⁴⁶ [οι δε επεβαλαν τας χειρας
 αυτω και εκρατησαν αυτον] ⁴⁷ εις δε των παρεστηκοτων σπασαμενος
 την μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν αυτου
 το ωτιον ⁴⁸ και αποκριθεις αυτοις ο Ιησους ειπεν ως επι ληστην
 εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με ⁴⁹ καθ' ημεραν
 ημην προς υμας εν τω ιερω διδασκων και ουκ εκρατησατε με αλλ
 ινα πληρωθωσιν αι γραφαι ⁵⁰ και αφεντες αυτον εφυγον παντες
⁵¹ και εις τις νεανισκος συνηκολουθησεν αυτω περιβεβλημενος σιν-
 δονα επι γυμνου και κρατουςιν αυτον οι νεανισκοι ⁵² ο δε κατα-
 λιπων την σινδονα γυμνος εφυγεν απ αυτων ⁵³ και απηγαγον τον
 Ιησουν προς τον αρχιερα και συνερχονται αυτω παντες οι αρχι-
 ερεις και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματαις ⁵⁴ και ο Πეტρος απο
 μακροθεν ηκολουθησεν αυτω εως εσω εις την αυλην του αρχιερεως
 και ην συνκαθημενος μετα των υπηρετων και θερμαινομενος προς
 το φως ⁵⁵ οι δε αρχιερεις και ολον το συνεδριον εξητουν κατα
 του Ιησου μαρτυριαν εις το θανατωσαι αυτον και ουκ ευρισκον
⁵⁶ πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου και ισαι αι μαρτυριαι ουκ
 ησαν ⁵⁷ και τινες ανασταντες εψευδομαρτυρουν κατ αυτου λεγοντες
⁵⁸ οτι ημεις ηκουσαμεν αυτου λεγοντος οτι εγω καταλυσω τον ναον
 τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων αλλον αχειροποιητον
 ποιησω ⁵⁹ και ουδε ουτως ιση ην η μαρτυρια αυτων ⁶⁰ και ανα-
 στας ο αρχιερευς εις μεσον επηρωτησεν τον Ιησουν λεγων ουδεν απο-
 κρινη τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν ⁶¹ και ο Ιησους εσιωπα [και]
 ουδεν απεκρινατο παλιν ουν ο αρχιερευς επηρωτα αυτον και λεγει αυτω
 συ ει ο Χριστος ο υιος του θεου ⁶² ο δε ειπεν εγω ειμι και οψεσθε
 τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχο-
 μενον επι των νεφελων του ουρανου ⁶³ ο δε αρχιερευς διερρηξεν τα
 ιματια αυτου λεγει τι [ετι] χρειαν εχομεν μαρτυρων ⁶⁴ ηκουσατε της
 βλασφημιας τι υμιν φαινεται οι δε παντες κατεκριναν αυτον ενοχον
 ειναι θανατου ⁶⁵ και ηρξαντο τινες εμπτειν αυτω και περικαλυπτειν
 αυτου το προσωπον και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον
 ημιν Χριστε τις εστιν ο παισας σε και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον
 κατελαβον ⁶⁶ και οντος του Πητρου κατω εν τη αυλη ερχεται μια

των παιδισκων του αρχιερεως ⁶⁷ και ιδουσα τον Πητρον θερμαινομενον εμβλεψας αυτον λεγει και συ μετα Ιησου του Ναζωρηνου ησθα ⁶⁸ ο δε ηρνησατο λεγων ουκ οίδα ουδε επισταμαι συ τι λεγεις και εξηλθεν εξω εις το προαυλιον ⁶⁹ και η παιδισκη ιδουσα αυτον ηρξατο λεγειν τοις παρεστωσιν και ουτος μετ αυτου ην ⁷⁰ ο δε παλιν ηρνησατο και μετα μικρον παλιν οι παρεστωτες ελεγον τω Πητρω αληθως εξ αυτων ει και γαρ η λαλια σου δηλον σε ποιει ⁷¹ ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυειν οτι ουκ οίδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε ⁷² και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν και εμνησθη ο Πητρος του ρηματος του Ιησου οτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως.

15 Και ευθεως επι το πρωι συμβουλιον ποιησαντες οι αρχιερεις μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων του λαου και ολον το συνεδριον δησαντες τον Ιησουν απηνεγκαν και παρεδωκαν τω Πειλατω ² και επηρωτησεν αυτον ο Πειλατος λεγων συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων ο δε αποκριθεις ειπεν αυτω συ λεγεις ³ και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεις πολλα αυτος δε ουδεν απεκρινατο ⁴ ο δε Πειλατος παλιν επηρωτησεν αυτον λεγων ουκ αποκρινη ιδε ποσα σου καταμαρτυρουσιν ⁵ ο δε Ιησους ουκετι ουδεν απεκριθη ωστε θαυμασαι τον Πειλατον ⁶ κατα δε εορτην απελυεν αυτοις ενα δεσμιον ονπερ ητουντο ⁷ ην δε ο λεγομενος Βαραββας μετα των στασιαστων δεδεμενος ουτινες εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν ⁸ και αναβοησας ο οχλος ηρξατο αιτεισθαι καθως εποιει αυτοις ⁹ ο δε Πειλατος απεκρινατο αυτοις λεγων θελετε απολυσω υμιν τον βασιλεα των Ιουδαιων ¹⁰ εγινωσκεν γαρ οτι δια φθονον παρεδωκεισαν αυτον ¹¹ οι δε αρχιερεις ανεσεισαν τον οχλον ινα μαλλον τον Βαραββαν απολυση αυτοις ¹² ο δε Πειλατος παλιν αποκριθεις ειπεν αυτοις τι ουν θελετε ποιησω ον λεγετε βασιλεα των Ιουδαιων ¹³ οι δε παλιν εκραξαν σταυρωσον αυτον ¹⁴ ο δε Πειλατος ελεγεν αυτοις τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσως εκραξαν σταυρωσον αυτον ¹⁵ ο δε Πειλατος βουλομενος τω οχλω το ικανον ποιησαι απελυσεν αυτοις τον Βαραββαν και παρεδωκεν τον Ιησουν φραγελλωσας ινα σταυρωθη ¹⁶ οι δε στρατιωται απηγαγον αυτον εσω της αυλης ο εστιν πραιτωριον και συνκαλουσιν ολην την σπειραν ¹⁷ και ενδουσιν αυτον πορφυραν και περιτιθεισιν αυτω πλεξαντες ακανθινον στεφανον ¹⁸ και ηρξαντο ασπαζεσθαι αυτον και λεγειν χαιρε ο βασιλευς των Ιουδαιων ¹⁹ και ετυπτον αυτου την κεφαλην καλαμω και ενεπτυν αυτω και τιθεντες τα γονατα προσεκυνουν αυτον ²⁰ και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν και ενεδυσαν αυτον τα ιματια τα ιδια και

εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον ²¹ και αγγαρευουσιν Σιμωνα
 τινα παραγοντα Κυρηναιον ερχομενον απ αγρου τον πατερα Αλεξαν-
 δρου και Ρουφου ινα αρη τον σταυρον αυτου ²² και φερουσιν αυτον
 επι τον Γολγωθα τοπον ο εστιν μεθερμηνευομενον κρανιου τοπος
²³ και εδιδουν αυτω πιειν εσμυρνισμενον οινον ος δε ουκ ελαβεν
²⁴ και σταυρωσαντες αυτον διεμεριζοντο τα ιματια αυτου βαλλοντες
 κληρον επ αυτα τις τι αρη ²⁵ ην δε ωρα τριτη και εσταυρωσαν
 αυτον ²⁶ και ην η επιγραφη της αιτιας αυτου επιγεγραμμενη ο
 βασιλευς των Ιουδαιων ²⁷ και συν αυτω σταυρουσιν δυο ληστας ενα
 εκ δεξιων και ενα εξ ευωνυμων αυτου ²⁸ και πληρωθη η γραφη
 η λεγουσα και μετα ανομων ελογισθη ²⁹ και οι παραπορευομενοι
 εβλασφημουν αυτον κινουντες τας κεφαλας αυτων και λεγοντες ουα
 ο καταλυων τον ναον και εν τρισιν ημεραις οικοδομων ³⁰ σωσον
 σεαυτον και καταβηθι απο του σταυρου ³¹ ομοιως και οι αρχιερεις
 εμπαιζοντες προς αλληλους ελεγον μετα των γραμματεων αλλους
 εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι ³² ο Χριστος ο βασιλευς του Ισραηλ
 καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν και οι
 συνεσταυρωμενοι συν αυτω ωνειδιζον αυτον ³³ γενομενης δε ωρας
 εκτης σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας ενατης ³⁴ και τη
 ενατη ωρα εβοησεν ο Ιησους φωνη μεγαλη και ειπεν ελωι ελωι
 λειμα σαβραχθανει ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θεος μου ο θεος μου
 εις τι με εγκατελιπες ³⁵ και τινες των παρεστηκοτων ελεγον ιδε
 Ηλειαν φωνει ³⁶ δραμων δε τις και γεμισας σπογγον οξους περιθει-
 τε καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφες ιδωμεν ει ερχεται Ηλειας
 καθελειν αυτον ³⁷ ο δε Ιησους αφεις φωνην μεγαλην εξεπνευσεν
³⁸ και το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απο ανωθεν εως
 κατω ³⁹ ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκως εξ εναντιας αυτου οτι
 ουτως κραξας εξεπνευσεν ειπεν αληθως ο ανθρωπος ουτος υιος θεου
 εστιν ⁴⁰ ησαν δε και γυναικες απο μακροθεν θεωρουσαι εν αις
 ην Μαρια η Μαγδαληνη και Μαρια Ιακωβου του μικρου και Ιωση
 μητηρ και Σαλωμη ⁴¹ και οτε ην εν τη Γαλιλαια ηκολουθουν
 αυτω και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εις Ιεροσολυμα ⁴² και
 ηδη οφιας γενομενης επει ην παρασκευη ο εστιν προσαββατον
⁴³ ελθων Ιωσηφ απο Αριμαθαιας ευσχημων βουλευτης ος και αυτος
 ην προσδεχομενος την βασιλειαν του θεου τολμησας εισηλθεν προς
 Πειλατον [και] ητησατο το σωμα του Ιησου ⁴⁴ ο δε Πειλατος
 εθαυμασεν ει ηδη τεθνηκεν και προσκαλεσαμενος τον κεντυριωνα
 επηρωτησεν αυτον ει παλαι απεθανεν ⁴⁵ και γνους απο του κεν-
 τυριωνος εδωρησατο το σωμα τω Ιωσηφ ⁴⁶ και αγορασας σινδονα

και καθελων αυτον ενειλησεν τη σινδονι και κατεθηκεν αυτον εν μνημειω ο ην λελατομημενον εκ πετρας και προσεκυλισεν λιθον επι την θυραν του μνημειου ⁴⁷ η δε Μαρια η Μαγδαληνη και Μαρια Ιωση εθεωρουν που τεθειται.

16 Και διαγενομενου του σαββατου Μαρια η Μαγδαληνη και Μαρια Ιακωβου και Σαλωμη ηγορασαν αρωματα ινα ελθουσαι αλειψωσιν αυτον ² και λιαν πρωι της μιας σαββατων ερχονται επι το μνημειον γυναικες ανατειλαντος του ηλιου ³ και ελεγον προς εαυτας τις αποκυλισει ημιν τον λιθον εκ της θυρας του μνημειου ⁴ και αναβλεψασαι θεωρουσιν οτι αποκεκυλισται ο λιθος ην γαρ μεγας σφοδρα ⁵ και εισελθουσαι εις το μνημειον ειδον νεανισκον καθημενον εν τοις δεξιοις περιβεβλημενον στολην λευκην και εξεθαμβηθησαν ⁶ ο δε λεγει αυταις μη εκθαμβεισθε Ιησουν ζητειτε τον Ναζωρηνον τον εσταυρωμενον ηγερθη ουκ εστιν ωδε ιδε ο τοπος οπου εθηκαν αυτον ⁷ αλλα υπαγετε ειπατε τοις μαθηταις αυτου και τω Πητρω οτι προαγει υμας εις την Γαλιλαιαν εκει αυτον οψεσθε καθως ειπεν υμιν ⁸ και εξελθουσαι εφυγον απο του μνημειου ειχεν δε αυτας τρομος και εκστασις και ουδενι ουδεν ειπον εφοβουντο γαρ.

Παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον Πητρον συντομως εξηγγειλαν μετα δε ταυτα και αυτος ο Ιησους απ ανατολης και αχρι δυσεως εξαπεστειλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας αμην.

⁹ Αναστας δε πρωι πρωτη σαββατου εφανη πρωτον Μαρια τη Μαγδαληνη παρ ης εκβεβληκει επτα δαιμονια ¹⁰ εκεινη απελθουσα απηγγειλεν τοις μετ αυτου γενομενοις πενθουσιν και κλαιουσιν ¹¹ κακεινοι ακουσαντες οτι ζη και εθεαθη υπ αυτης ηπιστησαν ¹² μετα δε ταυτα δυσιν εξ αυτων περιπατουσιν εφανερωθη εν ετερα μορφη πορευομενοις εις αγρον ¹³ κακεινοι απελθοντες απηγγειλαν τοις λοιποις ουδε εκεινοις επιστευσαν ¹⁴ υστερον δε ανακειμενοις αυτοις τοις ενδεκα εφανερωθη και ωνειδισεν την απιστιαν αυτων και σκληροκαρδιαν οτι τοις θεασαμενοις αυτον εγηγερμενον εκ νεκρων ουκ επιστευσαν ¹⁵ και ειπεν αυτοις πορευθεντες εις τον κοσμον απαντα κηρυξατε το ευαγγελιον παση τη κτισει ¹⁶ ο πιστευσας και βαπτισθεις σωθησεται ο δε απιστησας κατακριθησεται ¹⁷ σημεια δε τοις πιστευσασιν ακολουθησει ταυτα εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν γλωσσαις λαλησουσιν καιναις ¹⁸ και εν ταις χερσιν οφεις αρουσιν καν θανασιμον τι πιωσιν ου μη βλαψη αυτους επι αρρωστους χειρας

επιθησωσιν και καλως εξουσιν ¹⁹ ο μεν ουν κυριος Ιησους μετα το
λαλησαι αυτοις ανεληφθη εις τον ουρανον και εκαθισεν εκ δεξιων
του θεου ²⁰ εκεινοι δε εξελθοντες εκηρυξαν πανταχου του κυριου
συνεργουντος και τον λογον βεβαιουντος δια των επακολουθουντων
σημειων αμην.

Das Evangelium nach Lukas.

---

1 Επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν αναταξασθαι διηγησιν περι των πεπληροφορημενων εν ημιν πραγματων ² καθως παρεδосαν ημιν οι απ αρχης αυτοπται και υπηρεται γενομενοι του λογου ³ εδοξε καιμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακριβως καθεξης σοι γραψαι κρατιστε Θεοφιλε ⁴ ινα επιγνως περι ων κατηχηθης λογων την ασφαλειαν ⁵ εγενετο δε εν ταις ημεραις Ηρωδου του βασιλεως της Ιουδαιας ιερευς τις ονοματι Ζαχαριας εξ εφημεριας Αβια και η γυνη αυτω εκ των θυγατερων Ααρων και το ονομα αυτης Ελειασαβετ ⁶ ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι εναντιον του θεου πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιομασιν του κυριου αμεμπτοι ⁷ και ουκ ην αυτοις τεκνον καθοτι ην η Ελειασαβετ στείρα και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν ⁸ εγενετο δε εν τω ιερατευειν αυτον εν τη τάξει της εφημεριας αυτου ⁹ ελαχε του θυμιασαι εισελθων εις τον ναον του θεου ¹⁰ και παν το πληθος ην του λαου προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος ¹¹ ωφθη δε αυτω αγγελος κυριου εστως εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματος ¹² και εταραχθη Ζαχαριας ιδων και φοβος επεπεσεν επ αυτον ¹³ ειπεν δε προς αυτον ο αγγελος μη φοβου Ζαχαρια διοτι εισηκουσθη η δεησις σου και η γυνη σου Ελειασαβετ γεννησει υιον και καλεσεις το ονομα αυτου Ιωαννην ¹⁴ και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις και πολλοι επι τη γενεσει αυτου χαρησονται ¹⁵ εσται γαρ μεγας ενωπιον κυριου και οινον και σικερα ου μη πιη και πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου ¹⁶ και πολλους των υιων Ισραηλ επιστρεψει επι κυριον τον θεον αυτων ¹⁷ και αυτος προελευσεται ενωπιον αυτου εν πνευματι και δυναμει Ηλίου επιστρεψαι καρδιας πατερων επι τεκνα και απειθεις εν ευφρονησει δικαιων ετοιμασαι κυριω λαον κατεσκευασμενον ¹⁸ και ειπεν Ζαχαριας προς τον αγγελον κατα τι γνωσομαι τουτο

εγω γαρ ειμι πρεσβυτης και η γυνη μου προβεβηκυια εν ταις ημεραις αυτης ¹⁹ και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτω εγω ειμι Γαβριηλ ο παρεστηκως ενωπιον του θεου και απεσταλην λαλησαι προς σε και ευαγγελισασθαι σοι ταυτα ²⁰ και ιδου εση σιωπων και μη δυναμενος λαλησαι αχρι ης ημερας γενηται ταυτα ανθ' ων ουκ επιστευσας τοις λογοις μου οιτινες πληρωθησονται εις τον καιρον αυτων ²¹ και ην ο λαος προσδοκων τον Ζαχαριαν και εθαυμαζον εν τω χρονιζειν εν τω ναω αυτον ²² εξελθων δε ουκ ηδυνατο λαλησαι αυτοις και επεγνωσαν οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω και αυτος ην διανευων αυτοις και διεμεινεν κωφος ²³ και εγενετο ως επλησθησαν αι ημεραι της λειτουργιας αυτου απηλθεν εις τον οικον αυτου ²⁴ μετα δε ταυτας τας ημερας συνελαβεν Ελειαabet η γυνη αυτου και περιεκυβεν αυτην μηνας πεντε λεγουσα ²⁵ οτι ουτως μοι πεποιηκεν ο κυριος εν ημεραις αις επειδεν αφελειν ονειδος μου εν ανθρωποις ²⁶ εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο αγγελος Γαβριηλ απο του θεου εις πολιν της Γαλιλαιας η ονομα Ναζαρετ ²⁷ προς παρθενον μεμνηστευμενην ανδρι ω ονομα Ιωσηφ εξ οικου Δαυειδ και το ονομα της παρθενου Μαριαμ ²⁸ και εισελθων προς αυτην ο αγγελος ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κυριος μετα σου ²⁹ η δε επι τω λογω διεταραχθη και διελογιζετο ποταπος ειη ο ασπασμος ουτος ³⁰ και ειπεν ο αγγελος αυτη μη φοβου Μαριαμ ευρες γαρ χαριν παρα τω θεω ³¹ και ιδου συλληψη εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεις το ονομα αυτου Ιησουν ³² ουτος εσται megas και υιος υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κυριος ο θεος τον θρονον Δαυειδ του πατρος αυτου ³³ και βασιλευσει επι τον οικον Ιακωβ εις τους αιωνας και της βασιλειας αυτου ουκ εσται τελος ³⁴ ειπεν δε Μαριαμ προς τον αγγελον πως εσται τουτο επει ανδρα ου μετεχω ³⁵ και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμις υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται υιος θεου ³⁶ και ιδου Ελειαabet η συγγενις σου και αυτη συνεilhφυια υιον εν γηρει αυτης και αυτος [μην εκτος] εστιν αυτη τη καλουμενη στειρα ³⁷ οτι ουκ αδυνατησει παρα τω θεω παν ρημα ³⁸ ειπεν δε Μαριαμ ιδου η δουλη κυριου γενοιτο μοι κατα το ρημα σου και απηλθεν απ αυτης ο αγγελος ³⁹ αναστασα δε Μαριαμ εν ταις ημεραις ταυταις επορευθη εις την ορεινην μετα σπουδης εις πολιν Ιουδα ⁴⁰ και εισηλθεν εις τον οικον Ζαχαριου και ησπασατο την Ελειαabet ⁴¹ και εγενετο ως ηκουσεν τον ασπασμον της Μαριας η Ελειαabet εσκιρτησεν το βρεφος εν τη κοιλια αυτης και επλησθη πνευματος αγιου η Ελειαabet ⁴² και

ανεφωνησεν κραυγή μεγάλη και ειπεν ευλογημενη συ εν γυναιξιν
 και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου ⁴³ και ποθεν μοι τουτο
 ινα ελθῃ ἡ μητηρ του κυριου μου προς με ⁴⁴ ιδου γαρ ως εγενετο
 ἡ φωνη του ασπασμου σου εις τα ωτα μου εσκιρτησεν το βρεφος εν
 αγαλλιασει εν τη κοιλια μου ⁴⁵ και μακαρια ἡ πιστευσασα οτι
 εσται τελειωσις τοις λελαλημενοις αὐτῇ παρα κυριῳ ⁴⁶ και ειπεν
 Μαριαμ μεγαλυνει ἡ ψυχη μου τον κυριον ⁴⁷ και ηγαλλιασεν το
 πνευμα μου επι τῷ θεῳ τῷ σωτηρι μου ⁴⁸ οτι επεβλεψεν επι την
 ταπεινωσιν της δουλῆς αὐτου ιδου γαρ απο του νυν μακαριουσιν με
 πασαι αι γενεαι ⁴⁹ οτι εποιησεν μοι μεγαλεια ο δυνατος και αγιον
 το ονομα αὐτου ⁵⁰ εις γενεαν και γενεαν τοις φοβουμενοις αὐτον
⁵¹ εποιησεν κρατος εν βραχιονι αὐτου διεσκορπισεν υπερηφανοις δια-
 νοιας καρδιας αὐτων ⁵² καθειλεν δυναστας απο θρονων και υψωσεν
 ταπεινους ⁵³ πεινωντας ενεπλησεν αγαθων και πλουτουντας εξαπε-
 στειλεν κενους ⁵⁴ αντελαβετο Ισραηλ παιδος αὐτου μνησθῆναι ελεους
⁵⁵ καθως ελαλησεν προς τους πατερας ἡμων τῷ Αβρααμ και τῷ
 σπερματι αὐτου εις αιωνα ⁵⁶ εμεινεν δε Μαριαμ συν αὐτῇ ὡσει
 μηνας τρεις και υπεστρεφεν εις τον οικον αὐτῆς ⁵⁷ τῇ δε Ελεια-
 βετ επλησθη ο χρονος του τεκειν αὐτὴν και εγεννησεν υιον ⁵⁸ και
 ηκουσαν οι περιοικοι και οι συγγενεις αὐτῆς οτι εμεγαλυνεν κυριος
 το ελεος αὐτου μετ αὐτῆς και συνεχαιρον αὐτῇ ⁵⁹ και εγενετο εν
 τῇ ἡμερᾳ ογδοῇ ἡλθον περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αὐτο
 επι τῷ ονοματι του πατρος αὐτου Ζαχαριαν ⁶⁰ και αποκριθεισα ἡ
 μητηρ αὐτου ειπεν ουχι αλλα κληθησεται Ιωαννης ⁶¹ και ειπαν προς
 αὐτὴν οτι ουδεις [εστιν] εκ της συγγενειας σου ος καλειται τῷ ονο-
 ματι τουτω ⁶² ενγενεον δε τῷ πατρι αὐτου το τι αν θελοι καλεισθαι
 αὐτον ⁶³ και αιτησας πινακιδιον εγραψεν λεγων Ιωαννης εστιν ονομα
 αὐτω και εθαυμασαν παντες ⁶⁴ ανεωχθη δε το στομα αὐτου παρα-
 χρημα και ἡ γλωσσα αὐτου και ελαλει ευλογων τον θεον ⁶⁵ και
 εγενετο επι παντας φοβος τους περιοικουντας αὐτους και εν ὅλῃ τῇ
 ορεινῇ της Ιουδαιας διελαλειτο παντα τα ρηματα ταυτα ⁶⁶ και
 εθεντο παντες οι ακουσαντες εν ταις καρδιαις αὐτων λεγοντες τι αρα
 το παιδιον τουτο εσται και χειρ κυριου ἦν μετ αὐτου ⁶⁷ και Ζαχα-
 ριας ο πατηρ αὐτου επλησθη πνευματος αγιου και επροφητευσεν
 λεγων ⁶⁸ ευλογητος κυριος ο θεος του Ισραηλ οτι επεσκεψατο και
 εποιησεν λυτρωσιν τῷ λαῳ αὐτου ⁶⁹ και ηγειρεν κερας σωτηριας
 ἡμιν εν οικῳ Δαυειδ παιδος αὐτου ⁷⁰ καθως ελαλησεν δια στοματος
 των αγιων απ αιωνος προφητων αὐτου ⁷¹ σωτηριαν εξ εχθρων ἡμων
 και εκ χειρος παντων των μισουντων ἡμας ⁷² ποιησαι ελεος μετα

των πατερων ημων και μνησθηναι διαθηκης αγιας αυτου ⁷³ ορκον ον ωμοσεν προς Αβρααμ τον πατερα ημων του δουναι ημιν ⁷⁴ αφοβως εκ χειρος παντων των μισουντων ημων ρυσθεντας λατρευειν αυτω ⁷⁵ εν οσιοτητι και δικαιοσυνη ενωπιον αυτου πασαις ταις ημεραις ημων ⁷⁶ και συ δε παιδιον προφητης υψιστου κληθηση προπορευση γαρ προ προσωπου κυριου ετοιμασαι οδους αυτου ⁷⁷ του δουναι γνωσιν σωτηριας τω λαω αυτου εν αφεσει αμαρτιων ημων ⁷⁸ δια σπλαγχνα ελεους θεου ημων εν οις επεσκεψατο ημας ανατολη εξ υψους ⁷⁹ επιφαναι τοις εν σκοτει και σκια θανατου καθημενοις του κατευθυναι τους ποδας ημων εις οδον ειρηνης ⁸⁰ το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι και ην εν ταις ερημοις εως ημερας αναδειξεως αυτου προς τον Ισραηλ.

2 Εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις εξηλθεν δογμα παρα Καισαρος Αυγουστου απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην ² αυτη η απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντος της Συριας Κυρηνιου ³ και επορευοντο παντες απογραφεσθαι εκαστος εις την εαυτου πολιν ⁴ ανεβη δε και Ιωσηφ απο της Γαλιλαιας εκ πολεως Ναζαρετ εις την Ιουδαιαν εις πολιν Δαυειδ ητις καλειται Βηθλεεμ δια το ειναι αυτην εξ οικου και πατριας Δαυειδ ⁵ απογραφασθαι συν Μαριαμ τη εμνηστευμενη αυτω γυναικι ουση εγκυω ⁶ εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει επλησθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην ⁷ και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον εν τη φατνη διоти ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι ⁸ και ποιμενες ησαν εν τη χωρα τη αυτη αγραυλουντες και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αυτων ⁹ και αγγελος κυριου επεστη αυτοις και δοξα κυριου περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν φοβον μεγαν ¹⁰ και ειπεν αυτοις ο αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ ευαγγελιζομαι υμιν χαραν μεγαλην ητις εσται παντι τω λαω ¹¹ οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν Χριστος κυριος εν πολει Δαυειδ ¹² και τουτο υμιν το σημειον ευρησετε βρεφος εσπαργανωμενον και κειμενον εν φατνη ¹³ και εξαιφνης εγενετο συν τω αγγελω πληθος στρατιας ουρανιου αιουνων τον θεον και λεγοντων ¹⁴ δοξα εν υψιστοις θεω και επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκια ¹⁵ και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι και οι ποιμενες ειπον προς αλληλους διελθωμεν δη εως Βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγονος ο ο κυριος εγνωρισεν ημιν ¹⁶ και ηλθαν σπευσαντες και ευρον την τε Μαριαμ και τον Ιωσηφ και το βρεφος κειμενον εν τη φατνη ¹⁷ ιδοντες δε εγνωρισαν περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου τουτου ¹⁸ και

παντες οι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων [υπο των] ποιμενων προς αυτους ¹⁹ η δε Μαριαμ παντα συνετηρει τα ρηματα ταυτα συνβαλλουσα εν τη καρδια εαυτης ²⁰ και υπεστρεψαν οι ποιμενες δοξαζοντες και αινουντες τον θεον επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως ελαληθη προς αυτους ²¹ και οτε επλησθησαν αι ημεραι οκτω του περιτεμειν αυτον και εκληθη το ονομα αυτου Ιησους το κληθεν υπο του αγγελου προ του συλλημφθηναι αυτον εν τη κοιλια ²² και οτε επλησθησαν αι ημεραι του καθαρισμού αυτων κατα τον νομον Μωυσεως ανηγαγον αυτον εις Ιερουσολυμα παραστησαι τω κυριω ²³ καθως γεγραπται οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν αγιον τω κυριω κληθησεται ²⁴ και του δουναι γνωσιν κατα το ειρημενον ζευγος τρυγονων η δυο νεοσσους περιστερων ²⁵ και ιδου ην ανθρωπος εν Ιερουσαλημ [ω] ονομα Συμεων και ο ανθρωπος ουτος δικαιος και ευλαβης προσδεχομενος παρακλησιν του Ισραηλ και πνευμα αγιον ην επ αυτον ²⁶ και ην αυτω κεχρηματισμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν αν ιδη τον Χριστον κυριου ²⁷ και εισηλθεν εν τω πνευματι εις το ιερον και εν τω εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον Ιησουν του ποιησαι αυτους κατα το ειθισμενον του νομου περι αυτου ²⁸ και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκλας αυτου και ηυλογησεν τον θεον και ειπεν ²⁹ νυν απολυεις τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα σου εν ειρηνη ³⁰ οτι ειδον οι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου ³¹ ο ητοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων ³² φως εις αποκαλυψιν εθνων και δοξαν λαου σου Ισραηλ ³³ και ην ο Ιωσηφ και η μητηρ θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου ³⁴ και ηυλογησεν αυτους Συμεων και ειπεν προς Μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω Ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον ³⁵ και σου αυτης την ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι ³⁶ και ην Αννα προφητις θυγατηρ Φανουηλ εκ φυλης Ασηρ αυτη προβεβηκυια εν ημεραις πολλαις ζησασα μετα ανδρος ετη επτα απο της παρθενιας αυτης ³⁷ και αυτη ην χηρα εως ετων ογδοηκοντα τεσσαρων η ουκ αφιστατο του ιερου νηστειαις και δεησεν λατρευουσα νυκτα και ημεραν ³⁸ και αυτη τη ωρα επιστασα ανθωμολογειτο τω θεω και ελαλει περι αυτου πασιν τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν εν Ιερουσαλημ ³⁹ και ως ετελεσαν παντα τα κατα τον νομον κυριου επεστρεψαν εις την Γαλιλαιαν εις την πολιν εαυτων Ναζαρετ ⁴⁰ το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι πληρουμενον σοφιας και χαρις θεου ην επ αυτο ⁴¹ και επορευοντο οι γονεις αυτου κατ ετος εις

Ιερουσαλημ τη εορτη του πασχα ⁴² και οτε εγενετο αυτω ετη δωδεκα αναβαινοντων αυτων κατα το εθος της εορτης ⁴³ και τελειωσαντων τας ημερας εν τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν Ιησους ο παις εν Ιερουσαλημ και ουκ εγνωσαν οι γονεις αυτου ⁴⁴ νομισαντες δε αυτον εν τη συνοδια ειναι ηλθον ημερας οδον και ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενευσιν και τοις γνωστοις ⁴⁵ και μη ευροντες υπεστρεψαν εις Ιερουσαλημ αναζητουντες αυτον ⁴⁶ και εγενετο μετα ημερας τρεις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και ακουοντα αυτων και επερωτωντα αυτους ⁴⁷ εξισταντο δε παντες οι ακουοντες αυτου επι τη συνεσει και ταις αποκρισεσιν αυτου ⁴⁸ και ιδοντες αυτον εξεπλαγησαν και ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου τεκνον τι εποιησας ημιν ουτως ιδου ο πατηρ σου και ο συγγενης σου καγω οδυνωμενοι εξητουμεν σε ⁴⁹ και ειπεν προς αυτους τι οτι εξητειτε με ουκ ηδειτε οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με ⁵⁰ και αυτοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυτοις ⁵¹ και κατεβη μετ αυτων και ηλθον εις Ναζαρετ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου διετηρει παντα τα ρηματα ταυτα εν τη καρδια εαυτης ⁵² και Ιησους προεκοπτεν τη ηλικια και σοφια και χαριτι παρα θεω και ανθρωποις.

3 Εν ετει πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας Τιβεριου Καισαρος ηγεμονευοντος Ποντιου Πειλατου της Ιουδαιας και τετραρχουντος της Γαλιλαιας Ηρωδου Φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετραρχουντος της Ιτουραιας και Τραχωνιτιδος χωρας και Λυσανιου της Αβιληνης τετραρχουντος ² επι αρχιερεως Αννα και Καιαφα εγενετο ρημα θεου επι Ιωανην τον Ζαχαριου υιον εν τη ερημω ³ και ηλθεν εις πασαν περιχωρον του Ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων ⁴ ως γεγραπται εν βιβλω λογων Ησαιου του προφητου φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον του κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου ⁵ πασα φαραξ πληρωθησεται και παν ορος και βουνος ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια εις ευθειαν και αι τραχειαι εις οδους λειας ⁶ και οφεται πασα σαρχ το σωτηριον του θεου ⁷ ελεγεν ουν τοις εκπορευομενοις οχλοις βαπτισθηναι απ αυτου γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν [φυγειν] απο της μελλουσης οργης ⁸ ποιησατε ουν καρπους αξιους της μετανοιας και μη αρξησθε λεγειν εν εαυτοις οτι πατερα εχομεν τον Αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θεος εκ των λιθων τούτων εγειραι τεκνα τω Αβρααμ ⁹ ηδη δε και η αξινη προς την ριζαν του δενδρου κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται ¹⁰ και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντες τι ουν ποιησωμεν

¹¹ αποκριθεις δε ελεγεν αυτοις ο εχων δυο χιτωνας μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιως ποιειτω ¹² ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπον προς αυτον διδασκαλε τι ποιησωμεν ¹³ ο δε ειπεν προς αυτους μηδεν πλεον παρα το διατεταγμενον υμιν πρασσετε ¹⁴ επηρωτων δε αυτον και στρατευομενοι λεγοντες τι ποιησωμεν και ημεις και ειπεν προς αυτους μηδενα διασεισητε μηδε συκοφαντησητε και αρκεισθε τοις οφωνιοις υμων ¹⁵ προσδοκωντος δε του λαου και διαλογιζομενων παντων εν ταις καρδιαις αυτων περι Ιωαννου μη ποτε αυτος ειη ο Χριστος ¹⁶ απεκρινατο πασιν λεγων ο Ιωαννης εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας ερχεται δε ο ισχυροτερος μου ου ουκ ειμι ικανος κυψας λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι ¹⁷ ου το πτυον εν τη χειρι αυτου και διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σιτον εις την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβεστω ¹⁸ πολλα μεν ουν και ετερα παρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον ¹⁹ ο δε Ηρωδης ο τετταρχης ελεγχομενος υπ αυτου περι Ηρωδιαδος της γυναικος Φιλιππου του αδελφου αυτου και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο Ηρωδης ²⁰ προσεδηκεν και τουτο επι πασιν και κατεκλεισεν τον Ιωαννην εν τη φυλακη ²¹ εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον και Ιησου βαπτισθεντος και προσευχομενου ανευχθηναι τον ουρανον ²² και καταβηναι [το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει] ως περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ηυδοκησα.

4 Ιησους δε πληρης πνευματος αγιου υπεστρεψεν απο του Ιορδανου και ηγετο εν τω πνευματι εν τη ερημω ² ημερας τεσσαρακοντα πειραζομενος υπο του διαβολου και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις και συντελεσθεισων αυτων επεινασεν ³ ειπεν δε αυτω ο διαβολος ει υιος ει του θεου ειπε τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος ⁴ και απεκριθη προς αυτον ο Ιησους γεγραπται ουκ επ αρτω μονω ζησεται ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι θεου ⁵ και αναγων αυτον ο διαβολος εις ορος υψηλον εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας της οικουμενης εν στιγμη χρονου ⁶ και ειπεν αυτω ο διαβολος σοι δωσω την εξουσιαν ταυτην απασαν και την δοξαν αυτων οτι εμοι παραδεδοται και ω εαν θελω διδωμι αυτην ⁷ συ ουν εαν προσκυνησης ενωπιον μου εσται σου παντα ⁸ και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν αυτω γεγραπται κυριον τον θεον σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις ⁹ ηγαγεν δε αυτον εις Ιεροσολυμα και εστησεν επι το πτερυγιον του ιερου και ειπεν αυτω ει υιος ει του θεου βαλε σεαυτον εντευθεν κατω ¹⁰ γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται

περι σου του διαφυλάξαι σε εν πασαις ταις οδοις σου ¹¹ και επι
 χειρων αρουσιν σε μη ποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου
¹² και αποκριθεις ειπεν αυτω ο Ιησους οτι ειρηται ουκ εκπειρασεις
 κυριον τον θεον σου ¹³ και συντελεσας παντα πειρασμον ο διαβολος
 απεστη απ αυτου αχρι καιρου ¹⁴ και υπεστρεψεν ο Ιησους εν τη
 δυναμει του πνευματος εις την Γαλιλαιαν και φημη εξηλθεν καθ
 ολης της περιχωρου περι αυτου ¹⁵ και αυτος εδιδασκεν εν ταις
 συναγωγαις αυτων δοξαζομενος υπο παντων ¹⁶ και ηλθεν ο Ιησους
 εις Ναζαρετ ου ην ανατεθραμμενος και εισηλθεν κατα το ειωθος
 αυτω εν τη ημερα των σαββατων εις την συναγωγην και ανεστη
 αναγνωσαι ¹⁷ και επεδοθη αυτω το βιβλιον του προφητου Ησαιου
 και ανοιξας το βιβλιον ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον ¹⁸ πνευμα
 κυριου επ εμε ου εινεκεν εχρισεν με ευαγγελισασθαι πτωχοις απε-
 σταλκεν με ¹⁹ κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν και τυφλοις αναβλεψιν
 αποστείλαι τεθραυσμενους εν αφεσει κηρυξαι ενιαυτον κυριου δεκτον
 και ημεραν ανταποδοσεως τω θεω ημων ²⁰ και πτυξας το βιβλιον
 αποδους τω υπηρετη εκαθισεν και παντων οι οφθαλμοι εν τη συνα-
 γωγη ησαν ατενιζοντες αυτω ²¹ ηρξατο δε λεγειν προς αυτους οτι
 σημερον πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοις ωσιν υμων ²² και παντες
 εμαρτυρουν αυτω και εθαυμαζον επι τοις λογοις της χαριτος τοις
 εκπορευομενοις εκ του στοματος αυτου [και] ελεγον ουχι ο υιος Ιωσηφ
 εστιν ουτος ²³ και ειπεν προς αυτους παντως ερειτε μοι την παρα-
 βολην ταυτην ιατρε θεραπευσον σεαυτον οσα ηκουσαμεν εν Καπερ-
 ναουμ ποιησον και ωδε εν τη πατριδι σου ²⁴ ειπεν δε αμην λεγω
 υμιν οτι ουδεις προφητης δεκτος εστιν εν τη πατριδι αυτου ²⁵ επ
 αληθειας δε λεγω υμιν οτι πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημεραις Ηλειου
 εν τω Ισραηλ οτε εκλεισθη ο ουρανος επι ετη τρια και μηνας εξ
 ως εγενετο λιμος [μεγας] επι πασαν την γην ²⁶ και προς ουδεμιαν
 αυτων επεμφθη Ηλειας ει μη εις Σαρεφθα της Σιδωνιας προς γυναικα
 χηραν ²⁷ και πολλοι λεπροι ησαν επι Ελισαιου του προφητου και
 ουδεις αυτων εκαθερισθη ει μη Νεεμαν ο Συρος ²⁸ και επλησθησαν
 παντες θυμου εν τη συναγωγή ακουοντες αυτα ²⁹ και ανασταντες
 εξεβαλον αυτον εξω της πολεως και ηγαγον αυτον εως οφρους του
 ορους εφ ου η πολις ωκοδομητο αυτων ωστε κατακρημνισαι αυτον
³⁰ αυτος δε διελθων δια μεσου αυτων επορευετο ³¹ και κατηλθεν
 εις Καπερναουμ εις πολιν της Γαλιλαιας και ην διδασκων αυτους εν
 τοις σαββασιν ³² και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οτι εν
 εξουσια ην ο λογος αυτου ³³ και εν τη συναγωγη ην ανθρωπος και
 εχων πνευμα δαιμονιον ακαθαρτον και ανεκραξεν φωνη μεγαλη

³⁴ εα τι ημιν και σοι Ιησου Ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο υιος του θεου ³⁵ και επιτιμησεν αυτω ο Ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε απ αυτου και ριψαν αυτον το δαιμονιον εις το μεσον εξηλθεν απ αυτου μηδεν βλαψαν αυτον ³⁶ και εγενετο θαμβος επι παντας και συνελαλουν προς αλληλους λεγοντες τις ουτος ο λογος οτι εν εξουσια και δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις πνευμασιν και εξερχονται ³⁷ και εξεπορευετο ηχος περι αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου ³⁸ αναστας δε απο της συναγωγης εισηλθεν εις την οικιαν Σιμωνος πενθερα δε του Σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι αυτης ³⁹ και επιστας επανω αυτης επιτιμησεν τω πυρετω και αφηκεν αυτην παραχρημα δε αναστασα διηκονει αυτοις ⁴⁰ δυνοντος δε του ηλιου απαντες οσοι ειχον ασθενουντας νοσοις ποικιλαις ηγαγον αυτους προς αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιθεις εθεραπευσεν αυτους ⁴¹ εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων κραζοντα και λεγοντα οτι συ ει ο υιος του θεου και επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον Χριστον αυτον ειναι ⁴² γενομενης δε ημερας εξελθων επορευθη εις ερημον τοπον και οι οχλοι επεζητουν αυτον και ηλθον εις αυτου και κατειχον αυτον του μη πορευεσθαι απ αυτων ⁴³ ο δε ειπεν προς αυτους οτι και ταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι με δει την βασιλειαν του θεου οτι επι τουτο απεσταλην ⁴⁴ και ην κηρυσσων εις τας συναγωγας της Ιουδαϊας.

5 Εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω και ακουειν [τον] λογον του θεου και αυτος ην εστως παρα την λιμνην Γεννησαρετ ² και ειδεν πλοια δυο εστωτα παρα την λιμνην Γεννησαρετ οι δε αλιεις απ αυτων αποβαντες επλυναν τα δικτυα ³ εμβας δε εις εν των πλοιων ο ην Σιμωνος ηρωτησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον καθισας δε εδιδασκεν εκ του πλοιου τους οχλους ⁴ ως δε επαυσατο λαλων ειπεν προς τον Σιμωνα επαναγαγε ολιγον εις το βαθος και χαλασατε τα δικτυα υμων εις αγραν ⁵ και αποκριθεις ο Σιμων ειπεν αυτω επιστατα δι ολης της νυκτος κοπιασαντες ουδεν ελαβομεν επι δε τω σω ρηματι χαλασω τα δικτυα ⁶ και τουτο ποιησαντες συνεκλεισαν ιχθυων πληθος πολυ διερηγνυτο δε τα δικτυα αυτων ⁷ και κατενευσαν τοις μετοχοις εν τω ετερω πλοιω του ελθειν και συλλαβεσθαι αυτοις και ηλθον και επλησθησαν αμφοτερα τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα ⁸ ιδων δε Σιμων Πετρος προσεπεσεν τοις ποσιν του κυριου λεγων εξελθε απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κυριε ⁹ θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον και παντας τους συν αυτω επι τη αγρα των ιχθυων ην συνελαβον ¹⁰ ομοιως δε και Ιακωβον

και Ιωαννην υιους Ζεβεδαιου οι ησαν κοινωνοι τω Σιμωνι και ειπεν προς τον Σιμωνα ο Ιησους μη φοβου απο του νυν ανθρωπους εση ζωγων ¹¹ και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην αφεντες παντα ηκολουθησαν αυτω ¹² και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρης λεπρας ιδων δε τον Ιησουν πεσων επι προσωπον εδεηθη λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι ¹³ και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεως απηλθεν απ αυτου η λεπρα ¹⁴ και αυτος παρηγγειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου [σου] καθως προσεταξεν Μωυσης εις μαρτυριον αυτοις ¹⁵ διηρχετο μαλλον ηχος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπειεσθαι απο των ασθeneiων αυτων ¹⁶ αυτος δε ην υποχωρων εν ταις ερημοις και προσευχομενος ¹⁷ και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων ο Ιησους και ησαν καθημενοι Φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης κωμης της Γαλιλαιας και Ιουδαιας και Ιερουσαλημ και δυναμεις θεου ην εις το ιασθαι αυτον ¹⁸ και ιδου ανδρες φεροντες επι κλινης ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εξητουν αυτον εισενεγκειν και θειναι ενωπιον αυτου ¹⁹ και μη ευροντες ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων καθηκαν αυτον συν τω κλινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν του Ιησου ²⁰ και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν ανθρωπε αφεωνται σου αι αμαρτιαι ²¹ και ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματαις και οι Φαρισαιοι λεγοντες τις [εστιν] ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αμαρτιας αφιεναι ει μη μονος ο θεος ²² επιγνους δε ο Ιησους τους διαλογισμους αυτων αποκριθεις ειπεν προς αυτους τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων ²³ τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν [αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου η ειπειν] εγειρε και περιπατει ²⁴ ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλυτικω σοι λεγω εγειρε και αρas την κλινην σου υπαγε εις τον οικον σου ²⁵ και παραχρημα αναστας ενωπιον αυτων αρas εφ ο κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θεον ²⁶ [και εκστασις ελαβεν απαντας και εδοξαζον τον θεον] και επλησθησαν φοβου λεγοντες οτι ειδομεν παραδοξα σημερον ²⁷ και μετα ταυτα εξηλθεν και εθεασατο τελωνην Λευειν ονοματι καθημενον επι το τελωνιον και ειπεν αυτω ακολουθει μοι ²⁸ και καταλιπων απαντα αναστας ηκολουθησεν αυτω ²⁹ και εποιησεν δοχην μεγαλην Λευεις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος πολυς τελωνων και αλλων οι ησαν μετ αυτου καταχειμενοι ³⁰ και εγογγιζον οι Φαρισαιοι και οι γραμ-

ματαις αυτων προς τους μαθητας αυτου λεγοντες δια τι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πινετε ³¹ και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχονται οι υγιαινοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες ³² ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν ³³ οι δε ειπον προς αυτον δια τι οι μαθηται Ιωαννου νηστεουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιως και οι των Φαρισαιων οι δε σοι εσθιουσιν και πινουσιν ³⁴ ο δε Ιησους ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστεειν ³⁵ ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστεουσιν εν εκειναις ταις ημεραις ³⁶ ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα ιματιου καινου σχισας επιβαλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μηγε και το καινον σχισει και τω παλαιω ου συμφωνησει το επιβλημα το απο του καινου ³⁷ και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μηγε ρηξει ο οινος ο νεος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται ³⁸ αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον ³⁹ ουδεις πινω παλαιον θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος χρηστοτερος εστιν.

6 Εγενετο δε εν σαββατω διαπορευεσθαι αυτον δια των σποριμων και επιλλον οι μαθηται αυτου και ησθιον τους σταχυας ψωχοντες ταις χερσιν αυτων ² τινες δε των Φαρισαιων ελεγον τι ποιεите ο ουκ εξεστιν ποιειν εν τοις σαββασιν ³ και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν ουδε τουτο ανεγνωτε ο εποιησεν Δαυειδ οτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου ⁴ ως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν και εδωκεν και τοις μετ αυτου ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη μονον τους ιερεις ⁵ και ελεγεν αυτοις κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου ⁶ εγενετο δε εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την συναγωγην και διδασκειν και ην ανθρωπος εκει και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα ⁷ παρατηρουντο δε αυτον οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευει ινα ευρωσιν κατηγοριαν κατ αυτου ⁸ αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων ειπεν δε τω ανδρι τω ξηραν εχοντι την χειρα εγειρε και στηθι εις το μεσον και αναστας εστη ⁹ ειπεν δε ο Ιησους προς αυτους επερωτησω υμας ει εξεστιν τω σαββατω αγαθοποιησαι η κακοποιησαι [ψυχην σωσαι] η απολεσαι ¹⁰ και περιβλεψαμενος παντας αυτους ειπεν αυτω εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν και απεκατεσταθη η χειρ αυτου υγιης ¹¹ αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαλουν προς αλληλους τι αν ποιησαιεν τω Ιησου ¹² και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις εξελθειν αυτον εις το ορος προσευξασθαι

και ην διανυκτερευων εν προσευχη του θεου ¹³ και οτε εγενετο ημερα εκαλεσεν τους μαθητας αυτου και εκλεξαμενος εξ αυτων δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν ¹⁴ Σιμωνα ον και ωνομασεν Πετρον και Ανδρεαν τον αδελφον αυτου και Ιακωβον και Ιωανην Φιλιππον και Βαρθολομαιον ¹⁵ Μαθθαιον και Θωμαν Ιακωβον Αλφαιου και Σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην ¹⁶ και Ιουδαν Ισκαριωθ ος εγενετο προδοτης ¹⁷ και καταβας μετ αυτων εστη επι τοπου πεδινου και οχλος πολυς των μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της Ιουδαιας και Ιερουσαλημ και της παραλιου Τυρου και Σιδωνος οσοι ηλθον ακουσαι αυτου και ιαθηναι απο των νοσων αυτων ¹⁸ και οι ενοχλουμενοι υπο πνευματων ακαθαρτων εθεραπευοντο ¹⁹ και πας ο οχλος εξητουν απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας αυτους ²⁰ και αυτος επαρας τους οφθαλμους αυτου εις τους μαθητας αυτου ελεγεν μακαριοι οι πτωχοι τω πνευματι οτι υμετερα εστιν η βασιλεια του θεου ²¹ μακαριοι οι πεινωντες νυν οτι χορτασθησεσθε μακαριοι οι κλαιοντες νυν οτι γελασεσθε ²² μακαριοι εστε οταν μισησουσιν υμας οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν υμας και ονειδισωσιν και εκβαλωσιν το ονομα υμων ως πονηρον ενεκα του υιου του ανθρωπου ²³ και χαιρετε εν εκεινη τη ωρα και σκιρτησατε ιδου γαρ ο μισθος υμων πολυς εν τοις ουρανοις κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις προφηταις οι πατερες αυτων ²⁴ πλην ουαι υμιν τοις πλουτοις οτι απεχετε την παρακλησιν υμων ²⁵ ουαι οι εμπεπλησμενοι νυν οτι πεινασετε ουαι οι γελωντες νυν οτι πενθησετε και κλαυσετε ²⁶ ουαι οταν καλως ειπωσιν υμας παντες οι ανθρωποι κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων ²⁷ αλλα υμιν λεγω τοις ακουουσιν αγαπατε τους εχθρους υμων καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας ²⁸ ευλογειτε τους καταρωμενους υμας προσευχεσθε περι των επερεαζοντων υμας ²⁹ τω τυπτοντι σε επι την δεξιαν σιαγονα παρεχε αυτω και την αλλην και απο του αιροντος σου το ιματιον και τον χιτωνα μη κωλυσης ³⁰ παντι αιτουντι σε διδου και απο του αιροντος τα σα μη απαιτει ³¹ και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμας οι ανθρωποι ποιειτε αυτοις ομοιως ³² και ει αγαπατε τους αγαπωντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τους αγαπωντας αυτους αγαπωσιν ³³ και εαν αγαθοποιητε τους αγαθοποιουντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τους αγαπωντας αυτους αγαπωσιν ³⁴ και εαν δανισhte παρ ων ελπιζητε λαβειν ποια υμιν χαρις εστιν και οι αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανιζουσιν ινα απολαβωσιν τα ισα ³⁵ πλην αγαπατε τους εχθρους υμων και αγαθοποιειτε και δανιζετε μηδεν

αφελπιζοντες και εσται ο μισθος υμων πολυς και εσεσθε υιοι υφιστου οτι αυτος χρηστος εστιν επι τους αχαριστους και πονηρους ³⁶ γινεσθε ουν οικτιρμονες καθως ο πατηρ υμων ο ουραnios οικτιρμων εστιν ³⁷ και μη κρινετε και ου μη κριθητε και μη δικαζετε και ου μη καταδικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε ³⁸ διδοτε και δοθησεται υμιν [μετρον καλον πεπιεσμενον σεσαλευμενον υπερεκχυννομενον δωσουσιν εις τον κολπον υμων ω γαρ μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν] ³⁹ ειπεν δε και παραβολην αυτοις μητι δυναται τυφλος τυφλον οδηγειν ουχι αμφοτεροι εις βοθυνον εμπεσουνται ⁴⁰ ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου κατηρτισμενος δε πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου ⁴¹ τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου την δε δοκον εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεις ⁴² πως δε δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου αδελφε αφες εκβαλω το καρφος το εν τω οφθαλμω σου αυτος την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου εκβαλειν ⁴³ ου γαρ εστιν δενδρον σαπρον ποιουν καρπον καλον ουδε παλιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ⁴⁴ εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσιν συκα ουδε εκ βατου σταφυλην τρυγωσιν ⁴⁵ ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας προσφερει το αγαθον και ο πονηρος εκ του πονηρου προσφερει το πονηρον εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας το στομα λαλει ⁴⁶ τι δε με καλειτε κυριε κυριε και ου ποιειτε α λεγω ⁴⁷ πας ουν ο ερχομενος προς με και ακουων μου των λογων και ποιων αυτους υποδειξω υμιν τινος εστιν ομοιος ⁴⁸ ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι πετραν πλημμυρης δε γενομενης προσερηξεν ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην δια το καλως οικοδομησθαι αυτην ⁴⁹ ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομησαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερηξεν ο ποταμος και ευθυς συνεπεσεν και εγενετο [το] ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα.

7 Επειδη επληρωσεν τα ρηματα αυτου εις τας ακοας του λαου εισηλθεν εις Καπερναουμ ² εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων εμελλεν τελευταν ος ην αυτω εντιμος ³ ακουσας δε περι του Ιησου απεστειλεν προς αυτον πρεσβυτερους των Ιουδαιων ερωτων αυτον οπως διασωση τον δουλον αυτου ⁴ οι δε παραγενομενοι προς τον Ιησουν ηρωτων αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω

παρεξή τουτο ⁵ αγαπα γαρ το εθνος ημων και την συναγωγην
 αυτος ωκοδομησεν ημιν ⁶ ο δε Ιησους επορευετο συν αυτοις ηδη
 δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμφεν φιλους ο
 εκατονταρχος λεγων μη σκυλλου ου γαρ ειμι ικανος ινα μου υπο
 την στεγην εισελθης ⁷ διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν
 αλλα ειπε λογω μονον και ιαθησεται ο παις μου ⁸ και γαρ εγω
 ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν τασσομενος εχων υπ εμαυτον στρατιωτας
 και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται
 και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει ⁹ ακουσας δε ταυτα ο
 Ιησους εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω ακολουθουντι αυτω οχλω
 ειπεν λεγω υμιν ουδε εν τω Ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον ¹⁰ και
 υποστρεφαντες εις τον οικον οι πεμφθεντες ευρον τον δουλون υγαι-
 νοντα ¹¹ και εγενετο εν τω εξης επορευθη ο Ιησους εις πολιν
 καλουμενην Ναιν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου και
 οχλος πολυς ¹² ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξε-
 κομιζετο τεθνηκως μονογενης υιος τη μητρι αυτου και αυτη ην χηρα
 και οχλος της πολεως ικανος ην συν αυτη ¹³ και ιδων αυτην ο
 κυριος εσπλαγχνισθη επ αυτη και ειπεν αυτη μη κλαιε ¹⁴ και
 εισελθων ηψατο της σορου οι δε βασταζοντες εστησαν και ειπεν
 νεανισκε σοι λεγω εγερθητι ¹⁵ και ανεκαθισεν ο νεκρος και ηρξατο
 λαλειν και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου ¹⁶ ελαβεν δε φοβος απαν-
 τας και εδοξαζον τον θεον λεγοντες οτι προφητης μεγας ηγερθη εν
 ημιν και οτι επεσκεψατο ο θεος τον λαον αυτου ¹⁷ και εξηλθεν ο
 λογος αυτος εν ολη τη Ιουδαια περι αυτου και παση τη περιχωρω
¹⁸ και απηγγειλαν Ιωανει οι μαθηται αυτου περι τουτων παντων
¹⁹ και προσκαλεσασμενος δυο τινας των μαθητων αυτου ο Ιωαννης
 επεμφεν προς τον Ιησουν λεγων συ ει ο ερχομενος η ετερον προσ-
 δοκωμεν ²⁰ παραγενομενοι δε προς αυτον οι ανδρες ειπον Ιωαννης ο
 βαπτιστης απεσταλκεν ημας προς σε λεγων συ ει ο ερχομενος η
 ετερον προσδοκωμεν ²¹ εν εκεινη τη ωρα εθεραπευσεν πολλους απο
 νοσων και μαστιγων και πνευματων πονηρων και τυφλοις πολλοις
 εχαρισατο βλεπειν ²² και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν αυτοις πορευ-
 θεντες ειπατε Ιωανει α ειδετε και ακουετε τυφλοι αναβλεπουσιν λεπροι
 καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται πτωχοι ευαγγελι-
 ζονται ²³ και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι
²⁴ απελθοντων δε των αγγελων Ιωαννου ηρξατο λεγειν τοις οχλοις
 περι Ιωαννου τι εξηλθατε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο
 ανεμου σαλευομενον ²⁵ αλλα τι εξηλθατε ιδειν ανθρωπον εν μαλα-
 χοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι [εν] ιματισμω ενδοξω και τρυφη

υπαρχοντες εν τοις βασιλαιοις εισιν ²⁶ αλλα τι εξηλθατε ιδειν προφητην και λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου ²⁷ ουτος εστιν περι ου γεγραπται ιδου αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου ²⁸ αμην λεγω υμιν μειζων εν γεννητοις γυναικων Ιωαννου ουδεις εστιν ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια [του θεου] μειζων αυτου εστιν ²⁹ και πας ο λαος και οι τελωναι εδικαιωσαν τον θεον βαπτισθεντες εις το βαπτισμα Ιωαννου ³⁰ οι δε Φαρισαιοι και οι νομικοι την βουλην του θεου ηθετησαν εις εαυτους μη βαπτισθεντες υπ αυτου ³¹ τινη δε ομοιωσω τους ανθρωπους της γενεας ταυτης και τινη εισιν ομοιοι ³² ομοιοι εισιν παιδιοις τοις εν αγορα καθημενοις α προσφωνουντα λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν και ουκ εκλαυσατε ³³ εληλυθεν γαρ Ιωαννης ο βαπτιστης μητε εσθιων αρτον μητε οινον πινων και λεγετε δαιμονιον εχει ³⁴ εληλυθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγετε ιδου ανθρωπος φαγος και οينوποτης φιλος τελωνων και αμαρτωλων ³⁵ και εδικαιωθη η σοφια απο παντων των τεκνων αυτης ³⁶ ηρωτα δε τις αυτον των Φαρισαιων ινα φαγη μετ αυτου και εισελθων εις τον οικον του Φαρισαιου κατεκλιθη ³⁷ και ιδου γυνη εν τη πολει ητις ην αμαρτωλος και επιγνουσα οτι κατακειται εν τη οικια του Φαρισαιου κομισασα αλαβαστρον μυρου ³⁸ και στασα οπισω παρα τους ποδας αυτου κλαιουσα τοις δακρυσιν ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμαξεν και κατεφιλει τους ποδας αυτου και ηλειφεν τω μυρω ³⁹ ιδων δε ο Φαρισαιος ο καλεσας αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων ουτος ει ην προφητης εγινωσκεν αν τις και ποταπη η γυνη ητις απτεται αυτου οτι αμαρτωλος εστιν ⁴⁰ και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν προς αυτον Σιμων εχω σοι τι ειπειν ο δε διδασκαλε ειπε φησιν ⁴¹ ο δε Ιησους εφη δυο χρεοφειλεται ησαν δανιστη τινη ο εις ωφειλεν δηναρια πεντακοσια ο δε ετερος πεντηκοντα ⁴² μη εχοντων δε αυτων αποδουναι αμφοτεροις εχαρισατο τις ουν αυτων πλειον αγαπησει αυτον ⁴³ αποκριθεις δε Σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθως εκρινας ⁴⁴ και στραφεις προς την γυναικα τω Σιμωνι εφη βλεπεις ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εις την οικιαν υδωρ μοι επι τους ποδας ουκ εδωκας αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξεν μου τους ποδας και ταις θριξιν αυτης εξεμαξεν ⁴⁵ φιλημα μοι ουκ εδωκας αυτη δε αφ ης εισηλθον ου διελειπεν καταφιλουσα μου τους ποδας ⁴⁶ ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψας αυτη δε μυρω ηλειφεν μου τους ποδας ⁴⁷ ου χαριν ειπον αφεωνται αυτης αι αμαρτιαι [αι] πολλαι οτι ηγαπησεν πολυ ω δε ολιγον αφιεται και

ολιγον αγαπα ⁴⁸ ειπεν δε αυτη αφεωνται σου αι αμαρτιαι ⁴⁹ και ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις [τις] ουτος εστιν ος και αμαρτιας αφησιν ⁵⁰ και ειπεν προς την γυναικα η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην.

8 Και εγενετο εν τω καθεξης και αυτος διωδευσεν κατα πολιν και κωμην κηρυσσων και ευαγγελιζομενος την βασιλειαν του θεου και οι δωδεκα συν αυτω ² και γυναικες τινες αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων και ασθενειων Μαριαμ η καλουμενη Μαγδαληνη αφ ης δαιμονια πολλα εξεληλυθει ³ και Ιωανα γυνη Χουζα επιτροπου Ηρωδου και Σουσαννα και ετεραι πολλαι αιτινες διηκουον αυτω εκ των υπαρχοντων αυτων ⁴ συνοντος δε αυτων και οχλου πολλου επιπορευομενου προς αυτον ειπεν δια παραβολης ⁵ εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι τον σπορον αυτου και εν τω σπειρειν αυτον ο μεν επεσεν παρα την οδον και κατεπατηθη και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτο ⁶ και ετερον επεσεν επι πετραν και φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ριζαν ⁷ και ετερον επεσεν εν μεσω των ακανθων και συνφυσισαι αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο ⁸ και ετερον επεσεν εις την γην την αγαθην και φυεν εποικησεν καρπον εκατονταπλασιονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ⁹ επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου τις αυτη ειη παραβολη ¹⁰ ο δε ειπεν υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια [της βασιλειας] του θεου τοις δε λοιποις εν παραβολαις ινα βλεποντες μη βλεπωσιν και ακουοντες ακουσωσιν και ου μη συνιωσιν ¹¹ εστιν δε αυτη η παραβολη ο σπορος εστιν ο λογος του θεου ¹² οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουσαντες ειτα ερχεται ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν ¹³ οι δε επι της πετρας εισιν οι οταν ακουσωσιν μετα χαρας δεχονται τον λογον και ουτοι ριζαν ουκ εχουσιν οι προς καιρον πιστευουσιν και εν καιρω πειρασμου αφιστανται ¹⁴ το δε εις τας ακανθας πεσον ουτοι εισιν οι ακουσαντες και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι συνπνιγονται και ου τελεσφορουσιν ¹⁵ το δε εν τη καλη γη ουτοι εισιν οιτινες εν καρδια καλη και αγαθη ακουσαντες τον λογον κατεχουσιν και καρποφορουσιν εν υπομονη ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ¹⁶ ουδεις λυχνον αφας καλυπτει αυτον σκευει η υποκατω κλινης τιθησιν αλλ επι λυχνιαν τιθησιν ινα οι εισπορευομενοι το φως βλεπωσιν ¹⁷ ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου μη γνωσθη και εις φανερον ελθη ¹⁸ βλεπετε ουν πως ακουετε ος αν γαρ εχη δοθησεται αυτω και ος αν μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου ¹⁹ παρε-

γενετο δε η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον ²⁰ απηγγελη δε αυτω οτι η μητηρ και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντες ²¹ ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις η μητηρ μου και οι αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θεου ακουοντες και ποιουντες αυτον ²² εγενετο δε εν μια των ημερων και αυτος ανεβη εις πλοιον και οι μαθηται αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν ²³ πλεοντων δε αυτων αφυπνωσεν ο Ιησους και κατεβη λαίλαψ εις την λιμνην ανεμου και συνεπληρουντο και εκινδυνεουν ²⁴ προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα [επιστατα] απολλυμεθα ο δε εγερθεις επετιμησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη ²⁵ ειπεν δε αυτοις που η πιστις υμων φοβηθεντες εθαυμασαν προς αλληλους λεγοντες τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και υπακουουσιν αυτω ²⁶ και κατεπλευσαν εις την χωραν των Γεργησηνων ητις εστιν αντιπερα της Γαλιλαιας ²⁷ εξελθοντι δε αυτω επι την γην υπηντησεν ανηρ τις εκ της πολεως εχων δαιμονια και χρονω ικανω ουκ ενεδυσατο ιματιον και εν οικια ουκ εμεινεν αλλ εν τοις μνημασιν ²⁸ ιδων δε τον Ιησουν ανακραξας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι υιε του θεου του υψιστου δεομαι σου μη με βασανισης ²⁹ παρηγγειλεν γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλω γαρ χρονω συνηρπακει αυτον και εδεσμευετο αλυσεσιν και πεδαις φυλασσομενος και διαρησων τα δεσμα ηλαυνετο υπο του δαιμονιου εις τας ερημους ³⁰ επηρωτησεν δε αυτον ο Ιησους τι ονομα σοι εστιν ο δε ειπεν λεγων οτι εισηλθεν δαιμονια πολλα εις αυτον ³¹ και παρεκαλουν αυτον ινα μη επιταξη αυτοις εις την αβυσσον απελθειν ³² ην δε εκει αγελη χοιρων βοσκομενων εν τω ορει και παρεκαλουν αυτον ινα επιτρεψη αυτοις εις εκεινους εισελθειν και επετρεψεν αυτοις ³³ και εξελθοντα [τα] δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλθον εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεπνιγησαν ³⁴ ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγονος εφυγον και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους ³⁵ εξηλθον δε ιδειν το γεγονος και ηλθον προς τον Ιησουν και ευρον καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα δαιμονια εξηληλυθει ιματισμενον και σωφρονουντα παρα [τους ποδας] του Ιησου και εφοβηθησαν ³⁶ απηγγειλαν δε αυτοις πως εσωθη ο δαιμονισθεις ³⁷ και ηρωτησεν αυτον απαν το πληθος των Γερασηνων απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτος δε εμβας εις πλοιον υπεστρεψεν ³⁸ εδεετο δε αυτου ο ανηρ αφ ου

τα δαιμονια εξεληλυθει ειναι συν αυτω απελυσεν δε αυτον λεγων
³⁹ υποστρεφε εις τον οικον σου προς τους σους και διηγου οσα σοι
 πεποινηκεν ο θεος και απηλθεν καθ' ολην την πολιν κηρυσσων οσα
 αυτω πεποινηκεν ο θεος ⁴⁰ εν δε τω υποστρεφειν τον Ιησουν απεδε-
 ξατο αυτον ο οχλος ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον ⁴¹ και
 ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα Ιαειρος ουτος αρχων της συναγωγης
 υπηρχεν και πεσων παρα τους ποδας του Ιησου παρεκαλει αυτον
 εισελθειν εις τον οικον αυτου ⁴² οτι θυγατηρ μονογενης ην [αυτω
 ως] ετων δωδεκα και αυτη απεθνησκειν εν δε τω υπαγειν αυτον οι
 οχλοι συνεπνιγον αυτον ⁴³ και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος απο ετων
 δωδεκα ητις ιατροις αναλωσασα ολον τον βιον ουκ ισχυσεν υπ ου-
 δενος θεραπευθηναι ⁴⁴ προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου
 του ιματιου αυτου και παραχρημα εστη η ρυσις του αιματος αυτης
⁴⁵ και ειπεν ο Ιησους τις ο αφαμενος μου αρνουμενων δε παντων
 ειπεν ο Πετρος και οι συν αυτω επιστατα οι οχλοι συνεχουσιν σε
 και αποθλιβουσιν και λεγεις τις ο αφαμενος μου ⁴⁶ ο δε Ιησους
 ειπεν ηψατο μου τις εγω γαρ εγνων δυναμιν εξεληλυθυιαν απ' εμου
⁴⁷ ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπε-
 σουσα αυτω δι' ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν ενωπιον παντος
 του λαου και πως ιαθη παραχρημα ⁴⁸ ο δε Ιησους ειπεν αυτη
 θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην ⁴⁹ ετι αυτου
 λαλουντος ερχεται τις εκ του αρχισυναγωγου λεγων αυτω οτι τεθνηκεν
 η θυγατηρ σου μηκετι σκυλλε τον διδασκαλον ⁵⁰ ο δε Ιησους
 ακουσας ειπεν αυτω μη φοβου μονον πιστευε και σωθησεται ⁵¹ ελ-
 θων δε ο Ιησους εις την οικιαν ουκ αφηκεν εισελθειν τινα συν αυτω
 ει μη Πετρον και Ιωαννην και Ιακωβον και τον πατερα της παιδος
 και την μητερα ⁵² εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην ο δε
 ειπεν μη κλαιετε ου γαρ απεθανεν αλλα καθευδει ⁵³ [και κατε-
 γελων αυτου ειδοτες] οτι απεθανεν ⁵⁴ αυτος δε κρατησας της χει-
 ρος αυτης εφωνησεν λεγων η παις εγειρε ⁵⁵ και επεστρεφεν το
 πνευμα αυτης και ανεστη παραχρημα και διαταξεν αυτη δοθηναι
 φαγειν ⁵⁶ και εξεστησαν οι γονεις αυτης ο δε παρηγγειλεν αυτοις
 μηδενι ειπειν το γεγονος.

9 Συνκαλεσαμενος δε τους δωδεκα αποστολους εδωκεν δυναμιν
 αυτοις και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσουντας θεραπευειν
² και απεστειλεν αυτοους κηρυσσειν την βασιλειαν του θεου και ιασθαι
 τους ασθηνεις ³ και ειπεν προς αυτοους μηδεν αιρετε εις την οδον
 μητε πηραν μητε ραβδον μητε αρτον μητε αργυριον μητε δυο χιτω-
 νας εχειν ⁴ και εις ην αν οικιαν εισελθητε εκει μενετε κακειθεν

εξερχεσθε ⁵ και οσοι εαν μη δεχωνται υμας εξερχομενοι απο της
 πολεως εκεινης τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτινασσετε εις
 μαρτυριον αυτοις ⁶ εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα [τας] κωμας
 ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντες πανταχου ⁷ ηκουσεν δε Ηρωδης
 ο τετραρχης παντα τα γενομενα και διηπορει δια το λεγεσθαι υπο
 τινων οτι Ιωαννης ηγερθη εκ νεκρων ⁸ υπο τινων δε οτι Ηλειας
 εφανη αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ηγερθη ⁹ ειπεν δε
 ο Ηρωδης Ιωαννην εγω απεκεφαλισα τις δε ουτος εστιν περι ου ακουω
 τοιαυτα και εξητει ιδειν αυτον ¹⁰ και οι αποστολοι υποστρεψαντες
 διηγησαντο τω Ιησου οσα εποιησαν [και παραλαβων αυτους υπεχω-
 ρησεν κατ ιδιαν εις πολιν καλουμενην Βηθσαιδαν] ¹¹ οι δε οχλοι
 γνοντες ηκολουθησαν αυτω και αποδεξαμενος αυτους ελαλει αυτοις
 περι της βασιλειας του θεου και τους χρειαν εχοντας θεραπειας
 ιασατο ¹² ηδη ημερα ηρξατο κλινειν προσελθοντες δε οι δωδεκα
 ειπον αυτω απολυσον τον οχλον ινα πορευθεντες εις τας κυκλω
 κωμας και αγρους καταλυσωσιν και ευρωσιν επισιτισμον οτι ωδε
 εν ερημο τοπω εσμεν ¹³ ειπεν δε αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν
 οι δε ειπον ουκ εισιν ημιν η αρτοι πεντε και ιχθυες δυο ει
 μητι πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις τον λαον τουτον βρωματα
¹⁴ ησαν γαρ ωσει ανδρες πεντακισχιλιοι ειπεν δε προς τους μαθητας
 κατακλινατε αυτους κλισιας ωσει ανα πεντηκοντα ¹⁵ και εποιησαν
 ουτως και κατεκλιναν απαντας ¹⁶ λαβων δε τους πεντε αρτους και
 τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ηυλογησεν αυτους και
 κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παραθειναι τω οχλω ¹⁷ και
 εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηρθη τα περισσευματα αυτων
 κλασματων κοφινοι δωδεκα ¹⁸ και εγενετο εν τω ειναι αυτον προσευ-
 χομενον κατα μονας συνησαν αυτω οι μαθηται αυτου και επηρωτησεν
 αυτους λεγων τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι ¹⁹ οι δε αποκρι-
 θεντες ειπον λεγουσιν Ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε Ηλειαν αλλοι
 δε ενα των προφητων ετεροι δε οτι προφητης [τις] των αρχαιων
 ανεστη ²⁰ ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι Πετρος δε
 αποκριθεις ειπεν τον Χριστον τον θεου ²¹ ο δε επιτιμησας αυτοις
 παρηγγειλεν μηδενι ειπειν τουτο ²² ειπων οτι δει τον υιον του
 ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των αρχιερων
 και πρεσβυτερων και γραμματεων και αποκτανθηναι [και τη τριτη
 ημερα εγερθηναι] ²³ ελεγεν δε προς παντας ει τις θελει οπισω μου
 ερχεσθαι αρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και
 ακολουθειτω μοι ²⁴ ος γαρ εαν θελη σωσαι την ψυχην αυτου
 [απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου] ενεκεν εμου

ουτος σωσει αυτην ²⁵ τι γαρ ωφελει ανθρωπος κερδησας τον κοσμον
 ολον εαυτον δε απολεσας η ζημιωθεις ²⁶ ος γαρ αν [επαισχυνθη
 με και τους εμους λογους τουτον ο υιος του ανθρωπου] επαισχυνθη-
 σεται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πατρος και των αγιων
 αγγελων ²⁷ λεγω δε υμιν αληθως εισιν [τινες] των ωδε εστηκοτων
 οι ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου
²⁸ εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ως ημεραι οκτω παραλαβων
 δε Πετρον και Ιωαννην και Ιακωβον ανεβη εις το ορος προσευχασθαι
²⁹ και εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον το ειδος του προσωπου
 αυτου ετερον και ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτων ³⁰ και
 ιδου ανδρες δυο ελαλουν αυτω οιτινες ησαν Μωυσης και Ηλειας
³¹ οι οφθεντες εν τη δοξη ελεγον την εξοδον αυτου ην εμελλεν
 πληρουν εν Ιερουσαλημ ³² ο δε Πετρος και οι συν αυτω ησαν
 βεβαρημενοι υπνω διαγρηγορησαντες δε ειδον την δοξαν αυτου και
 τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω ³³ και εγενετο εν τω δια-
 χωριζεσθαι αυτους απ αυτου ειπεν ο Πετρος προς τον Ιησουν επιστατα
 καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις σοι μιαν
 και Μωυσει μιαν και Ηλεια μιαν μη ειδως ο λεγει ³⁴ ταυτα δε
 αυτου λεγοντος εγενετο νεφελη και επεσκιαζεν αυτους εφοβηθησαν
 δε εν τω εκεινους εισελθειν εις την νεφελην ³⁵ και φωνη εγενετο
 εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο εκλελεγμενος
 ακουετε αυτου ³⁶ και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη Ιησους
 μονος και αυτοι εσιγησαν και ουδενι απηγγειλαν εν εκειναις ταις
 ημεραις ουδεν ων εωρακασιν ³⁷ εγενετο δε τη εξης κατελθοντων
 [αυτων] απο του ορους συνηνητησεν αυτω οχλος πολυς ³⁸ και ιδου
 ανηρ απο του οχλου εβοησεν λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψαι
 επι τον υιον μου οτι μονογενης μοι εστιν ³⁹ και ιδου πνευμα λαμ-
 βανει αυτον και εξαιφνης κραζει και ρησσει και σπαρασσει αυτον
 μετα αφρου και μογις αποχωρει απ αυτου συντριβον αυτον ⁴⁰ και
 εδεηθη των μαθητων σου ινα εκβαλουσιν αυτο και ουκ ηδυνηθησαν
⁴¹ αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη
 εως ποτε εσομαι προς υμας και ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε τον
 υιον σου ⁴² ετι δε προσερχομενου αυτου διερρηξεν αυτον το δαι-
 μονιον και συνεσπαραξεν επετιμησεν δε ο Ιησους τω πνευματι τω
 ακαθαρτω και ιασατο τον παιδα και απεδωκεν αυτον τω πατρι αυτου
⁴³ εξεπλησσοντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του θεου παντων δε
 θαυμαζοντων επι πασιν οις εποιει ειπεν προς τους μαθητας αυτου
⁴⁴ θεσθε υμεις εις τα ωτα υμων τους λογους τουτους ο γαρ υιος του
 ανθρωπου μελλει παραδιδωσθαι εις χειρας ανθρωπων ⁴⁵ οι δε ηγνοουν

το ρημα τουτο και ην παρακαλυμμενον απ αυτων ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβουντο ερωτησαι αυτον περι του ρηματος τουτου ⁴⁶ εισηλθεν δε διαλογισμος εν αυτοις το τις αν ειη μειζων αυτων ⁴⁷ ο δε Ιησους ιδων τον διαλογισμον της καρδιας αυτων επιλαβομενος παιδιον εστησεν αυτο παρ εαυτω ⁴⁸ και ειπεν αυτοις ος εαν δεξηται το παιδιον τουτο επι τω εμω ονοματι εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μικροτερος εν πασιν υμιν υπαρχων ουτος εστιν μεγας ⁴⁹ αποκριθεις δε Ιωαννης ειπεν επιστατα ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ηκολουθει μεθ ημων ⁵⁰ ειπεν δε προς αυτον ο Ιησους μη κωλυετε ος γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ υμων εστιν ⁵¹ εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τας ημερας της αναλημψεως αυτου και αυτος το προσωπον αυτου εστηρισεν του πορευεσθαι εις Ιερουσαλημ ⁵² και απεστειλεν αγγελους προ προσωπου αυτου και πορευθεντες εισηλθον εις κωμην Σαμαρειτων ωστε ετοιμασαι αυτω ⁵³ και ουκ εδεξαντο αυτον οτι το προσωπον αυτου ην πορευομενον εις Ιερουσαλημ ⁵⁴ ιδοντες δε οι μαθηται Ιακωβος και Ιωαννης ειπαν κυριε θελεις ειπωμεν πυρ καταβηναι απ ουρανου και αναλωσαι αυτους ⁵⁵ στραφεις δε επετιμησεν αυτοις ⁵⁶ [και επορευθησαν εις ετεραν κωμην] ⁵⁷ και πορευομενων αυτων [εν τη οδω] ειπεν τις προς αυτον ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη κυριε ⁵⁸ και ειπεν αυτω ο Ιησους αι αλωπεκες φωλεους εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινειν ⁵⁹ ειπεν δε προς ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν κυριε επιτρεψον μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου ⁶⁰ ειπεν δε αυτω αφες τους νεκρους [θαψαι τους εαυτων νεκρους] συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του θεου ⁶¹ ειπεν δε και ετερος ακολουθησω σοι κυριε πρωτον δε επιτρεψον μοι αποταξασθαι τοις εις τον οικον μου ⁶² ειπεν δε ο Ιησους προς αυτον ουδεις επιβαλων την χειρα αυτου επι αροτρον και βλεπων εις τα οπισω ευθετος εστιν εν τη βασιλεια του θεου.

10 Μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο Ιησους ετερους εβδομηκοντα και απεστειλεν ανα δυο προ προσωπου αυτου εις πασαν πολιν και τοπον ου εμελλεν αυτος ερχεσθαι ² ελεγεν δε προς αυτους ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου ινα εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου ³ υπαγετε ιδου αποστελλω υμας ως αρνας εν μεσω λυκων ⁴ μη βασταξετε βαλλαντιον μη πηραν μη υποδηματα και μηδενα κατα την οδον ασπασησθε ⁵ εις ην δ αν εισελθητε οικιαν λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω ⁶ και εαν η εκει υιος ειρηνης επαναπαησεται επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε

μηγε εφ υμας ανακαμφει ⁷ εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθοντες και πινοντες τα παρ αυτων αξιος γαρ ο εργατης του μισθου αυτου μη μεταβαινετε εξ οικιας εις οικιαν ⁸ και εις ην αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμας εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν ⁹ και θεραπευετε τους εν αυτη ασθενεις και λεγετε αυτοις ηγγικεν η βασιλεια του θεου εφ υμας ¹⁰ εις ην δ αν πολιν εισελθητε και μη δεχωνται υμας εισελθοντες εις τας πλατειας αυτης λεγετε ¹¹ και τον κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ της πολεως υμων εις τους ποδας ημων αποτινασσομεθα υμιν πλην τουτο γινωσκετε οτι ηγγικεν η βασιλεια του θεου ¹² λεγω υμιν οτι Σοδομοις εν τη ημερα εκεινη ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη ¹³ ουαι σοι Χοραζειν ουαι σοι Βηθσαιδα οτι ει εν Τυρω και Σιδωνι εγενηθησαν αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημενοι μετενοησαν ¹⁴ πλην Τυρω και Σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν τη κρισει η υμιν ¹⁵ και συ Καπερναουμ μη εως του ουρανου υψωθηση εως αδου καταβηση ¹⁶ ο ακουων υμων εμου ακουει και ο αθιτων υμας εμε αθιτει ο δε εμε αθιτων αθιτει τον αποστειλαντα με ¹⁷ υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα μετα χαρας λεγοντες κυριε και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου ¹⁸ ειπεν δε αυτοις εθιωρουν τον σαταναν εκ του ουρανου ως αστραπην πεσοντα ¹⁹ ιδου δεδωκα υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω οφειων και σκορπιων και επι πασαν δυναμιν του εχθρου και ουδεν υμας ου μη αδικησει ²⁰ πλην εν τουτω μη χαιρετε οτι πνευματα υμιν υποτασσεται χαιρετε δε οτι τα ονοματα υμων ενγεγραπται εν τοις ουρανοις ²¹ εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο ο Ιησους τω πνευματι τω αγιω και ειπεν εξομολογουμεν σοι πατερ κυριε του ουρανου και της [γης] οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο πατηρ οτι ουτως ευδοκια εγενετο εμπροσθεν σου ²² παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου και ουδεις επιγινωσκει τις εστιν ο υιος ει μη ο πατηρ και τις εστιν ο πατηρ ει μη ο υιος και ω εαν βουλεται ο υιος αποκαλυφαι ²³ και στραφεις προς τους μαθητας κατ ιδιαν ειπεν μακαριοι οι οφθαλμοι οι βλεποντες α βλεπετε ²⁴ λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεις επεδυμησαν ιδειν α υμεις βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν ²⁵ και ιδου νομικος τις ανεστη εκπειραζων αυτον λεγων διδασκαλε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω ²⁶ ο δε ειπεν προς αυτον εν τω νομω τι γεγραπται πως αναγινωσκεις ²⁷ ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ισχυι σου και εν

ολη τη διανοια σου και τον πλησιον σου ως σεαυτον ²⁸ ειπεν δε αυτω ο Ιησους ορθως απεκριθης τουτο ποιει και ζηση ²⁹ ο δε θελων δικαιωσαι εαυτον ειπεν προς τον Ιησουν και τις εστιν μου πλησιον ³⁰ υπολαβων δε ο Ιησους ειπεν ανθρωπος τις κατεβαινεν απο Ιερουσαλημ εις Ιερειχω και λησταις περιεπεσεν οι και εκδυσαντες αυτον και πληγας επιθεντες απηλθον αφεντες αυτον ημιθανη ³¹ κατα συγκυριαν δε ιερευς τις κατεβαινεν τη οδω εκεινη και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν ³² ομοιως δε και Λευειτης γενομενος κατα τον τοπον ελθων και ιδων αντιπαρηλθεν ³³ Σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθεν κατ αυτον και ιδων αυτον εσπλαγχνισθη ³⁴ και προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου επιχεων οινον και ελαιον επιβιβασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος ηγαγεν αυτον εις πανδοχειον και επεμεληθη αυτου ³⁵ και επι την αυριον εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν τω πανδοχει και ειπεν επιμεληθητι αυτου και ο τι αν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι μοι αποδωσω σοι ³⁶ τις ουν τουτων των τριων δοκει σοι πλησιον γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας ³⁷ ο δε ειπεν ο ποιησας μετ αυτου το ελεος ειπεν δε αυτω ο Ιησους πορευου και συ ποιει ομοιως ³⁸ εν δε τω πορευεσθαι αυτους και αυτος εισηλθεν ο Ιησους εις κωμην τινα γυνη δε τις ονοματι Μαρθα υπεδεξατο αυτον εις την οικιαν ³⁹ και αυτηδε ην αδελφη καλουμενη Μαριαμ και παρακαθεσθεισα προς τους ποδας του κυριου ηκουεν τον λογον αυτου ⁴⁰ η δε Μαρθα περισπατο περι πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κυριε ου μελει σοι οτι [η] αδελφη μου μονην με κατελειπεν διακονειν ειπον ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται ⁴¹ ειπεν δε αυτη ο κυριος Μαρθα Μαρθα μεριμνας και τριβαξεις περι πολλα ⁴² ολιγων δε εστιν χρεια η ενος Μαριαμ δε εξελεξατο την αγαθην μεριδα ητις ουκ αφαιρεθησεται αυτης.

11 Και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν τοπω τινι προσευχομενον ως επαυσατο ειπεν τις των μαθητων αυτου προς αυτον κυριε διδαξον ημας προσευχεσθαι καθως και Ιωαννης εδιδαξεν τους μαθητας αυτου ² ειπεν αυτοις οταν προσευχησθε λεγετε πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γεννηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γης ³ τον αρτον ημων τον επιουσιον διδου ημιν το καθ ημεραν ⁴ και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων και γαρ αυτοι αφιομεν παντι οφειλουσιν ημιν και μη εισνεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου ⁵ και ειπεν προς αυτους τις εξ υμων εξει φιλον και πορευσεται προς αυτον μεσονυκτιου και ειπη αυτω φιλε χρηση μοι τρεις αρτους ⁶ επειδη φιλος μου παρεγενετο εξ οδου προς με και ουκ εχω ο παραθησω αυτω

⁷ κακείνος εσώθεν αποκριθείς εφη μη μοι κοπους παρεχετε ἤδη ἡ θύρα κεκλεισται καὶ τὰ παῖδια μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοιτὴν εἰσιν οὐ δύναμαι ἀναστὰς δαῦναι σοι ⁸ λέγω ὑμῖν εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ διὰ γὰρ τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἀναστὰς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει ⁹ καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε κρούετε καὶ ἀνοίγησεται ὑμῖν ¹⁰ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγησεται ¹¹ τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσῃ αὐτῷ [ἡ ἰχθύν] μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὅφιν ἐπιδώσῃ αὐτῷ ¹² ἡ καὶ αἰτήσῃ ὦν μὴ σκορπίον ἐπιδώσῃ αὐτῷ ¹³ εἰ οὐ γὰρ ὑμεῖς πονηροὶ ὑπαρχόντες οἰδατε δοματὰ ἀγαθὰ δίδοναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πῶς μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ οὐράνιος δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν ¹⁴ καὶ ἡν ἐκβαλλῶν δαίμονιον καὶ αὐτὸ ἡν κῶφον καὶ ἐγένετο τοῦ δαίμονιου ἐξεληθόντος ἐλάλησεν ὁ κῶφος καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι ¹⁵ τινες δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον ἐν Βε[ε]ζ[ε]βουλ τῷ ἀρχόντι τῶν δαίμονιων ἐκβάλλει δαίμονια ὁ δὲ ἀποκριθείς εἶπεν πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν ¹⁶ ἕτεροὶ δὲ πειραζόντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζητοῦν παρ' αὐτοῦ ¹⁷ αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθεῖσα ἐρημύεται καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει ¹⁸ εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερισθῇ πῶς σταθῇσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὅτι λέγετε ἐν Βεελ[ζε]βουλ ἐκβάλλειν με τὰ δαίμονια ¹⁹ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβουλ ἐκβάλλω τὰ δαίμονια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἐσονται ²⁰ εἰ δὲ ἐν δακτυλῷ θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαίμονια ἀρὰ ἐφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ²¹ ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθ' ὅπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπαρχόντα αὐτοῦ ²² ἐπὶ δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ νικήσῃ αὐτόν τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ' ἣν ἐπεποιθεῖ καὶ τὰ σκυλὰ αὐτοῦ διαδίδωσιν ²³ ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστὶν καὶ ὁ μὴ συναγων μετ' ἐμοῦ σκορπιίζει με ²⁴ ὅταν τὸ ἀκαθάρτον πνεῦμα ἐξελθῇ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διερχεται δι' ἀνυδρῶν τοπῶν ζητοῦν ἀναπαυσιν καὶ μὴ εὐρίσκον τότε λέγει ὑποστρεψὼ εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον ²⁵ καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα σεσάρωμενον κεκοσμημένον ²⁶ τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γίνεται τὰ ἐσχάτα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρόνα τῶν πρώτων ²⁷ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτόν ταῦτα ἐπάρσασα τις γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου φωνήν εἶπεν αὐτῷ μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασα σε καὶ μαστοὺς οὓς ἐθήλασας ²⁸ αὐτὸς δὲ εἶπεν μένουγγε μακαριοὶ οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν ²⁹ τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροίζομένων

ηρξάτο λεγειν η γενεα αυτη πονηρα εστιν σημειον επιζητει και
 σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον Ιωνα του προφητου
³⁰ καθως γαρ εγενετο Ιωνας τοις Νινευειταις σημειον ουτως εσται και
 ο υιος του ανθρωπου τη γενεα ταυτη ³¹ βασιλισσα νοτου εγερθη-
 σεται εν τη κρισει μετα των ανδρων της γενεας ταυτης και κατα-
 κρινει αυτους οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σο-
 φιαν Σολομώντος και ιδου πλειον Σολομωνος ωδε ³² ανδρες Νινευειται
 αναστησονται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινουσιν
 αυτην οτι μετενοησαν εις το κηρυγμα Ιωνα και ιδου πλειον Ιωνα
 ωδε ³³ ουδεις λυχνον αφας τιθησιν αυτον υπο τον μοδιον αλλ επι
 την λυχνιαν και λαμπει πασιν τοις εν τη οικια ³⁴ ο λυχνος του
 σωματος εστιν ο οφθαλμος οταν η ο οφθαλμος σου απλους και ολον
 το σωμα σου φωτεινον εσται [επαν δε πονηρος η και το σωμα σου
 σκοτεινον ³⁵ σκοπει ουν μη το φως το εν σοι σκοτος εστιν] ³⁶ ει
 ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον μερος τι σκοτεινον εσται
 φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνος εν τη αστραπη φωτιξη σε ³⁷ εν
 δε τω λαλησαι αυτον ηρωτα αυτον Φαρισαιος οπως αριστηση παρ
 αυτω εισελθων δε ανεπεσεν ³⁸ ο δε Φαρισαιος ιδων εθαυμασεν οτι
 ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου ³⁹ ειπεν δε προς αυτον ο
 κυριος νυν υμεις οι Φαρισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινα-
 κος καθαριζετε το δε εσωθεν υμων γεμει αρπαγης και πονηριας
⁴⁰ αφρονες ουκ ο ποιησας το εξωθεν και το εσωθεν εποιησεν ⁴¹ πλην
 τα ενοντα δοτε ελεημοσυνην και ιδου απαντα καθαρα υμιν εστιν
⁴² ουαι υμιν τοις Φαρισαιοις οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το
 πηγανον και παν λαχανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγα-
 πην του θεου ταυτα δε εδει ποιησαι μοι κακεινα μη αφιεναι ⁴³ ουαι
 υμιν τοις Φαρισαιοις οτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συνα-
 γωгаις και τους ασπασμους εν ταις αγοραις ⁴⁴ ουαι υμιν γραμματεεις
 και Φαρισαιοι υποκριται οτι εστε ως τα μνημεια τα αδηλα και οι
 ανθρωποι περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν ⁴⁵ αποκριθεις δε τις
 των νομικων λεγει αυτω διδασκαλε ταυτα λεγων και ημας υβριζεις
⁴⁶ ο δε ειπεν και υμιν τοις νομικοις ουαι οτι φορτιζετε τους ανθρω-
 πους φορτια δυσβασταχτα και αυτοι υμεις ενι των δακτυλων υμων ου
 προσψαυετε τοις φορτιοις ⁴⁷ ουαι υμιν οτι οικοδομειτε τα μνημεια
 των προφητων οι δε πατερες υμων απεκτειναν αυτους ⁴⁸ αρα μαρ-
 τυρεите και συνευδοκειτε τοις εργοις των πατερων υμων οτι αυτοι μεν
 απεκτειναν αυτους υμεις δε οικοδομειτε ⁴⁹ δια τουτο και η σοφια
 του θεου ειπεν αποστελω εις αυτους προφητας και αποστολους εξ
 αυτων αποκτενουσιν και διωξουσιν ⁵⁰ ινα εκδικηθη το αιμα παντων

των προφητών το εκχυννομενον απο καταβολης κοσμου απο της γενεας ταυτης ⁵¹ απο αιματος Αβελ εως αιματος Ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστηριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης ⁵² ουαι υμιν τοις νομικοις οτι ηρατε την κλειδα της γνωσεως αυτοι ουκ εισηλθατε και τους εισερχομενους εκωλυσατε ⁵³ κακειθεν εξελθοντος αυτου ηρξαντο οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι δεινως ενεχειν και αποστομιζειν αυτον περι πλειονων ⁵⁴ ενεδρευοντες αυτον θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου.

12 Εν οις επισυναχθεισων των μυριαδων του λαου ωστε καταπατειν αλληλους ηρξατο λεγειν προς τους μαθητας αυτου πρωτον προσεχετε αυτοις απο της ζυμης των Φαρισαιων ητις εστιν υποκρισις ² ουδεν δε συγκεκαλυμμενον εστιν ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται ³ ανθ' ων οσα εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι ακουσθησεται και ο προς το ους ελαλησατε εν τοις ταμειοις κηρυχθησεται επι των δωματων ⁴ λεγω δε υμιν τοις φιλοις μου μη φοβηθητε απο των αποκτενοντων το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι ⁵ υποδειξω δε υμιν τινα φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εχοντα εξουσιαν εμβαλειν εις την γεενναν ναι λεγω υμιν τουτον φοβηθητε ⁶ ουχι πεντε στρουθια ασσαριων πωλειται δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του θεου ⁷ αλλα και αι τριχες της κεφαλης υμων πασαι ηριθμημεναι εισιν μη φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε ⁸ λεγω δε υμιν πας ος εαν ομολογησῃ [εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων και ο υιος του ανθρωπου ομολογησῃ] εν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του θεου ⁹ ο δε αρνησμενος με ενωπιον των ανθρωπων απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του θεου ¹⁰ και πας ος ερει λογον εις τον υιον του ανθρωπου αφεθησεται αυτω [τω δε εις το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται αυτω] ¹¹ οταν δε εισφερωσιν υμας εις τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιας μη μεριμνησητε πως η τι λαλησητε η τι ειπητε ¹² το γαρ αγιον πνευμα διδαξει υμας εν αυτη τη ωρα α δει ειπειν ¹³ ειπεν δε τις εκ του οχλου προς αυτον διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου την κληρονομιαν ¹⁴ ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τις με κατεστησεν κριτην η μεριστην εφ υμας ¹⁵ ειπεν δε προς αυτους ορατε και φυλασσεσθε απο πασης πλεονεξιας οτι ουκ εν τω περισσευειν τινη η ζωη αυτου εστιν εκ των υχαρχοντων αυτω ¹⁶ ειπεν δε προς αυτους παραβολην λεγων ανθρωπου τινος πλουσιου ηυφορησεν η χωρα ¹⁷ και διελογιζετο εν εαυτω λεγων τι ποιησω οτι ουκ εχω που συναξω τους καρπους μου ¹⁸ και ειπεν

τουτο ποιησω καθελω μου τας αποθηκας και μειζονας οικοδομησω
 και συναξω εκει παντα τον σιτον και τα αγαθα μου ¹⁹ και ερω τη
 ψυχη μου ψυχη εχεις πολλα αγαθα κειμενα εις ετη πολλα αναπαυου
 φαγε πιε ευφραινου ²⁰ ειπεν δε αυτω ο θεος αφρων ταυτη τη νυκτι
 αιτουσιν την ψυχην σου απο σου α δε ητοιμασας τινι εσται ²¹ ουτως
 ο θησαυριζων εαυτω και μη εις θεον πλουτων ταυτα λεγων εφωνει
 ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ²² ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου
 δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε μηδε
 τω σωματι τι ενδυσησθε ²³ η γαρ ψυχη υμων πλεον εστιν της
 τροφης και το σωμα του ενδυματος ²⁴ κατανοησατε τους κορακας
 οτι ουτε σπειρουσιν ουτε θεριζουσιν οισ ουκ εστιν ταμειον ουδε απο-
 θηκη και ο θεος τρεφει αυτους ποσω μαλλον υμεις διαφερετε των
 πετεινων ²⁵ τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται επι την ηλικιαν αυτου
 προσθειναι πηχυν ενα ²⁶ ει ουν ουδε ελαχιστον δυνασθε τι περι
 των λοιπων μεριμνατε ²⁷ κατανοησατε τα κρινα πως αυξανουσιν ου
 κοπιωσιν ουδε νηθουσιν λεγω δε υμιν ουδε Σολομων εν παση τη
 δοξη αυτου περιεβαλετο ως εν τουτων ²⁸ ει δε εν αγρω τον [χορτον]
 οντα σημερον και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον ο θεος ουτως
 αμφιεννυσιν πολλω μαλλον υμας ολιγοπιστοι ²⁹ και υμεις μη ζητετε
 τι φαγητε και τι πητε και μη μετεωριζεσθε ³⁰ ταυτα γαρ παντα
 τα εθνη επιζητουσιν υμων δε ο πατηρ οιδεν οτι χρηζετε τουτων
 παντων ³¹ πλην ζητετε την βασιλειαν αυτου και ταυτα παντα
 προστεθησεται υμιν ³² μη φοβου το μικρον ποιμνιον οτι ηυδοκησεν
 ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν ³³ πωλησατε τα υπαρχοντα
 υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλλαντια μη παλαιου-
 μενα θησαυρον ανεκλειπτον εν ταις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει
 ουδε σης διαφθειρει ³⁴ οπου γαρ εστιν ο θησαυρος υμων [εκει και
 η καρδια υμων] εσται ³⁵ εστωσαν υμων αι οσφυες περιεζωσμεναι
 και οι λυχνοι καιομενοι ³⁶ και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχο-
 μενοις τον κυριον αυτων ποτε αναλυση εκ των γαμων ινα ελθοντος
 και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω ³⁷ μακαριοι οι δουλοι εκεινοι
 ους ελθων ο κυριος ευρησει γρηγορουντας αμην λεγω υμιν οτι περι-
 ζωσεται και ανακλινει αυτους και παρελθων διακονησει αυτοις
³⁸ καν εν τη δευτερα και τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως
 μακαριοι εισιν οι δουλοι εκεινοι ³⁹ τουτο δε γινωσκετε οτι ει ηδει
 ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και
 ουκ αφηκεν διορυχθηναι τον οικον αυτου ⁴⁰ και υμεις γινεσθε
 ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται ⁴¹ ειπεν
 δε ο Πετρος κυριε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και

προς παντας ⁴² και ειπεν ο κυριος τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος και φρονιμος ον καταστησει ο κυριος επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω το σιτομετριον ⁴³ μακαριος ο δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ουτως ποιουντα ⁴⁴ αληθως λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον ⁴⁵ εαν δε ειπη ο κακος δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου χρονιζει μου ο κυριος ερχεσθαι και αρξεται τυπτειν τους παιδας και τας παιδισκας εσθιειν τε και πινειν και μεθυσκεσθαι ⁴⁶ ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γινωσκει και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των υποκριτων θησει ⁴⁷ εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου αυτου και μη ετοιμασας η ποιησας προς το θελημα του κυριου αυτου δαρησεται πολλας ⁴⁸ ο δε μη γνους ποιησας δε αξια πληγων δαρησεται ολιγας παντι δε ω εδοθη πολυ πολυ ζητηθησεται απ αυτου και ω παρεθετο πολυ περισσοτερον αιτησουσιν αυτον ⁴⁹ πυρ ηλθον βαλειν επι την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη ⁵⁰ βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως οτου τελεσθη ⁵¹ δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην δουναι εν τη γη ουχι λεγω υμιν αλλα διαμερισμον ⁵² εσονται γαρ απο του νυν πεντε [εν] ενι οικω διαμερισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν ⁵³ διαμερισθησονται πατηρ επι υιω και υιος επι πατρι μητηρ επι την θυγατερα και θυγατηρ επι την μητερα πενθερα επι την νυμφην εαυτης και νυμφη επι την πενθεραν ⁵⁴ ελεγεν δε και τοις οχλοις οταν ιδητε νεφελην ανατελλουσαν απο δυσμων ευθεως λεγετε οτι ομβρος ερχεται και γινεται ουτως ⁵⁵ και οταν νοτον πνεοντα και λεγετε κλυδων εσται και γινεται ⁵⁶ υποκριται το προσωπον της γης και του ουρανου οιδατε δοκιμαζειν τον δε καιρον τουτον πως ου δοκιμαζετε ⁵⁷ τι δε και αφ εαυτων ου κρινετε το δικαιον ⁵⁸ ως γαρ υπαγεις μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δος εργασιαν απηλλαχθαι απ αυτου μη ποτε κατασυρη σε προς τον κριτην και ο κριτης σε παραδωτω πρακτορι και ο πρακτωρ σε βαλει εις φυλακην ⁵⁹ λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως ου και το εσχατον λεπτον αποδως.

13 Παρησαν δε τινες εν αυτω τω καιρω απαγγελλοντες αυτω περι των Γαλιλαιων ων το αιμα εμιξεν Πειλατος μετα των θυσιων αυτων ² και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν αυτοις δοκειτε οτι οι Γαλιλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντας τους Γαλιλαιους εγενοντο οτι ταυτα πεπονθασιν ³ ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοησητε παντες ομοιως απολεισθε ⁴ εκεινοι οι δεκα οκτω εφ ους επεσεν ο πυργος εν τω Σιλωαμ και απεκτεινεν αυτους δοκειτε οτι ουτοι

οφείλεται εγενοντο παρα παντας τους ανθρωπους τους κατοικουντας εν Ιερουσαλημ ⁵ ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοησητε παντες ωσαυτως απολεισθε ⁶ ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τις πεφυτευμενην εν τω αμπελωνι αυτου και ηλθεν ζητων καρπον εν αυτη και ουχ ευρεν ⁷ ειπεν δε προς τον αμπελουργον ιδου τρια ετη αφ ου ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοφον ουν αυτην ινα τι και την γην καταργει ⁸ ο δε αποκριθεις αυτω λεγει κυριε αφες αυτην και τουτο το ετος εως ου σκαψω περι αυτην και βαλω κοπρια ⁹ καν μεν ποιηση καρπον εις το μελλον ει δε μηγε εκκοφεις αυτην ¹⁰ ην δε διδασκων ο Ιησους εν μια των ημερων εν τοις σαββασιν ¹¹ και ιδου γυνη εχουσα πνευμα ασθeneias ετη δεκα οκτω και ην συνκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυφαι εις το παντελες ¹² ιδων δε αυτην ο Ιησους προσεφωνησεν και ειπεν αυτη γυναι απολελυσαι της ασθeneias σου ¹³ και επεθηκεν αυτη τας χειρας και παραχρημα ανορθωθη και εδοξαζεν τον θεον ¹⁴ αποκριθεις δε ο αρχισυναγωγος αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο Ιησους ελεγεν τω οχλω οτι εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι εν αυταις ουν ερχομενοι θεραπευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου ¹⁵ απεκριθη δε αυτω ο κυριος και ειπεν υποκριτα εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο της φατνης και απαγαγων ποτιζει ¹⁶ ταυτην δε θυγατερα Αβρααμ ουσαν ην εδησεν ο σατανας ιδου δεκα και οκτω ετη ουκ εδει λυθηναι απο του δεσμου τουτου τη ημερα του σαββατου ¹⁷ και ταυτα λεγοντος αυτου κατησχυνοντο παντες οι αντικειμενοι αυτω και πας ο λαος εχαιρεν επι πασιν τοις ενδοξοις τοις γινομενοις υπ αυτου ¹⁸ ελεγεν ουν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θεου ¹⁹ ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εβαλεν εις τον κηπον αυτου και ηυξησεν και εγενετο εις δενδρον μεγα και τα πετεινα του ουρανου εσκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου ²⁰ και ειπεν παλιν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θεου ²¹ ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυφεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εξυμωθη ολον ²² και διεπορευετο κατα πολεις και κωμας διδασκων και πορειαν ποιουμενος εις Ιεροσολυμα ²³ ειπεν δε τις αυτω κυριε ει ολιγοι οι σωζομενοι ο δε ειπεν προς αυτους ²⁴ αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης πυλης οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχουσιν ²⁵ αφ ου εαν εγερθη ο οικοδεσποτης και αποκλειση την θυραν και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντες κυριε κυριε ανοιξον ημιν και αποκριθεις ερει υμιν ουκ οίδα υμας ποθεν εστε ²⁶ τοτε αρξησθε λαγειν εφαγομεν και επιομεν ενωπιον σου και εν

ταις πλατειαις ημων εδιδάξας ²⁷ και ερει υμιν ουκ οίδα υμας ποθεν εστε αποστήτε απ εμου παντες οι εργαται της αδικιας ²⁸ εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων οταν οψησθε Αβρααμ και Ισαακ και Ιακωβ και παντας τους προφητας εν τη βασιλεια του θεου υμας δε εκβαλλομενους εξω ²⁹ και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασιλεια του θεου ³⁰ και ιδου εισιν οι εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν πρωτοι οι εσονται εσχατοι ³¹ εν ταυτη τη ωρα προσηλθον τινες Φαρισαιοι λεγοντες αυτω εξελθε και πορευου εκειθεν οτι Ηρωδης θελει σε αποκτειναι ³² και ειπεν αυτοις πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμονια και ιασεις επιτελω σημερον και αυριον και τη τριτη [τελειουμαι ³³ πλην δει με σημερον και αυριον και τη εχομενη] πορευεσθαι οτι ουκ ενδεχεται προφητην απολεσθαι εξω Ιερουσαλημ ³⁴ Ιερουσαλημ Ιερουσαλημ η αποκτενουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον ορνις την εαυτης νοσσιαν υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε ³⁵ ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων λεγω δε υμιν οτι ου μη με ιδητε εως αν ηξει οταν ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονόματι κυριου.

14 Και εγενετο εν τω εισελθειν [αυτον] εις οικον τινος των αρχοντων των Φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον και αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον ² και ιδου ανθρωπος τις ην υδρωπικος εμπροσθεν αυτου ³ και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν προς τους νομικους και Φαρισαιους λεγων ει εξεστιν τω σαββατω θεραπευσαι η ου οι δε ησυχασαν ⁴ και επιλαβομενος ιασατο αυτον και απελυσεν ⁵ και αποκριθεις προς αυτους ειπεν τινος υμων ονος η βους εις φρεαρ πεσειται και ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν τη ημερα του σαββατου ⁶ και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι προς ταυτα ⁷ ελεγεν δε προς τους κεκλημενους παραβολην επεχων πως τας πρωτοκλισιας εξελεγοντο λεγων προς αυτους ⁸ οταν κληθης υπο τινος εις γαμους μη κατακλιθης εις την πρωτοκλισιαν μη ποτε εντιμοτερος η κεκλημενος υπ αυτου ⁹ και ελθων ο σε και αυτον καλεσας ερει σοι δος τουτω τοπον και τοτε αρξη μετα αισχυνης τον εσχατον τοπον κατεχειν ¹⁰ αλλ οταν κληθης πορευθεις αναπεσε εις τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκως σε ερει σοι φιλε προσαναβηθι ανωτερον τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον παντων των συνανακειμενων ¹¹ οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον υψωθησεται ¹² ελεγεν δε και τω κεκληκοτι αυτον οταν ποιης αριστον η δειπνον μη φωνει τους αδελφους σου μηδε τους συγγενεις σου μηδε

γειτονας πλουσιους μη ποτε και αυτοι αντικαλεσωσιν σε και γενηται
 ανταποδοσια σοι ¹³ αλλ οταν δοχην ποιης καλει πτωχους αναπηρους
 χωλους τυφλους ¹⁴ και μακαριος εση οτι ουκ εχουσιν ανταποδουναι
 σοι ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τη αναστασει των δικαιων ¹⁵ ακου-
 σας δε τις των συνανακειμενων ταυτα ειπεν αυτω μακαριος οστις
 φαγεται αρτον εν τη βασιλεια των ουρανων ¹⁶ ο δε ειπεν αυτω
 ανθρωπος τις εποιησεν δειπνον μεγαν και εκαλεσεν πολλους ¹⁷ και
 απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπειν τοις κεκλη-
 μενοις ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εισιν ¹⁸ και ηρξαντο απο μιας παντες
 παραιτεισθαι ο πρωτος ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκην
 απελθων ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρητημενον ¹⁹ και ετερος
 ειπεν ζευγη βων ηγορασα πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα
 ερωτω σε εχε με παρητημενον ²⁰ και ετερος ειπεν γυναικα εγημα
 και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν ²¹ και παραγενομενος ο δουλος
 απηγγειλεν τω κυριω αυτου ταυτα τοτε οργισθεις ο οικοδεσποτης
 ειπεν τω δουλω αυτου εξελθε ταχεως εις τας πλατειας και ρυμας
 της πολεως και τους πτωχους και αναπηρους και τυφλους και χω-
 λους εισαγαγε ωδε ²² και ειπεν ο δουλος κυριε γεγονεν ο προσετα-
 ξας και ετι τοπος εστιν ²³ και ειπεν ο κυριος προς τον δουλον
 εξελθε εις τας οδους και φραγμους και αναγκασον εισελθειν ινα
 γεμισθη μου ο οικος ²⁴ λεγω γαρ υμιν οτι ουδεις των ανδρων εκει-
 νων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου πολλοι γαρ εισιν
 κλητοι ολιγοι γαρ εκλεκτοι ²⁵ συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι πολλοι
 και στραφεις ειπεν προς αυτους ²⁶ ει τις ερχεται προς με και ου
 μισει τον πατερα και μητερα και την γυναικα και τεκνα και τους
 αδελφους και τας αδελφας ετι δε και την ψυχην εαντου ου δυναται
 ειναι μου μαθητης ²⁷ οστις ου βασταζει τον σταυρον αυτου και
 ερχεται οπισω μου ου δυναται ειναι μου μαθητης ²⁸ τις γαρ εξ
 υμων θελων πυργον οικοδομησαι ουχι πρωτον καθισας ψηφιζει την
 δαπανην ει εχει εις απαρτισμον ²⁹ ινα μη ποτε θεντος αυτου θε-
 μελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται
 αυτω εμπαιζειν ³⁰ λεγοντες οτι ουτος ο ανθρωπος ηρξατο οικοδομησαι
 και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι ³¹ η τις βασιλευς πορευομενος ετερω
 βασιλει συμβαλειν εις πολεμον ουχι πρωτον καθισας βουλευεται ει
 δυνατος εστιν εν δεκα χιλιασιν υπαντησαι τω μετα εικοσι χιλιαδων
 ερχομενω προς αυτον ³² ει δε μηγε [ετι αυτου πορρω οντος πρεσ]-
 βειαν αποστειλας ερωτα τα προς ειρηνην ³³ ουτως ουν πας εξ υμων
 ος ουκ αποτασεται πασιν τοις υπαρχουσιν αυτω ου δυναται ειναι
 μου μαθητης ³⁴ καλον ουν το αλας εαν δε και το αλας μωρανθη

εν τινι αρτυθησεται ³⁵ ουτε εις γην ουτε εις κοπριαν ευθετον εστιν εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα ακουειν ακουετω.

15 Ησαν δε αυτω παντες οι τελωναι εγγιζοντες και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου ² και διεγογγυζον οι Φαρισαιοι και οι γραμματεις λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνεσθιει αυτοις ³ ειπεν δε προς αυτους την παραβολην ταυτην λεγων ⁴ τις εξ υμων ανθρωπος εχων εκατον προβατα και απολεσας εξ αυτων εν ου καταλειπει τα ενενηκοντα εννεα εν τη ερημω και πορευεται επι το απολωλος εως ου ευρη αυτο ⁵ και ευρων επιτιθησιν επι του ωμου αυτου χαιρων ⁶ και ελθων εις τον οικον συνκαλει τους φιλους και τους γειτονας λεγων αυτοις συχαρητε μοι οτι ευρον το προβατον μου το απολωλος ⁷ λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εν [τω] ουρανω εσται επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι η επι ενενηκοντα [εννεα] δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας ⁸ η τις γυνη δραχμιας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν και ζητει επιμελως εως ου ευρη ⁹ και ευρουσα συνκαλει τας φιλας και τους γειτονας λεγουσα συχαρητε μοι οτι ηυρον την δραχμην ην απωλεσα ¹⁰ ουτως λεγω υμιν γινεται χαρα ενωπιον των αγγελων του θεου επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ¹¹ ειπεν δε ανθρωπος τις ειχεν δυο υιους ¹² και ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας ο δε διειλεν αυτοις τον βιον ¹³ και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων απαντα ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως ¹⁴ δαπανησαντος δε αυτου παντα εγενετο λιμος ισχυρα κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι ¹⁵ και πορευθεις εκολληθη ενι των πολιτων της χωρας εκεινης και επεμφεν αυτον εις τους αγρους αυτου βοσκειν χοιρους ¹⁶ και επεθυμει χορτασθηναι εκ των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου αυτω ¹⁷ εις εαυτον δε ελθων εφη ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσεουνται αρτων εγω δε λιμω ωδε απολλυμαι ¹⁸ αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου και ερω αυτω πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου ¹⁹ ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου ²⁰ και αναστας ηλθεν προς τον πατερα αυτου ετι δε αυτου μακραν απεχοντος ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον ²¹ ειπεν δε ο υιος αυτου πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ²² ειπεν δε ο πατηρ προς τους δουλους αυτου ταχυ ενεγκατε την πρωτην στολην και ενδυσατε αυτον

και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αυτου και υποδηματα εις τους ποδας ²³ και φερετε τον σιτευτον μοσχον θυσате και φαγοντες ευφρανθωμεν ²⁴ οτι ουτος ο υιος μου νεκρος ην και εξησεν απολωλως και ευρεθη και ηρξατο ευφραινεσθαι ²⁵ ην δε ο υιος αυτου ο πρεσβυτερος εν αγρω και ως ερχομενος ηγγισεν τη οικια ηκουσεν συμφωνιας και χορων ²⁶ και προσκαλεσαμενος ενα των παιδων επυνθανετο τι αν ειη ταυτα ²⁷ ο δε ειπεν αυτω οτι ο αδελφος σου ηκει και ηθυσεν ο πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον οτι υγιαινοντα αυτον υπελαβεν ²⁸ ωργισθη δε και ουκ ηθελησεν εισελθειν ο δε πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον ²⁹ ο δε αποκριθεις ειπεν τω πατρι αυτου ιδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκας εριφον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω ³⁰ οτε δε ο υιος σου ουτος ηλθεν ο καταφαγων σου τον βιον μετα των πορνων ηλθεν εθυσας αυτω τον σιτευτον μοσχον ³¹ ο δε ειπεν αυτω τεκνον συ παντοτε μετ εμου ει και παντα τα εμα σα εστιν ³² ευφρανθηγει δε και χαρηναι εδει οτι ο αδελφος σου ουτος νεκρος ην και εξησεν και απολωλως και ευρεθη.

16 Ελεγεν δε και προς τους μαθητας παραβολην ανθρωπος τις ην πλουσιος ος ειχεν οικονομον και ουτος διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα υπαρχοντα αυτου ² και φωνησας αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδος τον λογον της οικονομιας σου ου γαρ δυνηση ετι οικονομειν ³ ειπεν δε εν εαυτω ο οικονομος τι ποιησω οτι ο κυριος μου αφαιρειται την οικονομιαν απ εμου σκαπτειν ουκ ισχυω επαιτειν αισχυνομαι ⁴ εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω εκ της οικονομιας μου δεξωνται με εις τους οικους εαυτων ⁵ και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον των χρεοφειλετων του κυριου εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεις τω κυριω μου ■ ο δε ειπεν εκατον βαδους ελαιου ο δε ειπεν αυτω δεξαι σου τα γραμματα και καθισας ταχεως γραφον πεντηκοντα ⁷ επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεις ο δε ειπεν αυτω εκατον κορους σιτου λεγει αυτω δεξαι σου τα γραμματα και γραφον ογδοηκοντα ⁸ και επηγεσεν ο κυριος τον οικονομον της αδικιας οτι φρονιμως εποησεν οτι [οι] υιοι του αιωνος τουτου φρονιμωτεροι υπερ τους υιους του φωτος εις την γενεαν την εαυτων εισιν ⁹ και εγω υμιν λεγω ποιησατε φιλους εαυτοις εκ του μαμωνα της αδικιας ινα οταν εκλιπη δεξωνται υμας εις τας αιωνιους σκηνας ¹⁰ ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν και ο εν ελαχιστω αδικος και εν ο πολλω αδικος εστιν ¹¹ ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε το αληθινον [τις] υμιν πιστευσει ¹² και [ει] εν τω αλλοτρω πιστοι ουκ εγενεσθε το υμετερον τις δωσει

υμιν ¹³ ουδεις ουκετι δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα
 μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου
 καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μαμωνα ¹⁴ ηκουσιν δε
 ταυτα οι Φαρισαιοι φυλαργυροι υπαρχοντες και εξεμυκτηριζον αυτον
¹⁵ και ειπεν αυτοις υμεις εστε οι δικαιοουντες εαυτους ενωπιον των
 ανθρωπων ο δε θεος γινωσκει τας καρδιας υμων οτι το εν ανθρω-
 ποις ισχυρον βδελυγμα παρα τω θεω εστιν ¹⁶ ο νομος και οι προ-
 φηται μεχρι Ιωαννου απο τοτε η βασιλεια του θεου ευαγγελιζεται
 και πας εις αυτην βιαζεται ¹⁷ ευκοπωτερον δε εστιν τον ουρανον
 και την γην παρελθειν η του νομου μιαν κεραϊαν πεσειν ¹⁸ πας ο
 απολυων την γυναικα αυτου και γαμων ετεραν μοιχευει και ο απο-
 λελυμενην απο ανδρος γαμων μοιχευει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω
¹⁹ ανθρωπος τις ην πλουσιος και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον
 ευφραινομενος καθ ημεραν λαμπρως ²⁰ πτωχος δε τις ονοματι
 Λαζαρος εβεβλητο προς τον πυλωνα αυτου ειλωμενος ²¹ και επιθυ-
 μων χορτασθηναι εκ των ψιχιων των πιπτοντων εκ της τραπεζης
 του πλουσιου. αλλα και οι κυνες ερχομενοι απελειχον τα ελκη αυτου
²² και εγενετο αποθανειν τον πτωχον και απενεχθηναι αυτον υπο
 των αγγελων εις τον κολπον Αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιος
 [και] εταφη ²³ και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου υπαρ-
 χων εν βασανοις ορα τον Αβρααμ απο μακροθεν και Λαζαρον εν
 τοις κολποις αυτου ²⁴ και αυτος φωνησας ειπεν πατερ Αβρααμ
 ελεησον με και πεμφον Λαζαρον ινα βαψη το ακρον του δακτυλου
 αυτου υδατος και καταψυξη την γλωτταν μου οτι οδυνωμαι εν τη
 φλογι ταυτη ²⁵ ειπεν δε Αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβες τα
 αγαθα σου εν τη ζωη σου και Λαζαρος ομοιως τα κακα νυν δε
 ωδε παρακαλειται συ δε οδυνασαι ²⁶ και εν πασι τουτοις μεταξυ
 ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται οπως οι θελοντες διαβηναι
 ενθεν προς υμας μη δυνωνται μηδε οι εκει προς ημας διαπερωσιν
²⁷ ειπεν δε ερωτω σε πατερ Αβρααμ ινα πεμφης αυτον εις τον
 οικον του πατρος μου ²⁸ εχω γαρ πεντε αδελφους οπως διαμαρτυρη-
 ται αυτοις ινα μη και αυτοι συνελθωσιν εις τον τοπον ταυτης της
 βασανου ²⁹ λεγει δε Αβρααμ εχουσι Μωυσεα και τους προφητας
 ακουσατωσαν αυτων ³⁰ ο δε ειπεν ουχι πατερ Αβρααμ αλλ εαν τις
 απο νεκρων αναστη προς αυτους μετανοησουσιν ³¹ ειπεν δε αυτω
 ει Μωυσεως και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδε αν τις εκ νεκρων
 εγερθη πεισθησονται.

17 Ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου ανενδεκτον εστιν του τα
 σκανδαλα μη ελθειν πλην ουαι δι ου ερχεται ² λυσιτελει αυτω ει

λιθος μυλικος περικειται [περι τον τραχηλον αυτου] και ερριπται εις
 την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση των μικρων τουτων ενα ³ προσε-
 χετε εαυτοις εαν αμαρτη εις σε ο αδελφος σου επιτιμησον αυτω
 και εαν μετανοηση αφες αυτω ⁴ εαν επτακις της ημερας αμαρ-
 τηση εις σε και επτακις της ημερας επιστραφη προς σε λεγων
 μετανωω αφησεις αυτω ⁵ και ειπον οι αποστολοι τω κυριω προσθε-
 ημιν πιστιν ⁶ ειπεν ο κυριος ει εχετε πιστιν ως κοκκον σιναπεως
 ελεγετε αν τη συκη εκριζωθητι και φυτευθητι εν τη θαλασση και
 υπηκουσεν αν υμιν ⁷ τις δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η
 ποιμαινοντα ος εισελθοντι αυτω εκ του αγρου ερει αυτω ευθεως
 παρελθων αναπεσε ⁸ αλλ ουκ ερει αυτω ετοιμασον τι δειπνησω
 και περιζωσαμενος διακονει μοι εως ου φαγω και πιω και μετα
 ταυτα φαγεσαι και πιασαι συ ⁹ μη εχει χαριν τω δουλω οτι εποι-
 ησεν τα διαταχθεντα ου δοκω ¹⁰ ουτω και υμεις οταν ποιησητε
 τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν ο ωφειλομεν
 ποιησαι πεποιηκαμεν ¹¹ και εγενετο [εν τω] πορευεσθαι εις Ιερου-
 σαλημ και αυτος διηρχετο δια μεσον Σαμαριας και Γαλιλαιας
¹² και ερχομενου αυτου εις τινα κωμην υπηγτησαν αυτω δεκα λεπροι
 οι ανεστησαν πορρωθεν ¹³ και αυτοι ηραν φωνην λεγοντες Ιησου
 επιστατα ελεησον ημας ¹⁴ και ιδων ειπεν αυτοις πορευθεντες επι-
 δειξατε αυτους τοις ιερουσιν και εγενετο εν τω υπαγειν αυτους
 εκαθερισθησαν ¹⁵ εις δε εξ αυτων ιδων οτι ιαθη υπεστρεφεν μετα
 φωνης μεγαλης δοξαζων τον θεον ¹⁶ και επεσεν επι προσωπον
 παρα τους ποδας αυτου ευχαριστων αυτω και αυτος ην Σαμαρειτης
¹⁷ αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν ουχι οι δεκα εκαθερισθησαν οι δε
 εννεα [που] ¹⁸ ουχ ευρεθησαν υποστρεψαντες δουναι δοξαν τω θεω
 ει μη ο αλλογενης ουτος ¹⁹ και ειπεν αυτω αναστας πορευου οτι
 η πιστις σου σεσωκεν σε ²⁰ επερωτηθεις δε απο των Φαρισαιων
 ποτε ερχεται η βασιλεια του θεου απεκριθη αυτοις και ειπεν ουκ
 ερχεται η βασιλεια του θεου μετα παρατηρησεως ²¹ ουδε ερουσιν
 ιδου ωδε η ιδου εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θεου εντος υμων
 εστιν ²² ειπεν δε προς τους μαθητας ελευσονται ημεραι οτε επιθυ-
 μησετε μιαν των ημερων του υιου του ανθρωπου ιδειν και ουκ
 οψεσθε ²³ και ερουσιν υμιν ιδου εκει η ιδου ωδε μη εξελθητε μηδε
 διωξητε ²⁴ ωσπερ γαρ η αστραπη αστραπτουσα εκ των ουρανων η
 εις την υπ ουρανον λαμπει ουτως εσται ο υιος του ανθρωπου εν τη
 ημερα αυτου ²⁵ πρωτον δε δει αυτον πολλα παθειν και αποδοκι-
 μασθηναι απο της γενεας ταυτης ²⁶ και καθως εγενετο εν ταις
 ημεραις Νωε ουτως εσται [και] εν ταις ημεραις του υιου του θεου

²⁷ ἡσθιον ἐπινον ἐγάμουν ἐγαμίζοντο ἀρχὴ τῆς ἡμέρας εἰσηλθεν Νωε εἰς τὴν κιβωτον καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμος καὶ ἀπώλεσεν πάντας ²⁸ ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λωτ ἡσθιον ἐπινον ἠγοράζον ἐπώλουν ἐφύτευον ὠκοδομουν ²⁹ ἡ δὲ ἡμέρα ἐξηλθεν Λωτ ἀπο Σοδομων ἐβρεξεν πυρ καὶ θειον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντας ³⁰ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐστὶ ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλυπτέται ³¹ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅς ἐστὶ ἐπὶ τοῦ δωματός καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ μὴ καταβάτω αἱ αὐτὰ καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ³² μνημονεῦετε τῆς γυναικὸς Λωτ ³³ ὅς ἐάν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιησάσθαι ἀπολέσει αὐτὴν ὅς δ' ἀν' ἀπολέσει ζωογονήσῃ αὐτὴν ³⁴ λέγω ὑμῖν ὅτι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐσονται δύο ἐπὶ κλίνης μίας ὁ εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται ³⁵ ἐσονται δύο ἀληθινῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἡ μία παραληφθήσεται [ἡ δὲ ἕτερα ἀφεθήσεται] ³⁶ δύο ἐν τῷ ἀγρῷ εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται ³⁷ καὶ ἀποκριθέντες λεγούσιν αὐτῷ πού κυριε ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ὅπου τὸ πτωμα ἐκεῖ καὶ οἱ αἵτοι συναχθήσονται.

18 Ἐλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσευχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν ² λέγων κριτὴς [τις] ἦν ἐν τῇ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἀνθρώπον μὴ ἐντρεπομένος ³ χήρᾳ δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λεγούσα ἐκδικήσον με ἀπὸ τοῦ ἀντιδικοῦ μου ⁴ καὶ οὐκ ἠθέλην ἐπὶ χρόνον μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβούμαι οὐδὲ ἀνθρώπον ἐντρεπομαι ⁵ διὰ δὲ τὸ παρεχεῖν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτὴν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με ⁶ εἶπεν ὁ κύριος ἀκούσατε τι ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει ⁷ ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδικήσιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βρωντῶν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς ⁸ λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδικήσιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ἐν τάχει πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἀρὰ εὕρησιν τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἐχὼν ὦτα ἀκοῦειν ἀκουέτω ⁹ εἶπεν δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσιν δίκαιοι καὶ ἐξουθενούντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων ¹⁰ ἀνθρώποι δύο ἀνεβήσαν εἰς τὸ ἱερὸν προσευξάσθαι ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελωνῆς ¹¹ ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἠύχετο ὁ θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἀρπαγὲς ἀδικοὶ μοιχοὶ ἡ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελωνῆς ¹² νηστεύω δις τοῦ σαββάτου ἀποδεκᾶτω σοὶ πάντα ὅσα κτῶμαι ¹³ ὁ δὲ τελωνῆς μακροθὺν ἐστὼς οὐκ ἠθέλην οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπάραι εἰς τὸν οὐρανὸν ἀλλ' ἐτυπτεν τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων ὁ θεὸς ἱλάσθητι μοι

τω αμαρτωλω ¹⁴ λεγω υμιν κατεβη ουτος δεδικαιωμενος εν τω οικω
 αυτου παρ εκεινον οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται και ο
 ταπεινων εαυτον υψωθησεται ¹⁵ προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη
 ινα αυτων απτηται ιδοντες δε οι μαθηται επετιμων αυτοις ¹⁶ ο δε
 Ιησους προσεκαλεσατο αυτα λεγων αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς
 με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των
 ουρανων ¹⁷ αμην λεγω υμιν ος αν μη δεξηται την βασιλειαν του
 θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην ¹⁸ και επηρωτησεν
 αυτον τις αρχων λεγων διδασκαλε αγαθε τι ποιησας ζωνν αιωνιον
 κληρονομησω ¹⁹ ειπεν δε ο Ιησους τι με λεγεις αγαθον ουδεις
 αγαθος ει μη εις ο θεος ²⁰ τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη
 πορνευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης τιμα τον πατερα σου
 [και την μητερα σου] ²¹ ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξα εκ νεοτητος
 μου ²² ακουσας δε ο Ιησους ειπεν αυτω ετι εν σοι λειπει παντα
 οσα εχει πωλησον και διαδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω
 και δευρο ακολουθει μοι ²³ ο δε ακουσας ταυτα περιλυπος εγενηθη
 ην γαρ πλουσιος σφοδρα ²⁴ ιδων δε αυτον ο Ιησους ειπεν πως
 δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εις την βασιλειαν του θεου εισελευ-
 σονται ²⁵ ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρυμαλιας βελονης εισελ-
 θειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου ²⁶ ειπον δε ακου-
 οντες και τις δυναται σωθηναι ²⁷ ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα
 ανθρωποις δυνατα παρα τω θεω εστιν ²⁸ ειπεν δε ο Πητρος ιδου
 ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι ²⁹ ο δε ειπεν αυτοις
 αμην λεγω υμιν οτι ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η γυναικα η
 αδελφας η γονεις η τεκνα ενεκεν της βασιλειας του θεου ³⁰ ος
 ουχι μη απολαβη πολλαπλασιονα εν τω καιρω τουτω και εν τω
 αιωνι τω ερχομενω ζωνν αιωνιον ³¹ παραλαβων ουν τους δωδεκα
 ειπεν προς αυτους ιδου αναβαινομεν εις Ιεροσολυμα και τελειωθησεται
 παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων τω υιω του θεου ³² παρα-
 δοθησεται γαρ τοις εθνεσιν και εμπαιχθησεται και υβρισθησεται
 και εμπτυσθησεται ³³ και μαστιγωσαντες αποκτενουσιν αυτον και
 τη ημερα τη τριτη αναστησεται ³⁴ και αυτοι ουτοι ουδεν τουτων
 συνηκαν και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ αυτων και ουκ
 εγινωσκον τα λεγομενα ³⁵ εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εις
 Ιερειχω τυφλος τις εκαθητο επι την οδον επαιτων ³⁶ ακουσας δε
 οχλου διαπορευομενου επυνθανετο τι αν ειη τουτο ³⁷ απηγγειλαν
 δε αυτω οτι Ιησους ο Ναζωραιος παρέρχεται ³⁸ και εβοησεν λεγων
 υιε Δαυειδ ελεησον με ³⁹ και οι προαγοντες επετιμων αυτω ινα
 σιωπηση και αυτος πολλω μαλλον εκραζεν υιε Δαυειδ [ελεησον με]

⁴⁰ σταθείς δε ο Ιησους εκελευσεν αυτον αχθηναι προς αυτον εγγισαντος δε αυτου επηρωτησεν αυτον ⁴¹ λεγων τι σοι θελεις ποιησω [ο δε ειπεν κυριε ινα αναβλεψω] ⁴² και ο Ιησους ειπεν αυτω αναβλεπον η πιστις σου σεσωκεν σε ⁴³ και παραχρημα ανεβλεφεν και ηκολουθει αυτω δοξαζων τον θεον [και πας ο λαος ιδων εδωκεν αινον τω θεω].

19 Και εισελθων διηρχετο την Ιερειχω ² και ιδου ανηρ ονοματι καλουμενος Ζακχαιος και ουτος ην αρχιτελωνης και αυτος πλουσιος ³ και εξητει ιδειν τον Ιησουν τις εστιν και ουκ ηδυνατο απο του οχλου οτι τη ηλικια μικρος ην ⁴ και δραμων εμπροσθεν ανεβη επι συκομορεαν ινα ιδη αυτον οτι εκεινης εμελλεν διερχεσθαι ⁵ και ως ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψας ο Ιησους ειπεν προς αυτον Ζακχαιε σπευσας καταβηθι σημερον γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι ⁶ και σπευσας κατεβη και υπεδεξατο αυτον χαιρων ⁷ και ιδοντες παντες διεγογγυζον λεγοντες οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι ⁸ σταθείς δε Ζακχαιος ειπεν προς τον κυριον ιδου τα ημιση μου των υπαρχοντων διδωμι τοις πτωχοις και ει τινος τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν ⁹ ειπεν δε προς αυτον ο κυριος οτι σημερον σωτηρια τω οικω τουτω εγενετο καθοτι και αυτος υιος Αβρααμ εγενετο ¹⁰ ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλος ¹¹ ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεις ειπεν παραβολην δια το εγγυς ειναι αυτον Ιερουσαλημ και δοκειν αυτους οτι παραχρημα μελλει η βασιλεια του θεου αναφαινεσθαι ¹² ειπεν ουν ανθρωπος τις ευγενης επορευετο εις χωραν μακραν λαβειν εαυτω βασιλειαν και υποστρεφαι ¹³ και καλεσας δεκα δουλους εαυτου εδωκεν αυτοις δεκα μνας και ειπεν προς αυτους πραγματευεσθε εως ερχομαι ¹⁴ οι δε πολιται αυτου εμισουν αυτον και απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου λεγοντες ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημας ¹⁵ και εγενετο εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι τους δουλους τουτους οις δεδωκει το αργυριον ινα γνω τι διεπραγματευσαντο ¹⁶ παρεγενετο δε ο πρωτος λεγων κυριε η μνα σου δεκα προσηργασατο μνας ¹⁷ και ειπεν αυτω ευ δουλε αγαθε οίδαμεν οτι εν ελαχιστω πιστος εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων ¹⁸ και ηλθεν ο δευτερος λεγων η μνα σου κυριε εποιησεν πεντε μνας ¹⁹ ειπεν δε και τουτω και συ επανω γινου πεντε πολεων ²⁰ και ο ετερος ηλθεν λεγων κυριε ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω ²¹ εφοβουμην γαρ σε οτι ανθρωπος αυστηρος ει αιρεις ο ουκ εθηκας και θεριζεις οπου ουκ εσπειρας ²² λεγει αυτω εκ του στοματος σου κρινω σε πονηρε δουλε

ηδεις οτι εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι αιρω ο ουκ εδηκα και θεριζω
 ο ουκ εσπειρα ²³ και δια τι ουκ εδωκας μου το αργυριον επι
 τραπεζαν καγω ελθων συν τοκω αν αυτο επραξα ²⁴ και τοις παρε-
 στωσιν ειπεν αρατε απ αυτου την μναν και δοτε τω τας δεκα μνας
 εχοντι ²⁵ και ειπον αυτω κυριε εχει δεκα μνας ²⁶ λεγω υμιν οτι
 παντι τω εχοντι δοθησεται και περισσευθησεται απο δε του μη
 εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου ²⁷ πλην τους εχθρους μου
 εκεινους δε τους μη θελησαντας με βασιλευσαι [επ] αυτους αγαγετε
 ωδε και κατασφαξετε αυτους εμπροσθεν μου ²⁸ και ειπων ταυτα
 επορευετο εμπροσθεν αναβαινων εις Ιερουσολυμα ²⁹ και εγενετο ως
 ηγγισεν εις Βηθφαγη και Βηθανιαν προς το ορος καλουμενον
 ελαιων απεστειλεν δυο των μαθητων ³⁰ [λεγων] υπαγετε εις την
 απεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ
 ον ουδεις πωποτε των ανθρωπων εκαθισεν λυσαντες αυτον απαγα-
 γετε ³¹ και εαν τις υμας επερωτα δια τι λυετε ουτως ερειτε οτι
 ο κυριος αυτου χρειαν εχει ³² απελθοντες δε οι απεσταλμενοι ευρον
 καθως ειπεν αυτοις ³³ λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπον οι κυριοι
 αυτου προς αυτους τι λυετε τον πωλον ³⁴ οι δε ειπον οτι ο κυριος
 αυτου χρειαν εχει ³⁵ και ηγαγον αυτον προς τον Ιησουν και επιρι-
 ψαντες τα ιματια επι τον πωλον επεβησαν τον Ιησουν ³⁶ πορευο-
 μενου δε αυτου υπεστρωννυσον τα ιματια αυτων εν τη οδω ³⁷ εγγι-
 ζοντος δε αυτου ηδη προς τη καταβασει του ορους των ελαιων
 ηρξατο απαν το πληθος των μαθητων χαιρειν και αινειν τον θεον
 φωνη μεγαλη περι παντων ων ειδον δυναμεων ³⁸ λεγοντες ευλογη-
 μενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου εν ουρανω ειρηνη και δοξα εν
 υψιστοις ³⁹ και τινες των Φαρισαιων απο του οχλου ειπον προς
 αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοις μαθηταις σου ⁴⁰ και ειπεν αυτοις
 λεγω υμιν οτι εαν ουτοι σιωπησουσιν οι λιθοι κεκραξονται ⁴¹ και
 ως ηγγικεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ αυτην λεγων ⁴² ει εγnows
 εν τη ημερα ταυτη και συ τα προς ειρηνην νυν δε εκρυβη απο
 σφθαλμων σου ⁴³ οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και παρεμβαλουσιν οι
 εχθροι σου χαρακα σοι και περικυκλωσουσιν σε και συνεξουσιν σε
 παντοθεν ⁴⁴ και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ
 αφησουσιν λιθον επανω λιθου εν σοι ανθ ων ουκ εγnows τον καιρον
 της επισκοπης σου ⁴⁵ και εισελθων εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν
 τους πωλουντας ⁴⁶ λεγων αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσ-
 ευχης υμεις δε αυτον επόισατε σπηλαιον ληστων ⁴⁷ και ην
 διδασκων καθ ημεραν εν τω ιερω οι δε αρχιερεις και οι γραμμα-
 τεις εξητουν απολεσαι αυτον και οι πρωτοι του λαου ⁴⁸ και ουχ

ευρισκον το τι ποιησωσιν αυτω ο λαος γαρ απας εξεκρεματο αυτου ακουων.

20 Και εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντος αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επεστησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις συν τοις πρεσβυτεροις ² και ειπον λεγοντες προς αυτον ειπον ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις εστιν ο δους σοι την εξουσιαν ταυτην ³ αποκριθεις δε ειπεν προς αυτους ερωτησω υμας καγω ενα λογον και ειπατε μοι ⁴ το βαπτισμα Ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων ⁵ οι δε συνελογισαντο προς εαυτους οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει δια τι ουκ επιστευσατε αυτω ⁶ εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων ο λαος απας καταλιθασει ημας πεπεισμενος γαρ εστιν Ιωαννην προφητην ειναι ⁷ και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν ⁸ και ο Ιησους ειπεν αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω ⁹ ηρξατο δε προς τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωπος εφυτευσεν αμπελωνα και εξεδετο αυτον γεωργοις και απεδημησεν εις χρονους ικανους ¹⁰ και καιρω απεστειλεν προς τους γεωργους δουλων ινα απο του καρπου του αμπελωνος δωσουσιν αυτω [οι δε γεωργοι] ιδοντες εξαπεστειλαν αυτον δειραντες κενον ¹¹ και προσεθετο ετερον πεμφαι δουλων οι δε κακεινον δειραντες και ατιμασαντες εξαπεστειλαν κενον ¹² και προσεθετο ετερον πεμφαι οι δε και τουτον τραυματισαντες εξεβαλον ¹³ ειπεν δε ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησω πεμφω τον υιον μου τον αγαπητον ισως τουτον εντραπησονται ¹⁴ ιδοντες δε αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια ¹⁵ και εκβαλοντες αυτον εξω του αμπελωνος απεκτειναν τι ουν ποιησει αυτοις ο κυριος του αμπελωνος ¹⁶ ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ακουσαντες δε ειπον μη γενοιτο ¹⁷ ο δε εμβλεψας ειπεν αυτοις τι ουν εστιν το γεγραμμενον τουτο λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας ¹⁸ πας ο πεσων επ εκεινον τον λιθον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον ¹⁹ και εξητησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον λαον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ειπεν ²⁰ και παρατηρησαντες απεστειλαν ενκαθετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου ωστε παραδουναι αυτον τη αρχη και εξουσια του ηγεμονος ²¹ και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν οτι ορθως λαλεις και διδασκεις και ου λαμβανεις το προσωπον αλλ επ

αληθειας την οδον του θεου διδασκεις ²² εξεστιν ημιν Καισαρι φορον δουναι η ου ²³ κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν ειπεν προς αυτους ²⁴ δειξατε μοι δηναριον οι δε ηνεγκαν προς αυτον δηναριον και ειπεν προς αυτους τινος εχει εικονα και επιγραφην οι δε ειπαν Καισαρος ²⁵ ο δε ειπεν προς αυτους τοιουν αποδοτε τα Καισαρος Καισαρι και τα του θεου τω θεω ²⁶ και ουκ ισχυσαν επιλαβεσθαι του ρηματος αυτου εναντιον του λαου και θαυμασσαντες επι τη αποκρισει αυτου εσιγησαν ²⁷ ελθοντες δε τινες των Φαρισαιων οι λεγοντες αναστασιν μη ειναι επηρωτων αυτον ²⁸ λεγοντες διδασκαλε Μωυσης εγραψεν ημιν εαν τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος ην ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου ²⁹ επτα ουν αδελφοι ησαν και ο πρωτος λαβων γυναικα απεθανεν ατεκνος ³⁰ και ο δευτερος ελαβεν την γυναικα και ουτος ατεκνος απεθανεν ³¹ και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως δε και οι επτα ου κατελιπον τεκνα και απεθανον ³² υστερον και η γυνη απεθανεν ³³ η γυνη ουν εν τη αναστασει τινος αυτων γινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα ³⁴ και ειπεν αυτοις ο Ιησους οι υιοι του αιωνος τουτου γαμουσιν και γαμискονται ³⁵ οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται ³⁶ ουτε αποθानειν επι δυνανται ως αγγελοι γαρ εισιν και υιοι θεου της αναστασεως υιοι οντες ³⁷ οτι δε εγειρονται οι νεκροι και Μωυσης εμηνυσεν ως λεγει επι της βατου κυριον τον θεον Αβρααμ και θεον Ισαακ και θεον Ιακωβ ³⁸ θεος δε ουκ εστιν νεκρων αλλα ζωντων παντες γαρ αυτω ζωσιν ³⁹ αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων ειπον διδασκαλε καλως ειπας ⁴⁰ ουκετι γαρ ετολμων ερωτησαι αυτον ουδεν ⁴¹ ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον Χριστον ειναι Δαυειδ υιον ⁴² αυτος γαρ Δαυειδ λεγει εν βιβλω ψαλμων ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου ⁴³ εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου ⁴⁴ Δαυειδ ουν κυριον αυτον καλει και πως υιος αυτου εστιν ⁴⁵ ακουοντος δε παντος του λαου ειπεν τοις μαθηταις αυτου ⁴⁶ προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαις περιπατειν και φιλουντων ασπασμους εν ταις αγοραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις ⁴⁷ οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει μακραν προσευχομενοι ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα.

21 Αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλοντας εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων πλουσιους ² ειδεν δε και τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει λεπτα δυο ³ και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα

αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν ⁴ παντες γαρ ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης εβαλεν εις τα δωρα παντα τον βιον ον ειχεν εβαλεν ⁵ και τινων λεγοντων περι του ιερου οτι λιθοις καλοις και αναθεμασιν κεκοσμηται ειπεν ⁶ ταυτα α θεωρειτε ελευσονται ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται ωδε λιθος επι λιθον ος ου καταλυθησεται ⁷ επηρωτησαν δε αυτον λεγοντες διδασκαλε ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη ταυτα γινεσθαι ⁸ ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη ουν πορευθητε οπισω αυτων ⁹ οταν δε ακουσητε πολεμους και ακαταστασιας μη πτοηθητε δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον αλλ ουκ ευθως το τελος ¹⁰ τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν ¹¹ σεισμοι τε μεγαλοι και κατα τοπους λοιμοι και λιμοι εσονται φοβητρα τε και σημεια μεγαλα απ ουρανου εσται ¹² προ δε τουτων παντων επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες εις συναγωγας αυτων και φυλακας· απαγομενους επι βασιλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονοματος μου ¹³ αποβησεται υμιν εις μαρτυριον ¹⁴ θεσθε ουν εν ταις καρδιαις υμων μη προμελεταν απολογηθηναι ¹⁵ εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφιαν η ου δυνησονται αντιστηναι η αντειπειν απαντες οι αντικειμενοι υμιν ¹⁶ παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων και συγγενων και φιλων και θανατωσουσιν εξ υμων ¹⁷ και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ¹⁸ και θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη αποληται ¹⁹ εν τη υπομονη υμων κτησασθε τας ψυχας υμων ²⁰ οταν δε ιδητε κυκλουμενην Ιερουσαλημ υπο στρατοπεδων τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης ²¹ τοτε οι εν τη Ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη και οι εμμεσω αυτης εκχωρειτωσαν και [οι] εν ταις χωραις μη εισερχεσθωσαν εις αυτην ²² οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα ²³ ουαι δε ταις θηλαζουσαις και ταις εν γαστρι εχουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης και οργη τω λαω τουτω ²⁴ και πεσουνται στοματι μαχαιρας και αιχμαλωτισθησονται εις τα εθνη παντα και Ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι ου πληρωθωσιν καιροι εθνων ²⁵ και εσται σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων εν απορια ηχους θαλασσης και σαλου ²⁶ αποφυχοντων ανθρωπων απο φοβου και προσδοκias των επερχομενων τη οικουμενη αι γαρ δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται ²⁷ και τοτε οφονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαις μετα δυναμεως και

δοξης πολλης ²⁸ αρχομενων δε toutων γινεσθαι ανακυψατε και επαρατε τους οφθαλμους υμων διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων ²⁹ και ειπεν παραβολην αυτοις ιδετε την συκην και παντα τα δενδρα ³⁰ οταν προβαλωσιν ηδη βλεποντες αφ εαυτων γινωσκετε οτι εγγυς εστιν το θερος ³¹ ουτως και υμεις οταν ιδητε ταυτα γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του θεου ³² αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν ταυτα παντα γενηται ³³ ο ουρανος και η γη παρελευσεται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν ³⁴ προσεχετε δε αυτοις μη ποτε βαρηθωσιν αι καρδιαι υμων εν κραιπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και επιστη εφ υμας αιφνιδιος η ημερα εκεινη ³⁵ ως παγίς εισελευσεται γαρ επι παντας τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης ³⁶ αγρυπνειτε ουν εν παντι καιρω δεομενοι ινα κατισχυσητε εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του ανθρωπου ³⁷ ην δε τας ημερας εν τω ιερω διδασκων τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις το ορος το καλουμενον ελαιων ³⁸ και πας ο λαος ωρθηριζεν προς αυτον εν τω ιερω ακουειν αυτου.

22 Ηγγιζεν δε η εορτη των αζυμων η λεγομενη πασχα ² και εζητουν οι αρχιερεις και οι γραμματαις το πως ανελωσιν αυτον εφοβουντο γαρ τον λαον ³ εισηλθεν δε ο σατανας εις Ιουδαν τον καλουμενον Ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα ⁴ και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και τοις γραμματευσιν και τοις στρατηγοις το πως αυτον παραδω αυτοις ⁵ και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω αργυριον δουναι ⁶ και εξωμολογησεν και εξητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον ατερ οχλου αυτοις ⁷ ηλθεν δε ημερα των αζυμων η εδει θυεσθαι το πασχα ⁸ και απεστειλεν Πετρον και Ιωαννην ειπων πορευθεντες ετοιμασατε ημιν το πασχα ινα φαγωμεν ⁹ οι δε ειπον αυτω που θελεις ετοιμασωμεν ¹⁰ ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν εις ην εισπορευεται ¹¹ και ερειτε τω οικοδεσποτη της οικιας λεγει ο διδασκαλος που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω ¹² κακεινος υμιν δειξει αναγαιον μεγα εστρωμενον εκει ετοιμασατε ¹³ απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκει αυτοις και ητοιμασαν το πασχα ¹⁴ και οτε εγενετο η ωρα ανεπεσεν και οι δωδεκα αποστολοι συν αυτω ¹⁵ και ειπεν προς αυτοους επιθυμια επεδυμησα τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν ¹⁶ λεγω γαρ υμιν οτι ου μη φαγω αυτο εως οτου πληρωθη η βασιλεια του θεου ¹⁷ και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας

ειπεν λαβετε το ποτηριον και διαμερισατε εις αυτους ¹⁸ λεγω γαρ υμιν οτι ου μη πιω απο του νυν απο του γεννηματος της αμπελου εως ου η βασιλεια του θεου ελθη ¹⁹ και λαβων αρτον ευχαριστησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν το σωμα μου το υπερ υμων διδομενον τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν ²⁰ και το ποτηριον ωσαυτως μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυννομενον ²¹ πλην ιδου η χειρ του παραδιδοντος με μετ εμου επι της τραπεζης ²² οτι ο μεν υιος του ανθρωπου κατα το ωρισμενον πορευεται πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται ²³ και αυτοι ηρξαντο συζητειν προς εαυτους το τις αρα ην εξ αυτων ο τουτο μελλων ποιειν ²⁴ εγενετο δε και φιλονεικια εν αυτοις το τις αρα αυτων δοκει ειναι μειζων ²⁵ ο δε ειπεν αυτοις οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν αυτων και οι εξουσιαζοντες αυτων ευεργεται καλουνται ²⁶ υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν υμιν γινεσθω ως ο νεωτερος και ηγουμενος ως ο διακονων ²⁷ τις δε μειζων εστιν ο ανακειμενος η ο διακονων ουχι ο ανακειμενος εγω δε εμμεσω υμων ειμι ως ο διακονων ²⁸ υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ εμου εν τοις πειρασμοις μου ²⁹ καγω διατιθημι υμιν διαθηκην καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου διαθηκην ³⁰ ινα εσθιητε και πινητε επι της τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου και καθηρεσθη επι δωδεκα θρονων κρινοντες τας δωδεκα φυλας του Ισραηλ ³¹ ειπεν δε ο κυριος Σιμων Σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σινασαι ως τον σιτον ³² εγω δε εδεθηθην περι σου ινα μη εκλιπη η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηρισον τους αδελφους σου ³³ ο δε ειπεν κυριε μετα σου ετοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι ³⁴ ο δε ειπεν λεγω σοι ου φωνησει σημερον αλεκτωρ εως τρις με απαρνηση ειδεναι ³⁵ [και ειπεν αυτοις οτε απεστειλα] υμας ατερ βαλλαντιου και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε οι δε ειπον ουθενος ³⁶ ειπεν δε αυτοις αλλα νυν ο εχων βαλλαντιον αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησατω το ιματιον αυτου και αγορασατω μαχαιραν ³⁷ λεγω γαρ υμιν οτι τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων ελογισθη και γαρ τα περι εμου τελος εχει ³⁸ οι δε ειπαν κυριε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις ικανον εστιν ³⁹ και εξελθων ο Ιησους [επορευθη] κατα το ειωθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε αυτω οι μαθηται αυτου ⁴⁰ γενομενος δε επι του τοπου [ειπεν] αυτοις προσευχεσθε μη εισελθειν εις πειρασμον ⁴¹ και αυτος απεσπασθη απ αυτων ωσει λιθου βολην και θεις τα γονατα προσηυξατο ⁴² λεγων πατερ ει βουλει παρενεγκε

το ποτηριον τουτο απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γενεσθω ⁴⁵ και αναστας επορευθη προς τους μαθητας ευρεν αυτους κοιμωμενους απο της λυπης ⁴⁶ και ειπεν αυτοις τι καθευδετε ανασταντες προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον ⁴⁷ ετι αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος Ιουδας εις των δωδεκα προηρχετο αυτους και ηγγισεν τω Ιησου φιλησαι αυτον ⁴⁸ Ιησους ειπεν αυτω Ιουδα φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδως ⁴⁹ οι δε περι αυτον ιδοντες το εσομενον ειπον κυριε ει παταξομεν εν μαχαيري ⁵⁰ και επαταξεν εις τις εξ αυτων τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν το ους αυτου το δεξιον ⁵¹ αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν εατε εως τουτου και αφαμενος του ωτιου ιασατο αυτον ⁵² ειπεν δε ο Ιησους προς τους παραγινομενους επ αυτον αρχιερεις και στρατηγους του ιερου και πρεσβυτερους ως επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με ⁵³ καθ ημεραν οντος μου εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τας χειρας επ εμε αλλ αυτη εστιν η ωρα και η εξουσια του σκοτους ⁵⁴ συλλαβοντες δε αυτον ηγαγον εις την οικιαν του αρχιερεως ο δε Πετρος ηκολουθει απο μακροθεν ⁵⁵ περιψαντων δε αυτων πυρ εμμεσω της αυλης και συνκαθισαντων εκαθητο ο Πετρος εμμεσω αυτων ⁵⁶ ιδουσα δε αυτον παιδισκη τις καθημενον προς το φως ατενισασα αυτω ειπεν και ουτος συν αυτω ην ⁵⁷ ο δε ηρνησατο λεγων γυναι ουκ οιδα αυτον ⁵⁸ και μετα βραχυ ετερος ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων ει ο δε Πετρος ειπεν ουκ ειμι ⁵⁹ και διαστησασης ως ωρας μιας αλλος τις ισχυριζετο λεγων επ αληθειας και ουτος μετ αυτου ην και γαρ Γαλιλαιος εστιν ⁶⁰ ειπεν δε ο Πετρος ανθρωπε ουκ οιδα ο λεγεις και παραχρημα ετι αυτου λαλουντος εφωνησεν αλεκτωρ ⁶¹ και στραφεις ο κυριος ενεβλεψεν τω Πετρω και εμνησθη ο Πετρος του ρηματος του κυριου ως ειπεν αυτω οτι πριν αλεκτορα φωνησαι σημερον απαρνηση με τρις ⁶² και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως ⁶³ και οι ανδρες οι συνεχοντες αυτον ενεπαιζον αυτον δεροντες ⁶⁴ και περικαλυψαντες αυτον ετυπτον αυτου το προσωπον [και] επηρωτων αυτον λεγοντες προφητευσον τις εστιν ο παισας σε ⁶⁵ και ετερα πολλα βλασφημουντες ελεγον εις αυτον ⁶⁶ και ως εγενετο ως ημερα συνηχθη το πρεσβυτεριον του λαου αρχιερεις τε και γραμματαις και απηγαγον αυτον εις το συνεδριον αυτων λεγοντες ει συ [ει] ο Χριστος ειπε ημιν ⁶⁷ ειπεν δε αυτοις εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε ⁶⁸ εαν δε ερωτησω υμας ου μη αποκριθητε μοι ⁶⁹ απο του νυν δε οφεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως αυτου ⁷⁰ ειπον δε παντες συ ουν ει ο υιος του θεου ο δε προς αυτους εφη υμεις λεγετε οτι εγω ειμι

⁷¹ οι δε ειπον αν τι εχομεν μαρτυριας χρειαν αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματος αυτου.

23 Και ανασταν απαν το πληθος αυτων ηγαγον αυτον επι τον Πειλατον ² ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντες τουτον ευρομεν διαστρεφοντα το εθνος ημων και κωλυοντα φορους Καισαρι διδοναι και λεγοντα εαυτον Χριστον βασιλεα ειναι ³ ο δε Πειλατος επηρωτησεν αυτον λεγων συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων ο δε αποκριθεις αυτω εφη συ λεγεις ⁴ ο δε Πειλατος εφη προς τους αρχιερεις και τους οχλους ουδεν ευρισκω αιτιον εν τω ανθρωπω τουτω ⁵ οι δε επισχυον λεγοντες ανασειει τον λαον διδασκων καθ' ολης της Ιουδαιας και αρξαμενος απο της Γαλιλαιας εως ωδε ⁶ Πειλατος δε ακουσας Γαλιλαιαν επηρωτησεν ει ο ανθρωπος Γαλιλαιος εστιν ⁷ επιγνους οτι εν τη εξουσια του Ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον προς Ηρωδην οντα και αυτον εν Ιεροσολυμοις εν ταις ημεραις εκειναις ⁸ ο δε Ηρωδης ιδων τον Ιησουν εχαρη λιαν ην γαρ εξ ικανων χρονων θελων ιδειν αυτον δια το ακουειν αυτον περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν απ αυτου γινομενον ⁹ επηρωτα δε αυτον εν λογοις ικανοις αυτος δε ουδεν απεκρινατο αυτω ¹⁰ εισηκεισαν δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις ευτονως κατηγορουντες αυτου ¹¹ εξουθενησας δε αυτον και ο Ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου και εμπαιξας περιβαλων εσθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω Πειλατω ¹² εγενοντο δε φιλοι ο τε Ηρωδης και ο Πειλατος εν αυτη τη ωρα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς εαυτους ¹³ Πειλατος δε συναλεσαμενος τους αρχιερεις και τους αρχοντας και τον λαον ¹⁴ ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρινας ουδεν ευρισκω εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων κατηγορειτε κατ αυτου ¹⁵ αλλ ουδε Ηρωδης ανεπεμψεν αυτον προς ημας και ιδου ουδεν αξιον θανατου εστιν πεπραγμενον αυτω ¹⁶ παιδευσας ουν αυτον απολυσω ¹⁷ αναγκην δε εχων κατα εορτην απολυνει αυτοις ενα ¹⁸ ανεκραγον δε πανπληθει λεγοντες αιρετε τουτον απολυσον δε ημιν τον Βαραββαν ¹⁹ οστις ην τινα δια στασιν γενομενην εν τη πολει και φονον βληθεις εν τη φυλακη ²⁰ παλιν δε ο Πειλατος εφωνησεν αυτους θελων απολυσαι τον Ιησουν ²¹ οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον αυτον ²² ο δε τριτον εφη προς αυτους τι γαρ κακον εποιησεν ουδεν γαρ αιτιον θανατου ευρον εν αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω ²³ οι δε επεκειντο φωναίς μεγαλαιοι αιτουμενοι αυτον σταυρωθηναι και κατισχυον αι φωναι αυτων και των αρχιερων ²⁴ και Πειλατος επεκρινεν

γενεσθαι το αιτημα αυτων ²⁵ απελυεν δε τον δια στασιν και φονον
 βεβλημενον εν τη φυλακη ον ητουντο τον δε Ιησουν παρεδωκεν τω
 θεληματι αυτων ²⁶ και ως απηγαγον αυτον επιλαβομενοι Σιμωνα
 τινα Κυρηναιον ερχομενον απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον
 φερειν οπισθεν του Ιησου ²⁷ ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του
 λαου και γυναικων και εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον ²⁸ στραφεις
 δε προς αυτας ο Ιησους ειπεν θυγατερες Ιερουσαλημ μη κλαιετε επ
 εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων ²⁹ οτι ιδου
 ερχονται αι ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στειραι και κοιλιαι
 αι ουκ εγεννησαν και μαστοι οι ουκ εξεθρεψαν ³⁰ τοτε αρξονται
 λεγειν τοις ορεσιν πεσατε εφ ημας και τοις βουνοις καλυψατε ημας
³¹ οτι εν τω υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενηται
³² ηγοντο δε και ετεροι δυο κακουργοι συν αυτω αναιρεσθηναι ³³ και
 οτε εισηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον Κρανιον εκει εσταυρωσαν
 αυτον και τους κακουργους ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων
³⁴ οι δε διαμεριζομενοι τα ιματια αυτου εβαλον κληρον ³⁵ και
 εισητηκει ο λαος θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντες λεγοντες
 αλλους εσωσεν σωσατω εαυτον ει ουτος εστιν ο υιος του θεου ο
 εκλεκτος ³⁶ ενεπαιζον δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι
 οξος προσφεροντες αυτω ³⁷ και λεγοντες ει συ ει ο βασιλευς των
 Ιουδαιων σωσον σεαυτον ³⁸ ην δε και η επιγραφη αυτη γεγραμμενη
 ο βασιλευς των Ιουδαιων ουτος ³⁹ εις δε των κρεμαμενων κακουργων
 εβλασφημει αυτον λεγων ει συ ει ο Χριστος σωσον σεαυτον και
 ημας ⁴⁰ αποκριθεις δε ο ετερος επιτιμων αυτω εφη ουδε φοβη συ
 τον θεον οτι εν τω αυτω κριματι ει ⁴¹ και ημεις μεν δικαιοις αξια
 γαρ ων επραξαμεν απολαβωμεν ουτος δε ουδεν αποπον επραξεν ⁴² και
 ελεγεν τω Ιησου μνησθητι μου εν τη βασιλεια σου ⁴³ και ειπεν
 αυτω ο Ιησους αμην λεγω σοι σημερον μετ εμου εση εν τω παρα-
 δεισω ⁴⁴ και ην ωσει ωρα εκτη και σκοτος εγενετο εφ ολην την
 γην εως ωρας ενατης ⁴⁵ του ηλιου εκλιποντος εσχισθη δε το κατα-
 πετασμα του ναου μεσον ⁴⁶ και φωνησας φωνη μεγαλη ο Ιησους
 ειπεν πατερ εις χειρας σου παρατιθημι το πνευμα μου τουτο δε
 ειπων εξεπνευσεν ⁴⁷ ιδων δε ο εκατονταρχος το γενομενον εδοξαζεν
 τον θεον λεγων οντως ο ανθρωπος ουτος δικαιος ην ⁴⁸ και παντες
 οι συνπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωρησαντες τα
 γινομενα τυπτοντες τα στηθη υπεστρεφον ⁴⁹ εισητηκισαν δε παντες
 οι γνωστοι αυτω απο μακροθεν και αι γυναικες [αι] συνακολουθη-
 σασαι αυτω απο της Γαλιλαιας ορωσαι ταυτα ⁵⁰ και ιδου ανηρ
 ονοματι Ιωσηφ βουλευτης υπαρχων ανηρ αγαθος και δικαιος ⁵¹ ουτος

ουκ ην συνκαταθεμενος τη βουλη και τη πράξει αυτων απο Αριμαθαιας πολεως των Ιουδαιων ος προσεδεχετο την βασιλειαν του θεου ⁵² ουτος προσελθων τω Πειλατω ητησατο το σωμα του Ιησου ⁵³ και καθελων ενετυλιξεν αυτο σινδονι και εθηκεν αυτο εν μνημειω λαξευτω ου ουκ ην ουδεις ουπω κειμενος ⁵⁴ και ημερα ην παρασκευης και σαββατον επεφωσκεν ⁵⁵ κατακολουθησασαι δε αι γυναικες αιτινες ησαν συνεληλυθυιαι εκ της Γαλιλαιας αυτω εθεασαντο το μνημειον και ως ετεθη το σωμα αυτου ⁵⁶ υποστρεφασαι δε ητοιμασαν αρωματα και μυρα και το μεν σαββατον ησυχασαν.

24 Κατα δε την εντολην τη μια των σαββατων ορθρου βαθειας ηλθον επι το μνημειον φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα και τινες συν αυτοις ² ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον απο του μνημειου ³ εισελθουσαι δε ουχ ευρον το σωμα του Ιησου ⁴ και εγενετο εν τω διαπορεισθαι αυτας περι τουτου και ιδου ανδρες δυο επεστησαν αυταις εν εσθησεσιν αστραπτουσais ⁵ εμφοβων δε γενομενων αυτων και κλινουσων το προσωπον εις την γην ειπον προς αυτας τι ζηтите τον ζωντα μετα των νεκρων ⁶ ουκ εστιν ωδε αλλα ηγερεθη μνησθητε ως ελαλησεν υμιν ετι ων εν τη Γαλιλαια ⁷ λεγων οτι δει παραδοθηναι τον υιον του ανθρωπου εις χειρας ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι και τη τριτη ημερα αναστηναι ⁸ και εμνησθησαν των ρηματων αυτου ⁹ και υποστρεφασαι απο του μνημειου απηγγειλαν ταυτα παντα τοις ενδεκα συν τοις λοιποις ¹⁰ ησαν δε Μαριαμ η Μαγδαληνη και Ιωανα και Μαρια Ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταις ελεγον προς τους αποστολους ταυτα ¹¹ και εφανησαν ενωπιον αυτων ωσει ληρος τα ρηματα [ταυτα] και ηπιστουν αυταις ¹² ο δε Πετρος αναστας εδραμεν επι το μνημειον και παρακυφας βλεπει τα οθονια κειμενα και απηλθεν προς εαυτον θαυμαζων το γεγονος ¹³ και ιδου δυο εξ αυτων ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ωρα εις κωμην απεχουσαν σταδιους εξηκοντα απο Ιερουσαλημ η ονομα Εμμαους ¹⁴ και αυτοι ωμιλουν προς αλληλους περι παντων των συμβεβηκοτων τουτων ¹⁵ και εγενετο εν τω ομιλειν αυτους και συζητειν και αυτοις ο Ιησους εγγισας συνεπορευετο αυτοις ¹⁶ οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουντο του μη επιγινωαι αυτον ¹⁷ ειπεν δε προς αυτους τινες οι λογοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους περιπατουντες και εστηθησαν σκυθρωποι ¹⁸ αποκριθεις δε εις εξ αυτων ονοματι Κλεοπας ειπεν προς αυτον συ μονος παροιkeys εν Ιερουσαλημ και ουκ εγνωs τα γενομενα εν αυτη εν ταις ημεραις ταυταις ¹⁹ και ειπεν αυτοις ποια οι δε ειπον αυτω τα περι Ιησου του Ναζωραιου ος εγε-

νετο ανηρ προφητης δυνατος εν εργω και λογω ενωπιον του θεου
 και παντος του λαου ²⁰ οπως τε παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεις και
 οι αρχοντες ημων εις κριμα θανατου και εσταυρωσαν αυτον ²¹ ημεις
 δε ελπιζομεν οτι ουτος εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον Ισραηλ αλλα
 γε και συν πασιν τουτοις τριτην ταυτην ημεραν αγει αφ ου ταυτα
 εγενοντο ²² αλλα και γυναικες τινες εξ ημων εξεστησαν ημας γινο-
 μεναι ορθριαι επι το μνημειον ²³ και μη ευρουσαι το σωμα αυτου
 ηλθον λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι οι λεγουσιν αυτον
 ζην ²⁴ και απηλθον τινες των συν ημιν επι το μνημειον και ευρον
 ουτως καθως και αι γυναικες ειπον αυτον δε ουκ ειδον ²⁵ και αυτος
 ειπεν προς αυτους ω ανοητοι και βραδεις τη καρδια του πιστευειν
 επι πασιν οις ελαλησαν οι προφηται ²⁶ ουχι ταυτα εδει παθειν τον
 Χριστον και εισελθειν εις την δοξαν αυτου ²⁷ και αρξαμενος απο
 Μωυσεως και απο παντων των προφητων διερμηνευεν αυτοις εν
 πασαις ταις γραφαις τα περι αυτου ²⁸ και ηγγισαν εις την κωμην
 ου επορευοντο και αυτος προσεποιησατο πορρωτερον πορευεσθαι
²⁹ και παρεβιασοντο αυτον λεγοντες μεινον μεθ ημων οτι προς εσπεραν
 εστιν και κεκληκεν η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοις
³⁰ και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ αυτων λαβων τον αρτον
 ευλογησεν και κλασας επεδιδου αυτοις ³¹ αυτων δε διηνοιχθησαν
 οι οφθαλμοι και επεγνωσαν αυτον και αυτος αφαντος εγενετο απ
 αυτων ³² και ειπον προς αλληλους ουχι η καρδια ημων καιομενη
 ην εν ημιν ως ελαλει ημιν εν τη οδω και ως διηνοιγεν ημιν τας
 γραφας ³³ και ανασταντες αυτη τη ωρα υπεστρεψαν εις Ιερουσαλημ
 και ευρον συνηθροισμενους τους ενδεκα και τους συν αυτοις ³⁴ λε-
 γοντας οτι οντως ηγερθη ο κυριος και ωφθη Σιμωνι ³⁵ και αυτοι
 εξηγγουντο τα εν τη οδω και ως εγνωσθη αυτοις εν τη κλασει του
 αρτου ³⁶ ταυτα δε αυτων λαλουντων αυτος εστη ο Ιησους εν μεσω
 αυτων και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν μη φοβεισθε εγω ειμι ³⁷ πτοη-
 θεντες δε και ενφοβοι γενομενοι εδοκουν πνευμα θεωρειν ³⁸ και
 ειπεν αυτοις τι τεταραγμενοι εστε και δια τι διαλογισμοι αναβαινουσιν
 εις τας καρδιας υμων ³⁹ ιδετε τας χειρας μου και τους ποδας και
 τους τυπους των ηλων οτι εγω ειμι ο αυτος ψηλαφησατε με και
 ιδετε οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει καθως εμε θεωρειτε
 εχοντα ⁴⁰ και τουτο ειπων εδειξεν αυτοις τας χειρας και τους ποδας
⁴¹ ετι δε απιστουντων αυτων απο της χαρας και θαυμαζοντων ειπεν
 αυτοις ο Ιησους εχετε τι βρωσιμον ενθαδε ⁴² οι δε επεδωκαν αυτω
 ιχθυος οπτου μερος ⁴³ και λαβων ενωπιον αυτων εφαγεν ⁴⁴ ειπεν
 δε προς αυτους ουτοι οι λογοι μου ους ελαλησα προς υμας ετι ων

συν υμιν οτι δει πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα εν τω νομω Μωυσεως και τοις προφηταις και ψαλμοις περι εμου ⁴⁵ τοτε διηνοιξεν αυτων τον νουν του συνιεναι τας γραφας ⁴⁶ και ειπεν αυτοις ουτως γεγραπται εδει παθειν τον Χριστον και αναστηναι εκ νεκρων τη τριτη ημερα ⁴⁷ και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων εις παντα τα εθνη αρξαμενον απο Ιερουσαλημ ⁴⁸ υμεις μαρτυρες εστε τουτων ⁴⁹ καγω αποστελλω την επαγγελιαν του πατρος μου εφ υμας υμεις δε καθισατε εν τη πολει Ιερουσαλημ εως ου ενδυσησθε εξ υψους δυναμιν ⁵⁰ εξηγαγεν δε αυτους εως προς Βηθανιαν και επαρας τας χειρας αυτου ευλογησεν αυτους ⁵¹ και εγενετο εν τω ευλογειν αυτον αυτους διεστη απ αυτων και ανεφερετο εις τον ουρανον ⁵² και αυτοι προσκυνησαντες αυτον υπεστρεψαν εις Ιερουσαλημ μετα χαρας μεγαλης ⁵³ και ησαν δια παντος εν τω ιερω αινουντες και ευλογουντες τον θεον αμην.

Das Evangelium nach Johannes.

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος ² οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεὸν ³ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν ⁴ ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων ⁵ καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν ⁶ ἐγένετο ἀνθρώπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης ⁷ οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ ⁸ οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός ⁹ ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν ὃ φωτίζει πάντα ἀνθρώπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον ¹⁰ ἐν τῷ κόσμῳ ἦν καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἐγνώ ¹¹ εἰς τὰ ἰδία ἦλθεν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον ¹² ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ¹³ οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θεληματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θεληματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν ¹⁴ καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογένητος παρὰ πατρός πληρῆς χάριτος καὶ ἀληθείας ¹⁵ Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων οὗτος ἦν ὃν εἶπον ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἐμπροσθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτος μου ἦν ¹⁶ ὅτι ἐκ τοῦ πληρωματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος ¹⁷ ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσεως ἐδόθη ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο ¹⁸ θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο ¹⁹ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου ὅτε ἀπεστείλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱερουσαλὺμ ἱερεῖς καὶ Λευεῖτας πρὸς αὐτὸν ἵνα ἐρωτήσουσιν αὐτὸν σὺ τίς εἶ ²⁰ καὶ ὡμολόγησεν [καὶ οὐκ ἠρνήσατο ὡμολόγησεν] ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμι ὁ Χριστὸς ²¹ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τί οὖν Ἠλείας εἶ σὺ καὶ λέγει οὐκ εἰμι ὁ προφήτης εἶ σὺ καὶ ἀπεκρίθη οὐ ²² εἶπον

ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δωμεν τοις πεμφασιν ημας τι λεγεις
 περι σεαυτου ²³ εφη εγω φωνη βοωντος εν τη ερημω ευθυνατε την
 οδον κυριου καθως ειπεν Ησαιας ο προφητης ²⁴ και οι απεσταλ-
 μενοι ησαν εκ των Φαρισαίων ²⁵ και ηρωτησαν αυτον και ειπον
 αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο Χριστος ουδε Ηλειας ουδε ο
 προφητης ²⁶ απεκρινατο αυτοις ο Ιωαννης λεγων εγω βαπτιζω εν
 υδατι μεσος δε υμων εστηκεν ον υμεις ουκ οιδατε ²⁷ ο οπισω μου
 ερχομενος ου ουκ ειμι εγω αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα [του
 υποδηματος] ²⁸ ταυτα εν Βηθανια εγενετο περαν του Ιορδανου οπου
 ην Ιωαννης βαπτιζων ²⁹ τη επαυριον βλεπει τον Ιησουν ερχομενον
 προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θεου ο αιρων την αμαρτιαν
 του κοσμου ³⁰ ουτος εστιν περι ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται
 ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην ³¹ καγω ουκ
 εγνων αυτον αλλ ινα φανερωθη τω Ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν
 υδατι βαπτιζων ³² και εμαρτυρησεν Ιωαννης λεγων οτι τεθεαμαι το
 πνευμα καταβαινον ως περιστεραν εξ ουρανου και εμεινεν επ αυτον
³³ αλλ ο πεμφας με βαπτιζειν εν υδατι εκεινος μοι ειπεν εφ ον αν
 ιδης το πνευμα καταβαινον και μενον επ αυτον ουτος εστιν ο βαπτι-
 ζων εν τω πνευματι τω αγιω ³⁴ καγω εωρακα και μεμαρτυρηκα
 οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου ³⁵ τη επαυριον ειστηκει παλιν ο
 Ιωαννης και εκ των μαθητων αυτου δυο ³⁶ και εμβλεψας τω Ιησου
 περιπατουντι λεγει ιδε ο αμνος του θεου ³⁷ και ηκουσαν οι δυο
 αυτου μαθηται λαλουντος και ηκολουθησαν τω Ιησου ³⁸ στραφεις
 δε ο Ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι
 ζητετε οι δε ειπον αυτω ραββι ο λεγεται μεθερμηνευομενον διδασκαλε
 που μενεις λεγει αυτοις ερχεσθε και οψεσθε ³⁹ ηλθον ουν και ειδον
 που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα ην ως
 δεκατη ⁴⁰ ην δε Ανδρεας ο αδελφος Σιμωνος Πετρου εις εκ των
 δυο των ακουσαντων παρα Ιωαννου και ακολουθησαντων αυτω
⁴¹ ευρισκει ουτος πρωτος τον αδελφον τον ιδιον Σιμωνα και λεγει
 αυτω ευρηκαμεν τον Μεσσιαν ο εστιν μεθερμηνευομενος Χριστος
 ηγαγεν δε αυτον προς τον Ιησουν ⁴² εμβλεψας αυτω ο Ιησους περι-
 πατουντι λεγει ει συ ει Σιμων ο υιος Ιωνα συ κληθηση Κηφας ο
 ερμηνευεται Πετρος ⁴³ τη επαυριον ηθελησεν εξελθειν εις την Γαλι-
 λαιαν και ευρισκει Φιλιππον και λεγει αυτω ο Ιησους ακολουθει
 μοι ⁴⁴ ην δε ο Φιλιππος απο Βηθσαιδα εκ της πολεως Ανδρεου
 και Πετρου ⁴⁵ ευρισκει Φιλιππος τον Ναθαναηλ και λεγει αυτω ον
 εγραψεν Μωυσης εν τω νομω και οι προφηται ευρηκαμεν Ιησουν
 υιον του Ιωσηφ τον απο Ναζαρετ ⁴⁶ και ειπεν αυτω Ναθαναηλ εκ

Ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω ο Φιλιππος ερχου και ιδε ⁴⁷ ειδεν ο Ιησους τον Ναθαναηλ ερχομενον προς αυτον και λεγει περι αυτου ει αληθως Ισραηλειτης εν ω δολος ουκ εστιν ⁴⁸ λεγει αυτω Ναθαναηλ ποθεν με γινωσκεις απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτω προ του σε Φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε ⁴⁹ απεκριθη αυτω Ναθαναηλ ραββει συ ει ο υιος του θεου συ βασιλευς ει του Ισραηλ ⁵⁰ απεκριθη Ιησους και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι ειδον σε υποκατω της συκης πιστευεις μειζον τουτων οψη ⁵¹ και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν οψεσθε τον ουρανον ανεωγοτα και τους αγγελους του θεου αναβαινοντας και καταβαινοντας επι τον υιον του ανθρωπου.

2 Και τη ημερα τη τριτη γαμος εγενετο εν Κανα της Γαλιλαιας και ην η μητηρ του Ιησου εκει ² εκληθη δε ο Ιησους και οι μαθηται αυτου εις τον γαμον ³ και υστερησαντος οινου λεγει η μητηρ του Ιησου προς αυτον οινον ουκ εχουσιν ⁴ λεγει αυτη ο Ιησους τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει η ωρα μου ⁵ λεγει η μητηρ αυτου τοις διακονοις ο τι αν λεγη υμιν ποιησατε ⁶ ησαν δε εκει λιθιναι υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των Ιουδαιων κειμεναι χωρουσαι ανα μετρητας δυο η τρεις ⁷ λεγει αυτοις ο Ιησους γεμισατε τας υδριας υδατος και εγεμισαν αυτας εως ανω ⁸ λεγει αυτοις ο Ιησους αντλησατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλινω οι δε ηνεγκαν ⁹ ως δε εγευσατο ο αρχιτρικλινος το υδωρ [οινον] γεγενημενον και ουκ ηδει ποθεν εστιν οι δε διακονοι ηδεισαν οι ηντληκοτες το υδωρ φωνει τον νυμφιον ο αρχιτρικλινος ¹⁰ και λεγει αυτω πας ανθρωπος πρωτον τον καλον οινον τιθησιν και οταν μεθυσωσιν τον ελασσω συ тетτηρηκας τον καλον οινον εως αρτι ¹¹ ταυτην εποιησεν αρχην [των σημειων] ο Ιησους εν Κανα της Γαλιλαιας και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εις αυτον οι μαθηται αυτου ¹² μετα τουτο κατεβη εις Καπαρναουμ αυτος και η μητηρ αυτου και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλας ημερας ¹³ και εγγυσ ην το πασχα η εορτη των Ιουδαιων και ανεβη εις Ιεροσολυμα ο Ιησους ¹⁴ και ευρεν εν τω ιερω τους πωλουντας βοας και προβατα και περιστερας και τους κερματιστας καθημενους ¹⁵ και ποιησας φραγγελιον εκ σχοιניων και παντας εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τους βοας και των κολλυβιστων εξεχεεν τα κερματα και τας τραπεζας ανεστρεψεν ¹⁶ και τοις τας περιστερας πωλουσιν ειπεν αρατε ταυτα εντευθεν μη ποιεите τον οικον του πατρος μου οικον εμποριου ¹⁷ εμνησθησαν οι μαθηται αυτου οτι γεγραμμενον εστιν ο ζηλος του οικου σου καταφαγεται με ¹⁸ απεκριθησαν οι

Ιουδαιοι και ειπον αυτω τι σημειον δεικνυεις ημιν οτι ταυτα ποιεις
¹⁹ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτοις λυσατε τον ναον τουτον και
 εν τρισιν ημεραις εγερω αυτον ²⁰ ειπαν ουν οι Ιουδαιοι τεσσερακοντα
 και εξ ετεσιν οικοδομηθη ο ναος ουτος και συ εν τρισιν ημεραις
 εγερεις αυτον ²¹ εκεινος δε ελεγεν περι του ναου του σωματος αυτου
²² οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι μαθηται αυτου οτι
 τουτο Ιησους ελεγεν και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ω ειπεν ο
 Ιησους ²³ ως δε ην εν τοις Ιεροσολυμοις εν τω πασχα εν τη εορτη
 πολλοι επιστευσαν εις το ονομα αυτου θεωρουντες αυτου τα σημεια
 α ποιει ²⁴ αυτος δε ο Ιησους ουκ επιστευεν αυτοις δια το αυτον
 γινωσκειν παντας ²⁵ και οτι ου χρειαν ειχεν ινα τις μαρτυρηση
 περι του ανθρωπου αυτος γαρ εγινωσκεν τι ην εν τω ανθρωπω.

3 Ην δε ανθρωπος εκ των Φαρισαιων Νικοδημος ονομα αυτω αρχων
 των Ιουδαιων ² ουτος ηλθεν προς αυτον νυκτος και ειπεν αυτω
 ραββει οιδαμεν οτι απο θεου εληλυθας διδασκαλος ουδεις γαρ δυναται
 ταυτα τα σημεια ποιειν α συ ποιεις εαν μη η ο θεος μετ αυτου
³ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι εαν μη
 τις γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θεου ⁴ λεγει
 προς αυτον Νικοδημος πως δυναται ανθρωπος γεννηθηναι γερων ων
 μη δυναται εις την κοιλιαν της μητρος αυτου δευτερον εισελθειν και
 γεννηθηναι ⁵ απεκριθη Ιησους και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω
 σοι εαν μη τις γεννηθη εξ υδατος και πνευματος ου δυναται εισελ-
 θειν εις την βασιλειαν του θεου ⁶ το γεγεννημενον εκ της σαρκος
 σαρξ εστιν και το γεγεννημενον εκ του πνευματος πνευμα εστιν
⁷ μη ουν θαυμασης οτι ειπον σοι οτι δει υμας γεννηθηναι ανωθεν
⁸ το πνευμα οπου θελει πνει και την φωνην αυτου ακουεις αλλ ουκ
 οιδας ποθεν ερχεται και που υπαγει ουτως εστιν πας ο γεγεννημενος
 εκ του πνευματος ⁹ απεκριθη Νικοδημος και ειπεν αυτω πως
 δυναται ταυτα γενεσθαι ¹⁰ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτω συ
 ει ο διδασκαλος του Ισραηλ και ταυτα ου γινωσκεις ¹¹ αμην αμην
 λεγω σοι οτι ο οιδαμεν λαλουμεν και ο εωρακαμεν μαρτυρουμεν και
 την μαρτυριαν ημων ου λαμβανετε ¹² ει τα επιγεια ειπον υμιν και
 ου πιστευετε πως εαν ειπω υμιν τα επουρανια πιστευετε ¹³ και
 ουδεις αναβεβηκεν εις τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβας
 ο υιος του ανθρωπου ο ων εν τω ουρανω ¹⁴ και καθως Μωυσης υψωσεν
 τον οφιν εν τη ερημω ουτως υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου
¹⁵ ινα πας ο πιστευων αυτω μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον
¹⁶ ουτως γαρ ηγαπησεν ο θεος τον κοσμον ωστε τον υιον αυτου τον
 μονογενη εδωκεν ινα πας ο πιστευων εις αυτον μη αποληται αλλ

εχη ζωην αιωνιον ¹⁷ ου γαρ απεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου εις τον κοσμον ινα κρινη τον κοσμον αλλ ινα σωθη ο κοσμος δι αυτου ¹⁸ ο πιστευων εις αυτον ου κρινεται ο δε μη πιστευων ηδη κεκριται οτι μη πεπιστευκεν εις το ονομα του μονογενους υιου του θεου ¹⁹ αυτη δε εστιν η κρισις οτι το φως εληλυθεν εις τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτος η το φως ην γαρ αυτων πονηρα τα εργα ²⁰ πας γαρ ο φαυλα πρασων μισει το φως [και ουκ ερχεται προς το φως] ινα μη ελεγχθη τα εργα αυτου ²¹ ο δε ποιων την αληθειαν ερχεται προς το φως ινα φανερωθη τα εργα αυτου οτι εν τω θεω εστιν ειργασμενα ²² μετα ταυτα ηλθεν ο Ιησους και οι μαθηται αυτου εις την Ιουδαιαν γην και εκει διετριβεν μετ αυτων και εβαπτιζεν ²³ ην δε και Ιωαννης βαπτιζων εν Αινων εγγυς του Σαλειμ οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγινοντο και εβαπτιζοντο ²⁴ ουπω γαρ ην βεβλημενος εις την φυλακην ο Ιωαννης ²⁵ εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων Ιωαννου μετα Ιουδαιου περι καθαρισμου ²⁶ και ηλθον προς τον Ιωαννην και ειπον αυτω ραββει ος ην μετα σου περαν του Ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκας ιδε ουτος βαπτιζει και παντες ερχονται προς αυτον ²⁷ απεκριθη Ιωαννης και ειπεν ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδεν εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου ²⁸ αυτοι υμεις μοι μαρτυρειτε οτι ειπον ουκ ειμι εγω ο Χριστος αλλ οτι απεσταλμενος ειμι εμπροσθεν εκεινου ²⁹ ο εχων την νυμφην νυμφιος εστιν ο δε φιλος του νυμφιου ο εστηκως και ακουων αυτου χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται ³⁰ εκεινον δε αυξανειν εμε δε ελαττουσθαι ³¹ ο ανωθεν ερχομενος επανω παντων εστιν ο ων εκ της γης εκ της γης εστιν [και εκ της γης λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενος επανω παντων εστιν] ³² ο εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει ³³ ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν οτι ο θεος αληθης εστιν ³⁴ ον γαρ ο θεος απεστειλεν τα ρηματα του θεου λαλει ου γαρ εκ μετρου διδωσιν το πνευμα ³⁵ ο πατηρ αγαπα τον υιον αυτου και παντα δεδωκεν εν τη χειρι αυτου ³⁶ ο πιστευων εις τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οφεται ζωην αλλ η οργη του θεου μενει επ αυτον.

4 Ως ουν εγνω ο κυριος οτι ηκουσαν οι Φαρισαιοι οτι Ιησους πλειονας μαθητας ποιει και βαπτιζει Ιωαννης ² καιτοιγε αυτος Ιησους ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου ³ αφηκεν την Ιουδαιαν και απηλθεν εις την Γαλιλαιαν ⁴ εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της Σαμαριας ⁵ ερχεται ουν εις πολιν της Σαμαριας την λεγομενην

Συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν Ιακωβ Ιωσηφ τω υιω αυτου
⁶ ην δε εκει πηγη του Ιακωβ ο ουν Ιησους κεκοπιακως εκ της
 οδοιποριας εκαθεζετο ουτως επι τη πηγη ωρα ην ωσει εκτη ⁷ ερχεται
 γυνη εκ της Σαμαριας αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο Ιησους δος μοι
 πειν ⁸ οι γαρ μαθηται αυτου απεληλυθασιν εις την πολιν ινα
 τροφας αγορασωσιν ⁹ λεγει αυτω η γυνη [η] Σαμαρειτις πως συ
 Ιουδαιος ων παρ εμου πειν αιτεις ουσης γυναικος Σαμαρειτιδος ου
 γαρ συνχρωνται Ιουδαιοι Σαμαρειταις ¹⁰ απεκριθη Ιησους και ειπεν
 αυτη ει ηδεις την δωρεαν του θεου και τις εστιν ο λεγων σοι δος
 μοι πειν συ αν ητησας αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων ¹¹ λεγει
 αυτω η γυνη κυριε ουτε αντλημα εχεις και το φρεαρ εστιν βαθυ
 ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων ¹² μη συ μειζων ει του πατρος
 ημων Ιακωβ ος εδωκεν ημιν το φρεαρ και αυτος εξ αυτου επιεν και
 οι υιοι αυτου και τα θρεμματα αυτου ¹³ απεκριθη Ιησους και ειπεν
 αυτη πας ο πινων εκ του υδατος τουτου διψησει παλιν ¹⁴ ος δ αν
 πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω ου μη διψησει εις τον αιωνα
 αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλο-
 μενου εις ζωην αιωνιον ¹⁵ λεγει προς αυτον η γυνη κυριε δος μοι
 τουτο το υδωρ ινα μη διψω μηδε ερχωμαι ενθαδε αντλειν ¹⁶ λεγει
 αυτη ο Ιησους υπαγε φωνησον τον ανδρα σου και ελθε ενθαδε
¹⁷ απεκριθη η γυνη και ειπεν ουκ εχω ανδρα απεκριθη αυτη ο
 Ιησους καλως ειπας οτι ανδρα ουκ εχω ¹⁸ πεντε γαρ ανδρας εσχες
 και νυν ον εχεις ουκ εστιν σου ανηρ τουτο αληθες ειρηκας ¹⁹ λεγει
 αυτω η γυνη κυριε θεωρω οτι προφητης ει συ ²⁰ οι πατερες ημων
 εν τω ορει τουτω προσεκυνησαν και υμεις λεγετε οτι εν Ιεροσολυμοις
 εστιν ο τοπος οπου δει προσκυνειν ²¹ λεγει αυτη ο Ιησους γυναι
 πιστευσον μοι οτι ερχεται ωρα οτι ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν
 Ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι ²² υμεις προσκυνειτε ο ουκ
 οιδατε ημεις προσκυνουμεν ο οιδαμεν οτι η σωτηρια εκ των Ιου-
 δαιων εστιν ²³ αλλ ερχεται ωρα και νυν εστιν οτι αληθινοι προσ-
 κυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και
 γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνουντας αυτον ²⁴ πνευμα
 ο θεος και τους προσκυνουντας αυτον εν πνευματι και αληθεια δει
 προσκυνειν ²⁵ λεγει αυτω η γυνη οida οτι Μεσσιας ερχεται ο λεγο-
 μενος Χριστος οταν ελθη εκεινος αναγγελει ημιν παντα ²⁶ λεγει
 αυτη ο Ιησους εγω ειμι ο λαλων σοι ²⁷ και επι τουτω ηλθον οι
 μαθηται αυτου και εθαυμαζον οτι μετα γυναικος λαλει ουδεις μεντοι
 ειπεν τι ζητεις η τι λαλεις μετ αυτης ²⁸ αφηκεν ουν την υδριαν
 αυτης η γυνη και απηλθεν εις την πολιν και λεγει τοις ανθρωποις

²⁹ δευτε ιδετε ανθρωπον ος ειπεν μοι παντα α εποιησα μητι ουτος εστιν ο Χριστος ³⁰ εξηλθον εκ της πολεως και ερχονται προς αυτον ³¹ εν δε τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντες ραββει φαγε ³² ο δε ειπεν αυτοις εγω βρωσιν εχω φαγειν ην υμεις ουκ οιδατε ³³ ελεγον ουν οι μαθηται μη τις ηνεγκεν αυτω φαγειν ³⁴ λεγει αυτοις ο Ιησους εμον βρωμα εστιν ινα ποιησω το θελημα του πεμφαντος με και τελειωσω αυτου το εργον ³⁵ ουχ υμεις λεγετε οτι ετι τετραμηνος εστιν και ο θερισμος ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τους οφθαλμους υμων και θεασασθε τας χωρας οτι λευκαι εισιν προς θερισμον ³⁶ ηδη και ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον ινα και ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων ³⁷ εν γαρ τωτω ο λογος αληθης εστιν οτι αλλος εστιν ο σπειρων και αλλος ο θεριζων ³⁸ εγω απεστειλα υμας θεριζειν ο ουχ υμεις κεκοπιακατε αλλοι κεκοπιακασιν και υμεις εις τον κοπον αυτων εισεληλυθατε ³ εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των Σαμαρειτων δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα οσα εποιησα ⁴⁰ ως ουν ηλθον προς αυτον οι Σαμαρειται ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας ⁴¹ και πολλω πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου ⁴² τη τε γυναικι ελεγον οτι ουκετι δια την σην λαλιαν πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οίδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου ο Χριστος ⁴³ μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν και απηλθεν εις την Γαλιλαιαν ⁴⁴ αυτος γαρ Ιησους εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τιμην ουκ εχει ⁴⁵ οτε ουν ηλθεν εις την Γαλιλαιαν εδεξαντο αυτον οι Γαλιλαιοι παντα εωρακοτες οσα εποιησεν εν Ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην ⁴⁶ ηλθεν ουν παλιν Ιησους εις την Κανα της Γαλιλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθιενει εν Καπερναουμ ⁴⁷ ουτος ακουσας οτι Ιησους ηκει εκ της Ιουδαιας εις την Γαλιλαιαν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα αυτον ινα καταβη και ιασεται αυτου τον υιον ημελλεν γαρ αποθνησκειν ⁴⁸ ειπεν ουν ο Ιησους προς αυτον εαν μη σημεια και τερατα ιδητε ου μη πιστευσητε ⁴⁹ λεγει προς αυτον ο βασιλικος κυριε καταβηθι πριν η αποθανειν το παιδιον μου ⁵⁰ και λεγει αυτω ο Ιησους πορευου ο υιος σου ζη και επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ον ειπεν αυτω ο Ιησους και επορευετο ⁵¹ ηδη δε αυτου καταβαινοντος ιδου οι δουλοι αυτου υπηντησαν αυτω λεγοντες οτι ο υιος σου ζη ⁵² επυνθανετο ουν την ωραν παρ αυτων εν η κομψοτερον εσχεν ειπον ουν αυτω οτι εχθες ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετος ⁵³ εγνω ουν ο πατηρ

οτι εν εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο Ιησους οτι ο υιος σου ζη και πιστευσεν αυτος και η οικια αυτου ολη ⁵⁴ τουτο ουν παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο Ιησους ελθων εκ της Ιουδαιας εις την Γαλιλαιαν.

5 Μετα ταυτα ην εορτη των Ιουδαιων και ανεβη ο Ιησους εις Ιεροσολυμα ² [εστιν δε εν τοις Ιεροσολυμοις] επι τη προβατικη κολυμβηθρα η λεγομενη εβραιστι Βηθεσδα πεντε στοας εχουσα ³ εν ταυταις κατεκειτο πληθος των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων εκδεχομενων την του υδατος κινήσιν ⁴ αγγελος γαρ κατα καιρον ελουετο εν τη κολυμβηθρα και εταρασσε το υδωρ ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του υδατος υγιης εγινετο ω δηποτε αν κατειχετο νοσηματι ⁵ ην δε τις ανθρωπος εκει τριακοντα και οκτω [ετη] εχων εν τη ασθενεια αυτου ⁶ τουτον ιδων ο Ιησους κατακειμενον και γνους οτι ηδη πολυν χρονον εχει λεγει αυτω θελεις υγιης γενεσθαι ⁷ απεκριθη αυτω ο ασθενων ναι κυριε ανθρωπον δε ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλη με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει ⁸ λεγει αυτω ο Ιησους εγειρε αρον τον κραβαττον σου και περιπατει ⁹ και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρεν τον κραβαττον αυτου και περιεπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα ¹⁰ ελεγον ουν οι Ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν και ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραβαττον σου ¹¹ ο δε απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιην εκεινος μοι ειπεν αρον τον κραβαττον σου και περιπατει ¹² ηρωτησαν ουν αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρον σου τον κραβαττον και περιπατει ¹³ ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν ο γαρ Ιησους εξενευσεν οχλου οντος εν τω τοπω ¹⁴ μετα ταυτα ευρισκει αυτον ο Ιησους εν τω ιερω και λεγει αυτω ιδε υγιης γεγονας μηκει αμαρτανε ινα μη χειρον σοι τι γενηται ¹⁵ απηλθεν ο ανθρωπος και λεγει τοις Ιουδαιοις οτι Ιησους εστιν ο ποιησας με υγιην ¹⁶ και δια τουτο εδιωκον οι Ιουδαιοι τον Ιησουν οτι ταυτα εποιησεν εν σαββατω ¹⁷ ο δε Ιησους απεκρινατο αυτοις λεγων ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι ¹⁸ δια τουτο ουν μαλλον εδιωκον οι Ιουδαιοι τον Ιησουν και εξητουν αυτον αποκτειναι οτι ου μονον ελυεν το σαββατον αλλα και πατερα ιδιον ελεγεν τον θεον ισον εαυτον ποιων τω θεω ¹⁹ απεκρινατο ουν ο Ιησους και ελεγεν αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιος αφ εαυτου ποιειν ουδεν εαν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα αν γαρ εκεινος ποιη ταυτα ταυτα και ο υιος ομοιως ποιει ²⁰ ο γαρ πατηρ φιλει τον υιον και παντα δεικνυσιν αυτω α αυτος ποιει και μειζονα τούτων δειξει αυτω εργα ινα υμεις θαυμαζετε ²¹ ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τους

νεκρους και ζωοποιει ουτως εδωκεν και τω υιω εξουσιαν εχειν ους θελει ζωοποιειν ²² ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω ²³ ινα παντες τιμωσι τον υιον καθως τιμωσι τον πατερα ο μη τιμων τον υιον ου τιμα τον πατερα τον πεμφαντα αυτον ²⁴ αμην αμην λεγω υμιν οτι ο τον λογον μου ακουων και πιστευων τω πεμφαντι με εχει ζωην αιωνιον και εις κρισιν ουκ ερχεται αλλα μεταβεβηκεν εκ του θανατου εις την ζωην ²⁵ αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσωσιν της φωνης του υιου του θεου και οι ακουσαντες ζησουσιν ²⁶ ωσπερ γαρ ο πατηρ ζωην εχει εν εαυτω ουτως και τω υιω δεδωκεν ζωην εχειν εν εαυτω ²⁷ και εξουσιαν εδωκεν αυτω κρισιν ποιειν οτι υιος ανθρωπου εστιν ²⁸ μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντες οι εν τοις μνημειοις ακουσωσιν της φωνης αυτου και οι ακουσαντες ζησουσιν ²⁹ και εκπορευσονται οι τα αγαθα ποιησαντες εις αναστασιν ζωης οι δε τα φαυλα πραξαντες εις αναστασιν κρισεως ³⁰ ου δυναμαι εγω απ εμαυτου ποιειν ουδεν καθως ακουω κρινω και η κρισις η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμφαντος με πατρος ³¹ εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθης ³² αλλος εστιν ο μαρτυρων περι εμου και οιδα οτι αληθης εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου ³³ υμεις απεσταλκατε προς Ιωαννην και μεμαρτυρηκεν τη αληθεια ³⁴ εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω αλλα ταυτα λεγω υμιν ινα σωθητε ³⁵ εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων υμεις δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προς ωραν εν τω φωτι αυτου ³⁶ εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζων του Ιωαννου τα γαρ εργα α εδωκεν μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν ³⁷ και ο πεμφας με πατηρ αυτος μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου πωποτε ακηκοατε ουτε ειδος αυτου εωρακατε ³⁸ και τον λογον αυτου ουκ εχετε εν υμιν μενοντα οτι ον απεστείλεν εκεινος τουτω υμεις ου πιστευετε ³⁹ ερευνατε τας γραφας οτι υμεις δοκειτε εν αυταις ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι μαρτυρουσαι περι εμου ⁴⁰ και ου θελετε ελθειν προς με ινα ζωην εχητε ⁴¹ δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω ⁴² αλλ εγνωκα υμας οτι την αγαπην του θεου ουκ εχετε εν εαυτοις ⁴³ εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρος μου και ου λαμβανετε με εαν αλλος ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον ληψεσθε ⁴⁴ πως δυνασθε υμεις πιστευειν δοξαν παρ αλληλων λαμβανοντες και την δοξαν την παρα του μονου θεου ου ζητειτε ⁴⁵ μη δοκειτε οτι εγω κατηγορησω υμων προς τον πατερα εστιν ο κατη-

γορων υμων Μωυσης εις ον υμεις ηλπικατε ⁴⁶ ει γαρ επιστευετε Μωυσει επιστευετε αν εμοι περι γαρ εμου εκεινος εγραψεν ⁴⁷ ει δε τοις εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε πως τοις εμοις ρημασιν πιστευσητε.

6 Μετα ταυτα απηλθεν ο Ιησους περαν της θαλασσης της Γαλιλαιας [της] Τιβεριαδος ² ηκολουθει δε αυτω οχλος πολυς οτι εθεωρουν τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων ³ ανηλθεν δε εις το ορος ο Ιησους και εκει εκαθητο μετα των μαθητων αυτου ⁴ ην δε εγγυς το πασχα [η] εορτη των Ιουδαιων ⁵ επαρας ουν τους οφθαλμους ο Ιησους και θεασαμενος οτι πολυς οχλος ερχεται προς αυτον λεγει προς Φιλιππον ποθεν αγορασωμεν αρτους ινα φαγωσιν ουτοι ⁶ τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον αυτος γαρ ηδει τι ημελλεν ποιειν ⁷ απεκριθη αυτω Φιλιππος διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοις ινα εκαστος βραχυ τι λαβη ⁸ λεγει αυτω εις εκ των μαθητων αυτου Ανδρεας ο αδελφος Σιμωνος Πετρου ⁹ εστιν το παιδαριον εν ωδε ος εχει πεντε αρτους κριθινους και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εις τοςουτους ¹⁰ ειπεν δε ο Ιησους ποιησατε τους ανθρωπους αναπεσειν ην δε χορτος πολυς εν τω τοπω ανεπεσαν ουν ανδρες τον αριθμον ως πεντακισχιλιοι ¹¹ και ελαβεν τους αρτους ο Ιησους και ευχαριστησας εδωκεν τοις ανακειμενοις ομοιως και εκ των οψαριων οσον ηθελον ¹² ως δε ενεπλησθησαν λεγει τοις μαθηταις αυτου συναγαγετε τα περισσευσαντα κλασματα ινα μη τι αποληται ¹³ συνηγαγον ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινους κλασματων εκ των πεντε αρτων των κριθινων α επερισευσεν τοις βεβρωκοσιν ¹⁴ οι ουν ανθρωποι ιδοντες [ο] εποησεν σημειον ο Ιησους ελεγον οτι ουτος εστιν ο προφητης ο ερχομενος εις τον κοσμον ¹⁵ Ιησους ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον ινα ποιησωσιν βασιλεια ανεχωρησεν παλιν εις το ορος αυτος μονος ¹⁶ ως δε οψια εγενετο κατεβησαν οι μαθηται αυτου επι την θαλασσαν ¹⁷ και εμβαντες εις πλοιον ηρχοντο περαν της θαλασσης εις Καπαρναουμ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουπω προς αυτους εληλυθει ο Ιησους ¹⁸ η δε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντος διηγειρετο ¹⁹ ελληλακοτες ουν ως σταδιους εικοσι πεντε η τριακοντα θεωρουσιν τον Ιησουν περιπατουντα επι της θαλασσης και εγγυς του πλοιου γινομενον και εφοβηθησιν ²⁰ ο δε λεγει αυτοις εγω ειμι μη φοβεισθε ²¹ ηθελον ουν λαβειν αυτον εις το πλοιον και ευθεως εγενετο το πλοιον επι την γην εις ην υπηγοντο ²² τη επαυριον ο οχλος ο εστηκως περαν της θαλασσης ειδον οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν και οτι ου συνεισηλθεν τοις μαθηταις αυτου ο Ιησους εις το πλοιαριον αλλα μονοι οι μαθη-

ται αυτοι απηλθον ²³ και αλλα ηλθον πλοιαρια εκ Τιβεριαδος εγγυς του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντος του κυριου ²⁴ οτε ουν ειδεν ο οχλος οτι Ιησους ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτοι ανεβησαν αυτοι εις τα πλοιαρια και ηλθον εις Καφαρναουμ ζητουντες τον Ιησουν ²⁵ και ευροντες αυτον περαν της θαλασσης ειπον αυτω ραββι ποτε ωδε γεγονας ²⁶ απεκριθη αυτοις ο Ιησους και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν ζητειτε με ουχ οτι ειδατε σημεια αλλ οτι εφαγετε εκ των αρτων και εχορτασθητε ²⁷ εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμενην αλλα την βρωσιν την μενουσαν εις ζωην αιωνιον ην ο υιος του ανθρωπου υμιν δωσει τουτον γαρ ο πατηρ εσφραγισεν ο θεος ²⁸ ειπον ουν προς αυτον τι ποιουμεν ινα εργαζωμεθα τα εργα του θεου ²⁹ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το εργον του θεου ινα πιστευητε εις ον απεστειλεν εκεινος ³⁰ ειπον ουν αυτω τι ουν ποιεις συ σημειον ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν τι εργαζη ³¹ οι πατερες ημων το μαννα εφαγον εν τη ερημω καθως εστιν γεγραμμενον αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοις φαγειν ³² ειπεν ουν ο Ιησους αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου Μωυσης δεδωκεν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον ³³ ο γαρ αρτος του ουρανου εστιν ο καταβαινων εκ του ουρανου και διδους ζωην τω κοσμω ³⁴ ειπον ουν προς αυτον κυριε παντοτε δος ημιν τον αρτον τουτον ³⁵ ειπεν αυτοις ο Ιησους εγω ειμι ο αρτος της ζωης ο ερχομενος προς με ου μη πειναση και ο πιστευων εις εμε ου μη διψησει πωποτε ³⁶ αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε ³⁷ παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ προς με ηξει και τον ερχομενον προς με [ου μη εκβαλω εξω] ³⁸ οτι καταβεβηκα εκ του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα εμον αλλα το θελημα του πεμφαντος με ³⁹ τουτο δε εστιν το θελημα του πεμφαντος με πατρος ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα ⁴⁰ τουτο γαρ εστιν το θελημα του πατρος μου ινα πας ο θεωρων τον υιον και πιστευων εις αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω τη εσχατη ημερα ⁴¹ εγογγυζον ουν οι Ιουδαιοι περι αυτου οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτος ο καταβαινων εκ του ουρανου ⁴² και ελεγον ουχ ουτος εστιν Ιησους ο υιος του Ιωσηφ ου ημεις οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πως ουτος λεγει οτι εκ του ουρανου καταβεβηκα ⁴³ απεκριθη ουν ο Ιησους και ειπεν αυτοις μη γογγυζετε μετ αλληλων ⁴⁴ ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη ο πατηρ ο πεμφας με ελκυση αυτον καγω αναστησω αυτον εν τη εσχατη ημερα ⁴⁵ εστιν γεγραμμενον εν τοις προφηταις και εσονται παντες διδακτοι θεου πας ο ακουσας παρα του πατρος

και μαθητων ερχεται προς με ⁴⁶ ουχ οτι τον πατερα εωρακεν τις ει μη ο ων παρα του θεου ουτος εωρακεν τον πατερα ⁴⁷ αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε εχει ζωην αιωνιον ⁴⁸ εγω ειμι ο αρτος της ζωης ⁴⁹ οι πατερες υμων εφαγον το μαννα εν τη ερημω και απεθανον ⁵⁰ ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβαινων ινα τις εξ αυτου φαγη και μη αποθανη ⁵¹ εγω ειμι ο αρτος ο ζων ο εκ του ουρανου καταβας εαν τις φαγη εκ του αρτου τουτου ζησει εις τον αιωνα και ο αρτος δε ον εγω δωσω υμιν [η] σαρξ μου εστιν υπερ της του κοσμου ζωης ⁵² εμαχοντο ουν οι Ιουδαιοι προς αλληλους λεγοντες πως δυναται ουτος δουναι ημιν την σαρκα φαγειν ⁵³ ειπεν ουν αυτοις ο Ιησους αμην αμην λεγω υμιν εαν μη φαγητε την σαρκα του υιου του θεου και πινητε αυτου το αιμα ουκ εχετε ζωην εν εαυτοις ⁵⁴ ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εχει ζωην αιωνιον καγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα ⁵⁵ η γαρ σαρξ μου αληθης εστιν βρωσις και το αιμα μου αληθης εστιν ποσις ⁵⁶ ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εν εμοι μενει καγω εν αυτω ⁵⁷ καθως απεσταλκεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινος ζησει δι εμε ⁵⁸ ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβας ου καθως εφαγον οι πατερες υμων το μαννα και απεθανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησει εις τον αιωνα ⁵⁹ ταυτα [ειπεν] εν συναγωγη διδασκων εν Καπερναουμ ⁶⁰ πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου ειπον σκληρος εστιν ουτος ο λογος τις δυναται αυτου ακουειν ⁶¹ ειδως δε ο Ιησους εν εαυτω οτι γογγυζουσιν περι τουτου οι μαθηται αυτου ειπεν αυτοις τουτο υμας σκανδαλιζει ⁶² εαν ουν θεωρητε τον υιον του ανθρωπου αναβαινοντα οπου ην το προτερον ⁶³ το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λαλω υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν ⁶⁴ αλλ εισιν εξ υμων τινες οι ου πιστευουσιν ηδει γαρ εξ αρχης ο Ιησους τινες εισιν οι μη πιστευοντες και τις εστιν ο παραδωσων αυτον ⁶⁵ και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμιν οτι ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του πατρος μου ⁶⁶ εκ τουτου πολλοι των μαθητων αυτου απηλθον εις τα οπισω και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν ⁶⁷ ειπεν ουν ο Ιησους τοις δωδεκα μη και υμεις θελετε υπαγειν ⁶⁸ απεκριθη ουν αυτω Σιμων Πετρος κυριε προς τινα απελευσομεθα ρηματα ζωης αιωνιου εχεις ⁶⁹ και ημεις πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο Χριστος ο υιος του θεου του ζωντος ⁷⁰ απεκριθη αυτοις ουκ εγω υμας τους δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εις διαβολος εστιν ⁷¹ ελεγεν δε τον Ιουδαν Σιμωνος Ισκαριωτην ουτος γαρ ημελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων των δωδεκα.

7 Και περιεπατει ο Ιησους μετα ταυτα εν τη Γαλιλαια ου γαρ ηθελεν εν τη Ιουδαια περιπατειν οτι εξητουν αυτον οι Ιουδαιοι αποκτειναι ² ην δε εγγυς η εορτη των Ιουδαιων η σκηνοπηγια ³ ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εις την Ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησωσιν τα εργα σου α ποιεις ⁴ ουδεις γαρ εν κρυπτω τι ποιει και ζητει αυτος εν παρρησια εινα ει ταυτα ποιεις φανερωσον σεαυτον τω κοσμω ⁵ ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εις αυτον ⁶ λεγει αυτοις ο Ιησους ο καιρος ο εμος ουπω παρεστιν ο δε καιρος ο υμετερος παντοτε εστιν ετοιμος ⁷ ου δυναται ο κοσμος μισειν υμας εμε δε μισει οτι εγω μαρτυρω περι αυτου οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν ⁸ υμεις αναβητε εις την εορτην ταυτην [εγω ουπω αναβαινω εις την εορτην ταυτην] οτι ο καιρος ο εμος ουπω πεπληρωται ⁹ ταυτα δε ειπων αυτοις εμεινεν εν τη Γαλιλαια ¹⁰ ως δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου τοτε και αυτος ανεβη εις την εορτην ου φανερωσ αλλ ως εν κρυπτω ¹¹ οι ουν Ιουδαιοι εξητουν αυτον εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινος ¹² και γογγυσμος πολυς περι αυτου ην εν τοις οχλοις οι μεν ελεγον οτι αγαθος εστιν αλλοι ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον ¹³ ουδεις μεντοι παρρησια ελαλει περι αυτου δια τον φοβον των Ιουδαιων ¹⁴ ηδη δε της εορτης μεσουσης ανεβη ο Ιησους εις το ιερον και εδιδασκεν ¹⁵ και εθαυμαζον οι Ιουδαιοι λεγοντες πως ουτος γραμματα οιδεν μη μεμαθηκως ¹⁶ απεκριθη αυτοις ο Ιησους και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη αλλα του πεμφαντος με ¹⁷ εαν τις θελη το θελημα αυτου ποιειν γνωσεται εκ της διδαχης ποτερον εκ του θεου εστιν η εγω απ εμαυτου λαλω ¹⁸ ο αφ εαυτου λαλων την δοξαν την ιδιαν ζητει ο δε ζητων την δοξαν του πεμφαντος αυτον ουτος αληθης εστιν και αδικια εν εαυτω ουκ εστιν ¹⁹ ου Μωσης δεδωκεν υμιν τον νομον και ουδεις εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι ²⁰ απεκριθη ο οχλος και ειπεν δαιμονιον εχεις τις σε ζητει αποκτειναι ²¹ απεκριθη Ιησους και ειπεν αυτοις εν εργον εποιησα και παντες θαυμαζετε ²² δια τουτο Μωσης δεδωκεν υμιν την περιτομην ουχ οτι εκ του Μωσεως εστιν αλλ εκ των πατερων και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον ²³ ει περιτομην λαμβανει ανθρωπος εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομος Μωσεως εμοι χολατε οτι ολον ανθρωπον [υγιη] εποιησα εν σαββατω ²⁴ μη κρινετε κατ οφιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινατε ²⁵ ελεγον ουν τινες εκ των Ιεροσολυμειτων ουχ ουτος εστιν ον ζητουςιν αποκτειναι ²⁶ και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν μη ποτε αληθως εγνωσαν οι αρχοντες οτι ουτος εστιν αληθως ο Χριστος ²⁷ αλλα τουτον

οιδαμεν ποθεν εστιν ο δε Χριστος οταν ερχηται ουδεις γινωσκει ποθεν εστιν ²⁸ εκραξεν ουν εν τω ιερω διδασκων ο Ιησους και λεγων καμε οιδατε και οιδατε ποθεν ειμι και απ εμαυτου ουκ εληλυθα αλλ εστιν αληθινος ο πεμφας με ον υμεις ουκ οιδατε ²⁹ εγω οίδα αυτον οτι παρ αυτου ειμι κακεινος με απεστειλεν ³⁰ εζητουν ουν αυτον πιασαι και ουδεις επεβαλεν επ αυτον την χειρα οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου ³¹ πολλοι δε εκ του οχλου επιστευσαν εις αυτον και ελεγον οτι ο Χριστος οταν ελθη μητι πλειονα σημεια τουτων ποιησει ων ουτος εποιησεν ³² ηκουσαν οι Φαρισαιοι του οχλου γογγυζοντος περι αυτου ταυτα και απεστειλαν [υπηρετας] οι Φαρισαιοι και οι αρχιερεις ινα πιασωσιν αυτον ³³ ειπεν ουν ο Ιησους ετι μικρον χρονον μεθ υμων ειμι και υπαγω προς τον πεμφαντα με ³⁴ ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν ³⁵ ειπον ουν οι Ιουδαιοι προς εαυτους που ουτος μελλει πορευεσθαι οτι ημεις ουχ ευρησομεν αυτον μη εις την διασποραν των Ελληνων μελλει πορευεσθαι διδασκειν τους Ελληνας ³⁶ τις εστιν ουτος ο λογος ον ειπεν ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν ³⁷ εν δε τη εσχατη ημερα τη μεγαλη της εορτης εισηγηκει ο Ιησους και εκραξεν λεγων εαν τις διψα ερχεσθω προς με και πινετω ³⁸ ο πιστευων εις εμε καθως ειπεν η γραφη ποταμοι εκ της κοιλιας αυτου ρευσουσιν υδατος ζωντος ³⁹ τουτο δε ειπεν περι του πνευματος ου ημελλον λαμβανειν οι πιστευοντες εις αυτον ουπω γαρ ην πνευμα αγιον οτι Ιησους ουδεπω εδοξασθη ⁴⁰ πολλοι ουν εκ του οχλου ακουσαντες τον λογον ελεγον [ουτος εστιν αληθως ο προφητης ⁴¹ αλλοι ελεγον ουτος εστιν ο Χριστος αλλοι ελεγον] μη γαρ εκ της Γαλιλαιας ο Χριστος ερχεται ⁴² ουχι η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματος Δαυειδ και απο Βηθλεεμ της κωμης οπου ην Δαυειδ ο Χριστος ερχεται ⁴³ σχισμα ουν εν τω οχλω εγενετο δι αυτον ⁴⁴ τινες δε ηθελον εξ αυτων πιασαι αυτον αλλ ουδεις επεβαλεν επ αυτον τας χειρας ⁴⁵ ηλθον ουν οι υπηρεται προς τους αρχιερεις και Φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι δια τι ουκ ηγαγετε αυτον ⁴⁶ απεκριθησαν οι υπηρεται ουδεποτε ουτως ελαλησεν ανθρωπος ως ουτος ο ανθρωπος ⁴⁷ απεκριθησαν αυτοις οι Φαρισαιοι μη και υμεις πεπλανησθε ⁴⁸ μη τις εκ των αρχοντων επιστευσεν εις αυτον η εκ των Φαρισαιων ⁴⁹ αλλ ο οχλος ουτος ο μη γινωσκων τον νομον επικαταρατοι εισιν ⁵⁰ λεγει Νικοδημος ο ελθων νυκτος προς αυτον εις ων εξ αυτων ⁵¹ μη ο νομος ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση παρ αυτου προτερον και γνω τι ποιει ⁵² απεκριθησαν και ειπον αυτω μη και συ εκ της Γαλιλαιας ει ερευνησον και ιδε οτι

προφητης εκ της Γαλιλαιας ουκ εγηγγερται ⁵³ και επορευθη εκαστος εις τον οικον αυτου.

8 Ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων ² ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ιερον και πας ο λαος ηρχετο και καθισας εδιδασκεν αυτους ³ αγουσιν δε οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι προς αυτον γυναικα εν μοιχεια καταληφθεισαν και στησαντες αυτην εν μεσω ⁴ λεγουσιν αυτω πειραζοντες διδασκαλε αυτη η γυνη κατειληφθη επ αυτοφωρω μοιχευομενη ⁵ εν δε τω νομω Μωσης ενετειλατο τας τοιαυτας λιθοβολεισθαι συ ουν τι λεγεις ⁶ τουτο δε ελεγον πειραζοντες αυτον ινα εχωσιν κατηγοριαν αυτου ο δε Ιησους κατω κυψας τω δακτυλω κατεγραφεν εις την γην μη προσποιουμενος ⁷ ως δε επεμενον ερωτωντες αυτον ανακυψας ειπεν προς αυτους ο αναμαρτητος υμων πρωτον επ αυτην τον λιθον βαλετω ⁸ και παλιν κατω κυψας εγραφεν εις την γην ⁹ οι δε ακουσαντες και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι εξηρχοντο εις καθ εις αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων και κατελειφθη μονος ο Ιησους και η γυνη εν μεσω ουσα ¹⁰ ανακυψας δε ο Ιησους και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος ειπεν αυτη που εισιν εκεινοι οι κατηγοροι σου ουδεις σε κατεκρινεν ¹¹ η δε ειπεν ουδεις κυριε ειπεν δε ο Ιησους ουδε εγω σε κρινω πορευου και μηχετι αμαρτανε ¹² παλιν ουν ελαλησεν αυτοις ο Ιησους λεγων εγω ειμι το φως του κοσμου ο ακολουθων εμοι ου μη περιπατηση εν τη σκοτια αλλ εξει το φως της ζωης ¹³ ειπον ουν αυτω οι Φαρισαιοι συ περι σεαυτου μαρτυρεις η μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθης ¹⁴ απεκριθη Ιησους και ειπεν αυτοις καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου αληθης εστιν η μαρτυρια μου οτι οίδα ποθεν ηλθον και που υπαγω [υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι και που υπαγω] ¹⁵ υμεις κατα την σαρκα κρινετε εγω ου κρινω ουδενα ¹⁶ και εαν κρινω δε εγω η κρισις η εμη αληθης εστιν οτι μονος ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμφας με πατηρ ¹⁷ και εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται οτι δυο ανθρωπων η μαρτυρια αληθης εστιν ¹⁸ εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυτου και μαρτυρει περι εμου ο πεμφας με πατηρ ¹⁹ ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απεκριθη Ιησους ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδείτε και τον πατερα μου ηδείτε αν ²⁰ ταυτα ουν τα ρηματα ελαλησεν ο Ιησους εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεις επιασεν αυτον οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου ²¹ ειπεν ουν παλιν αυτοις ο Ιησους εγω υπαγω και ζητησετε με και εν τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν ²² ελεγον ουν οι Ιουδαιοι μητι αποκτενει εαυτον οτι λεγει οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν

²³ και ειπεν αυτοις υμεις εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεις εκ του κοσμου τουτου εστε εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου
²⁴ ειπον ουν υμιν οτι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων εαν γαρ μη πιστευσητε οτι εγω ειμι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων
²⁵ ελεγον ουν αυτω συ τις ει και ειπεν αυτοις ο Ιησους την αρχην ο τι και λαλω υμιν ²⁶ πολλα εχω περι υμων και λαλειν και κρινειν αλλ ο πεμφας με αληθης εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λεγω εις τον κοσμον ²⁷ ουκ εγνωσαν οτι τον πατερα αυτοις ελεγεν
²⁸ ειπεν ουν αυτοις ο Ιησους οταν υψωσητε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνωσεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ ταυτα λαλω ²⁹ και ο πεμφας με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παντοτε
³⁰ ταυτα αυτου λαλουντος πολλοι επιστευσαν εις αυτον ³¹ ελεγεν ο Ιησους προς τους πεπιστευκοτας αυτω Ιουδαιους εαν υμεις μεινητε εν τω λογω τω εμω αληθως μαθηται μου εστε ³² και γνωσεσθε την αληθειαν και η αληθεια ελευθερωσει υμας ³³ και απεκριθησαν αυτω [οι] Ιουδαιοι σπερμα Αβρααμ εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε πως ουν λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε ³⁴ απεκριθη αυτοις ο Ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι πας ο ποιων την αμαρτιαν δουλος εστιν της αμαρτιας ³⁵ ο δε δουλος ου μεινη εν τη οικια εις τον αιωνα ο υιος μεινη εις τον αιωνα ³⁶ εαν ουν ο υιος υμας ελευθερωση οντως ελευθεροι εσεσθε ³⁷ οιδα οτι σπερμα Αβρααμ εστε αλλα ζητετε με αποκτειναι οτι ο λογος ο εμος ου χωρει εν υμιν ³⁸ εγω α εωρακα παρα τω πατρι ημων λαλω και υμεις ουν α εωρακατε παρα τω πατρι υμων ποιεите ³⁹ απεκριθησαν και ειπον αυτω ο πατηρ ημων Αβρααμ εστιν λεγει αυτοις ο Ιησους ει τεκνα του Αβρααμ ητε τα εργα του Αβρααμ εποιετε αν ⁴⁰ νυν δε ζητετε με αποκτειναι και ανθρωπον ος την αληθειαν υμιν λελαληκα ην ηκουσα παρα του θεου τουτου Αβρααμ ουκ εποιησεν ⁴¹ υμεις ποιεите τα εργα του πατρος υμων ειπον ουν αυτω ημεις εκ πορνειας ου γεγεννημεθα ενα πατερα εχομεν τον θεον ⁴² ειπεν ουν αυτοις ο Ιησους ει ο θεος πατηρ υμων [ην] ηγαπατε αν εμε εγω γαρ παρα του θεου εξηλθον και ηκω ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινος με απεστειλεν ⁴³ δια τι την λαλιαν την εμην ου γινωσκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον ⁴⁴ υμεις εκ του πατρος του διαβολου εστε και τας επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην απ αρχης και εν τη αληθεια [ουκ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια] εν αυτω οταν λαλη το ψευδος οτι ψευστης εστιν και ο πατηρ αυτου ⁴⁵ εγω δε οτι την αληθειαν λεγω ου πιστευετε μοι ⁴⁶ τις

εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιας ει αληθειαν λεγω δια τι υμεις ου πιστευετε μοι ⁴⁷ ο ων εκ του θεου τα ρηματα του θεου ακουει δια τουτο υμεις ουκ ακουετε [οτι εκ του θεου ουκ εστε] ⁴⁸ απεκριθησαν οι Ιουδαιοι και ειπαν αυτω ου καλως λεγομεν ημεις οτι Σαμαρειτης ει συ και δαιμονιον εχεις ⁴⁹ απεκριθη ο Ιησους εγω δαιμονιον ουκ εχω αλλα τιμω τον πατερα μου και υμεις ατιμαζετε με ⁵⁰ εγω δε ου ζητω την δοξαν μου εστιν ο ζητων και κρινων ⁵¹ αμην αμην λεγω υμιν εαν τις τον εμον λογον τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα ⁵² ειπον αυτω οι Ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεις Αβρααμ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεις εαν τις τον λογον μου τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα ⁵³ μη συ μειζων ει του πατρος ημων Αβρααμ οστις απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σαυτον ποιεις ⁵⁴ απεκριθη Ιησους εαν εγω δοξασω εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με ον υμεις λεγετε οτι ο θεος υμων εστιν ⁵⁵ και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οίδα αυτον και εαν ειπω οτι ουκ οίδα αυτον εσομαι ομοιος υμων ψευστης αλλ οίδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω ⁵⁶ Αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ειδη την ημεραν την εμην και ειδεν και εχαρη ⁵⁷ ειπον ουν [οι] Ιουδαιοι προς αυτον πεντηκοντα ετη ουπω εχεις και Αβρααμ εωρακας ⁵⁸ ειπεν αυτοις Ιησους αμην αμην λεγω υμιν πριν Αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι ⁵⁹ ηραν ουν λιθους ινα βαλωσιν επ αυτον Ιησους δε εκρυβη και εξηλθεν και εκ του ιερου και διελθων δια μεσου αυτων επορευετο και παρηγεν ουτως.

9 Και παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γεννητης ² και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτον λεγοντες ραββει τις ημαρτεν ουτος η [οι] γονεις αυτου ινα τυφλος γεννηθη ³ απεκριθη ο Ιησους ουτε [ουτος ημαρτεν] ουτε οι γονεις αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θεου εν αυτω ⁴ εμε δει εργαζεσθαι τα εργα του πεμφαντος με εως ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι ⁵ οταν εν τω κοσμω ω φως ειμι του κοσμου ⁶ ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματος και επεχρισεν αυτου τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου ⁷ και ειπεν αυτω υπαγε νιψαι εις την κολυμβηθραν του Σιλωαμ ο ερμηνευεται απεσταλμενος απηλθεν ουν και ενιψατο και ηλθεν βλεπων ⁸ οι ουν γειτονες και οι θεωρουντες αυτον το προτερον οτι προσαιτης ην ελεγον ουν ουχ ουτος εστιν ο καθημενος και προσαιτων ⁹ αλλοι ελεγον οτι ουτος εστιν αλλοι δε οτι ομοιος αυτω εστιν εκεινος δε ελεγεν οτι εγω ειμι ¹⁰ ελεγον ουν αυτω πως ηνεωχθησαν σου οι οφθαλμοι ¹¹ απεκριθη

εκείνος και ειπεν ανθρωπος ο λεγομενος Ιησους πηλον εποιοησεν
 και επεχρισεν μου τους οφθαλμους και ειπεν μοι υπαγε εις την
 κολυμβηθραν του Σιλωαμ και νιψαι απελθων ουν και νιψαμενος
 ανεβλεψα ¹² ειπον ουν αυτω που εστιν εκείνος λεγει ουκ οιδα
¹³ αγουσιν αυτον προς τους Φαρισαιους τον ποτε τυφλον ¹⁴ ην δε
 σαββατον οτε πηλον εποιοησεν ο Ιησους και ανεωξεν αυτου τους
 οφθαλμους ¹⁵ παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι Φαρισαιοι πως ανε-
 βλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεδηκην μοι επι τους οφθαλμους
 και ενιψαμην και βλεπω ¹⁶ ελεγον ουν εκ των Φαρισαιων τινες
 ουκ εστιν ουτος παρα θεου ο ανθρωπος οτι το σαββατον ου τηρει
 αλλοι ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν
 και σχισμα ην εν αυτοις ¹⁷ λεγουσιν ουν τω τυφλω παλιν συ τι
 λεγεις περι αυτου οτι ηνοιξεν σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι
 προφητης εστιν ¹⁸ ουκ επιστευσαν ουν οι Ιουδαιοι περι αυτου οτι
 ην τυφλος και ανεβλεψεν εως ουτου εφωνησαν τους γονεις αυτου [του]
 αναβλεψαντος ¹⁹ και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος
 υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν αρτι βλεπει
²⁰ απεκριθησαν δε αυτοις οι γονεις αυτου και ειπον οιδαμεν οτι ουτος
 εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη ²¹ πως δε νυν βλεπει
 ουκ οιδαμεν η τις ανεωξεν αυτου τους οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν
 αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει αυτος περι αυτου λαλησει ²² ταυτα
 ειπον οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους Ιουδαιους ηδη γαρ συνε-
 τεθεντο οι Ιουδαιοι ινα εαν τις αυτον ομολογηση Χριστον αποσυνα-
 γωγος γενηται ²³ δια τουτο οι γονεις αυτου ειπον οτι ηλικιαν εχει
 αυτον ερωτησατε ²⁴ εφωνησαν εκ δευτερου τον ανθρωπον ος ην
 τυφλος και ειπον αυτω δος δοξαν τω θεω ημεις οιδαμεν οτι ο
 ανθρωπος ουτος αμαρτωλος εστιν ²⁵ απεκριθη ουν εκείνος ει αμαρ-
 τωλος εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλος ων αρτι βλεπω ²⁶ ειπον
 δε αυτω τι εποιοησεν πως ηνεωξεν σου τους οφθαλμους ²⁷ απε-
 κριθη αυτοις ειπον υμιν ηδη και ουκ ηκουσατε τι παλιν θελετε
 ακουειν μη και υμεις θελετε [μαθηται] αυτου γενεσθαι ²⁸ οι δε
 ελοιδωρησαν αυτον και ειπαν συ μαθητης ει εκεινου ημεις δε του
 Μωυσεως εσμεν μαθηται ²⁹ ημεις οιδαμεν οτι Μωυσει λελαληκεν ο
 θεος τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν ³⁰ απεκριθη ο ανθρωπος
 και ειπεν αυτοις εν τουτω γαρ εθαυμαζον οτι ημεις ουκ οιδαμεν
 ποθεν εστιν και ανεωξεν μου τους οφθαλμους ³¹ οιδαμεν δε οτι
 αμαρτωλων ο θεος ουκ ακουει αλλ εαν τις θεοσεβης η και το θελημα
 αυτου ποιη τουτου ακουει ³² εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνε-
 ωξεν τις τυφλου γεγεννημενου οφθαλμους ³³ ει μη ην ουτος παρα

θεου ουκ εδυνατο ποιειν ουδεν ³⁴ απεκριθησαν και ειπαν αυτω εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω ³⁵ ηκουσεν ο Ιησους οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν αυτω συ πιστευεις εις τον υιον του ανθρωπου ³⁶ απεκριθη εκεινος και ειπεν και τις εστιν κυριε ινα πιστευσω εις αυτον ³⁷ ειπεν δε ο Ιησους και εωρακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν ³⁸ ο δε εφη πιστευω κυριε και προσεκυνησεν αυτω ³⁹ και ειπεν ο Ιησους εις κριμα εγω εις τον κοσμον τουτον εληλυθα ινα οι μη βλέποντες [βλεπωσιν και οι βλέποντες] τυφλοι γενωνται ⁴⁰ ηκουσαν εκ των Φαρισαιων ταυτα οι μετ αυτου οντες και ειπον αυτω μη και ημεις τυφλοι εσμεν ⁴¹ ειπεν αυτοις ο Ιησους ει τυφλοι ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η αμαρτια υμων μεινη.

10 Αμην αμην λεγω υμιν ο μη εισερχομενος δια της θυρας εις την αυλην των προβατων αλλα αναβαινων αλλαχοθεν εκεινος κλεπτης εστιν και ληστης ² ο δε εισερχομενος δια της θυρας ποιμην εστιν των προβατων ³ τουτω ο θυρωρος ανοιγει και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει και τα ιδια προβατα φωνει κατ ονομα και εξαγει αυτα ⁴ και οταν τα ιδια προβατα εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι οιδασιν την φωνην αυτου ⁵ αλλοτριω δε ου μη ακολουθησωσιν αλλα φευξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων την φωνην ⁶ ταυτην την παραμυθιαν ειπεν αυτοις ο Ιησους εκεινοι δε ουκ εγνωσαν τινα ην α ελαλει αυτοις ⁷ ειπεν ουν παλιν αυτοις ο Ιησους αμην αμην λεγω υμιν εγω ειμι η θυρα των προβατων ⁸ παντες οσοι ηλθον προ εμου κλεπται εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα ⁹ εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τις εισελθη σωθησεται [και εισελευσεται] και εξελευσεται και νομην ευρησει ¹⁰ ο κλεπτης ουκ ερχεται ει μη ινα κλεψη και θυση και απολεση εγω ηλθον ινα ζωην εχωσιν και περισσοτερον εχωσιν ¹¹ εγω ειμι ο ποιμην ο καλος ο ποιμην ο καλος την ψυχην αυτου τιθησιν υπερ των προβατων ¹² ο δε μισθωτος και ουκ ων ποιμην ου ουκ εστιν τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφιησιν τα προβατα και φευγει και ο λυκος αρπαζει αυτα και σκορπιζει τα προβατα ¹³ ο δε μισθωτος [φευγει οτι μισθωτος] εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων ¹⁴ εγω ειμι ο ποιμην ο καλος και γινωσκω τα εμα και γινωσκομαι υπο των εμων ¹⁵ καθως γινωσκει με ο πατηρ καγω γινωσκω τον πατερα μου και την ψυχην μου τιθημι υπερ των προβατων ¹⁶ και αλλα προβατα εχω α ουκ εστιν εκ της αυλης ταυτης κακεινα με δει αγαγειν και

της φωνης μου ακουσωσιν και γενησεται μια ποιμνη εις ποιμνην
¹⁷ δια τουτο με ο πατηρ αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυχην μου ινα
 λαβω αυτην ¹⁸ ουδεις αιρει αυτην απ εμου αλλ εγω τιθημι αυτην
 απ εμου εξουσιαν εχω θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν λαβειν
 αυτην ταυτην την εντολην ελαβον παρα του πατρος μου ¹⁹ σχισμα
 παλιν εγενετο εν τοις Ιουδαιοις δια τους λογους τουτους ²⁰ ελεγον
 δε πολλοι εξ αυτων δαιμονιον εχει και μαινεται τι αυτου ακουετε
²¹ αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν δαιμονιζομενου μη δαι-
 μονιον δυναται τυφλων οφθαλμους ανοιξει ²² εγενετο τοτε τα ενκαινια
 εν τοις Ιεροσολυμοις χειμων ην ²³ και περιεπατει ο Ιησους εν τω
 ιερω εν τη στοα Σολομωντος ²⁴ εκυκλωσαν ουν αυτον οι Ιουδαιοι
 και ελεγον αυτω εως ποτε την ψυχην ημων αιρεις ει συ [ει] ο
 Χριστος ειπε ημιν παρρησια ²⁵ απεκριθη αυτοις ο Ιησους ειπον
 υμιν και ου πιστευετε τα εργα α εγω ποιω εν τω ονοματι του πατρος
 μου ταυτα μαρτυρει περι εμου ²⁶ αλλ υμεις ου πιστευετε οτι ουκ
 εστε εκ των προβατων των εμων καθως ειπον υμιν ²⁷ τα προβατα
 τα εμα της φωνης μου ακουσωσιν καγω γινωσκω αυτα και ακολου-
 θουσιν μοι ²⁸ καγω ζων η αιωνιον διδωμι αυτοις και ου μη απο-
 λωνται εις τον αιωνα και ουχ αρπασει τις αυτα εκ της χειρος μου
²⁹ ο πατηρ μου ος δεδωκεν μοι μειζων παντων εστιν και ουδεις
 δυναται αρπαζειν εκ της χειρος του πατρος μου ³⁰ εγω και ο πατηρ
 εν εσμεν ³¹ εβαστασαν ουν παλιν λιθους οι Ιουδαιοι ινα λιθασουσιν
 αυτον ³² απεκριθη αυτοις ο Ιησους πολλα καλα εργα εδειξα υμιν
 εκ του πατρος μου δια ποιον αυτων εργον εμε λιθαζετε ³³ απε-
 κριθησαν αυτω οι Ιουδαιοι περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε αλλα
 περι βλασφημιας και οτι συ ανθρωπος ων ποιεις σεαυτον θεον
³⁴ απεκριθη αυτοις ο Ιησους ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω
 υμων οτι εγω ειπον θεοι εστε ³⁵ ει εκεινους ειπεν θεους προς ους
 ο λογος του θεου εγενετο και ου δυναται λυθηναι η γραφη ³⁶ ον
 ο πατηρ απεστειλεν εις τον κοσμον υμεις λεγετε οτι βλασφημεις
 οτι ειπον υιος του θεου εμιμ ³⁷ ει ου ποιω τα εργα του πατρος μου
 μη πιστευετε μοι ³⁸ ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευετε τοις εργοις
 μου πιστευετε ινα γνωτε και πιστευετε οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν
 αυτω ³⁹ εξηλθουν ουν αυτον πιασαι και εξηλθεν εκ της χειρος
 αυτων ⁴⁰ και απηλθεν παλιν περαν του Ιορδανου εις [τον] τοπον
 οπου ην Ιωαννης βαπτιζων το προτερον και εμεινεν εκει ⁴¹ και
 πολλοι ηλθον προς αυτον και ελεγον οτι Ιωαννης μεν εποιησεν σημειον
 ουδεν παντα δε οσα ειπεν Ιωαννης περι [τουτου] αληθη ην ⁴² και
 πολλοι επιστευσαν εις αυτον εκει.

11 Ἦν δὲ τις ἀσθενῶν Λαζαρος ἀπὸ Βηθανίας ἐκ τῆς κωμῆς
 Μαρίας καὶ Μαρθᾶς τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς ² ἣν δὲ Μαρία ἡ ἀλειψάσα
 τὸν κυρίον μύρω καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς
 ἡ οὗ ἀδελφὸς Λαζαρος ἡσθένει ³ ἀπεστείλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ
 πρὸς αὐτὸν λεγούσαι κυριε ἰδε ὃν φίλεις ἀσθενεῖς ⁴ ἀκούσας δὲ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν ἡ ἀσθενεία αὕτη οὐκ ἐστὶν πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
 δοξῆς τοῦ θεοῦ [ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ] δι' αὐτῆς ⁵ ἡγαπα
 δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μαρθάν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λαζαρόν
⁶ ὥς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθένει τότε μὲν ἐμείνεν ἐν ᾧ ἦν τοπῶ δύο
 ἡμέρας ⁷ ἐπεὶτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς ἀγῶμεν εἰς τὴν
 Ἰουδαίαν πάλιν ⁸ λεγούσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ραββί νυν ἐζητοῦν σε
 οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείναι καὶ πάλιν ὑπαγεῖς ἐκεῖ ⁹ ἀπεκριθὴ ὁ Ἰησοῦς
 οὐχὶ δώδεκα ὥραι εἰσὶν τῆς ἡμέρας εἰάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 οὐ προσκοπτεῖ ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τοῦτου βλέπει ¹⁰ εἰάν δὲ τις
 περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ προσκοπτεῖ ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ
¹¹ ταῦτα εἶπεν καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς Λαζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
 κεκοιμήται ἀλλὰ πορευομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν ¹² εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ κυριε εἰ κεκοιμήται σωθήσεται ¹³ εἰρηκαὶ δὲ ὁ Ἰησοῦς
 περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐκεῖνοι δὲ ἐδοξάν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως
 τοῦ υἱοῦ λέγει ¹⁴ τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς παρρησία Λαζαρος ἀπεθάνεν
¹⁵ καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστευσήτε ὅτι οὐκ ἡμῶν ἐκεῖ ἀλλὰ ἀγῶμεν
 πρὸς αὐτόν ¹⁶ εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συνμαθη-
 ταῖς αὐτοῦ ἀγῶμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀπο[θάνωμεν μετ' αὐτοῦ] ¹⁷ ἐλθῶν
 οὖν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἐχόντα
 ἐν τῷ μνημείῳ ¹⁸ ἣν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὥς
 ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε ¹⁹ πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλυθείσαν
 πρὸς τὴν Μαρθάν καὶ Μαρίαν ἵνα παραμυθησῶνται αὐτὰς περὶ τοῦ
 ἀδελφοῦ αὐτῶν ²⁰ ἡ οὖν Μαρθὰ ὥς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἐρχεται
 ὑπὸντήσεν αὐτῷ Μαρίαμ δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκάθεζετο ²¹ εἶπεν οὖν ἡ
 Μαρθὰ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κυριε εἰ ἡς ὥδε οὐκ ἂν ἀπεθάνεν μου ὁ
 ἀδελφός ²² ἀλλὰ καὶ νυν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει
 σοι ὁ θεός ²³ [λέγει αὕτη ὁ Ἰησοῦς] ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου
²⁴ λέγει αὐτῷ Μαρθὰ οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ
 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ²⁵ εἶπεν αὕτη ὁ Ἰησοῦς ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ
 ἡ ζωὴ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ ζήσεται ²⁶ καὶ πᾶς ὁ ζῶν
 καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα πιστεύεις τοῦτο
²⁷ λέγει αὐτῷ ναι κυριε ἐγὼ πεπιστεύκα ὅτι σύ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς
 τοῦ θεοῦ τοῦ ζώντος ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος ²⁸ καὶ ταῦτα
 εἰπούσα ἀπηλθὲν καὶ ἐφώνησεν Μαρίαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λαθρα

ειπουσα ο διδασκαλος παρεστιν και φωνει σε ²⁹ εκεινη δε ως ηκουσεν ηγερθη ταχυ και ηρχετο προς αυτον ³⁰ ουπω δε εληλυθει ο Ιησους εις την κωμην αλλ ην ετι εν τω τοπω οπου υπηντησεν αυτω η Μαρθα ³¹ οι ουν Ιουδαιοι οι οντες μετ αυτης εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντες την Μαριαμ οτι ταχεως ανεστη και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη δοξαντες οτι υπαγει εις το μνημειον ινα κλαυση εκει ³² η ουν Μαριαμ εισηλθεν οπου ην Ιησους ιδουσα αυτον επεσεν αυτου προς τους ποδας λεγουσα κυριε ει ης ωδε ουκ αν απεθανεν ο αδελφος ³³ Ιησους ουν ως ειδεν αυτην κλαιουσαν και τους αδελφους αυτη Ιουδαιους ενεβριμησατο τω πνευματι και εταραξεν αυτον ³⁴ και ειπεν που τεθεικατε αυτον [λεγουσιν αυτω κυριε ερχου και ιδε] ³⁵ εδακρυσεν ο Ιησους ³⁶ ελεγον ουν [οι] Ιου-δαιοι ιδε πως εφιλει αυτον ³⁷ τινες δε εξ αυτων ειπον ουκ ηδυνατο ουτος ο ανοιξας τους οφθαλμους του τυφλου ποιησαι ινα και ουτος μη αποθानη ³⁸ Ιησους ουν παλιν εμβριμουμενος εν εαυτω ερχεται εις το μνημειον ην δε σπηλαιον και λιθος επεκειτο επ αυτω ³⁹ λεγει αυτη ο Ιησους αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τεθνηκοτος Μαρθα κυριε ηδη οζει τεταρταιος γαρ εστιν ⁴⁰ λεγει αυτη ο Ιησους ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσης οψη την δοξαν του θεου ⁴¹ ηραν ουν τον λιθον ου ην ο δε Ιησους ηρεν τους οφθαλμους ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσας μου ⁴² εγω δε ηδειν οτι παντοτε μου ακουεις αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον ινα πιστευσωσιν οτι συ με απεστειλας ⁴³ και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν Λαζαρε δευρο εξω ⁴⁴ και εξηλθεν ο τεθνηκως δεδεμενος τας χειρας και τους ποδας κειριαις και η οφίς αυτου σουδαριω περιεδεδετο λεγει αυτοις ο Ιησους λυσατε αυτον και αφετε αυτον υπαγειν ⁴⁵ πολλοι ουν εκ των Ιουδαιων οι ελθοντες προς την Μαριαμ και θεασαμενοι α εποιησεν ο Ιησους επιστευσαν εις αυτον ⁴⁶ τινες δε εξ αυτων απηλθον προς τους Φαρισαιους [και ειπον αυτοις α εποιησεν Ιησους ⁴⁷ συνηγαγον ουν οι αρχιερεις και οι Φαρισαιοι] συνεδριον και ελεγον τι ποιωμεν οτι ουτος ο ανθρωπος πολλα ποιει σημεια ⁴⁸ εαν αφωμεν αυτον ουτως παντες πιστευσωσιν εις αυτον και ελευσονται οι Ρωμαιοι και αρουσιν ημων και τον τοπον και το εθνος ⁴⁹ εις δε τις εξ αυτων Καιαφας αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοις υμεις ουκ οιδατε [ουδεν] ⁵⁰ ουδε διαλογιζεσθε οτι συμφερει υμιν ινα εις ανθρωπος αποθानη υπερ του λαου και μη ολον το εθνος αποληται ⁵¹ τουτο δε αφ εαυτου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου προεφητευσεν οτι ημελλεν αποθνησκειν ο Ιησους υπερ του εθνους

⁵² και ουχ υπερ του εθνους μονον αλλ ινα και τα τεκνα του θεου τα διεσκορπισμενα συναγαγη εις εν ⁵³ απ εκεινης ουν της ημερας συνεβουλευσαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον ⁵⁴ ο ουν Ιησους ουκετι παρρησια περιπατει εν τοις Ιουδαιοις αλλα απηλθεν εις την χωραν εγγυς της ερημου εις Εφραιμ λεγομενην πολιν κακει εμεινεν μετα των μαθητων αυτου ⁵⁵ ην δε εγγυς το πασχα η εορτη των Ιουδαιων και ανεβησαν πολλοι εις Ιεροσολυμα εκ της χωρας προ του πασχα ινα αγνισωσιν εαυτους ⁵⁶ εξητουν ουν τον Ιησουν και ελεγον μετ αλληλων εν τω ιερω εστηκοτες τι δοκει υμιν οτι ου μη ελθη εις την εορτην ⁵⁷ δεδωκεισαν δε οι αρχιερεις και οι Φαρισαιοι εντολας ινα εαν τις γνω που εστιν μηνυση οπως πιασωσιν αυτον.

12 [Ο] ουν Ιησους προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εις Βηθανιαν οπου ην Λαζαρος ο τεθνηκως ον ηγειρεν ο Ιησους εκ νεκρων ² εποιησεν ουν αυτω δειπνον εκει και η Μαρθα διηκονει ο δε Λαζαρος εις ην των ανακειμενων συν αυτω ³ η ουν Μαριαμ λαβουσα λιτραν μυρου ναρδου πιστικης πολυτιμου ηλειψεν τους ποδας του Ιησου και εξεμαξεν ταις θριξιν αυτης τους ποδας αυτου η δε οικια επληρωθη εκ της οσμης του μυρου ⁴ λεγει δε Ιουδας ο Ισκαριωτης εις των μαθητων αυτου ο μελλων αυτον παραδιδοναι ⁵ δια τι τουτο το μυρον ουκ επραθη διακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοις ⁶ ειπεν δε ουτως ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν αυτω αλλ οτι κλεπτης ην [και] το γλωσσοκομον εχων τα βαλλομενα εβασταζεν ⁷ ειπεν ουν ο Ιησους αφες αυτην ινα εις την ημεραν του ενταφιασμου μου τηρηση αυτο ⁸ τους πτωχους γαρ παντοτε εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε ⁹ εγνω ουν ο οχλος των Ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον Ιησουν μονον αλλ ινα και τον Λαζαρον ιδωσιν ον ηγειρεν εκ νεκρων ¹⁰ εβουλευσαντο δε οι αρχιερεις ινα και τον Λαζαρον αποκτεινωσιν ¹¹ οτι πολλοι δι αυτον υπηγον των Ιουδαιων και επιστευον εις τον Ιησουν ¹² τη επαυριον οχλος πολυς ο ελθων εις την εορτην ακουσαντες οτι ερχεται ο Ιησους εις Ιεροσολυμα ¹³ ελαβον τα βαια των φοινικων και εξηλθον εις υπαντησιν αυτω και εκραυγαζον ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου και ο βασιλευς του Ισραηλ ¹⁴ ευρων δε ο Ιησους οναριον εκαθισεν επ αυτο καθως εστιν γεγραμμενον ¹⁵ μη φοβου θυγατηρ Σιων ιδου γαρ ο βασιλευς σου ερχεται καθημενος επι πωλου ονου ¹⁶ και ταυτα ουκ εγνωσαν αυτου οι μαθηται [το] πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ο Ιησους τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτω ¹⁷ εμαρτυρει ουν ο οχλος ο ων μετ αυτου οτι τον Λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου και ηγειρεν αυτον

εκ νεκρων ¹⁸ δια τουτο και υπηνητησεν αυτω ο οχλος οτι ηκουσαν
 τουτο αυτον πεποιθηκεναι το σημειον ¹⁹ οι ουν Φαρισαιοι ειπον προς
 αυτους θεωρειτε οτι ουκ ωφελεите ουδεν ιδε ο κοσμος οπισω αυτου
 απηλθεν ²⁰ ησαν δε Ελληνες τινες εκ των αναβαινοντων ινα προσ-
 κυνησουσιν εν τη εορτη ²¹ τοτε ουν προσηλθον Φιλιππω τω απο
 Βηθσαιδα της Γαλιλαιας και ηρωτουν αυτον λεγοντες κυριε θελομεν
 τον Ιησουν ιδειν ²² ερχεται Φιλιππος και λεγει τω Ανδρεα και
 παλιν Ανδρεας και Φιλιππος λεγουσιν τω Ιησου ²³ ο δε Ιησους
 αποκρινεται αυτοις λεγων εληλυθεν η ωρα ινα δοξασθη ο υιος του
 ανθρωπου ²⁴ αμην αμην λεγω υμιν εαν μη ο κοκκος του σιτου
 πεσων εις την γην αποθανη [αυτος μονος μενει εαν δε αποθανη]
 πολυν καρπον φερει ²⁵ ο φιλων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην
 και ο μισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εις ζωην αιωνιον
 φυλαξει αυτην ²⁶ εαν εμοι τις διακονηση εμοι ακολουθειτω και
 οπου ειμι εγω εκει και ο διακονος μου εστω εαν δε τις εμοι διακονη
 τιμησει αυτον ο πατηρ ²⁷ νυν η ψυχη μου τεταραχται και τι ειπω
 πατερ σωσον με [εκ] της ωρας ταυτης αλλα δια τουτο ηλθον εις
 την ωραν ταυτην ²⁸ πατερ δοξασον σου τον υιον ηλθεν ουν φωνη
 εκ του ουρανου και εδοξασα και παλιν δοξασω ²⁹ ο ουν οχλος και
 εστως ακουσας ελεγεν βροντην γεγονεναι αλλοι ελεγον αγγελος αυτω
 λελαληκεν ³⁰ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν ου δι εμε η φωνη αυτη
 εληλυθεν αλλα δι υμας ³¹ νυν κρισις εστιν του κοσμου τουτου [νυν
 ο αρχων του κοσμου τουτου] εκβληθησεται εξω ³² καγω εαν υψωθω
 εκ της γης παντας ελκυσω προς εμαυτον ³³ τουτο δε ελεγεν σημαι-
 νων αυτοις ποιω θανατω εμελλεν αποθνησκειν ³⁴ απεκριθη ουν
 αυτω ο οχλος ημεις ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο Χριστος μενει
 εις τον αιωνα και πως λεγεις συ οτι δει υψωθηναι τον υιον του
 ανθρωπου τις εστιν ουτος ο υιος του ανθρωπου ³⁵ ειπεν αυτοις ο
 Ιησους ετι μικρον χρονον το φως εν υμιν εστιν περιπατειτε εως το
 φως εχετε ινα μη σκοτια υμας καταλαβη και ο περιπατων εν τη
 σκοτια ουκ οιδεν που υπαγει ³⁶ ως το φως εχετε πιστευετε εις το
 φως ινα υιοι φωτος γενησθε ταυτα ελαλησεν ο Ιησους και απελθων
 εκρυβη απ αυτων ³⁷ τοσαυτα δε σημεια αυτου πεποιηκοτος εμ-
 προσθεν αυτων ουκ επιστευον εις αυτον ³⁸ ινα α λογος Ησαιου του
 προφητου πληρωθη ον ειπεν κυριε τις επιστευσεν τη ακοη ημων
 και ο βραχιων κυριου τινι απεκαλυφθη ³⁹ δια τουτο ουκ ηδου-
 ναντο πιστευειν οτι παλιν Ησαιας ⁴⁰ τετυφλωκεν αυτων τους
 οφθαλμους και επωρωσεν αυτων την καρδιαν ινα μη ιδωσιν τοις
 οφθαλμοις και νοησωσιν τη καρδια και στραψωσιν και ιασομαι

αυτους ⁴¹ ταυτα ειπεν Ησαιας οτι ειδεν την δοξαν αυτου και ελα-
λησεν περι αυτου ⁴² ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι
επιστευσαν εις αυτον αλλα δια τους Φαρισαιους ουχ ωμολογουν ινα
μη αποσυναγωγοι γενωνται ⁴³ ηγαπησαν γαρ μαλλον την δοξαν των
ανθρωπων ηπερ την δοξαν του θεου ⁴⁴ Ιησους δε εκραξεν και ειπεν
ο πιστευων εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλ εις τον πεμφαντα με
⁴⁵ [και ο θεωρων εμε θεωρει τον πεμφαντα με] ⁴⁶ εγω φως εις τον
κοσμον τουτον εληλυθα ινα πας ο πιστευων εις εμε εν τη σκοτια μη
μεινη ⁴⁷ και εαν τις μου μη ακουση των ρηματων και φυλαξη εγω
ου κρινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον [αλλ ινα σωσω
τον κοσμον] ⁴⁸ ο αθετων εμε και μη λαμβανων τα ρηματα μου
εχει τον κρινοντα αυτον ο λογος ον ελαλησα εκεινος κρινει αυτον εν τη
εσχατη ημερα ⁴⁹ οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμφας με
πατηρ εκεινος μοι εντολην δεδωκεν τι ειπω και τι λαλησω ⁵⁰ και
οιδα οτι η εντολη αυτη ζωη αιωνιος εστιν α ουν εγω λαλω [καθως
ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω].

13 Προ δε της εορτης του πασχα ιδων ο Ιησους οτι ηλθεν αυτου
η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας
τους ιδιους τους εν τω κοσμω εις τελος ηγαπησεν αυτους ² και
δειπνου γινομενου του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν ινα
παρadox αυτον Ιουδας Σιμωνος Ισκαριωτης ³ ειδως ο Ιησους οτι
παντα εδωκεν αυτω ο πατηρ εις τας χειρας και οτι απο θεου εξηλθεν
και προς τον θεον υπαγει ⁴ εγειρεται εκ του δειπνου και τιθησιν
τα ιματια αυτου και λαβων λεντιον διεζωσατο αυτον ⁵ ειτα βαλλει
υδωρ εις τον νιπτηρα και ηρξατο νιπτειν τους ποδας των μαθητων
και εκμασσειν τω λεντιω ω ην διεζωσμενος ⁶ ερχεται ουν προς
Σιμωνα Πετρον και λεγει αυτω εκεινος κυριε συ μου νιπτεις τους
ποδας ⁷ απεκριθη ο Ιησους και ειπεν αυτω [ο εγω ποιω συ ουκ
οιδας αρτι γνωση δε μετα ταυτα ⁸ λεγει αυτω Πετρος ου μη νιψης
μου τους ποδας εις τον αιωνα απεκριθη Ιησους αυτω] εαν μη νιψω
σε ουκ εχεις μερος μετ εμου ⁹ λεγει αυτω Σιμων Πετρος κυριε μη
τους ποδας μου μονον αλλα και τας χειρας και την κεφαλην
¹⁰ λεγει αυτω ο Ιησους ο λελουμενος ου χρειαν εχει [ει μη τους ποδας
νιψασθαι] αλλ εστιν καθαρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι
παντες ¹¹ ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο ειπεν αλλ
ουχι παντες καθαροι εστε ¹² οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων και
ελαβεν τα ιματια αυτου και ανεπεσεν παλιν ειπεν αυτοις γινωσκετε
τι πεποιηκα υμιν ¹³ υμεις φωνειτε με ο διδασκαλος και ο κυριος
και καλως λεγετε ειμι γαρ ¹⁴ ει ουν εγω ενιψα τους ποδας υμων

ο κυριος και ο διδασκαλος και υμεις οφειλετε αλληλων νιπτειν τους ποδας ¹⁵ υποδειγμα γαρ εδωκα υμιν ινα καθως εγω εποιησα υμιν και υμεις ποιητε ¹⁶ αμην αμην λεγω υμιν ουκ εστιν δουλος μειζων του κυριου αυτου ουδε αποστολος μειζων του πεμφαντος αυτον ¹⁷ ει ταυτα οιδατε μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα ¹⁸ ου περι παντων υμων λεγω εγω οιδα ους εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μετ εμου τον αρτον επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου ¹⁹ απ αρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα πιστευσητε εαν γενηται οτι εγω ειμι ²⁰ αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων αν τινα πεμφω εμε λαμβανει ο δε λαμβανων εμε λαμβανει τον πεμφαντα με ²¹ ταυτα ειπων ο Ιησους εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με ²² εβλεπον ουν εις αλληλους οι μαθηται απορουμενοι περι τινος λεγει ²³ ην δε ανακειμενος εις εκ των μαθητων αυτου εν τω κολπω του Ιησου ον ηγαπα ο Ιησους ²⁴ νευει ουν τουτω Σιμων Πετρος πυθεσθαι τις αν ειη περι ου λεγει ²⁵ επιπεσων ουν εκεινος επι το στηθος του Ιησου λεγει αυτω κυριε τις εστιν ²⁶ αποκρινεται ο Ιησους εκεινος εστιν ω εγω βαψας το ψωμιον [επιδωσω και εμβαψας το ψωμιον] διδωσιν Ιουδα Σιμωνος Ισκαριωτη ²⁷ και μετα το ψωμιον εισηλθεν εις εκεινον ο σατανας λεγει ουν αυτω ο Ιησους ο ποιεις ποιησον ταχιον ²⁸ τουτο ουδεις εγνω των ανακειμενων προς τι ειπεν αυτω ²⁹ τινες γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν Ιουδας οτι λεγει αυτω ο Ιησους αγορασον ων [χρειαν] εχομεν εις την εορτην η τοις πτωχοις ινα τι δω ³⁰ λαβων ουν το ψωμιον εκεινος εξηλθεν ευθυς ην δε νυξ ³¹ οτε ουν εξηλθεν λεγει ο Ιησους νυν εδοξασθη ο υιος του ανθρωπου και ο θεος εδοξασθη εν αυτω ει ο θεος εδοξασθη εν αυτω ³² και ο θεος δοξασει αυτον [εν αυτω και ευθυς δοξασει αυτον] ³³ τεκνια μου ετι μικρον μεθ υμων ειμι ζητησετε με και καθως ειπον τοις Ιουδαιοις οπου υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν και υμιν λεγω αρτι ³⁴ εντολην καινην διδωμι υμιν ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας ινα και υμεις αγαπατε αλληλους ³⁵ εν τουτω γνωσονται παντες οτι εμοι μαθηται εστε εαν αγαπην εχητε εν αλληλοις ³⁶ λεγει αυτω Σιμων Πετρος κυριε που υπαγεις απεκριθη αυτω ο Ιησους οπου υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι ακολουθησεις δε υστερον ³⁷ λεγει αυτω ο Πετρος κυριε δια τι ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι υπερ σου την ψυχην μου θησω ³⁸ αποκρινεται ο Ιησους την ψυχην σου υπερ εμου θησεις αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνηση εως ου με απαρνηση τρις.

14 Μη ταρассεσθῶ ὑμῶν ἡ καρδία πιστευετε εἰς τὸν θεόν καὶ εἰς ἐμὲ πιστευητέ ² ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου μόναι πολλοὶ εἰσὶν εἰ δὲ μὴ εἶπον ὑμῖν ὅτι πορευομαι ετοιμασάσι τοπὸν ὑμῖν ³ καὶ εἰάν πορευθῶ καὶ ετοιμασῶ ὑμῖν τοπὸν πάλιν ἐρχομαι καὶ παραληψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε ⁴ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπαγῶ οὐκ οἰδατέ τὴν ὁδόν ⁵ λέγει αὐτῷ Θωμᾶς κυριε οὐκ οἶδαμεν πού υπαγεις καὶ πῶς δυναμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι ⁶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀληθεῖα καὶ ἡ ζωὴ οὐδεὶς ἐρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ ⁷ εἰ ἐγνώκετε με καὶ τὸν πατέρα μου γνῶσεσθε καὶ ἀπ' αὐτοῦ γνῶσεσθε αὐτὸν καὶ εὐρακᾶτε αὐτὸν ⁸ λέγει αὐτῷ Φίλιππος κυριε δεῖξόν ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν ⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς τοσούτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἐγνώκας με Φίλιππε ὁ εὐρακῶς ἐμὲ εὐρακεν τὸν πατέρα πῶς σὺ λέγεις δεῖξόν ἡμῖν τὸν πατέρα ¹⁰ οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶν τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ἐν ὑμῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ ¹¹ πιστευετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ εἰ δὲ μὴ γένοιτο τὰ ἔργα ταῦτα πιστευσήτε ¹² ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ πιστευῶν εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κακεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορευομαι ¹³ καὶ ὁ τίς ἀναιτήσητε ἐν τῷ ὀνόματι μου τούτο ποιήσω ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ ¹⁴ εἰάν τις ἀιτήσητε με ἐν τῷ ὀνόματι μου ἐγὼ ποιήσω ¹⁵ εἰάν ἀγαπάτε με τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσητε ¹⁶ καγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παρακλητὸν δώσει ὑμῖν ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ¹⁷ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸν οὐδὲ γινώσκει ὑμεῖς γινώσκετε αὐτὸν ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἐστὶ ¹⁸ οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς ἐρχομαι πρὸς ὑμᾶς ¹⁹ ἐτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκετι θεωρεῖ ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτε ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε ²⁰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνῶσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ καγὼ ἐν ὑμῖν ²¹ ὁ ἐχὼν τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω ἐμαυτὸν αὐτῷ ²² λέγει αὐτῷ Ἰουδᾶς οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης κυριε καὶ τί γέγονεν ὅτι [ἡμῖν] μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ ²³ ἀπεκριθὴ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰάν τις ἀγαπά με τὸν λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσομεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεθα ²⁴ ὁ μὴ ἀγαπῶν με τὰς ἐντολὰς μου οὐ τηρήσει καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἐστὶν ἐμός

αλλά του πεμφαντος με πατρος ²⁵ ταυτα λελαληκα υμιν παρ υμιν μενων ²⁶ ο δε παρακλητος το πνευμα το αγιον ο πεμφας με πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει υμας παντα α ειπον υμιν ²⁷ ειρηνην αφιημι υμιν ειρηνην την εμην διδωμι υμιν ου καθως ο κοσμος διδωσιν εγω διδωμι υμιν μη ταρασσεσθω υμων η καρδια μηδε δειλιατω ²⁸ ηκουσατε οτι εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει αγαπατε με εχαρητε αν οτι απερχομαι προς τον πατερα οτι ο πατηρ μου μειζων μου εστιν ²⁹ και νυν ειρηκα υμιν πριν γενεσθαι ινα εαν γενηται πιστευσητε ³⁰ ουκετι πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο αρχων του κοσμου τουτου και εν εμοι ουκ εχει ουδεν ³¹ αλλ ινα γνω ο κοσμος οτι αγαπω τον πατερα και καθως ενετειλατο μοι ο πατηρ ουτως ποιω εγειρεσθε αγωμεν εντευθεν.

15 Εγω ειμι η αμπελος η αληθινη και ο πατηρ μου ο γεωργος εστιν ² παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον αιρει αυτος και παν το καρπον φερον καθαιρει αυτο ινα καρπον πλειονα φερη ³ ηδη υμεις καθαροι εστε δια τον λογον ον λελαληκα υμιν ⁴ μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθως το κλημα ου δυναται καρπον φερειν αφ εαυτου εαν μη μενη εν τη αμπελω ουτως ουδε υμεις εαν μη εν εμοι μενητε ⁵ εγω ειμι η αμπελος υμεις τα κληματα ο μενων εν εμοι καγω εν αυτω αυτος φερει καρπον πολυν οτι χωρις εμου ου δυνασθε ποιειν ουδεν ⁶ εαν μη τις μενη εν εμοι εκβληθησεται εξω ως το κλημα και εξηρανθη και συναγουσιν αυτα και εις πυρ βαλλουσιν και καιεται ⁷ εαν μενητε εν εμοι και τα ρηματα μου εν υμιν μενη ο εαν θελητε αιτησησθε και γενησεται υμιν ⁸ εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ ινα καρπον πολυν φερητε και γινεσθε εμοι μαθηται ⁹ καθως ηγαπησεν με ο πατηρ καγω ηγαπησα υμας μεινατε εν τη αγαπη τη εμη ¹⁰ εαν τας εντολας μου τηρησητε μεινητε εν τη αγαπη μου καθως εγω τας εντολας του πατρος μου τηρηρηκα και μενω αυτου εν τη αγαπη ¹¹ ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν η και η χαρα υμων πληρωθη ¹² αυτη εστιν η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας ¹³ μειζονα ταυτης αγαπην ουδεις εχει ινα τις την ψυχην εαυτου θη υπερ των φιλων αυτου ¹⁴ υμεις γαρ φιλοι μου εστε εαν ποιητε ο εγω εντελλομαι υμιν ¹⁵ ουκετι λεγω υμας δουλους οτι ο δουλός ουκ οιδεν τι ποιει αυτου ο κυριος υμας δε ειρηκα φιλους οτι παντα α ηκουσα παρα του πατρος μου εγνωρισα υμιν ¹⁶ ουχ υμεις με εξελεξασθε αλλ εγω εξελεξαμην υμας και εθηκα υμας ινα υμεις υπαγητε και καρπον φερητε και ο καρπος υμων μενη ινα ο τι αν

αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει υμιν ¹⁷ ταυτα εν-
 τελλομαι υμιν ινα αγαπατε αλληλους ¹⁸ ει ο κοσμος υμας μισει
 γινωσκετε οτι εμε πρωτον μεμισηκεν ¹⁹ ει εκ του κοσμου ητε ο
 κοσμος αν το ιδιον επιλει οτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε αλλ εγω
 εξελεξαμην υμας εκ του κοσμου δια τουτο μισει υμας ο κοσμος
²⁰ μνημονευετε τον λογον ον λελαληκα υμιν ουκ εστιν δουλος μειζων
 του κυριου αυτου ει εμε εδιωξαν και υμας διωξουσιν ει τον λογον
 μου ετηρησαν και τον υμετερον τηρησουσιν ²¹ αλλα ταυτα ποιη-
 σουσιν εις υμας δια το ονομα μου οτι [ουκ οιδασιν τον πεμφαντα
 με] ²² ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοις αμαρτιαν ουκ ειχον νυν
 δε προφασιν [ουκ] εχουσιν περι της αμαρτιας αυτων ²³ ο εμε μισων
 και τον πατερα μου μισει ²⁴ ει τα εργα μη εποιησα εν αυτοις α
 ουδεις αλλος εποιησεν αμαρτιαν ουκ ειχον νυν δε και εωρακασιν και
 μεμισηκασιν και εμε και τον πατερα μου ²⁵ αλλ ινα πληρωθη ο
 λογος ο εν τω νομω αυτων γεγραμμενος οτι εμισησαν με δωρεαν
²⁶ οταν ελθη ο παρακλητος ον εγω πεμφω υμιν παρα του πατρος
 μου το πνευμα της αληθειας ο παρα του πατρος εκπορευεται εκεινος
 μαρτυρησει περι εμου ²⁷ και υμεις δε μαρτυρειτε οτι απ αρχης μετ
 εμου εστε.

16 Ταυτα λελαληκα υμιν ινα μη σκανδαλισθητε ² αποσυναγωγους
 ποιησουσιν υμας αλλ ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας υμας δοξη
 λατρειαν προσφερειν τω θεω ³ και ταυτα ποιησουσιν υμιν οτι ουκ
 εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε ⁴ αλλα ταυτα λελαληκα υμιν ινα
 [οταν ελθη η ωρα αυτων μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν
 ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην ⁵ νυν δε
 υπαγω προς τον πεμφαντα με και ουδεις εξ υμων ερωτα με που
 υπαγεις ⁶ αλλ οτι ταυτα λελαληκα υμιν] η λυπη πεπληρωκεν υμων
 την καρδιαν ⁷ αλλ εγω την αληθειαν υμιν λεγω συμφερει υμιν ινα
 εγω απελθω εαν γαρ εγω μη απελθω ο παρακλητος ουκ ελευσεται
 προς υμας εαν δε πορευθω πεμφω αυτον προς υμας ⁸ και ελθων
 εκεινος ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και
 περι κρισεως ⁹ περι αμαρτιας μεν οτι ου πιστευουσιν εις εμε
¹⁰ περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα υπαγω και ουκετι θεω-
 ρειτε με ¹¹ περι δε κρισεως οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται
¹² ετι πολλα λεγειν εχω υμιν αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι ¹³ οταν
 ελθη εκεινος το πνευμα της αληθειας οδηγησει υμας εν τη αληθεια
 παση ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα ακουσει λαλησει και τα
 ερχομενα αναγγελοι υμιν ¹⁴ [εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου
 λημφεται και αναγγελοι υμιν] ¹⁵ παντα οσα εχει ο πατηρ εμα

εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου λαμβανει και αναγγελει υμιν
¹⁶ μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με οτι
 υπαγω προς τον πατερα ¹⁷ ειπον ουν εκ των μαθητων αυτου τινες
 προς αλληλους τι εστιν τουτο ο λεγει ημιν μικρον και ου θεωρειτε
 με και παλιν μικρον και οψεσθε με και οτι υπαγω προς τον πατερα
¹⁸ ελεγον ουν τι εστιν τουτο το μικρον ουκ οιδαμεν τι λαλει ¹⁹ εγνω
 δε ο Ιησους οτι εμελλον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου
 ζητειτε μετ αλληλων οτι ειπον μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν
 μικρον και οψεσθε με ²⁰ αμην αμην λεγω υμιν οτι κλαυσετε και
 θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος χαρησεται υμεις δε λυπηθησεσθε αλλ
 η λυπη υμων εις χαραν γενησεται ²¹ η γυνη οταν τικτη λυπην
 εχει οτι ηλθεν αυτης η ωρα οταν δε γεννηση το παιδιον ουκετι
 μνημονευει της λυπης δια την χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις
 τον κοσμον ²² και υμεις ουν λυπην μεν [νυν] εχετε παλιν δε οψομαι
 υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις
 αιρει αφ υμων ²³ και [εν] εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε
 ουδεν αμην αμην λεγω υμιν οτι οσα αν αιτησητε τον πατερα εν τω
 ονοματι μου δωσει υμιν ²⁴ εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονο-
 ματι μου αιτησασθε και λημψεσθε ινα η χαρα υμων η πεπληρω-
 μενη ²⁵ ταυτα εν παροιμiais λελαληκα υμιν ερχεται ωρα οτε ουκετι
 εν παροιμiais λαλησω υμιν αλλα εν παρρησια παρα του πατρος
 απαγγελω υμιν ²⁶ εν εκεινη τη ημερα αιτειτε εν τω ονοματι
 μου και ου λεγω υμιν οτι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων
²⁷ αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και
 πεπιστευκατε οτι εγω παρα θεου εξηλθον ²⁸ εξηλθον παρα του
 πατρος και εληλυθα εις τον κοσμον παλιν αφιημι τον κοσμον και
 πορευομαι προς τον πατερα ²⁹ λεγουσιν αυτω οι μαθηται ιδε νυν
 παρρησια λαλεις και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις ³⁰ νυν οιδαμεν οτι
 οιδας παντα και ου χριαν εχεις ινα τις σε ερωτα εν τουτω πιστευ-
 ομεν οτι απο θεου εξηλθες ³¹ απεκριθη αυτοις ο Ιησους αρτι
 πιστευετε ³² ιδου ερχεται ωρα και νυν εληλυθεν ινα σκορπισθητε
 εκαστος εις τα ιδια και εμε μονον αφητε και ουκ εμι μονος οτι ο
 πατηρ μετ εμου εστιν ³³ ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι μονον
 ειρηνην εχητε εν τω κοσμω θλιψιν εχετε αλλα θαρσειτε εγω νενι-
 κηκα τον κοσμον.

17 Ταυτα λελαληκεν ο Ιησους και επαρας τους οφθαλμους αυτου
 εις τον ουρανον ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον
 ινα ο υιος σου δοξαση σε ² καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης
 σαρκος ινα παν ο δεδωκας αυτω δωση αυτοις ζωην αιωνιον ³ αυτη

δε εστιν η αιωνιος ζωη ινα γινωσκουσιν σε τον μονον αληθινον θεον
 και ον απεστειλας Ιησουν Χριστον ⁴ εγω σε εδοξασα επι της γης
 το εργον τελειωσας ο δεδωκας μοι ινα ποιησω ⁵ και νυν δοξασον
 με συ πατερ παρα σεαυτω τη δοξη ην ειχον προ του τον κοσμον
 ειναι παρα σοι ⁶ εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους
 εδωκας μοι εκ του κοσμου σοι ησαν και εμοι αυτους δεδωκας και
 τον λογον σου τετηρηκασιν ⁷ νυν εγνωκα οτι παντα α εδωκας μοι
 παρα σου εισιν ⁸ οτι τα ρηματα α εδωκας μοι δεδωκα αυτοις και
 αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθως οτι παρα σου εξηλθον και επι-
 στευσαν οτι συ με απεστειλας ⁹ εγω περι αυτων ερωτω ου περι του
 κοσμου ερωτω αλλα περι ων εδωκας μοι οτι σοι εισιν ¹⁰ και τα
 εμα παντα σα εστιν και τα σα εμα και δεδοξασμαι εν αυτοις
¹¹ και ουκετι ειμι εν τω κοσμω και ουτοι εν τω κοσμω εισιν και
 εγω προς σε ερχομαι πατερ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου
 ω εδωκας μοι ινα ωσιν εν καθως και ημεις ¹² οτε ημην μετ αυτων
 εν τω κοσμω εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου ω εδωκας μοι
 και εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων απωλετο ει μη ο υιος της απω-
 λειας ινα η γραφη πληρωθη ¹³ νυν δε προς σε ερχομαι και ταυτα
 λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσιν την χαραν την εμην πεπληρωμενην
 εν εαυτοις ¹⁴ εγω εδωκα αυτοις τον λογον σου και ο κοσμος εμι-
 σησεν αυτους οτι ουκ εισιν εκ του κοσμου καθως εγω ουκ ειμι εκ
 του κοσμου ¹⁵ ουκ ερωτω ινα αρης αυτους εκ του κοσμου αλλ ινα
 τηρησης αυτους εκ του πονηρου ¹⁶ εκ του κοσμου ουκ εισιν καθως
 εγω εκ του κοσμου ουκ ειμι ¹⁷ αγιασον αυτους εν τη αληθεια ο
 λογος ο σος η αληθεια εστιν ¹⁸ καθως εμε απεστειλας εις τον
 κοσμον καγω απεστειλα αυτους εις τον κοσμον ¹⁹ και υπερ αυτων
 αγιαζω εμαυτον ινα ωσιν και αυτοι ηγιασμενοι εν αληθεια ²⁰ ου
 περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και υπερ των πιστευοντων δια
 του λογου αυτων εις εμε ²¹ ινα παντες εν ωσιν καθως συ πατερ
 εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν εν ωσιν ινα ο κοσμος
 πιστευση οτι συ με απεστειλας ²² εγω την δοξαν ην εδωκας μοι
 δεδωκα αυτοις ινα ωσιν εν καθως ημεις ²³ καγω εν αυταις
 και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εις εν και γινωσκη ο
 κοσμος οτι συ με απεστειλας και ηγαπησας αυτους καθως εμε
 ηγαπησας ²⁴ πατερ ο δεδωκας μοι θελω ινα οπου ειμι εγω
 κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσιν την δοξαν την εμην ην δε-
 δωκας μοι οτι ηγαπησας με προ καταβολης κοσμου ²⁵ πατερ
 δικαιο και ο κοσμος σε ουκ εγνω εγω δε εγνων σε και ουτοι εγνω-
 σαν οτι συ με απεστειλας ²⁶ και εγνωρισα αυτοις το ονομα σου

και γνωρισω ινα [η] αγαπη ην ηγαπησας με εν αυτοις η καγω εν αυτοις.

18 Ταυτα ειπων ο Ιησους εξηλθεν συν τοις μαθηταις αυτου περαν του χειμαρρου των Κεδρων οπου ην κηπος εις ον εισηλθεν αυτος και οι μαθηται αυτου ² ηδει δε και Ιουδας ο παραδιδους αυτον [τον] τοπον οτι πολλακις συνηχθη εκει ο Ιησους μετα των μαθητων αυτου ³ ο ουν Ιουδας λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερων και εκ των Φαρισαιων υπηρετας ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων ⁴ Ιησους ειδως παντα τα ερχομενα επ αυτον εξελθων ειπεν αυτοις τινα ζητετε ⁵ απεκριθησαν αυτω Ιησουν τον Ναζωραιον λεγει αυτοις ο Ιησους εγω ειμι εισηκει δε Ιουδας ο παραδιδους αυτον μετ αυτων ⁶ ως ουν ειπεν αυτοις ο Ιησους οτι εγω ειμι απηλθον εις τα οπισω και επεσαν χαμαι ⁷ παλιν ουν αυτους επηρωτησεν τινα ζητετε οι δε ειπον Ιησουν τον Ναζωραιον ⁸ απεκριθη Ιησους ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητετε αφετε τουτους υπαγειν ⁹ ινα πληρωθη ο λογος ον ειπεν οτι ους δεδωκας μοι ουκ απωλεσα εξ αυτων ουδενα ¹⁰ Σιμων ουν Πετρος εχων μαχαιραν ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον του αρχιερεως δουλον και απεκοψεν αυτου το ωτιον το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω Μαλχος ¹¹ ειπεν ουν ο Ιησους τω Πετρω βαλε την μαχαιραν σου εις την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο ¹² η ουν σπειρα και ο χιλιαρχος και οι υπηρεται των Ιουδαιων συνελαβον τον Ιησουν και εδησαν αυτον ¹³ και ηγαγον προς Ανναν πρωτον ην γαρ πενθερος του Καιαφα ος ην αρχιερεως του ενιαυτου εκεινου ¹⁴ ην δε Καιαφας ο συμβουλευσας τοις Ιουδαιοις οτι συμφερει ενα ανθρωπον αποθανειν υπερ του λαου ¹⁵ ηκολουθει δε τω Ιησου Σιμων Πετρος και ο αλλος μαθητης ο δε μαθητης εκεινος γνωστος ην τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω Ιησου εις την αυλην του αρχιερεως ¹⁶ ο δε Πετρος εισηκει εξω προς την θυραν εξηλθεν ουν ο μαθητης ο αλλος ος ην γνωστος του αρχιερεως και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγεν τον Πετρον ¹⁷ και λεγει ουν η παιδισκη η θυρωρος τω Πετρω μη και συ εκ των μαθητων του ανθρωπου τουτου ει λεγει εκεινος ουκ ειμι ¹⁸ εισηκεισαν δε οι δουλοι και οι υπηρεται ανδρακιαν πεποιηκοτες οτι ψυχος ην και εθερμαινοντο ην δε και ο Πετρος μετ αυτων εσως και θερμαινομενος ¹⁹ ο ουν αρχιερεως ηρωτησεν τον Ιησουν περι των μαθητων αυτου και περι της διδαχης αυτου ²⁰ απεκριθη ο Ιησους εγω παρρησια λελαληκα τω κοσμω εγω παντοτε εδίδαξα εν τω ιερω και εν συναγωγη οπου παντες οι Ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ουκ ελαλησα ουδε εν ²¹ τι με

επερωτας ερωτησον τους ακηκοστας τι ελαλησα αυτοις ιδε ουτοι
οιδασιν α ειπον εγω ²² ταυτα δε αυτου ειποντος εις των παρεστη-
κοτων των υπηρετων εδωκεν ραπισμα τω Ιησου ειπων ουτως αποκρινη
τω αρχιερει ²³ ο δε Ιησους ειπεν αυτω ει κακως ειπον μαρτυρησον
περι του κακου ει δε καλως τι με δερεις ²⁴ απεστειλεν ουν αυτον
ο Αννας δεδεμενον προς Καιαφαν τον αρχιερεα ²⁵ ην δε Σιμων
Πετρος εστως και θερμαινομενος ειπον ουν αυτω μη και συ εκ των
μαθητων αυτου ει ηρνησατο εκεινος και ειπεν ουκ ειμι ²⁶ λεγει ουν
εκ των δουλων του αρχιερεως συγγενης ων ου απεκοψεν Πετρος το
ωταριον ουκ εγω σε ειδον εν τω κητω μετ αυτου ²⁷ παλιν ουν ηρνη-
σατο Πετρος και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν ²⁸ αγουσιν ουν τον
Ιησουν απο του Καιαφα εις το πραιτωριον ην δε πρωι και αυτοι
ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλα φαγωσιν το
πασχα ²⁹ εξηλθεν ουν ο Πειλατος προς αυτους εξω και φησιν τινα
κατηγοριαν φερετε του ανθρωπου τουτου ³⁰ απεκριθησαν και ειπον
αυτω ει μη ην ουτος κακοποιος ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον
³¹ ειπεν ουν αυτοις ο Πειλατος λαβετε αυτον υμεις και κατα τον
νομον υμων κρινατε ειπον ουν αυτω οι Ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν
αποκτειναι ουδενα ³² ινα ο λογος του Ιησου πληρωθη ον ειπεν
σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν ³³ εισηλθεν ουν παλιν
εις το πραιτωριον ο Πειλατος και εφωνησεν τον Ιησουν και ειπεν
αυτω συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων ³⁴ απεκριθη ο Ιησους απο
σεαυτου συ τουτο λεγεις η αλλοι σοι ειπον περι εμου ³⁵ απεκριθη
ο Πειλατος μητι εγω Ιουδαιος ειμι το εθνος το σον και οι αρχιερεις
παρεδωκαν σε εμοι τι εποησας ³⁶ απεκριθη ο Ιησους η βασιλεια
η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου τουτου ην
η βασιλεια η εμη οι υπηρεται οι εμοι ηγωνιζοντο αν ινα μη παρα-
δοθω τοις Ιουδαιοις νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν
³⁷ ειπεν ουν αυτω ο Πειλατος ουκουν βασιλευς ει συ απεκριθη ο
Ιησους συ λεγεις οτι βασιλευς ειμι εγω εγω εις τουτο γεγεννημαι
και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη αληθεια
πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης ³⁸ λεγει αυτω ο
Πειλατος τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων εξηλθεν παλιν προς τους
Ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν ευρισκω εν αυτω αιτιαν
³⁹ εστιν δε συνηθεια υμιν ινα ενα απολυσω υμιν εν τω πασχα βου-
λεσθε ουν απολυσω μιν τον βασιλεα των Ιουδαιων ⁴⁰ εκραυγασαν
ουν παλιν λεγοντες μη τουτον αλλα τον Βαραββαν ην δε ο Βαραββας
ληστης.

19 Τότε ουν ο Πειλατος λαβων τον Ιησουν εμαστιγωσεν ² και οι

στρατιωται πλεξάντες στεφανον εξ ακανθων επεθήκαν αυτου τη κεφαλη και ιματιον πορφυρουν περιεβαλον αυτον ³ και ηρχοντο προς αυτον και ελεγον χαιρε ο βασιλευς των Ιουδαιων και εδιδosan αυτω ραπισματα ⁴ εξηλθεν ουν ο Πειλατος παλιν και ειπεν αυτοις ιδε αγω υμιν [αυτον] εντευθεν ινα γνωτε οτι [εν] αυτω αιτιαν ουχ ευρισκω ⁵ εξηλθεν ουν ο Ιησους εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει αυτοις ιδου ο ανθρωπος ⁶ οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεις και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοις ο Πειλατος λαβετε αυτον υμεις και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν ⁷ απεκριθησαν οι Ιουδαιοι ημεις νομον εχομεν και κατα τον νομον οφειλει αποθανειν οτι υιον θεου εαυτον εποιησεν ⁸ οτε ουν ηκουσεν ο Πειλατος τουτον τον λογον μαλλον εφοβηθη ⁹ και εισηλθεν εις το πραιτωριον παλιν και λεγει τω Ιησου ποθεν ει συ ο δε Ιησους αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω ¹⁰ λεγει ουν αυτω ο Πειλατος εμοι ου λαλεις ουκ οιδας οτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε και εξουσιαν εχω απολυσαι σε ¹¹ απεκριθη αυτω ο Ιησους ουκ εχεις εξουσιαν κατ εμου ουδεμιαν ει μη ην σοι δεδομενον ανωθεν δια τουτο ο παραδιδους με σοι μείζονα αμαρτιαν εχει ¹² εκ τουτου ουν ο Πειλατος εξητει απολυσαι αυτον οι δε Ιουδαιοι εκράυγαζον εαν τουτον απολυσης ουκ ει φιλος του Καισαρος πας ο βασιλεα τινα ποιων εαυτον αντιλεγει τω Καισαρι ¹³ τοτε ουν ο Πειλατος ακουσας των λογων τουτων ηγαγεν εξω τον Ιησουν και εκαθισεν επι βηματος εις τοπον λεγομενον Λιθοστρωτον εβραιστι δε Γολγοθα ¹⁴ ην δε παρασκευη του πασχα ωρα ην ως εκτη και ελεγεν τοις Ιουδαιοις ιδε ο βασιλευς υμων ¹⁵ οι δε ελεγον αρον αρον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοις ο Πειλατος τον βασιλεα υμων σταυρωσω απεκριθησαν οι αρχιερεις ουκ εχομεν βασιλεα ει μη Καισαρα ¹⁶ τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις ινα σταυρωθη οι δε παραλαβοντες τον Ιησουν απηγαγον ¹⁷ και εβασταζον αυτω τον σταυρον εξηλθεν εις τον λεγομενον Κρανιου τοπον ο λεγεται εβραιστι Γολγοθα ¹⁸ οπου αυτον εσταυρωσαν και μετ αυτου αλλους δυο εντευθεν και ενα εντευθεν μεσον δε τον Ιησουν ¹⁹ εγραψεν δε και τιτλον ο Πειλατος και εθηκεν επι του σταυρου ην δε γεγραμμενον εβραιστι ελληνιστι ρωμαιοστι Ιησους [ο] Ναζωραιος ο βασιλευς των Ιουδαιων ²⁰ τουτον δε τον τιτλον ανεγνωσαν πολλοι των Ιουδαιων οτι εγγυς ην της πολεως ο τοπος οπου εσταυρωθη ο Ιησους και ην γεγραμμενον εβραιστι ρωμαιοστι ελληνιστι ²¹ ελεγον ουν τω Πειλατω οι αρχιερεις των Ιουδαιων μη γραφε ο βασιλευς των Ιουδαιων αλλ οτι εκεινος ειπεν βασιλευς ειμι των Ιουδαιων ²² απεκριθη ο Πειλατος ο γεγραφα

γεγραφα ²³ οι ουν στρατιωται οι σταυρωσαντες τον Ιησουν ελαβον τα ιματια αυτου και ποιησαντες τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μερος και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αραφος απο των ανωθεν υφαντος δι ολου ²⁴ ειπον ουν προς αλληλους μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινος εσται ινα πληρωθη η γραφη η λεγουσα διεμερισαντο τα ιματια μου και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μεν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν ²⁵ εισηκεισαν δε παρα τω σταυρω του Ιησου η μητηρ αυτου και η αδελφη της μητρος αυτου Μαρια η του Κλωπα και Μαρια η Μαγδαληνη ²⁶ Ιησους ουν ιδων την μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι γυναι ιδου ο υιος σου ²⁷ ειτα λεγει τω μαθητη ιδε η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν ο μαθητης αυτην εις τα ιδια ²⁸ μετα τουτο ειδως ο Ιησους οτι τα παντα τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω ²⁹ σκευος εκειτο οξους μεστον σπογγον ουν μεστον οξους υσσωπω περιτιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι ³⁰ οτε ουν ελαβεν το οξος ειπεν ο Ιησους τετελεσται και κλινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα ³¹ οι ουν Ιουδαιοι επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω ην γαρ μεγαλη ημερα του σαββατου εκεινου ηρωτησαν τον Πειλατον ινα κατεαχωσιν αυτων τα σκελη και αρθωσιν ³² ηλθον ουν οι στρατιωται και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη και του αλλου του συνσταυρωθεντος αυτω ³³ επι δε τον Ιησουν ελθοντες ως ειδον αυτον ηδη τεθνηκοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη ³⁴ αλλ εις των στρατιωτων λογχη την πλευραν αυτου ηνοιξεν και εξηλθεν ευθυς υδωρ και αιμα ³⁵ και ο εωρακως μεμαρτυρηκεν και αληθινη εστιν η μαρτυρια αυτου και εκεινος οιδεν οτι αληθη λεγει ινα και υμεις πιστευσητε ³⁶ εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη πληρωθη οσπου ουν συντριβησεται αυτου ³⁷ και παλιν ετερα γραφη λεγει οψονται εις ον εξεκεντησαν ³⁸ μετα δε ταυτα ηρωτησεν τον Πειλατον Ιωσηφ απο Αριμαθαιας ων μαθητης του Ιησου κεκρυμμενος δε δια τον φοβον των Ιουδαιων ινα αρη το σωμα του Ιησου [και επετρεψεν ο Πειλατος ηλθεν ουν και ηρεν το σωμα του Ιησου ³⁹ ηλθεν δε και Νικοδημος ο ελθων προς αυτον νυκτος το πρωτον φερων μιγμα σμυρνης και αλοης ως λιτρας εκατον ⁴⁰ ελαβον ουν το σωμα του Ιησου] και εδησαν αυτο οθονιοις μετα των αρωματων καθως εθος τοις Ιουδαιοις ενταφιαζειν ⁴¹ ην δε εν τω τοπω οπου εσταυρωθη κηπος και εν τω τοπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ουδεις ην τεθειμενος ⁴² εκει ουν δια την παρασκευην των Ιουδαιων οτι εγγυς ην το μνημειον εθηκαν τον Ιησουν.

20 Τη δε μια των σαββατων Μαριαμ η Μαγδαληνη ερχεται πρωι σκοτιας ετι ουσης εις το μνημειον και βλεπει τον λιθον ηρμενον απο της θυρας του μνημειου ² τρεχει ουν και ερχεται προς Σιμωνα Πετρον και προς τον αλλον μαθητην ον επιλει ο Ιησους και λεγει αυτοις ηραν τον κυριον εκ του μνημειου και ουκ οίδαμεν που εδηκαν αυτον ³ εξηλθεν ουν ο Πετρος και ο αλλος μαθητης και ηρχοντο εις το μνημειον ⁴ ετρεχον δε οι δυο ομου και ο αλλος μαθητης προεδραμεν ταχιον του Πετρου μετ αυτου και ηλθεν πρωτος εις το μνημειον ⁵ και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια ου μεντοι γε εισηλθεν ⁶ ερχεται ουν Σιμων Πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα ⁷ και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλης αυτου ου μετα των οθονιων κειμενον αλλα χωρις εντετυλιγμενον εις ενα τοπον ⁸ τοτε ουν εισηλθεν και ο αλλος μαθητης ο ελθων πρωτος εις το μνημειον και ειδεν και επιστευσεν ⁹ ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην οτι δει αυτον εκ νεκρων αναστηναι ¹⁰ απηλθον ουν παλιν προς εαυτους οι μαθηται ¹¹ Μαρια εισηκει εξω προς το μνημειον κλαιουσα ως ουν εκλαιεν παρεκυψεν εις το μνημειον ¹² και θεωρει δυο αγγελους εν λευκοις καθεζομενους ενα προς την κεφαλην και ενα προς τοις ποσιν οπου εκειτο το σωμα του Ιησου ¹³ και λεγουσιν αυτη εκεινοι γυναι τι κλαιεις τινα ζητεις λεγει αυτοις οτι ηραν τον κυριον μου και ουκ οιδα που εδηκαν αυτον ¹⁴ ταυτα ειπουσα εστραφη εις τα οπισω και ειδεν τον Ιησουν εστωτα και ουκ ηδει οτι Ιησους εστιν ¹⁵ λεγει αυτη ο Ιησους γυναι τι κλαιεις τινα ζητεις εκεινη δοκουσα οτι ο . . .

Berichtigungen.

Lies: Mk 32 θεραπευει, Lk 84 συνοντων, 22²⁵ κυριευσουσιν, nach Jo 4³⁸: 39 l. 3, 16²³ [εμε] l. εμε, 17³ [η] l. η, 26 η l. [η]¹, [η] l. η², 18¹⁶ εισηνεγκεν l. εισηγαγεν. In Jo 8⁴¹ kann statt ου γεγεννημεθα auch das gleichlautende ουκ εγεννημεθα eingesetzt werden, vgl. S. VII unten. Die von Martin S. 93 der Description etc. genannte Variante Jo 4¹⁵ διερχωμαι beruht auf einem Irrtum in seinen Aufzeichnungen.

020
41009

BS Bible. N.T. Gospels. Greek. 1903.
2551 Die Evangelien, eines alten Unzialcodex
A2 (B α -text) nach einer Abschrift des Dreizehn-
1903 ten Jahrhunderts, hrsg. von Alfred Schmidtke.
Leipzig, Hinrich, 1903.
xl, 116p. 23cm.

I. Schmidtke, Alfred, ed. II. Title.

333540

CCSC/dd

